

2019
Volume 5 - I

The Journal of Studies in **Humanities**

මානව ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

The Department of Humanities
Rajarata University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5

Number I

ISSN 2362 - 0706

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 Number I 2019

Editorial Advisory Board

Emeritus Prof. U.B. Karunananda,

Department of History, Faculty of Social Sciences,
University of Kelaniya, Kelaniya.

Prof. Sena Nanayakkara

Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Board of Editors

Mr. D.J.K. Ihalagedara (Editor in Chief)

Senior Lecturer,
Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Dr. M.K.L. Irangani (Co-editor)

Senior Lecturer,
Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Editorial Assistant

Mr. M. A. Prasad Kumara,

Lecturer, Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

ISSN 2362 - 0706

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 Number I 2019

© Department of Humanities, Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

All rights reserved. No any part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the express written permission or agreement of the editor.

The ideas expressed in the articles of this journal reflects the views of the authors.

Cover designed by: Nilupul Priyankara

All communications should be addressed to:

The **Editor in Chief and Co- Editor**, The Journal of Studies in Humanities, Department of Humanities, Faculty of Social Sciences and Humanities, Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Tel. 025 2266789

Email: editor.jhu@gmail.com

Printed by:

Nethwin Printers (Pvt.) Ltd, 'Dalada Sewane Api Padanama' Gatambe, Peradeniya.

081 2386908

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 Number I 2019

Panel of Reviewers

Emeritus Prof. U.B. Karunananda,

Department of History, Faculty of Social Sciences,
University of Kelaniya, Kelaniya.

Prof. Gunawardena Nanayakkara,

Department of Sinhala,
Faculty of Social Sciences,
University of Kelaniya, Kelaniya.

Prof. Sena Nanayakkara,

Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Prof. A.H.M.H. Abeyrathna,

Department of History,
Faculty of Social Sciences,
University of Kelaniya, Kelaniya.

Prof. Malaka Ranathilaka,

Department of Economics,
Faculty of Arts, University of Peradeniya, Peradeniya.

Dr. P. Vidanapathirana,

Senior Lecturer,
Postgraduate Institute of Archaeology,
No.407, Baudhaloka Mawatha, Colombo.

Ven. Dr. Sobhitha,

Senior Lecturer,

Department of History,

Faculty of Arts, University of Peradeniya, Peradeniya.

Dr. Sumudu Damarathna,

Senior Lecturer,

Department of History, Faculty of Arts,

University of Peradeniya, Peradeniya.

Dr. R.P.I.R. Prasanna,

Senior Lecturer,

Department of Social Sciences,

Faculty of Social Sciences and Humanities,

Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 Number I 2019

Authors Information

Senior Prof. Ariya Lagamuwa,
Department of Archaeology and Heritage Management,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Dr. Sisira Kumara Naradda Gamage,
Senior Lecturer, Department of Economics,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Dr. Ramani Hettiarachchi,
Senior Lecturer, Department of History,
Faculty of Arts, University of Peradeniya.

Mrs. Ramesha Jayaneththi,
Senior Lecturer,
Department of History,
Faculty of Arts, University of Peradeniya.

Mr. Chandima Ambanwala,
Senior Lecturer,
Department of Archaeology and Heritage Management,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Dr. M. K. L. Irangani,
Senior Lecturer,
Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Dr. E. M. Samantha Ekanayake,
Senior Lecturer, Department of Social Sciences,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Ven. Dr. Olaganwatte Chandasiri,
Senior Lecturer, Department of Languages,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Mr. D. R. N. M. Jayasingha,
Lecturer,
Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 Number I 2019

Content

Impacts of Social Capital on Economic Empowerment and well-Being in the Regional Society of Sri Lanka Sisira Kumara Naradda Gamage	01
The Missionary Education and Social Mobility of British Colonial India Ramani Hettiarachchi	21
Religious Tolerance and Ethnic Harmony in the Emerging Pluralism of the Kandyan Kingdom in Sri Lanka Ramesha Jayaneththi	39
මෙතෙක් අප්‍රකටව පවතින පැරණිම බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි කිපයක් පිළිබඳ සටහන් චන්දිම බණ්ඩාර අඹන්වල	57
පුරාතන ලංකාවේ ආර්ථික කළමනාකරණය තුළ හේන් වගාවේ දායකත්වය එම්. කේ. එල්. අයිරාංගනි	67
ගොවිජනපදකරණය තුළ බෞද්ධ භික්ෂුවගේ ආගමික කාර්යභාරය සහ බහුවාර්ගික සම්බන්ධතාවය: සේරුවිල ගොවිජනපදය ඇසුරින් කෙරෙන සමාජවිද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයක් ටී. එම්. සමන්ත ඒකනායක	79
සිංහල සාහිත්‍යය ඉතිහාසයෙහි සංක්‍රාන්ති කාලපරිච්ඡේදයෙහි මාර්ග වර්ණනා පිළිබඳ විමර්ශනයක් ඔලගන්වත්තේ චන්ද්‍රසිරි හිමි	97
වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ෆේස්බුක් (Facebook) මාධ්‍යයේ ඵලදායීතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (කුඩා පරිමාණයේ ව්‍යාපාර තුනකට විශේෂිතව) ආර්.ඒ.එන්.එම්. ජයසිංහ	115
පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ ආදිතම අතිලේඛන - මිහින්තලේ බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි ආර්ය ලක්මුව	127

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

Impacts of Social Capital on Economic Empowerment and Well-Being in the Regional Society of Sri Lanka

Sisira Kumara Naradda Gamage

Department of Economics, Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.

Email: naraddagamage@gmail.com

සංකේපය

ශ්‍රී ලංකාවේ ගෘහස්ථ ආර්ථික යහපැවැත්මෙහි ලා සමාජ ප්‍රාග්ධනයේ බලපෑම පරීක්ෂා කිරීම මෙම අධ්‍යයනයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. බහුපිය පොකුරු නියැදීම යටතේ ගෘහ මූලිකයින් 348 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත නියැදියක් අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලදී. දත්ත එක්රැස් කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිත කරනු ලැබිණි. එක් රැස්කර ගන්නා ලද දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය සහ විස්තරාත්මක සංඛ්‍යානමය ශිල්පක්‍රම භාවිතා කරන ලදී. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල මගින් ප්‍රාදේශීය ගෘහ ඒකකයන්හි ආර්ථික යහපැවැත්ම සහ සමාජ ප්‍රාග්ධනය අතර සෘජු සම්බන්ධතාවයක් නිරීක්ෂණය කරන ලදී. සමාජ ප්‍රාග්ධනය සහ ආර්ථික යහපැවැත්ම අතර හඳුනාගන්නා සෘජු සම්බන්ධතාවය කෙරෙහි ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම යන විචල්‍ය අතරමැදි බලපෑමක් සිදුකරන බව හඳුනා ගන්නා ලදී. එසේම අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල මගින් සමාජ ප්‍රාග්ධනය සහ ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම අතර ධනාත්මක සම්බන්ධතාවයක් සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මකව හඳුනා ගන්නා ලදී. මීට අමතරව, ගෘහස්ථ ඒකකයන්හි ආර්ථික යහපැවැත්ම විස්තර කිරීම සඳහා ගෘහ මූලිකයාගේ වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය සහ රැකියාව යනාදී විචල්‍යයන්හි බලපෑම, සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මකව හඳුනාගත නොහැකි විය. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල මත ගෘහස්ථ ඒකකයන්හි තිරසාර ආර්ථික යහපැවැත්මෙහිලා ප්‍රතිපත්තිමය යෝජනා ඉදිරිපත් කෙරේ.

මූලාශ්‍රය: ආර්ථික යහපැවැත්ම, ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම, ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය, සමාජ ප්‍රාග්ධනය

Introduction

Economic well-being is defined as the 'observed levels of satisfaction towards the economic standards of life' and is a significant part of an individual's overall life satisfaction (Hayo & Seifert, 2003). The economic development literature suggests that various socio-

economic determinants could affect the quality of the life of households. Diener et al. (1999) pointed out that household income, employment status, household structure, external life, and daily and environmental factors could influence the well-being of a household. Prilleltensky et al. (2015) accepted six critical domains of well-being, i.e., Physical, Psychological, Interpersonal, Community, Occupational, and Economic. Also, four different approaches are identified in conceptualizing well-being (Cooke et al. 2016). As the multidimensional concept, income alone is not a sufficient measure of well-being. Thus, social relationships are expected to have a significant influence on well-being due to the provision of essential assets for people to satisfy their requirements (Lucas & Dyrenforth, 2006). However, it may depend on the socio-economic background of the community.

The economic development literature provides evidence to explain the different socio-economic determinants in affecting the quality of life of households. Social capital may enhance a household's well-being by playing a crucial role in promoting collective action, empowerment, entrepreneurship, and income diversification of local households. It is an exogenous factor in household well-being that reduces rural poverty through several socio-economic channels (Grootaert, 1999). Diener et al. (1999) described that household income, employment status, household structure, external life, and daily and environmental factors could influence the well-being of a household. Also, Lucas and Dyrenforth (2006) pointed out that social relationships are expected to have a significant influence on well-being due to the provision of essential assets for people to satisfy their requirements. The World Bank (1991) documented that stable macroeconomic policies and economic growth, economic productivity, income, and purchasing power are the roots of the well-being of a country. The existing literature in the field does not provide adequate empirical evidence to the link between social capital development and community development in Sri Lankan context. Addressing this empirical knowledge gap, this study focused on how the perceived social capital may enhance the degree of community economic empowerment and household well-being in developing the quality of life of residents in regional Sri Lanka. This study has two specific objectives. The first one is to evaluate the economic effect of social capital on economic empowerment of households in the regional society, while the second one is to analyze impacts of social capital in the form of structural and cognitive on the economic well-being of the local households in the regional society of Sri Lanka.

The rest of this paper is organized as follows: Section 2 provides the literature review and research hypotheses. Section 3 discusses the methodology of the study, section 4 presents the results and discussion and section 5 concludes the study and presents policy recommendations.

Literature Review and Hypothesis Development

Economic well-being is identified as a significant dimension of human well-being in the literature. The term of *well-being* has been discussed as 'the satisfaction with several aspects of life' (Campbell, Converse, & Rogers, 1976). The earlier researchers who focused on the well-

being concept, i.e., Levy and Guttman (1975), identified well-being as a special case of attitude. In the capability concept, Sen (1985) recognized human well-being as the 'ability to function in society to achieve certain functioning.' Human's capabilities refer to what he or she does and can do in their lives that are necessary to uphold human well-being. The individuals' well-being can be recognized as a measure of the quality of human life. The living standard which includes human well-being is methodically related to the quality of life and shows how an individual behaves in society (Narayan et al. 2000). Kesebir and Diener (2008) demarcated well-being as a measure of the human lifestyle, making a positive assessment of their lives and their confidence, emotions, satisfaction, and engagement in routine activities. However, there is no firm method to quantify humans' well-being in the literature, which is considered as a multidimensional concept. It mainly requires the total satisfaction of life and with specific domains (Chmiel, Brunner, Martin, & Schalke, 2012), and identify financial satisfaction and financial status of individuals as domains of well-being. As a multidimensional concept, researchers from different disciplines in social sciences focus on measuring well-being by using different approaches. Such studies have focused on physical well-being (Llewellyn, et al. 2006), Financial well-being (Prawitz et al. 2006), and subjective well-being (Diener, et al. 2010). However, it is recognized as a comprehensive concept than material well-being (Courtland & Clay, 2010).

Prilleltensky et al. (2015) recognized six critical domains of well-being such as Physical, Psychological, Interpersonal, Community, Occupational, and Economic. Also, four different approaches are identified in conceptualizing well-being (Cooke et al. 2016), which focus on pleasure and happiness and psychological health (Ryan & Deci, 2001). The other approaches concentrate on the quality of life (Frisch, et al. 1992), and wellness. Each approach attempts to classify what constitutes the real-life (Ryan & Deci, 2001). As a strategic variable of the development policy, it is a key concept in the development lexicon. However, Oswald (1997) stated that measuring the well-being of people is a difficult assignment.

Economic well-being is demarcated as the observed levels of satisfaction towards the economic standards of life and is a significant part of an individual's overall life satisfaction (Hayo & Seifert, 2003). Also, it helps to enhance the standard of physical and mental health (Sen, 2009; Chmiel et al. 2012). Somaratne et al. (2011) acknowledged economic well-being as the perceived level of satisfaction towards income and income security or financial situation. As the multidimensional well-being concept, income alone is not a sufficient measure of well-being. Some indices of well-being reflect the quality of life aspects of the domains of well-being including community vitality, education, environment, healthiness, democratic engagement, leisure and culture, and living standards. Some researchers controlled their readings to the economic elements of well-being. For instance, Clark and Lelkes (2005) determined income and income-related activities as factors of well-being, whereas Di Tella, et al. (2001) posited that the trade-off between inflation and unemployment determines well-being.

Furthermore, adequate food is a universal need for well-being, and clothes, health treatment, and schooling are other determinates of well-being. The concept also covers freedom

of choice and action, including being able to help each other and the community (Narayan et al. 2000). Van Praag et al. (2003) stated that the critical determinants of the well-being of households in developing countries are mostly linked with job satisfaction, financial background, and health. It is further found to be a major determining factor in the general satisfaction of individuals. Household income, employment, marital status, household structure, external life, religion, and environment can affect well-being (Diener et al. 1999). Wolff and Zacharias (2007) pointed out that money revenue would incorporate a measure of sustainable consumption over time. Also, classical economists accepted that individuals' savings have sound effects on economic development and human well-being. Household's saving has been given standing as savings can assist in bearing economic shocks in several ways (Dew & Xiao, 2011). Two measurement approaches, a subjective approach, and an objective approach, are employed for examining economic well-being in empirical investigations. Subjective well-being measurement is calculated based on personal feelings, tastes, or opinions of the financial situation of individuals or households rather than based on facts. It is a cognitive assessment of individuals themselves (Larson and Eid, 2008). This means that the subjective approach brings up the measures that have to do with what individuals say they experience, and a respondent seats himself on a given measure by considering the perceived level of their material well-being situation (Smith & Clay, 2010).

The well-being studies are organized in literature in two macro dimensions: living conditions, and subjective well-being (Michalos, 2008). Frey et al. (2010) propose that the subjective measure of well-being should be supplemented by objective measures to make a judgment about the well-being of individuals. Some research reports identify subjective measurements as significant predictors of economic well-being in empirical studies, which consider the satisfaction of present living conditions, level of financial stress, or level of economic stress (Joo & Grable, 2004). However, some researchers have attempted to measure the subjective well-being by asking respondents to rate their level of happiness, satisfaction with community and life, mental distress, food security, confidence, and feeling of a prosperous household (La Di Tella & MacCulloch, 2007; Gamage et al. 2017). Those scholars believe that economic well-being is fundamental to general well-being and is characterized by subjective measures.

It is observed that social interactions have a significant effect on well-being due to the endowment of valuable resources for people to satisfy their requirements (Lucas & Dyrenforth, 2006). Social capital is also becoming one of the significant factors in development studies, and the concept of Social capital commonly discusses community networks, norms, and trust among people. Putnam (2002) divided social capital into two as *bonding* and *bridging*. Bonding social capital implies social linkages of friends and relatives, whereas Bridging capital reflects the linkages of different people other than friends and family (Gamage et al. 2017). Carroll (2000) stated that the diversity of social relationships have more influence in creating the well-being of people and several studies investigate on the effect of social capital on the well-being of individuals and communities development (Lin, 1999; Putnam, 2002).

Social capital can play a significant role in development studies. The concept of social capital is a way of abstracting the intangible resources of the community, shared values, and trust, upon which people experience in daily life (Field, 2003; Gamage et al. 2017). It is defined in terms of trust, adherence to norms, or participation in community groups and networks. Some economists do not accept social capital as a capital and a significant factor to consider in development-related studies (Robison et al., 2002). However, neoclassical economists agree with the role of social connection and cultural factors in answering free-rider problems and reducing opportunism. They attempt to explain the economic mechanism of social capital through the concept of positive externalities, concentrating assistance to reduce the transaction cost and social barriers, and solidification and people's bargaining power. Knack and Keefer (1997) pointed out that some dimensions of social capital like trust and norms have the potential for reducing transactions cost. After the noteworthy studies of Bourdieu (1986), Putnam (1993), and Fukuyama (1995), the term 'social capital' became highly attractive in development studies. Grootaert (1999) pointed out that social associations, norms, values, and networks among individuals and groups improve their socio-economic welfare, and Sabatini (2008) emphasized that the higher level of voluntary association positively impacts the quality of life. Further, social capital has resulted in positive social standards and a healthy living environment while enhancing the well-being of individuals and the community (Hamdan et al. 2014). Gamage et al. (2015) confirmed that perceived social capital could be recognized as a significant factor in the well-being of the household. Also, they have explained that social capital influences income diversification through community attachment, which in return may influence the well-being.

Community attachment is a broader concept than social interaction, also got attention from researchers. The core idea of community attachment is a sense of the extent to which residents of a place possess cognitive or emotional ties to each other and to that place. It may contextualize as a *rootedness* to place, and it reflects the degree to which an individual participates within-community social networks into their awareness of self (Erickson et al. 2012). Community attachment is a set of systematic linkages strongly associated with social involvement in local social relations. According to Miller (1999), there are three characteristics of community attachment, which are satisfaction, local friendship, and involvement in the community. Social connections in a community are a significant source of social support that leads to human well-being (Lin, et al. 1986), and community attachment should be assessed with multiple item indexes (Theodori, 2004). Interaction act as an indicator of community attachment (Theodori, 2001).

The impact of social capital on economic well-being is not a direct path and is mediated by community attachment and economic empowerment. The researcher believes that there is no single study to identify economic empowerment as a mediator in the process. Thus, in this proposed conceptual framework, social capital and community attachment are the exogenous latent while, economic empowerment and economic well-being were included as a set of endogenous variables.

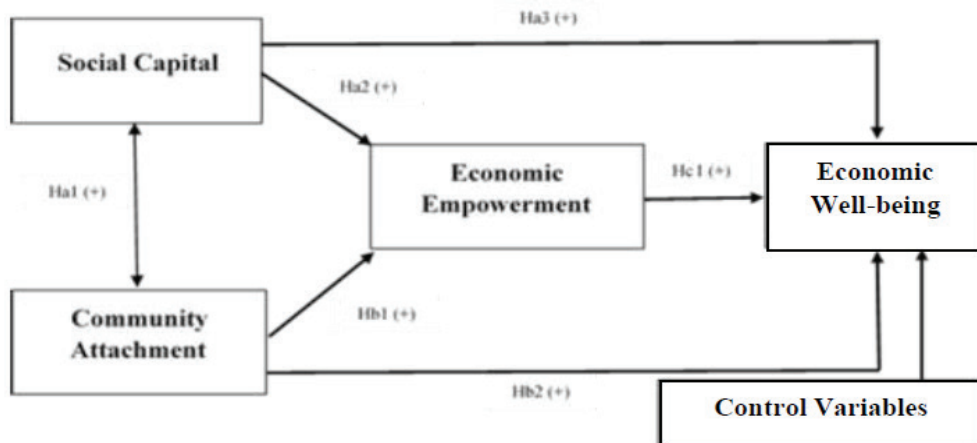

Figure 1
Conceptual model of social capital and economic well-being

Figure 1 depicts the proposed conceptual framework, in which the arrows show the direction of the connection. Social capital can affect economic well-being in potentially different ways. First, perceived social capital can affect economic well-being indirectly. Also, social capital makes economic empowerment, which leads to economic well-being. Besides, social capital influences economic empowerment through community attachment and it leads to well-being. To achieve the research objective of the study, six research hypotheses were framed to examine how social capital may affect economic empowerment and well-being in the regional society of Sri Lanka.

Based on the literature review, six research hypothesis was developed for the current analysis:

1. Ha1: Social capital is positively associated with community attachment in regional society.
2. Ha2: Social capital is positively associated with economic empowerment in regional society.
3. Ha3: Social capital is positively associated with household economic well-being in regional society.
4. Hb1: Community attachment is positively associated with economic empowerment in regional society.
5. Hb2: Community attachment is positively associated with household economic well-being in regional society.
6. Hc1: Economic empowerment mediate the relationship between social capital & community attachment and household economic well-being in regional society.

Materials and Methods

The study attempts to examine the economic effect of social capital on the economic empowerment of households and to analyze the impacts of social capital in the form of structural and cognitive on the economic well-being of the regional households of Sri Lanka. The multi-stage sampling strategy was applied to select 348 household heads from regional Sri Lanka. In this empirical study, only one kind of target respondent (the household head) gave information to the assessor of the field survey. A questionnaire was the primary field data collection device used in this study. Pre-coded questions were referred to survey items for which response categories may be identified and defined exhaustively, or very nearly so, before data collection activities.

The proposed hypothesis was tested using quantitative statistical methods. Descriptive statistical methods and regression frameworks were used to find the relationships among the variables of the empirical model. A multiple hierarchical regression models, which is an applicable tool for investigation when variance on a criterion variable is being explained by independent variables that are correlated with each other. The model indicates if exogenous variables of interest demonstrate a statistically significant variance in the endogenous variable. Also, it can be identified as a framework for model comparison rather than a statistical method. In this connection, the procedures suggested by Baron and Kenny (1986) helped to test the mediation effect of economic empowerment between social capital and economic well-being. Also, the mean scores of key variables and values of control factors were keyed into the Statistical Package of Social Science (SPSS) version 23 to analyze the field data. The relationship between independent variables against economic well-being after controlling demographic factors was examined using three-stage hierarchical regression.

The research hypotheses fundamentally suggest that the higher perceived social capital, community attachment, for that reason, to be more supportive of economic well-being through economic empowerment. In the conceptual framework of the current study, the Economic well-being of the household was measured using a multi-item scale. Household heads in regional Sri Lanka selected for this study were asked to respond to six items. The questions were built on previous works on human well-being (Theodori, 2001; Van Praag et al., 2003; Tinkler and Hicks, 2011; Gamage and Kuruppuge, 2016).

- a) I consider my household to be prosperous
- b) There have not been any shortages of food during the last six months
- c) In the event of sickness, members of my household always receive modern medical treatment
- d) The level of the household infrastructure has increased over time
- e) The members of the household have money in checking, saving accounts, and another type
- f) Economically, I think my household has developed more substantial overtime

The perceived social capital of the household is used as the primary exogenous and was measured using a multi-item scale. Based on a literature review of this context, social capital is recognized as a multidimensional concept in the development of the lexicon. Different theoretical explanations and views from the scholars combine various sub-dimensions such as trust, values, network, and embeddedness (Grabner-Krauter, 2009). Thus, to develop a social capital scale for this analysis, the focus was made on many previous empirical studies and their measurement scales. Thus, it can be stated that numerous items used in this study were obtained from previous literature after some changes (Grootaert et al. 2004; Williams, 2006; Pinho, 2013; Magson, et al. 2014) and approximately items were developed by considering the socio-economic context in the regional society in Sri Lanka. Those items were covered by the structural and cognitive perspective of the concept of social capital. Respondents selected for this study in regional society in Sri Lanka were asked to respond to the following items.

- a) I mostly participate in the decision-making process in the community associations I belong
- b) I socialize and am acquainted with many people in my neighborhood
- c) My household member associate with my neighborhood friends, kin, and relatives
- d) If I lose a goat/cow/Hen or other, someone in the village would help look for it
- e) The people in this village are honest and can be trusted
- f) I feel there are safe places for children to play
- g) I have trust in my local officials
- h) I believe that members of my household are willing to help in community activities
- i) If there were any problem in my community, members of my household would cooperate in solving the problem
- j) I think that members of my household have worked with others to do something for the benefits of the community over time

The community attachment is used as the endogenous variable for regional development. Community attachment was also measured using a multi-item scale and was measured by eight questions (Theodori, 2004). Respondents selected for this study in the regional society in Sri Lanka were asked to reply to the following items:

- a) Overall, I am very attached to this community
- b) The success of the community is very important to me
- c) I feel what is happening in my community

- d) I feel like I belong to the community
- e) I hope to remain a resident of this community for a long time
- f) I think I agree with most people in the community about what is important in life
- g) If I needed advice about something, I could go to someone in this community
- h) (f) The future success of this community is very important to me

Economic empowerment of the household is used as the intervening (mediate) variable of the model that was also measured using ten multi-item scales. Empowerment is currently identified as one of the major concerns in addressing the issue of the development process (Tripathi, 2011). However, as there is no official definition of economic empowerment, it is identified as the ability to control the (own) economic destiny and it is identified as an economic component of three inter-related economic aspects. Such as financial knowledge, economic behavior, and economic confidence (Vitt et al. 2000; Hetling & Postmus, 2014). At present, empowerment is a crucial buzzword in the community development process (Pigg, 2002). Individuals empower themselves through personal knowledge, attitudes, and behavior which is also an outcome of interpersonal and collective action (Pigg, 2002). Economic empowerment efforts characteristically consist of efforts to make the self-sufficiency in life. Thus, it is essential to capture the improvement of lifestyle economically. Economic empowerment has long played a pivotal role in the development context; here, no testable hypothesis or empowerment scale could be found to use. Thus, based on previous works in a different aspect of economic empowerment, the current study develops a multi-item scale, which was seven statements. Respondents chosen for this study in regional society in Sri Lanka were requested to answer the following items:

- a) I feel that I have the power to make important decisions that change the course of my life
- b) I think that I have many sources of credit access in formal and informal sectors
- c) Female members of the household effectively participate in economic decision making;
- d) I feel that there are no social barriers for us in the participation labor market
- e) I think that we have many potentials in reducing costs associated with price search and bargaining in buying and selling
- f) My household gets income from work on my own farm activities, and non-agricultural self-employment
- g) The number of income sources of the household has increased over time.

Different response scales for an item of the structural questionnaire were used in different surveys (Stevenson & Wolfers, 2008). However, in this study, a seven-point scale was used for all questions of the variables to ensure that the scales between the items are consistent for helping respondents to answer the questions more easily. To compute a composite individual is perceived household economic well-being score, all items were positively worded. Perceived social capital, Community attachment, and Economic empowerment scored response categories of (1) strongly disagree, (2) Disagree, (3) Somewhat Disagree, (4) Undecided, (5) Somewhat Agree, (6) Agree, and (7) Strongly Agree. The mean value of each variable used a scale of each variable. The higher score of the composite value indicated a high level of the particular variable value. Based on previous works on human well-being (House et al. 1988; Theodori, 2001). Age, Income, and Education level of the household were included as control variables of this the empirical model. Age was measured in years.

Data Analysis and Discussion

The current analysis aimed to examine the causality relationship between the exogenous and endogenous variables of the conceptual framework of the study. Previously, analyzing the field data, the items were screened for variable implementation, and the validity and reliability of all study instruments were tested to the current investigation purposes to confirm validity. Internal consistency is concerned with the interrelatedness of test items and was evaluated using Cronbach's alpha on SPSS version 23 (Hair et al. 2006). The Cronbach alpha measures the internal consistency of a scale (Cronbach, 1951), and the value can be expressed as a number between 0 and 1. Some researchers recommend the value of 0.7 while others signify that 0.6 alpha value is more acceptable for the exploratory study (Hair et al. 2006).

The test statistics of the reliability analysis revealed that Cronbach's alpha value for all items of the scales was 0.87, while both values for perceived social capital and community attachment was 0.7. Also, the remaining two variables, economic empowerment, and economic well-being reported a value of 0.6, where both included less than ten items. Due to the few numbers of items in the scale, Cronbach's alpha values can be relatively small. Thus, the values suggested that the Cronbach's alpha values in the current research are accepted (Tabachnick & Fidell, 2007). This statistical information confirmed the strength of its consistency. Validity is identified as the sum of systematic error in a questionnaire. The questionnaire used for the current study checked the validity. Further, the multicollinearity between the independent variables of the models was verified to avoid any uncertainty of the results. The results of the collinearity test apparently clarified that no multicollinearity problem exists among the independent variables of the models.

Descriptive Statistics

Before proceeding the analysis with econometric models, this section describes the descriptive statistics and the associations between variables. As already presented in this study,

four exogenous and endogenous variables and chosen demographic variables were used for this analysis as control variables. Table 1 presents the descriptive statistics of perceived social capital, community attachment, economic empowerment, economic well-being, and correlation matrix of perceived social capital, community attachment, economic empowerment, and economic well-being.

Table 1
Descriptive statistics of social capital, community attachment, empowerment, and economic well-being

Variable	Mean	S.D	Min-value	Maxi-value	Skewness	Kurtosis
Social Capital	4.53	.507	3.10	6.30	.88	.98
Com. Attachment	4.93	.634	3.50	6.63	.66	.13
Econ. Empowerment	3.54	.719	2.00	5.86	.88	.64
Economic Well-being	4.14	.828	2.50	6.50	.56	-.02

Source: Authors calculation from the survey data, 2017/2018

According to table 1, the mean value of perceived social capital is 4.53 with a 3.10 minimum value and a 6.30 maximum value, while community attachment is 4.93. The mean values of economic empowerment and economic well-being are 3.54 and 4.14 with 2.00 and 2.50 minimum composite values and 5.86 and 6.50 maximum composite values.

The Econometric Analysis

Hierarchical regression was further employed to examine the research objective with different analytical methods and check how economic empowerment mediates the relationship between social capital and community attachment and household well-being. Economic empowerment is a third variable that affects the relationship between a dependent and independent variable/s in correlation. In this analysis, four main independent variables were used for economic well-being, and for controlling model demographic factors were included. The first model (Model I) included the control variables, socio-demographic factors such as the age of the household head, gender, and occupation status. Age of the household head (years) and the other two variables were coded as the dummy. Gender of the household head: 1, if household head is a male, and 0 otherwise; employment status: 1, if a farmer (self-employed), and 0 otherwise. The second model (Model II) had the most critical variable/s of this line of study. According to the research objectives, these are crucial variables, perceived social capital, and community attachment while economic empowerment was included in the final step (Model III).

Model I: $EW_i = \alpha^l + \gamma^l X_i$ (1)

Model II: $EW_i = \alpha^l + \gamma^l X_i + \varphi^i SO_i + \delta^i CA_i$ (2)

Model III: $EW_i = \alpha^l + \gamma^l X_i + \varphi^i SO_i + \delta^i CA_i + \varepsilon^i EE_i$ (3)

where:

EW_i = The composite value of economic well-being of respondent i

α^l = Intercept

X_i = Socio-demographic factors of household head i

SO_i = Composite value of Social capital of household head i

CA_i = Composite value of Community attachment of household head i

EE_i = Composite value of Economic Empowerment of household head i

The hierarchical regression framework has been designed to test a particular theory base hypothesis. Researchers use this regression method for testing the influences of moderator variables of the conceptual model (Namkoong, et al. 2017). However, such methods should be applied in empirical studies with a theoretically strong conceptual framework (Tabachnick & Fidell, 2007).

Table 3 presents the results of four models of the hierarchical regression model.

Table 3:
The results of three models of hierarchical regression

Variable	Model I		Model II		Model III	
	β	t	β	T	β	t
Age	-0.043	-0.800	0.023	0.628	0.260	0.352
Gender	0.083	1.539	0.027	0.747	0.170	0.345
Occupation status	-0.007	-0.133	0.015	0.409	0.120	0.154
Social Capital			0.403	7.901*	0.352	6.712*
Community Attachment			0.396	7.726*	0.345	6.566*
Economic Empowerment					0.154	3.377*
R ²	0.009		0.541		0.556	
R ² Change	0.009		0.532		0.015	
F Change	1.045		198.35		11.402	
P-Value	0.372		0.000		0.001	

Note: * shows significant at 1 percent

Author calculation from the survey data 2017/2018

The results of the analysis indicate that the hierarchical regression model is a good fit. Multicollinearity is not issued according to tolerance indicator and VIF (the mean value of VIF: Model I is 1.002; Model II is 1.384, and Model III is 1.480). Durbin-Watson test statistics (DW=1.55) confirmed that there is no autocorrelation assumption violation. F statistics of Model II to Model III are statistically significant at the 0.01 level ($P < 0.00$), while the first model that included the socio-demographic factor is not statistically significant. The histogram of the regression standardized residual confirms that the residual is normally distributed.

According to the results of three models of hierarchical regression, Model I with control variables are not statistically significant ($F=1.04$, $p=0.37$), while Model II ($F= 80.69$; $p < 0.000$) & model III ($F=71.18$; $p < 0.001$) are statistically significant. Model II incorporates perceived social capital and community attachment, in addition to control variables. An overall 54 percent of the variation of the economic well-being of regional people in the country is explained here and perceived social capital is statistically significant at 5%. The β value of perceived social capital is 0.403 with a positive sign. Accordingly, the hypothesis Ha3: Social capital is positively associated with household economic well-being in regional areas, was further supported by the hierarchical regression framework. Besides, the regression equation indicates if the perceived social capital variable increases by one unit and the other variables remain the same, the economic well-being of the people increases by approximately 0.40 on average. Also, community attachment is statistically significant at 5% which the β value is 0.396 with a positive sign. The regression equation demonstrates that if the community attachment variable increases by one unit and the other variables remain the same, the economic well-being of the people increases by about 0.396 on average.

Model III incorporates with economic empowerment, in addition, to control variables and perceived social capital & community attachment. The mediation effect of economic empowerment between social capital, community attachment, and economic well-being was tested. The third model is significant and explains the overall 56 percent of the variation of the economic well-being of regional people. In this regard, the development of 0.015 is testified when it is compared with Model II. Also, the model statistics showed that this improvement of variation of economic well-being is statistically significant ($p < 0.001$) in the regression perceived social capital is statistically significant with the economic well-being. However, the relationship between the two variables has weakened from 0.403 to 0.352 as per Model III. Also, community attachment has weakened by 0.051, which can be identified as a statistically significant variable ($p < 0.000$). Thus it confirms the main condition of mediation effect suggested by Boron and Kenny (1986), and it can be concluded that Households' economic empowerment mediates the relationship between social capital and community attachment and household well-being in regional society. This means that the perceived social capital is mediated by the economic empowerment of the household in local society.

According to the econometric analysis, it is possible to conclude that economic well-being in a regional society is correlated with perceived social capital and community attachment, and

economic empowerment mediates the relationship between social capital and well-being. As previously discussed in the literature review chapter, Janssens (2007) produces four mechanisms in developing a theoretical framework for social capital encouragements in the individual outcome and well-being, such as community propensity to engage collective action, informal resource exchange, reduction transaction and monetary cost, and knowledge and information sharing. Social relation encourages collective effort to achieve a common goal, which benefits each in the group. The relationships of trust and reciprocity among individuals facilitate collective action (Beard, 2007). It is crucial to enhance the economic empowerment of regional households. Sen's capability approach identifies the importance of agency in promoting human development, and the concept explains enhancing human freedom to act for achieving the goals of life. The empowerment concept is more related to the agency concept in Sen's capability approach. Here, economic empowerment can be defined as the increase in an agency, which empowers individuals to pursue his key goals (Trommlerova et al. 2014). Previous studies have reported that agency and empowerment could reduce human poverty and create positive well-being outcomes (Kim et al. 2007; Alkire, 2009). Thus, the findings of the current analysis give good evidence on the importance of economic empowerment in the human well-being development process.

Accepting the hypothesis that the perceived social capital is positively associated with economic empowerment in regional society suggested that the perceived social capital and community attachment are essential to developing economic empowerment in regional society. As explained by Granovetter (1983), the flow of new information and job opportunities is easier for some members with weak ties in a network. When people are strongly linked in the network, they are less likely to gain information as a similar member who shares the same information. Thus, economic scholars suggested bridging social capital development projects for transmission of the new information and provide significant individual benefits. Accordingly, the ties in individuals between social groups (different levels) may be more useful to improve economic empowerment. Thus, it is necessary to check the validity of this argument for the Sri Lankan regional context. In the Sri Lankan regional context, the economically-oriented social association has built up as the vertical connection among group members. The multi-ethnic, multi-religious, and multi-cultural basement in the country may give some impending to cultivate a platform for weak ties among group members through economically-oriented social networks than other social organizations. The government and non-government organizations have made many efforts to establish a social, economic society in the regional area. For instance, *Samurdhi* bank, Cooperative society, SANASA, and *Sarvodaya* programmes provide massive support for the development of economic standing of rural people in a regional area (Kuruppuge, 2017) Moreover, such social networks help to facilitate micro finance facility among less-powered people in the regional society of Sri Lanka.

The Conclusion and Policy Recommendations

The study delivered the theoretical framework and empirical support that explains how social capital can influence the economic well-being of regional Sri Lanka. The two objectives

concerned in this connection were, analyze the impacts of social capital on the economic well-being of the local households, and evaluate the effect of social capital on the economic empowerment of households in the regional society of Sri Lanka.

The conceptual model of this study differs from previous studies since the present study has included the economic empowerment in the model as an intervening (mediate) variable. For this purpose, multi-item scales for the variables were developed for field survey data collection concerning theoretical and empirical literature. Thus, a three-stage hierarchical regression was conducted to study the association between independent variables against economic well-being after controlling the socio-economic factors. The procedures recommended were used to examine the mediation effect of economic empowerment between social capital and economic well-being. Six hypotheses were established, the analysis indicated that the perceived social capital, measured using a multi-scale, was statistically significant with a positive sign. Accordingly, the study supported the hypothesis, which denotes that social capital is positively associated with household economic well-being in regional society. The results further confirmed that economic empowerment mediates the relationship between social capital and community attachment and household well-being in regional society, and the study identified that perceived social capital, community attachment, and economic empowerment as the key determinants of the economic well-being of regional society in Sri Lanka. For that reason, there is a need for supporting to expand the community economic association by NGOs and the central and local governments.

References

- Alkire, S. (2005). Subjective quantitative studies of human agency, *Social Indicators Research*, 74, pp.217–260.
- Ascani, A., Crescenzi, R., Iammarino, S. (2012). Regional Economic Development: A review. Knowledge Asset: Interregionally Cohesive Neighborhoods (SEARCH) within the 7th European Community Framework Programme FP7-SSH-2010.2.2-1 (266834) European Commission.
- Babaei, H., Ahmad, N., Gill, S.S. (2012). Bonding, Bridging and Linking Social Capital and Empowerment Among Squatter Settlements in Tehran, Iran. *World Applied Sciences Journal*, 17(1), pp.119-126.
- Baron, S., Field, J., Schuller, T. (2000). *Social Capital: A Critical Perspective* (Oxford: Oxford University Press).
- Beard, Victoria A. (2007). Household Contributions to Community Development in Indonesia, *World Development*, 35, pp. 607-625.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*, London: Routledge & Kegan Paul.
- Campbell, A., Converse, P. E., Rogers, W. L. (1976). *The quality of American life*. New York: Russell Sage Foundation.
- Carroll AB. (2000). A Commentary and an Overview of Key Questions on Corporate Social Performance Measurement. *Business & Society*, 39(4), pp.466-478.

- Chmiel, M., Brunner, M., Martin, R., Schalke, D. (2012). Revisiting the structure of subjective well-being in middle-aged adults, *Social indicators research*, 106(1), pp. 109-116.
- Clark, A.E., and Lelkes, O. (2005). Let us pray: Religious interactions in life satisfaction. PSE, mimeo.
- Cooke, P. J., Melchert, T. P., Connor, K. (2016). Measuring wellbeing: A review of instruments. *The Counselling Psychologist*, 44, pp.730–757.
- Cronbach, L. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests, *Psychometrika*, 1951, 16(3), pp.297-334.
- Dew, J., & Xiao, J. J. (2011). The Financial Management Behavior Scale: Development and validation. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 22(1), pp.43–59.
- Di Tella, R.; MacCulloch, R.(2008). Gross national happiness as an answer to the Easterlin Paradox? *Journal of Development Economics*, 86(1) pp.22-42
- Di Tella, Rafael, Robert J. MacCulloch., Andrew J. (2001). Oswald. Preferences over Inflation and Unemployment: Evidence from Surveys of Happiness. *American Economic Review*, 91(1), pp.335-341.
- Diener E, Suh EM, Lucas RE, Smith HE, (1999). Subjective well-being: three decades of progress. *Psychol. Bull*, 125, pp.276-302.
- Diener, E., J. Helliwell, Kahneman, D. (2010). *International Differences in Well-Being*, Oxford University Press.
- Field, J. (2003). *Social Capital*. New York: Routledge.
- Frey, B. S., S. Luechinger and A. Stutzer (2010). The Life Satisfaction Approach to Environmental Valuation, *Annual Review of Resource Economics* 2, pp.139–60.
- Frisch, M. B., Cornell, J., Villañueva, M. & Retzlaff, P. J. (1992). Clinical validation of the Quality of Life Inventory: A measure of life satisfaction for use in treatment planning and outcome assessment. *Psychological Assessment*, 4, pp.92-101
- Fukuyama, F. (1995). *Trust: the social virtues and the creation of prosperity*, London: Hamish.
- Gamage, S. K. N, Haq, I.U., Otamurodav, S. (2015). the household assets and subjective wellbeing; a conceptual framework, *International Journal of Economics, Commerce and Management*, 3(12), pp.485-494.
- Granovetter, M. (1983). The Strength of Weak Ties: A Network Theory Revisited, *Sociological Theory*, pp.201-33.
- Grootaert, C. (1999). *Social Capital, Household Welfare, and Poverty in Indonesia*, Policy Research Working Paper no. 2148, Washington DC: the World Bank.
- Grootaert, Christiaan, Deepa Narayan, Veronica Nyhan Jones, and Michael Woolcock. (2004). *Measuring social capital: An integrated questionnaire*. World Bank Working Paper No. 18. World Bank, Washington, DC
- Grootaert, Christiaan, Narayan, D. (1991). *Local Institutions, Poverty, and Household Welfare in Bolivia*, World Bank, Social Development Department, Washington, D.C. Processed, 2000.
- Grossman, Gene M., Elhanan Helpman. *Trade, Knowledge Spillovers and Growth*, *European Economic Review*, 35(3), pp.517-526.

- Hair, Jr., Black, J. F., Babin, W.C., Anderson, B.J., Tatham, R. (2006). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey: Pearson International Edition.
- Hamdan, H, Fatimah Yusof, Marlyana Azziyati Marzukhi, (2014). Social Capital and Quality of Life in Urban Neighborhoods High Density Housing *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 153, pp.169-179.
- Hayo, Bernd, Wolfgang Seifert. (2003). Subjective Economic Well-Being in Eastern Europe, *Journal of Economic Psychology*, 24, pp.329-348.
- House, J.S., Karl R. Landis, Debra Umberson. (1988). Social Relationships and Health. *Science*, 241, pp.540-45.
- Ibrahim. S., Alkire, S. (2007). *Agency and Empowerment: A Proposal for Internationally Comparable Indicators*, Oxford Development Studies.
- Janssens, W. (2007). *Social Capital and Cooperation: An Impact Evaluation of Women's Empowerment Programme in Rural India*.
- Joo, S., Grable, J.E. (2004). An Exploratory Framework of the Determinants of Financial Satisfaction. *Journal of Family and Economic*, 25, pp.25–50
- Kesebir, P., Diener, E. (2008). In pursuit of happiness: Empirical answers to philosophical questions, *Perspectives on Psychological Science*, 3, pp.117–125.
- Knack, S. and Keefer, P. (1997). Does Social Capital Have An Economic Payoff? A CrossCountry Investigation". *Quarterly Journal of Economics* 112 (4), pp.1251–1288.
- Larsen, R. J., & Eid, M. (2008). Ed Diener and the science of subjective well-being. In M. Eid & R. J. Larsen (Eds.), *the science of subjective well-being* New York: The Guilford Press. pp. 1–16.
- Levy, S., & Guttman, L. (1975). On the multivariate structure of wellbeing. *Social Indicators Research*, 2, pp.361–388.
- Lin N (1999). Social networks and status attainment. *Annual Review of Sociology* 25, pp.467- 487.
- Lucas, R. E., & Dyrenforth, P. S. (2006). Does the existence of social relationships matter for subjective well-being? In K. D. Vohs & E. J. Finkel (Eds.), *Self and Relationships: Connecting Intrapersonal and Interpersonal Processes* New York, NY: Guilford. pp. 254 – 273.
- Lucas, R. E., & Dyrenforth, P. S. (2006). Does the existence of social relationships matter for subjective well-being? In K. D. Vohs & E. J. Finkel (Eds.), *Self and Relationships: Connecting Intrapersonal and Interpersonal Processes*, New York: Guilford. pp. 254-273.
- Lucas, R. E., Dyrenforth, P. S. (2006). Does the existence of social relationships matter for subjective well-being? In K. D. Vohs & E. J. Finkel (Eds.), *Intrapersonal processes and interpersonal relationships: Two halves, one self*, New York, NY: Guilford Press.
- Magson N. R., Cravena, R.G., Andrews, G.H.B. (2014). Measuring Social Capital: The Development of the Social Capital and Cohesion Scale and the Associations between Social Capital and Mental Health. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 14, pp.202-216.
- Mampanini, D., Pudjihardjo, M., Susilo, Manzilati, A., Dwirianto, S., Suwarno. (2016). Role of Social Capital in Economic Empowerment through Efforts BUMDes Indragiri Hilir in Riau. *The Social Sciences*, 11, pp.291-296.
- Marshall, Alfred. (1920). *Industry and Trade*, London: Macmillan, Third Edition.

- Michalos, A.C. (2008). The good life: eighth century to fourth century BCE, in K.C. Land (ed.), *Handbook of Social Indicators and Quality-of-Life Studies*, Springer, New York.
- Miller GA. (1999). *The Substance Abuse Subtle Screening Inventory (SASSI): Manual*. 2nd ed. SASSI Institute; Springfield.
- Oswald, A. J. (1997). Happiness and Economic Performance, *the Economic Journal*, 445, pp.1815-183.
- Pigg, K. E. (2002). Three Faces of Empowerment: Expanding the Theory of Empowerment in Community Development, *Community Development*, 33(1), pp.107-123.
- Pinho, C.J. (2013). The e-SOCAPIT scale: A multi-item instrument for measuring online social capital. *Journal of Research in Interactive Marketing* 7(3), pp.216–235.
- Prawitz, A. D., Garman, E. T., Sorhaindo, B., O’Neill, B., Kim, J., Drentea, P. (2006). Assessment of validity and reliability in the measurement of financial distress/financial well-being, *Proceedings of the Association for Financial Counseling and Planning Education*, pp.77-89.
- Prilleltensky, I., Dietz, S., Prilleltensky, O., Myers, N., Rubenstein, C., Jin, Y., & McMahon, A. (2015). Assessing multidimensional well-being: Development and validation of the I COPPE scale. *Journal of Community Psychology*, 43, pp.199- 226.
- Robison, L.J., Schmid, A.A., Siles, M.E. (2002). Is Social Capital Really Capital?“, *Review of Social Economy*, 60, pp.1-24.
- Ryan, R. M., Deci, E. L.(2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52, pp.141–166.
- Saunders, C. and P. Dalziel (2004). Economic Well-Being in Regional Economic Development.’ *Australasian Journal of Regional Studies*, 10(3), pp.355-366.
- Schuller, Tom; Baron, Stephen and Field, John. (2000). *Social capital: A review and critique in Baron, Stephen; Field, John and Schuller, Tom eds. Social Capital: Critical Perspectives*, New York: Oxford University Press, pp.1-38.
- Sen, A. (1985). *Commodities and capabilities*, Amsterdam: North Holland.
- Sen, A. (2000). *Desarrollo y Libertad*. Argentina, Editorial Planeta.
- Shehovtseva, L.S; Chernyshkov, P.P. (2015). Objectives and Institutions of Regional Development: Interdisciplinary Methodology, *International Journal of Economics and Financial Issues*, 5, pp.19-24.
- Smith, C.L. and Clay, P.M. (2010). Measuring subjective and objective well-being: analyses from five marine commercial fisheries. *Human Organization* 69, pp.151– 165
- Somaratne, K., Dayaratne, O. and Wickramasuriya, H. (2011). Does Social Capital Matter in the Well-Being of Rural People?: A Study in the Central Province of Sri Lanka. *Tropical Agricultural Research*, 22(3), pp.296–304.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Boston, NY: Allyn and Bacon.
- Theodori, G. L. (2004). Community attachment, satisfaction, and action. *Community Development*, 35(2), pp.73–86.
- Theodori, Gene L. (2001). Examining the Effects of Community Satisfaction and Attachment on Individual Well-Being, *Rural Sociology*, 66, pp.618–28.

- Theodori, Gene L., Luloff, A.E. (2000). Attitudes of Outdoor Recreationists toward Environmental Issues, in Proceedings of the 1999 Northeastern Recreation Research Symposium, G. Kyle (ed.). Radnor, PA: U.S. Department of Agriculture, Forest Service, Northeastern Forest Experiment Station, pp.51-56.
- Tinkler, L., & Hicks, S. (2011). Measuring subjective well-being. Office for National Statistics.
- Tripathi T. (2011). Women's empowerment: Concept and empirical evidence from India, paper presented at annual conference ('Winter School') of the Centre for Development Economics, Delhi School of Economics, pp.10-13.
- Trommlerova, S.K., Klasen, S., Lebmann, O. (2014). Determinants of empowerment in capability-based poverty approach: Evidence from the Gambia, *World Development*, 66, pp.1-15.
- Van Praag, B.M.S., Frijters, P., Ferrer-i-Carbonell, A. (2003). the anatomy of subjective well-being. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 51, pp.29-49.
- Vitt, L. A., Anderson, C., Kent, J., Lyter, D. M., Siegenthaler, J. K., Ward, J. (2000) *Personal finance and the rush to competence: Financial literacy education in the U.S.* Middleburg, VA: Institute for Socio-Financial Studies.
- Williams, D. (2006). On and off the 'net': scales for social capital in an online era, *Journal of Computer-Mediated Communication*, 11, pp.593-628.
- Woolcock, M., Narayan, D. (2000). Social capital: Implications for development theory, research, and policy. *The World Bank Research Observer*, 15(2), pp.225-249.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

The Missionary Education and Social Mobility of British Colonial India

Ramani Hettiarachchi

Department of History, Faculty of Arts, University of Peradeniya, Peradeniya
Email: Nadihistory@gmail.com

සංකේපය

මෙම පර්යේෂණය මඟින් යටත්විජිත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මිෂනාරි ව්‍යාපාරය සහ ඉන්දියාවේ ආඥා, තමිල්නාඩු, ට්‍රැවන්කෝර්, වැනි තෝරාගත් නගර කිහිපයක මිෂනාරි ව්‍යාපාරයන් සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදුකරනු ලැබේ. පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ මෙම කලාප තුළ දියත් වූ මිෂනාරි ව්‍යාපාර අතර සමානතා හා වෙනත් සංකීර්ණ විෂමතා හඳුනා ගැනීමයි. විශේෂයෙන් ඔවුන්ගේ අරමුණු සහ ඉලක්ක ඉටුකර ගැනීමට ඔවුන් දියත් කළ ක්‍රමවේදයන් මෙහිදී අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ. එසේම එම ක්‍රියාවලිය ආශ්‍රිතව මතුවූ ඉන්දියාවේ කුල දුරාවලිය සම්බන්ධ ගැටළු සහ වහල් ක්‍රමය හා සම්බන්ධ වූ තත්ත්වයන් අධ්‍යයනයට හසුකරගනු ලැබේ. සැලකිය යුතු පරිදි ඉන්දියාවේ ක්‍රිස්තියානි ආගම ව්‍යාප්ත කිරීමේදී කුල සාධකය හා සමාජ දුරාවලිය යන කරුණු වෙත වැදගත් තැනක් ලැබුණි. මීට පෙර සිදු වූ පර්යේෂණ මඟින් බ්‍රිතාන්‍ය මිෂනාරි ව්‍යාපාරය තුළ පැවති සමාජීය බලපෑම් පිළිබඳ හඳුනා ගැනීමක් සිදුකරනු ලැබුවත් මෙම පර්යේෂණයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සහ ඉන්දියාව අතර සංසන්දනාත්මක ලෙස එය සිදු කරනු ලබන අතර එහිදී ඇති වූ සමාජ බලපෑම් විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ. ඒ අනුව ඉන්දියානු සමාජය තුළ සිදු වූ ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් සමඟ මෙම ගතිකත්වයන් වෙනස් වූ ආකාරය සංසන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ.

මූලික පද: මිෂනාරි අධ්‍යාපනය, ශ්‍රී ලංකාව, ඉන්දියාව, බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිතවාදය, කුල දුරාවලිය, සමාජ වලංගතාවය

Introduction

My main argument of the current research is that in spreading Christianity in Colonial India the caste factor and the social order which were the most essential dimensions that played a key role. Most Literature review proves that the existing literature have dealt with the relationship of British missionary education during British Colonialism and the societal consequences to a large degree in general. Subsequently my research stresses the need for a specific study to

critically analyze the missionary education and the societal impact with a comparative approach. Accordingly, while such a growing interest could be noted within the recent years to sharply take in to account an array of aspects pertaining to British missionary education, in building up my main argument it became evident that in comparison with Sri Lanka a rapid growth of social mobility was noted in India.

Objectives and methodology

This research attempts to identify missionary education and British Colonial expectations with a view to understand how far it effected on the social mobility of India in Colonial context. In parallel to this this research will proceed with a comparative perspective by considering a range of Colonial regions in India from Andhra, Tamil Nadu, Travancore, Calcutta etc. In addition only the most relevant factors regarding Sri Lanka has been considered only at times it was essential to this study. My major objective in view is to identify whether there are any similarities or complexities in the way the British missionaries employed mechanisms to achieve their set goals and motives with focusing on above regions of India. In considering the objectives of the present research the priority was given to identify the most important themes focusing on this subject which revealed to be caste issue and slavery system in Colonial India.

Discussion

P. Radhakrishnan (Radhakrishnan 1990: Vol. 25:10) focuses on the evolution of backward class lists in Tamil Nadu clearly shows that, far from being a creation of the Indian Constitution, these were created by the British administration, supported and sustained by missionary educationists. His paper comprises six parts in which respectively, the origin of the back-ward class categories, backward classes in the education commission of 1882, the earlier appellations of backward classes, core provisions of the backward classes concessions, problems and procedures in the enumeration of backward classes, and growth and diversification of the backward classes categories are covered by the author. Joseph McQuade (2012) (McQuade 2012: Vol 7 No 2) asserts that while many Christian missionaries challenged attitudes towards Dalits and the poor, their efforts were centered on reforming the existing caste system as opposed to completely abolishing it. However, it was becoming readily apparent over the course of the nineteenth century that the city dwellers of India were extremely resistant to the Christian message and was simply not converting in large numbers. While the main emphasis of his paper has been the social and material motivations for conversion among the Indian Dalits, according to the author, it is essential to note that this process of improvement was by no means a linear progression. This work lays further stress on the fact that while converting to Christianity offered certain social incentives, it also carried a number of important risks. As a leading researcher of this particular field, C. Gupta (2014) (Gupta 2014: 661-687) drawing our attention to existing literature states that there is considerable literature on Christian women missionaries themselves, and their position and work within the British Empire (Brouwer 1990; Burton 1994; Flemming 1992; Forbes 1986; Haggis 2000; Semple 2003; Maina Chawala Singh 2000). Again While deeply perceptive, most of them discuss the opportunities and

contradictions faced by missionary women in negotiating the new spaces created by colonial and mission activity, and do not give adequate space to the possible reception and impact of their work on women at the receiving end. In the recent past, some works have emerged that have attempted to fill this lacuna, the most significant being those of Eliza Kent (2004) and Chad Bauman (2008), which discuss the impact of conversions to Christianity on lower-caste women in colonial South India and Chattisgarh, respectively. In her landmark work, Kent brings out the complex relationship between caste, gender, conversions, and colonialism by showing how a "discourse of respectability" emerged among Dalit Christian communities, which radically transformed the style of femininity to which Indian Christian women were expected to conform. According to Dick Kooiman many authors agree that the mass conversions of *barijans* and other lower castes had prompted many caste (3) Hindus to remove at least the most offensive caste disabilities from fear of losing all untouchables to Christianity. "The fear of the Christians missionary had his conventions had been the beginning of much social wisdom among us" commented Chandra Varkar. (4) Hindu mission societies were set up whose efforts to elevate the weaker sections of society, like women and untouchables, were not only inspired by but also closely modeled on the example of Christian Missionary Associations. (There however are researchers who consider the missionary challenge to be an inadequate explanation of the reform movement in India and who want to question the undue importance usually attached to English education. Vina Mazumdar has pointed out that some of the most dedicated social reformers had little or no connection with English education, whereas fervent defenders of child marriage and enforced widowhood were product of English schooling. (Kooiman 1984: 1533 -39) Dick Kooiman, *The Gospel of Coffee: Mission, Education and Employment in 19th Century Travancore*, Economic and Political Weekly, Vol.19, no 35 (Sep 1. 1984) pp 1533 -39. According to Sen Gupta's observation "that the missionaries failed to gain converts in an impressive number and of an irreproachable character. Although he pointed out that these missionaries made a lasting contribution towards the social developments of Bengal by instigating social and religious reforms". Another leading researcher Manickam described his conclusion as, the various reform movements which have sprung up since the last quarter of 19th century are but the direct result of the missionary activities (Sundararaj 1977: 257).

In considering the subject of Christianity it is apparent that Christianity is a concept that could not be understood individually but it requires a study in light of British Colonial political agenda which had its ties to British economic expectations. Consequently, the study of Christianity necessitates a need to study it as part of British economic and political agenda. The British East India Company joined the fray in establishing their political power in India during the 17th Century and eventually emerged as the most powerful colonial power in India by the middle of 18th Century. By the beginning of the 19th Century, British domination extended over a large part of the Indian subcontinent. The British East India Company's primary concern was trade and commerce rather than religious activities. C B Firth commented that 'the company initially did not combine commerce and Christianity, as its religious interest was secondary but it was not reluctant in proselytizing activities' (Firth: 2005) (Shullai 2017: 324-334; <http://www.ijhsss.com> Colonialism, Christianity and Mission Activities In India: 327-328).

Firstly I draw my attention to identify the interrelationship with missionary activities and Colonial expectations. According to what Naik and Syed stated in their book "A Student's History of Education in India" that in 1659 the Board of Directors of the British East India Company resolved that 'it was their earnest desire by all possible means to spread Christianity among the people of India and allowed missionaries to embark on their ships.' (Naik & Syed: 1974) In 1698, the British Parliament inserted the famous Missionary clause in the company's charter: "This clause directed the company to maintain ministers of religion at their factories in India." (Sharp: 1920) The company had learnt to use Christian missionary activities to its advantage whenever necessary. But the scenario changed when the company emerged as a political and economic power in India by the end of the 18th Century that led them to give less importance to the spread of Christianity and declared religious neutrality as their policy. In 1823, Christian missionaries were given freedom to work without license by the British parliament in India, yet the officials were indifferent and unreceptive to mission activities. This situation leads to an ambivalent attitude in their treatment of Indian Christians, where Indians were excluded from military services, debarred from appointment in Government offices and lost the right to inherit their parents' property on account of their conversion to Christianity. In spite of this harsh outlook of the British East India Company, some British officials were extremely helpful in promoting missionary work, namely Lord Wellesley who became the patron of the translation project of William Carey in Bengal, Lord William Bentinck who stood firmly for the rights of Indian Christians, Lord Dalhousie who worked for the betterment of the people, Colonel Munro and Colonel Macaulay who helped the Syrian Christians and who were involved in bringing the Church Missionary Society's help to the Syrian Christians (Ibid.) .

Many Christian missionaries enjoyed the protection and support from the British Government. Duncan B Forrester in his book 'Truthful Action: Exploration in Practical Theology' stated that 'the missionaries generally understood British Rule as a providential ordering, a sign of God's care for India rather than simply an opportunity for the making of individual converts.'(Forrester: 2000). Thus, Christian missionaries provided a religious justification to European Colonialism in India and on the other hand, imperialism influenced their very act of evangelism and the theology of mission. This is represented in terms of campaigns, stations, field work, law enforcement, etc. on which are based pure imperialistic terms borrowed from imperialism (Shullai 2017: 324-334; <http://www.ijhss.com> Colonialism, Christianity and Mission Activities In India :327-328).

The nature of the British East India Company's colonial power was different from that of the Portuguese and other European Colonial counterparts. Yet they did support the spread of Christianity in their Empire with much vigilance and judgment (Ibid.).

When we consider the origins of Christian mission in Colonial India, the Protestant Mission began when Carey swung the cradle for modern mission in 1792 and came to India. In Karnataka it began after the English defeated Tippu Sultan in 1799 and allowed Protestant missionaries from the UK to come to India. However, like Carey who was refused permission

to land at Calcutta, John Hands, the London Missionary Society's first missionary to Karnataka, was refused permission to come to the then capital, Srirangapatnam or to nearby Bangalore. When the British Parliament removed the restrictions on non-English missions, other European missions, moved by the conviction of pietism, took advantage of the government's open door policy (Marmaduke 1999 :173) .

Right from the beginning in 1806, Ringeltaube, the first London Missionary Society (Hereafter this will be referred to in abbreviated form as (L.M.S)) missionary in Travancore, had considered the feasibility of establishing an English Seminary as an educational center. In 1819, his successor C. H Mead again took up the idea and started a small boarding school for boys. From these modest beginnings the Nagercoil Seminary emerged which came to be the crown of the LMS mission in South Travancore. Initially, Mead had promoted education to elevate his toddy tapping Christians who, in his own words, “never had their minds occupied by anything higher than the extraction of the juice of a tree”. But very soon, the Seminary became the backbone of the missionary enterprise, its design being to train a native agency to meet the urgent demand for evangelists, catechists and schoolmasters (Kooiman 1984: 1536). In this regard it is significant to observe that the missionary activities concerned about such a backward community.

Historical sources reveal that in both Travancore and Andhra a community was in existence which was characterized by lack of education which in turn entailed a hard endeavor on the part of the mission in educating such communities. This is a fact that becomes evident when we consider the tactics employed by the mission in overcoming such obstacles and challenges. Here we are able to identify similarities between Travancore and Andhra region in the way the mission promoted vernacular education to facilitate their main object in view which is the conversion to Christianity which comes in to light by what follows. “In 1830, Alexander Duff began a new approach to proselytization through education. It was the spread of Christianity through western education that was achieved by most of the English schools conducted by missionaries. In their schools, the Bible must be taught to those upper classes that were attracted due to their desire to study English for the worldly advantage it brought. The missionaries believed that once they were attracted to the teaching of the Bible they would embrace Christianity and would go to the people and convert them to the Gospel. This, however, never happened though there were, indeed, a few cases of conversion of students from upper classes. Nevertheless, the early converts to Christianity’s came mostly from the lowest castes of the Hindu society (Dhanaraju 2015: 08).

The missionaries thus acted as instigators of an intellectual awakening, or even revolution- because they believed that as an inevitable consequence their pupils would realize what they themselves regarded as the absurdity of the religion by which they seemed to be enslaved; and schools were obvious agents of such a Christian Enlightenment. There is incidentally an instructive contrast with contemporary England, where the wide curriculum that was beginning to appear in Bengal was still very unusual in elementary schools. The reason was of course

that whereas the missionaries were trying to stimulate a religious and social revivalism, this is precisely what the dominant public opinion in England wished to avoid. It is not surprising that the Serampore scheme in particular should have attracted the attention of the more progressive educationists in England; James Mill singled it out for enthusiastic praise, along with Bentham's *Chrestomathia*, in his article on education in the Supplement to the Encyclopaedia (Laird 1972:87). When we draw our attention to the emphasis of Wickramasooriya who analyze both the condition of India and Sri Lanka with a comparative historical perspective, it is evident that he pays his attention to identify both negative and positive attributes of British Colonial education policy. He states that the spiritual dilemma described above was not limited to the Sri Lankan social context; indeed, it was to be expected in all colonial contexts in which the conqueror's language (English in the case of Sri Lanka, India, and other former British colonies) was enthroned by law as the official language, the most important medium of instruction in schools, and the only path to preferment. The alienation of the native intellectual in such a social ethos was set forth in unambiguous terms by an Englishman himself, Sir George Birdwood, in connection with English education in India, as follows: "Our education (i.e., English education in India) has destroyed their (i.e., the Indians') love of their own literature, the quickening soul of a people and their delight in their own arts and, worst of all, their repose in their own traditional and national religion. It has disgusted them with their own homes, their parents, their sisters, their very wives. It has brought discontent into every family so far as its baneful influences have reached." As Coomaraswamy pointed out the predicament of the intellectual was even more serious and tragically ironic in Sri Lanka than in India; in Sri Lanka, again, it was a dilemma perhaps more excruciatingly felt by the Sinhalese than by the Tamils, and even among the former by cultured intellectuals of comparatively more refined sensibility (James Alwis) than by those of cruder sensitivity whose education was motivated solely by material interest. (Wickramasuriya 1823 – 1878: 02; [dlib.pdn.ac.lk/bitstream/123456789/2533/1/Sarathchandra Wickramasuriya.pdf](http://dlib.pdn.ac.lk/bitstream/123456789/2533/1/Sarathchandra%20Wickramasuriya.pdf))

The missionaries realized that the more their pupils could be brought to enjoy their schooling, the more effective the learning process would be. In this they were following the principles of Lancaster and Bell reinforced by the need to disarm the initial suspicion of the local people. An important condition for this was that the curriculum should be relevant to the needs and wants of the people and to this end the missionaries experimented with various blends of exotic and indigenous elements. All of them included the local system of accountancy and forms of letters; May compiled an arithmetic textbook based on indigenous Methods, while the Serampore arithmetic tables included 'all the Weights and Measures, and modes of reckoning in use among the natives, from the Cowry to the Rupee' Their history and geography was India-centered, their geography textbook describing first Bengal, then Asia, and finally other parts of the world; while another of their school-books offered 'a succinct view' of Sanskrit literature, and its achievements in the fields of religion, Philosophy, Law, astronomy, medicine, and poetry, Their desire to introduce Western learning did not for a moment induce them to think that they could simply transplant a curriculum from England to Bengal .As to methods ,the monitorial system was of Course peculiarly appropriate in view of its Indian origin: monitors and rote-learning were no innovations in elementary schools in Bengal. On the other hand there is also

evidence that some of the novelties which the missionaries introduced were also attraction, however reassuring the familiar elements in their schools must have been.

Moreover, with regard to education we need to extend our focus to Andhra region as well. As we earlier considered earlier also, when we observe how the Christianity was filtered within the Indian society a similarity could be identified in Andhra region. In considering the establishment of missionary schools in Andhra, during this period the setting up and staffing of elementary village schools rapidly developed. Dr Ferguson, in this connection, reported that,

“Generally speaking, in those villages where the main of the Schools rest with the teacher and village community the best results are obtained. The work in schools were divided into the main departments of religion, secular teaching of music and industrial instructions, whereas secular schools thought subjects like Arithmetic, Grammar, reading Bible etc. G. A. Oddie also said that this feature could be especially seen in the Masulipatam and Ellore district of Andhra which was also an extremely important factor in the spread of Christian faith. Indigenous schools scattered throughout the Andhra region that catered mainly for Brahmins and few non- Brahmins groups like Komati, Kamma, Kapu, etc. While Mala and Madiga untouchable caste in particular, underprivileged of educational opportunities within this traditional Hindu system that stirred up by direct contract with Christian preaching and began to work for the missionaries for schools. As a result they established the new schools in Ellore district of Andhra. Perhaps all their attempts like prudence in training, teaching and preaching and developing a critical educational system were important underlying factors in the survival and continued growth of Christianity in Andhra.” (Dhanaraju 2015)

Let's consider the determinations and objectives of Colonial regime relating to the Christianization process in Colonial India. When we firstly consider the grass root level, regarding the response of the local people to Christian education, the church started an elementary school in every village with the aim to make the Christian sufficiently literate to be able to read the Bible and take interest in general affair. Certainly, the content of missionaries' education had different kinds of objectives. Nurallah.S and Naik. J.P argues that it must be remembered that education was never the main object of the missionaries. But they aimed at conversion and were obliged to take up educational work in order to meet the needs of the converted population and more especially to train up Indians assistants for their proselytizing activities and secondly the importance which early missions attached to study of modern Indian languages deserves special mention (Ibid.).

Another important fact was that the students in the Seminary were boarded and clothed at the expense of the mission and only from the 1860s were students in the day school charged a small fee. This policy implied that the LMS had to spend substantial resources for the maintenance of this institute. In analyzing the condition in Travancore in the light of the way the missionaries in Sri Lanka took into account the social context of the planation workforce it is not out of place to say that the situation was quite different in Sri Lanka except for the situation in Nallur(in Jaffna). Every mission insisted on their converts sitting together as equals

in church, however galling this may have been to converts of the higher classes and however much it would have given offence to the Hindus in their midst. Students were expected to sit together on the same mat in church or chapel, and all were expected to drink wine from the same cup in the celebration of the communion. These gestures were intended to emphasize the ideal of equality within the Christian community. Very often there were objections raised against the presence of low caste Christians in the Church. In 1842, a perplexed C.M.S. stationed at Nallur in Jaffna reported that women of the higher castes refused to sit on the same bench with low caste women...and many not liking that the low caste should be raised to the bench at all. Equality within the Christian community, and particularly in churches and chapels, was a matter on which the missionaries would make few concessions, even though it gave great offence to those in the higher rungs of the traditional caste hierarchy (Silva 1965:191-192).

In addition to this cheering consciousness of their own success at Oodooville, the missionaries had the satisfaction of finding that their exertions had smoothed the way for similar efforts on the part of their fellow-laborers. The task of Wesleyan Methodists in founding a missionary of the same class at Jaffna was rendered comparatively easy; and when the Church of England missionaries resolved to make the same experiment at Nellore in 1842, they found that instead of having to court and canvass for pupils, their embarrassment arose from the multitude of candidates and the difficult of making selections with the least possible pain to the disappointed. Their institution contains thirty girls, from six to twelve years of age, who receive the same course of instruction and are subjected to the same economical discipline which has so eminently qualified the pupils of Oodooville for all the domestic duties of life (Tennet 1850: 161).

Fully alive to the truth and importance of this fact, the earliest efforts of the missions were directed to the establishment of female schools, but, above all, of female boarding- schools, where Hindoo girls might be domesticated in childhood, and kept pure and uncontaminated till married with the approbation of their Christian guardians (Ibid :159).

Again when we pay our attention to Travancore, in India to a large extent these resources were produced by the rice lands that the LMS had received as a gift from the royal family at an early date. In the 1840s, those Seminary lands yielded crops to the tune of Rs.800 a year and in 1866, this income had increased to Rs.1, 546. Drought or destructive floods, however, could seriously imperil the Seminary's agrarian base, forcing it to reduce its number of boarders. Therefore, the institute remained also dependent on donations from friends in England and in 1866, this source of income amounted to Rs.1, 198. The Seminary was set up for the training and recruitment of native assistants to the LMS and every year its principal did not fail to report the number of boys that after leaving the Seminary did indeed obtain missionary employment. From the registers Whitehouse concluded that in the 1842-1856 periods 41 seminarists had left the institute to become native agents of the mission. When we compare with the missionary activities in Sri Lankan Colonial context we came to realize that owing to the intervention and the full cooperation of royalty this sort of trend could be noted which is absent in case of Sri Lanka. Thus India had this as a push factor over Sri Lanka.

However, a point to be highlighted here is that, the support that was shown by the local societies of India to the missionary movement endorsed the positive results that were given to the society by the missionaries. For instance, according to the contemporary reports, it can be seen that the gifting of paddy fields by the Royal family of India to the missionaries might have also impacted in gaining these positive results. Unlike in Sri Lanka, when looking at the situation in India even the Brahmins who are of the Brahmin society have shown enthusiasm towards obtaining missionary education.

In drawing our attention to the condition that prevailed in Travancore we are able to highlight the most important trends that existed among the society of India. Therefore, missionaries were both concerned and mostly vigilant about the burning issues of this community at the time. We are able to draw a classic example in this regard concerning the issues pertaining to slavery. One of the most striking campaigns launched by the LMS was aimed at the abolition of slavery. Slavery in Travancore was not domestic, as all castes, the Shanars and Ezhavas included, considered themselves defiled if slaves approached them within too short a distance. Therefore, the slaves were condemned to remain in the rice fields where they carried out the most arduous tasks, and when not required for laborer they were left to starvation or to resort to theft. One missionary wrote home that those who reach maturity are doomed to work like beasts of burden, to live in wretched hovels, and to be treated as outcastes by their fellow-creatures...By few are they comforted, pitied or relieved; none seek to remove their distresses, and no man cares for their souls. The British Resident, General Cullen, who was not known for his sympathy for the missionary cause, generally concurred in this opinion and reported that slaves in Travancore and Cochin were in a more degraded and miserable condition than in any other country'. This better exemplifies the inhuman condition pertaining to slavery which provoked an unsympathetic person as him to represent the miserable slaves.

In the 1840s, the LMS together with other missionary societies started to press for the liberation of these people. In 1847, they presented a joint memorial to the Raja, referring to the abolition of slavery throughout the Company's territories in India and urging the introduction of similar legislation in Travancore. In this campaign, the missionaries had to face strong opposition from slave holders and government officials who feared that the abolition of slavery might leave the fields uncultivated and upset the existing political balance. The association of conversion with slave emancipation only heightened hostility towards the Christian religion, and slaves who sought the help of the mission were beaten up, threatened with loss of work and driven from their masters' compounds (Kooiman 1984: 1535-1536) .

Yet, in 1855, also due to the kind influence of the British Resident, slavery in Travancore was finally abolished. Much controversy has prevailed about the question on which forces finally brought about the abolition of slavery. In the 1870s, south Travancore numbered at least 22 coffee plantations owned by local Christians, mostly Shanars (Ibid: 1535-1544).

Not only here but also in Africa, the British adopted measures to abolish slavery. But surprisingly in Sri Lanka not a single hint of such abolition of slavery was to be found and

no attempts were made by the missionaries to solve the increasing problems concerning the plantation workforce. In considering the African setup, both Christianity and African regions were constructed in the same way, through the philosophical interpretation of revelations. Africans however, unlike Christians, didn't construct these religious interpretations in such a way as to create orthodoxy. Thus, Africans might agree on the source of religious knowledge in the abstract and hence accept philosophical or cosmological descriptions, but they might not agree to fully on all the specifics. When Africans came in to contact with Christians, this lack of orthodoxy facilitated conversion, and usually the relations between the two traditions were not hostile, at least as Africans saw it (Thornton 1992:246).

Slavery was abolished in Travancore in June 1855 and the lowest castes such as the *Pulayas* and *Parayas* were legally emancipated, though their social and economic condition remained largely the same at least until the late nineteenth century. Forced labor (*uriyam*) was also discontinued by the 1860s, when the government created a public works department which introduced waged labor. Before this, *uriyam* had been used by the state mainly for repairing roads and public buildings and for acquiring provisions during festivals and for touring officials. The other disabilities and restrictions not directly related to tindal were, for example, that ornaments worn by the *Pulayas* had to be 'no valuable than brass or beads s', and that umbrellas and shoes were not permitted. Also, the lower castes were debarred from the use of any but coarse clothes, they were not at liberty to milk cows and they could not use oil m there were restrictions regarding Houses as well. In one case, several houses of native Christians from the lowest castes were pulled down by the government on the ground "that they were too good for such people [ex-slaves] to live in" But these restrictions were also gradually abolished. As we have seen the dress restrictions on the *Shanars* were largely, though not completely, removed by the proclamation issued in July 1859.

At this point it's important to shed some light on the slavery of Colonial Sri Lanka which will provide us a comparative view of Indian slavery on one hand and Sri Lankan slavery on the other in which the emphasis will gradually shift to analyze the role of missionaries to the abolishment of Slavery. In this regard the explanation of K.M.de Silva who deeply look in to Slavery in Sri Lanka provides valuable insights to view slavery in Colonial Sri Lankan a sociological point of view Sri Lankan slavery has necessary been connected to the caste hierarchy and social structure.

According to K.M.de Silva, Slavery in Ceylon differed fundamentally from plantation slavery as it had existed in the West Indies and Mauritius, and as it then existed in the Americas. Immeasurably milder in from its abolition was easier because there was no formidable vested interest entrenched in the British Parliament to defend its existence, and besides, the abolition of slavery in the Empire in 1833 (Though the Eastern Empire was specifically excluded from the operation of the Act) made it inevitable that slavery in Ceylon could not much longer survive (Silva 1965:206).

By 1832 slavery in the Island was confined to two main regions- the Jaffna peninsula and the Kandyan areas, Though there were far fewer slaves in their region the main opposition to the abolition of slavery came from the Kandyan aristocracy. The author makes a significant observation when he states that in the Kandyan provinces slaves were the personal property of the owners, liable to perform any service their owners required of them, and disposable in any way the owners thought fit ,While the great majority of slaves were domestics, a few were employed on the property of their owners; some even rose to positions of trust on these properties, though this was seldom considered Permanent arrangement (Ibid.)

Entirely at the owner's discretion, and a slave, whatever his caste was liable to perform such services as his owner might require of him, however low and base these services might be. "There were services which only a slave could perform. A fret, hired Goigama dependent could not be compelled to dig a privy, carry water , carry a palanquin or a corpse - all of which a slave, and a slave, was liable to do for his master (Ibid:207).

Here the author extends his focus to slave sources and the formation of slaves. It follows that at time of the British conquest, a substantial number of slaves were very probably insolvent debtors. A person himself into bondage in order to repay a debt, or in obtain a loan, and if the debt were not settled during the life of the original debtor it was inherited by his children selves became slaves. On the repayment of the principal or lost the right to the services of the slaves, and no as allowed to accumulate, the labour of the slaves being an equivalent (Ibid.).

Since a great many of Kandyan slaves were person who had themselves into slavery in settlement of a debt or in order to obtain a loan, it is not surprising that their owner had no absolute rights over them but possessed merely the right to their service until the debt was repaid. (And, to a great extent, this explains the Kandyan insistence on compensation for emancipation, an insistence which evoked little sympathy from the Colonial Office, though the Ceylon Government was inclined to be more sympathetic to these demands.) Slaves could possess and acquire landed property and even moveable property independent of their masters, who could not deprive them of the property so acquire which descended to the slave's children as if he were a free man though if a slave died intestate his owner became his heir at law and inherited his lands and effects. Slaves were also in every respect as competent as a free man to give evidence in a court of law, and quite often, were called upon to witness transactions in which their owners were concerned (Ibid: 208).

Here K.M. de Silva differentiates the characteristics pertaining to slavery in Jaffna and Eastern province. Accordingly, Slavery in the Tamil as of the Jaffna peninsula and the Eastern province differed from that in other parts of the Island the bulk of the Tamil slaves were employed and agricultural labours on the fields of their Owners, and were rewarded with a small proportion of the produce. In the Kandyan region slavery as servants rather than predial, and slaves were employed less Tamil slaves belonged to four particular castes, viz .., the Koviyaars, Chadars Pallas and NAllavars, among the lowest and most depressed in Tamil caste hierarchy.

(Thus, despite their ultimate emancipation, there was no perceptible improvement in their position; they remained as despised and poverty-stricken as they originally were.) Tamil slave-owners treated their slaves with much less humanity than their Kandyan counterparts. In Ceylon, the British Government had taken definite measures against slavery in the Maritime Provinces, where between 1806 And 1821 a series of regulations on slavery had been enacted, all of (Silva 1965:209). As a whole Kandyan and Jaffna societies are much progressive societies and here I would like to pose a question as to when they attempted to abolish kandyan and Jaffna slavery, why their attention did not drawn to abolish semi slavery that existed among planation laborers. But I argue that to our surprise the British authorities or missionaries didn't consider taking any step towards abolishing the miserable and servile labor conditions in plantation sector in Colonial Sri Lanka.

My stance in this discussion about slavery prevalent in Sri Lanka is that the mission favored the aristocrats in the abolition of slavery which didn't include any concern about the slaves themselves and the above account of K.M.de Silva presents information to that effect. Instances prevented from the performance of menial services for slave owners under the apprehension of being condemned to slavery. The Kandyan chiefs refused to accept these suggestions. Their opposition to the abolition of slavery was based less on a desire to maintain slavery as a system, than on the ill-grounded fear that they would be unable to command the attendance of emancipated slaves for the performance of duties which had hitherto pertained solely to those in slavery such as the preparation of dead bodies for cremation. They entreated the Government to postpone the abolition of slavery for sixty years, and they asked for compensation to the value of the slaves manumitted at the end of this period (Ibid: 211).

At this stage I will draw your attention to a rather different area in which we are to evaluate the mission role, that is to say, Indian Christians and the Caste System. This section in which we specifically focus on the Indian context, occasionally, the mission was able to crack the prevalent caste structure both directly and also indirectly in the sense that it was an additional consequence of their activities. The validity of the question raised by me is further rendered confirmed by this account. Many authors agree that the mass conversions of *harijans* and other low castes had prompted many caste Hindus to remove at least the most offensive caste disabilities from fear of losing all untouchables to Christianity. "This fear of the Christian Missionary (and his conversions) has been the beginning of much social wisdom among us", commented Chandavarkar. Hindu Mission societies were set up whose efforts to elevate the weaker sections of society, like women and untouchables, were not only inspired by but also closely modelled on the example of Christian missionary associations. The Deccan Education Society, to cite just one of them, had its membership rules drawn up specifically on the lines of two Christian missionary associations. Keer strongly suggests that the Mahratta social reformer Phule, the first Indian to open a girls 'school was following the example of the Scottish and American missions, and according to Shirgaonkar, whenever girls' schools were established by the missionaries in Maharashtra, they were followed by girls' schools established in the same area by the social reformers (Kooiman 1991:57-71).

Despite the above attitude of the state which is characterized by opposition to missionary work, conversely the circumstances surrounding the lower castes in Travancore changed enormously in the late nineteenth century. Koji Kawashima shows us that the low caste people became increasingly assertive and demanded equal Opportunities for education, more government jobs as well as the recognition of a higher ritual status from the state. It may be true that some castes, such as the Nadars, made efforts for their uplift- ment in the first half of the nineteenth century or even earlier. But the movements in the late nineteenth century were very different from the previous ones at least in terms of the scale on which they operated and the impact they had upon society and politics. Even lowest castes, such as the *Pulayas* and the *Parayas*, who had formerly been obedient agricultural laborers, became increasingly assertive (Kawashima 1998 :149). How, then, did these changes affect the attitudes and interrelationship of the state and the missionaries? Above researcher draw his attention to this question whereas I pay my attention to identify *pulayas* and *parayas* caste people were soundless after they migrated to Colonial Sri Lanka. As a result of this case I note the how this differentiates with the condition in Colonial social context in Sri Lanka where their brothers who were from the same origins remained soundless people in Sri Lanka which may have been the cause behind their inability to achieve social mobility as in the case of India, the land of their birth .These immigrant laborers from these two casts made their living according the wishers of the planters an kanganies fulfilling their own wishes, remained very quiet and obedient laborers. However the initial point brought in to attention by me becomes evident in view of these factors. It follows that In India the mission carried out their measures to the fullest in comparison to Sri Lanka which enabled the low caste community to gain social mobility.

Let's consider the growth of Christian community within India, Christian communities in India had remained small and localized for centuries, never achieving the rates of expansion and mass conversion that took place in Roman and Medieval Europe. With the coming of Portuguese missionaries in the sixteenth century and, in particular, through the efforts of Jesuits such as Francis Xavier and Robert de Nobili, Christianity expanded marginally. Despite moderate successes in coastal regions of Portuguese influence, Christianity failed to attract a widespread following across social boundaries and remained generally confined to Indians of higher castes. Throughout the second half of the nineteenth century, these demographics changed drastically as people of lower castes, and particularly the casteless Dalits¹, flocked to the Christian religion

1 Dalit, meaning "broken/scattered" in Sanskrit and Hindi, is a term mostly used for the ethnic groups in India that have been kept depressed by subjecting them to untouchability (often termed backward castes).[1] Dalits were excluded from the four-fold varna system of Hinduism and were seen as forming a fifth varna, also known by the name of Panchama. Dalits now profess various religious beliefs, including Hinduism, Buddhism, Sikhism, Christianity and various folk religions. The 2011 Census of India recorded their numbers at over 200 million people, representing 16 percent of India's population.

The term Dalits was in use as a translation for the British Raj census classification of Depressed Classes prior to 1935. It was popularized by the economist and reformer B. R. Ambedkar (1891–1956), who included all depressed people irrespective of their caste into the definition of dalits. [3] Hence the first group he made was called the "Labour Party" and included as its members all people of the society who were kept depressed, including women, small scale farmers and people from backward castes.

in unprecedented numbers. To give some idea of the scope of these changes, the number of Christians in India had increased from around one million in 1860 to nearly five million in 1930, including the conversion of over one million Dalits by 1914.² An official census taken in 1931 indicates that approximately five out of six Indian Christians lived in a rural rather than an urban environment. The reasons for these radical changes can be partly traced to the Protestant missionary activities that took place during this period, but the enormous success of these missions could not have been achieved without the initiative and enthusiasm of the thousands of Dalits who converted en masse. For this reason, it is impossible to understand the expansion of Christianity in nineteenth century India without understanding its relationship to the marginalized Dalits. Ultimately the Protestant missions of this period were able to achieve their remarkable success as a result of their focus on the poor and marginalized of society, their willingness to fight on behalf of these marginalized individuals on issues of social justice, and the opportunity for emancipation and dignity which Protestant Christianity promised to its converts (McQuade 2012: Vol 7 No 2; <https://saeculumjournal.com/index.php/saeculum/article/view/16382,PP.2-3>). The social development of the so called Daliths has been shown by earlier mentioned Charu Gupta through a practical example which has been sharply proven by the following photograph which depicts the tangible social change experienced by a Dalith family on becoming Christians.

Clothing, Christianity, and a Dalith family.

(On the left is a Hindu family in the state of untouchability ! On the right is a complete change on becoming a Christian- from animal to human!!) Source: Chand (1929a,450)(Quoted by Intimate Desires : Dalit Women and Religious Conversions in Colonial India CHARU GUPTA, The Journal of Asian Studies, Vol. 73, No. 3 (2014), pp. 661-687 Published by: Association for Asian Studies <https://www.jstor.org/stable/43553340>.

Not only that but also the enthusiasm shared by the marginalized Dalits are shown by the above account and how they sought to use the missionary activities as a means of achieving social justice. When we consider the Indian condition in Sri Lanka it was different as they used it to maintain and protect the plantation economy wherein they refrain from any interference on aspects such as cast distinction in contrary to India. I have been able to prove this factor through the historical sources focusing British Colonial context in Sri Lanka. A significant feature exposed through my recent study is that the Indian plantation laborers observed and strove to preserve the caste distinctions that existed in their home country. The planters and colonial officers used

these differences for their own ends. This was evident in the accommodation facilities among immigrants in camps, allocation of Line rooms in the estate, as well as in matters relating to the health sector. A comparison with Burma, Malaya and Fiji shows that in Sri Lanka, both the workers and the planters displayed a keen interest to continue the differences. In addition, this research shows that European colonists in the observe American colonist closely the distinctions among African Labourers and paid much attention to such features as size, colour and cultural characteristics of the slave population. This research shows that British colonialists, apart from intervention in creating non market mechanism in the management of the plantation economy, played a crucial role in maintaining a highly exploitative and archaic system of labor relations. Another important fact was planters as well as British colonial government realized that the development of capitalist labour relations would undermine the plantation system. Accordingly the British colonialists did not hesitate to use its coercive power and various social mechanisms to keep the labour force under servile conditions (Hettiarachchi 2019: 179-180).

This proved to be the same in certain other provinces in India as well. Mostly the low casts in India as a whole perceived Christianity as a means to achieve emancipation from social evils and poverty alike. This perception was shared in common by all low caste Indians and this was a push factors for the progression of missionary activities in the fertilization of missionary activities. When we consider the Andhra region we can identify the missionary attitudes towards the high caste and it reveals that though they tried to convert them through the missionary education, it showed a low progress in comparison to the low castes.

In 1830, Alexander Duff began a new approach to proselytization through education. It was the spread of Christianity through western education that was achieved by most of the English schools conducted by missionaries. In their schools, the Bible must be taught to those upper classes that were attracted due to their desire to study English for the worldly advantage it brought. The missionaries believed that once they were attracted to the teaching of the Bible they would embrace Christianity and would go to the people and convert them to the Gospel. This, however, never happened though there were, indeed, a few cases of conversion of students from upper classes. Nevertheless, the early converts to Christianity's came mostly from the lowest castes of the Hindu society. This tendency was common in virtually all the mission colonies since the lower caste was the first to convert possibly due to reasons I previously mentioned.

Since the lower castes people were illiterates, the church started elementary. Schools almost in every village with the aim to make the Christian converts from these sections sufficiently literate so that they would be able to read the Bible and take interest in general affairs. This provides sufficient ground to assume there main objective in view, to utilize education as a strategy to achieve conversion.

As seen above, the missionaries' activities embraced the whole of the Andhra region education, which was their main interest even though they were running orphanages, medical

centers and industrial establishment. Missionaries tried to seize control of education through which they could men's minds better at their most impressionable age. This is the rationale behind their selection of education as their main means of Christianization. Their objectives behind the educational policy can further be observed in the following statement of the author.

"The phrase "education and social mobility" implies a relationship between the two processes, between the process of education and the process of "social mobility." Let's define the sociological and economic term "social mobility": social mobility is the shifting from one social-economic (socio-economic) group to another; this may be a shift from a higher to a lower socio-economic group as well as the desired shift from a lower to a higher group."(Hardison, 2019)

Conclusion

We are able to identify most significant factors through this research. India taken as a country with a vast population containing a range of regions and variations (religious, caste, cultural differentiation, language etc. Throughout this research a significant factor was revealed which demonstrates that in comparison to Sri Lanka especially the backward society (Dalits and other depressed societies) showed a progressive tendency of shifting away from their long-established social positions and day to day life towards a considerably high standard of living and social condition due to missionary education. As some anthropologists point us that social mobility is the shifting from one social-economic (socio-economic) group to another; this may be a shift from a higher to a lower socio-economic group as well as the desired shift from a lower to a higher group."(Ibid.). As thus shown by researchers it was practiced in Colonial Indian society as proven by our above classic example.

References

- Dhanaraju, V., (2015). Contribution of Missionary Education in Colonial Andhra: Social Change among the Depressed Classes, Assam University (Central University), Diphu Campus, Assam, INDIA Available online at: www.isca.in, www.isca.me.
- Gupta, C., (2014). Intimate desires: Dalit women and religious conversions in colonial India, The journal of Asian Studies, Vol. 73, No. 3, pp. 661-687, Published by Association for Asian studies; <https://www.jstor.org/stable/43553340>
- Hardison, K. P.L., (2019). <https://www.enotes.com/homework-help/education-408646>.
- Hettiarachchi, R., (2019). Use and Abuse of Caste in British Colonial Economy: the Case of Plantation Workers in Sri Lanka, Ariya publishers, Warakapola.
- Kooiman,D., (1984). The Gospel of Coffee: Mission, Education and Employment in 19th Century Travancore, Economic and Political Weekly, Vol 19, no 35.
- (1984). Source: Economic and Political Weekly, Vol. 19, No. 35, Publisher:Economic and Political Weekly.
- (1991). Conversion from Slavery to Plantation Labour: Christian Mission in South India (19th Century), Source: Social Scientist, Vol. 19, No. 8/9 PP 57-71.

- Kawashima, K., (1998). *Missionaries and a Hindu State, Travancore 1858-1936*, Oxford University Press, India.
- Laird M.A, (1972). *Missionaries and Education in Bengal 1793-1837*, Clarendon press, Oxford.
- Marmaduke, H., (1999). *A comparative study of the Christian mission in Jamaica and Karnataka*, <https://core.ac.uk/download/pdf/43175941.pdf>
- Mc Quade, J., (2012). *Protestant Missions and Dalit Mass Movements in Nineteenth Century India*, Vol 7 No 2; <https://saeculumjournal.com/index.php/saeculum/article/view/16382>
- Pynhunlang N.M, Shullai, (2017). *International Journal of Humanities & Social Science Studies (IJHSSS), Colonialism, Christianity and Mission Activities In India: A Postcolonial Perspectives, Volume-III, Issue-V*, Published by Scholar Publications, Karimganj, Assam, India. 788711 Website: <http://www.ijhsss.com> Colonialism, Christianity and Mission Activities in India.
- Radhakrishnan, P., *Backward Classes in Tamil Nadu: 1872-1988* Vol. 25, Issue No. 10, 10 Mar, 1990; <https://www.epw.in/journal/1990/10/special-articles/backward-classes-tamil-nadu-1872-1988.html>
- Silva, K.M.de, (1965). *Social Policy and Missionary Organizations In Ceylon, 1840-1855*, published by Longmans Green And Co LTD, London.
- Sundararaj, M., (1977). ‘‘The social setting of Christian conversion in South India : The impact of the Wesleyan Methodist missionaries on the Trichy-Tanjore Diocese with special reference to the Harijan communities of the mass movement area 1820-1947 / by Sundararaj Manickam.’’, Wiesbaden.
- Tennet J. E., (1850). *Christianity in Ceylon*, John Murray, London.
- Thornton J., (1992). *Africa and Africans in the Making of the Atlantic World, 1400- 1800*, Cambridge University Press, United Kingdom.
- Wickramasuriya, S., *English Education and the Estranged Intellectual in Colonial Sri Lanka, The Case of James Alwis (1823 - 1878)*; mdlib.pdn.ac.lk/bitstream/123456789/2533/1/SarathchandraWickramasuriya.pdf

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

Religious Tolerance and Ethnic Harmony in the Emerging Pluralism of the Kandyan Kingdom in Sri Lanka

Ramesha Jayaneththi

Department of History, University of Peradeniya, Peradeniya

Email: rameshajaya@gmail.com

සංකේතය

එමිලේ චූර්කයීම් පෙන්වා දෙන ආකාරයට ආගම සමාජය පිළිබඳ සංකේතාත්මක නියෝජනයක් පමණක් නොවේ. එය සමාජයේම නිපයුමක් වේ. සමාජ සංස්ථාවක් ලෙස ආගම් මානව සබඳතාවල කොටසක් වන අතර එය සමාජ කණ්ඩායම් එකට බැඳ තැබීමට උපකාරී වේ. එක් ආගමික අන්‍යතාවයක සමාජකයින් තමන්ව එක් කාලපරාසයක රාශිභූතගත කරන අතර ඒ හරහා සුවිශේෂී සංකල්පීය පරාසයක සහ කල්පිත රාමුවක ඔවුන් තම කණ්ඩායම් අන්‍යතාවය හඳුනා ගනී. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය සලකා බලන විට බෞද්ධාගම සහ හින්දු ආගම වැනි ආගමික අන්‍යතාවන් එකිනෙකා කෙරෙහි සම්මිශ්‍රිත සේම වියුක්ත අන්‍යතා සහිතව පසු වූ බව පෙනේ. විශේෂයෙන් මහනුවර යුගයේදී බෞද්ධාගම ප්‍රධාන ආගම බවට පත් වුවද හින්දු, ඉස්ලාම් සහ කතෝලික ආගම් වෙත කැපීපෙනෙන අන්දමේ ආගමික සංහිදියාවක් පවත්වා ගෙන ගිය බව මූලාශ්‍රය මඟින් තහවුරු වේ. එම ආගම්වලට සිද්ධස්ථාන පවත්වාගෙන යාමේ හා පුදපූජා පැවැත්වීමේ නිදහස ලබා දුන්නා පමණක් නොව විහාර දේවාලගම් ක්‍රමය වැනි බෞද්ධ අන්‍යතා ඇති ආගමික සංස්ථාවන්වල සේවය සඳහා අන්‍ය ආගමිකයින් සම්බන්ධ කර ගනු ලැබිණ. එබැවින් මේ පසුබිම තුළ නායක්කර් රාජ වංශය වැනි සම්පූර්ණ හින්දු සම්බන්ධයක් ඇති පිරිසකට ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන බලය වෙත ප්‍රවේශ වීම අසීරු නොවුණි.

මූලාශ්‍රය: මහනුවර රාජධානිය, ආගමික සංහිදියාව, වාර්ගික සමගිය, විහාර දේවාල ගම්, රාජකාරී ක්‍රමය

Introduction

Religion and ethnicity are diverse factors in a society; however, their root causes appeared from the base of the community. The word of religion can be interpreted in a naturalistic way or in a religious way. In a naturalistic way, religion can be identified as a purely human phenomenon (Hick 2004: 1). Emile Durkheim suggests that religion does not only a symbolic

representation of the society but it is a product of it. As a social institution, religions are a part of human relationships and they help to bind a social group together. Therefore, members of a specific religious identity synchronized them in one temporality, thereby occupying a single ideological context and an imaginative space. In a religious way, religion can be interpreted as a relation to God or the gods a believer considers as sacred. In some religions there was a strong philosophical background and later the institution of the religion established their rituals. Besides, religions show the collections of beliefs and exotic cultural patterns. Some religions have a deep understanding of the world that relates humanity to an order of existence. Many religions have narratives, symbols and sacred histories that aim to explain the meaning of life. Therefore religions are not mere spiritual constructions. According to Emile Durkheim, religion can be understood as a force that created within individuals a sense of moral obligation to adhere to demands of the society. He also mentioned that the source of religion and morality lies in collective consciousness, rather than in individual minds (Durkheim 2008: 42-43). Moreover, every religion has a social responsibility and these responsibilities help to develop inter human relationships among members of the community.

In Sri Lanka, from the ancient kingdoms, religions have played this diverse role to develop the collective conciseness in the society. With elaborated religious and cultural activities, religion also acted as a designer of the ethnic harmony in this multi ethnic society. The Kandyan kingdom was an obvious example to understand the establishment of ethnic harmony while practicing various religious activities. The Kandyan Kingdom was the last independent monarchy in Sri Lanka. The kingdom of Kandy was founded as a satellite dynasty by the king Wickramabahu III (1357-1374) in the Gampola era. From 1591 to 1815 A.D. the Kingdom had shown a significant contribution to control the expansion of three colonial powers who established political, economic and religious authority in the coastal area. The kingdom had played a vital role in protecting cultural characteristics in not only among Sinhalese but also among Tamils and Muslims. The consciousness of Buddhism and administrative and structural assimilation of the Kandyan kingdom helped the integration of ethnic groups into full social participation through various activities. According to some scholars like Michael Roberts (2003) the kingdom of Kandy emerged as the only Sinhalese state after the collapse of Kotte kingdom and the heirs to the idea of *Sinhale* (Roberts 2003: 11). But the ethnic plurality and the various functions based on ethnic and caste co-existence of the kingdom draw a very complex and impressive image of people in that era, than these kinds of shallow observations.

It is true that, when the Sinhalese traditions are considered, Kandy was an oasis to retain customs of Sinhalese when Portuguese and Dutch changed and modernized the society in the low country Sri Lanka. The establishment of the kingdom in Kandyan highlands was a reflection of the transfer of power of the Sinhalese capital from low lands to hills which could not easily be overthrown by the colonial powers or their weaponries. Many indigenous nobles, Buddhist monks and various caste groups drifted to Kandy and expected a security from the Kandyan kings. Therefore, the Kandyan period was a remarkable era of the outstanding cultural heritage of the Sinhalese. After being the capital of Sri Lanka, the Kandyan kingdom was

ruled by two main dynasties that was a vibrant reflection of the ethnic and religious harmony in the society. They were the Sinhalese dynasty, which began with the king Wimaladarmasooriya I (1591-1604), and the South Indian Nāyakkar dynasty from 1739 A.D.

Development of Buddhism and its ritual culture in the Kandyan kingdom

Under these two dynasties, both Buddhism and Hinduism were prominent in the kingdom where the kings gave patronage to the development of these religious traditions. From the beginning as the capital city, the kingdom acted as the protector of Buddhism which was accepted as the main religion of the state. Both Sinhalese and Tamil dynasties and the royal court considered the foremost religion as Buddhism. According to the old tradition, the tooth relic of the Buddha was the symbol of the King's legitimacy. Therefore kings used to build the temple of the tooth relic near the royal palace. As an example, King Narendra Sinha built a new palace in Kundasale instead of the main palace in Senkadagala and he also built a temple for the Tooth relic near his new palace. In the temple named Shailabimbarama in Dodandoowa, there was a mural painting relating to daily offerings of this Kundasale temple for the Tooth relic.

Not only the tooth relic but also Buddhist monks in the capital played a vital role of balancing the political power of the king and the administrative circles. Especially in the ceremony of coronation of kings, monks played a unique role. Buddhist monks had the main responsibility of advising both Sinhalese and Nāyakkar kings. Reverend Welivita Saranankara Sangaraja was a classic example. Buddhist monks of the two chapters of Malwatte and Asgiriya conducted daily rituals in the inner chamber of the temple of the Tooth relic or Dalada Maligawa. Kings continuously participated in these rituals. Some Nāyakkar Hindu kings like Keerthi Sri Rajasinha was a great devotee of Buddhism. In his time, the temple of the tooth relic was a very live place and elaborate rituals were held. Moreover, the king donated many lands to the upliftment of the Dalada Maligawa. In addition, king Keerthi Sri was credited with establishing the Buddhist revival in the kingdom. Under the guidance of Reverend Welivita Saranankara Sangaraja the king successfully invited bhikkus from Thailand to revive higher ordination.

Many Buddhist temples were built by Sinhalese and Tamil kings evenly. Some scholars believe those Tamil kings built and treated Buddhist temples equally because of their determination to gain popularity from the Sinhalese community's foreign ancestries. When silver or copper plates (*Sannas*) which they granted with lands to temples are considered this opinion appears doubtful. Nāyakkar kings had shown their eagerness to grant lands and develop temples not only around the citadel but also in the far places like Pollonnaruwa and Anuradhapura (Dammananda 1969: 25). Therefore, it can be argued that those Tamil kings' main determination was not to acquire popularity from the general public. There had to be some unique purpose for those kinds of grants.

This Tamil Nāyakkars came to the scenario with the arrangements of marital alliances between Sinhalese kings and the princesses who belonged to South Indian Madurai Nāyakas dynasty in seventeenth and eighteenth centuries. Beginning with the king Rajasinha II (1635-

1687), Kandyan kings married to South Indian princess. Robert Knox stated about the status of the King Rajasinha's queen as below.

"His right and lawful Queen, who was a Malabar brought from the coast, is still living but has not been with him as is known this twenty years, remaining in the city of Cande...." (Knox Vol II, 1989:111)

In that era, South Indian Nāyakkars became an influential aristocracy in the Kandyan court (Gombrich 1988: 178). After the Sinhalese king, NarendraSinha (1707 -1739 A.D.) died without an offspring, the brother of his Madurai Nāyak queen succeeded the throne in 1739 under the name of Sri Vijaya Raja Sinha (1739-1747). There were several inter-ethnic marriages even in Nāyakkar era. A Sinhalese aristocrat Mampitiya Disava's daughter Mampitiya Dugganna Unnanse was the favourite mistress of Nāyakkar king Keerthi Sri(1747-1781) to whom she bore two sons and six daughters. After the king Keerthi Sri's death she was the mistress of his successor King Rajadhi Raja Sinha (1782–1798). The daughters of this noble lady married Tamil relatives of the king (Lawrie, 1896: 528).

It can be assumed that being Hindu devotees Nāyakkars had a willingness to develop both Hinduism and Buddhism equally. Some South Indian Nāyakas had the practice of developing Hindu shrines and giving patronages to them. According to V. Vriddhagirisan (1942), Shivappa Nāyak in Tanjore who was a believing Vaishnava constructed Gopura and walls in Tiruwannamalei and Vriddachalam Shrines in South India. He granted many donations for the wellbeing of these shrines. According to one inscription, in 1579 Tanjore Nāyaks gave patronage not only for Hindu shrines but also for Buddhist temples (Vriddhagirisan 1942: 31-32). According to Noboru Karashima (1976), Nāyakas can be identified as lease-holders of Temple Lands in South India. Karashima further stated that

There are many Tamil inscriptions of Vijayanagar times which are inscribed on the walls of a Siva temple in Devikapuram, North Arcot District, Tamilnadu, in South India. Thirteen of these inscriptions record the lease of the temple lands to individuals or institutions on certain conditions. Not only in these Devikapuram inscriptions but also in the inscriptions of many other localities do we find similar cases of the leasing of the temple lands. As for the lease-holders, the first thing we notice on reading the thirteen inscriptions is that five out of the thirteen recipients of the land were Nāyakas. They are: Tirumalai-nāyaka (No. 352), Sada Siva-nāyaka (353), Koniappa-nāyaka (369), ... iva.- nāyaka (387) and Namassiva-nāyaka (389). (Karashima 1976: 228-229)

According to the above statement it is obvious that Nāyakas in South India had continued the practice of temple lands system as lease holders and donators. On the other hand, Tamil kings in Kandy exactly knew that the social power of Buddhist monks was absolute than those of the kings. Therefore, they needed to satisfy religion networks in the Kandyan kingdom. Not only that, as an administrative body Nāyakkars needed to re-establish

the previous administrative mechanisms and practise them which was compounded with lands, religious institutes and people. Especially service tenure system related to temple lands was more important to keep alive this combination.

According to historical sources the crown, religion, functionaries and land ownership were mutually interdependent in the Kandyan kingdom. This well-organized land tenure system connected to fundamental features in the kingdom was the form of occupation of many peasants. The complex caste structure and the social hierarchy were combined with the land ownership and the service tenure system in the kingdom. During this period, theoretically all lands belonged to the king but practically there were many independent and private lands which belonged to aristocrats and other civilians. '*Gabadagam*', '*Bisogam*' and '*Kumaragam*' represented the villages of the King, Queens and other princes respectively. Civilians, who possessed these lands, provided their functional duties or service tenure and the periodical quota or '*Muthbettuwa*'.

As previously mentioned, one of the most important institutes which maintained the existing social structure and religious activities in Sri Lanka is the temple land system in Kandy. This system has been termed as 'monastic landlordism' by Max Weber in his book "The Religions of India" (Weber 1958: 257). With this land tenure system Buddhist monasteries and Hindu shrines were wealthy and powerful institutes of the society in the central Ceylon. Not only that, especially these Buddhists monks were able to influence the political authority during the Kandyan kingdom and British colonial era. Considering this Buddhist monastic power Hans-Dieter Evers has argued Kandyan king donate many land grants to strengthen the Buddhist monks in order to weaken the Sinhalese aristocracy in royal administration (Evers 1967:703-704). Therefore, Buddhism and Buddhist monastic power have continued to play a powerful role in the politics of colonial and postcolonial Sri Lanka. Those temple lands or '*Vihāra* and '*Devalagam*' were granted for the wellbeing of temples and shrines. To gather the harvest of temple lands and to continue functional duties of temples and shrines, this land tenure system was very important. Unlike in the previous periods after the beginning of Nāyakkār dynasty (1739-1815 A.D.), there was a development of the temple land tenure system. With this research, there is an attempt to identify the bond between temple lands and natives that was based on religious harmony.

Except those attempting to revive the Buddhism, Kandy was a territory which promoted the Buddhism with cults of the little tradition (Obeyesekere 1963 :140-153). According to Gananath Obeyesekere the little tradition is the 'whole' culture of the little community or peasant society. Peasant cultures are 'wholes'; but he agrees with Redfield that those cultures were not isolates. Peasant cultures or the little tradition are linked with the great tradition through a common cultural idiom, which establish channels of communication between the two traditions and sets up standards of mutual reference and influence. The collapse of the great tradition and the extension of the compound multi-cultural little tradition was one of the highlighted trends in the Kandyan era. Therefore, many Kandyans equally worshiped Buddhism and other gods in Hinduism or in the little tradition. Knox gave a fair description on this fascinating trend.

With highlighting many Gods, devils and remarkable cults he stated that one of their great and frequent businesses with their gods was the recovery of health. And Kandyans believed god or devil make them sick by his power only it is to restore them (Knox Vol II 1989:227). Therefore, they had willingness to absorb new deities to their pantheon of gods and cluster of devils. This consciousness caused to attract new Hindu gods to their religious beliefs. Not only among peasants, worshiping of the multiple gods was a practice among Kandyan aristocrats to some extent. Both Ganantha Obeysekara and John Holt have showed that the divine pantheon of popular Kandyan cosmology was a mirror image of the fundamental power and authority structure in the Kandyan kingdom (Holt 1996: 55).

Development of Hinduism and its cult in the Kandyan kingdom

By considering the Sinhalese pantheon in the Kandyan kingdom, anyone can argue that a moderated version of Hinduism was also widely popular among Kandyans in the citadel as well as in the rural Kandy. In addition to the Buddhist rituals in the temple of tooth relic premises, four *dewalas* or shrines were dedicated to gods Vishnu, Kataragama, Nata and Pattini (Kannagi). During the period of the last Sinhalese kings and the Nāyakkar kings the Tamil gods like Ganesh and Skanda Kumāra were worshiped by Tamil community. Later these gods were popular among majority of Buddhists. After god Skanda Kumāra or god Kataragama was converted as a multi ethnic god, his main shrine in Kandy was administrated by Sinhalese peoples. But its main duties such as *Basnayaka nilaya* and *Kapu nilaya* were held by traditional South Indian Brahman families. In Kirapone village there were several tenants belonging to Kandy Kataragama *Dewalaya*. Many Sinhalese and Moors jointly gave their service for *Mulutangei mura* or tenant in the kitchen. Some *Patavili pangu* belonged to Muslims. They had to transport paddy from Kirapone granary to the granary of *dewale* in Kandy. There was one Tamil Chetty who collaborated with other Sinhalese and Muslims and they were attached to *Eliya Mura*. They provided various services including helping cooks in the kitchen and collecting seed paddy from *dewalaya's* paddy fields (Lawrie 1896: 446).

The annual *Esala* procession in Kandy was firstly adorned by these four *dewalas*. Later the procession of the temple of tooth relic was attached to those by the King Keerthi Sri. In Kandyan rural areas, there were many other shrines which were devoted to several gods. Some were Hindu originated gods and some were traditional Sinhalese native gods. Ganegoda Kataragama *dewalaya* in Kalugamuwa was well known among Kandyan Sinhalese. This *dewalaya* was built by imitating South Indian architecture. Not only that Kandy Nata *dewalaya* also represents the Vijayanagar architecture. In addition, Gadaladeniya temple and its *dewalaya* are a reflection of South Indian architecture. A rare temple like Galmaduwa is in the style of Hindu *dewalaya* with high Gopura. It was built by the King Keerthi Sri. After the king heard about the discovery of the cave of Degaldoruwa the construction of Galmaduwa was stopped. Then it remained as an unfinished building. (Lawrie 1896: 258)

There are other several stories which reveal facts about pure Hindu religious activities in the Kandyan kingdom. Munneshwaram *Dewalaya* in Chilaw was famous as an ancient Hindu

devalaya and was developed by Nāyakkar kings. In this era, the kings had granted lands by giving two copper plates to *devalayas*. When considering the patronages which were given by Kandyan kings to ethnic and religious minorities these kinds of copper plates or *sannas* were important. One copper plate was given by the king Sri Vijaya Rajasinha in 1735 A.D. In this *sannasa*, the symbols of sun and moon are notable features. According to the statement on the copper plate the king nominated Dumiguma Sew Mudiyanse to the Basnayaka nilaya of the Aiyana *Kovil* in Munneshwarama. Moreover he allocated labourers to *devalaya* and ordered to collect taxes as the half of the absolute amount collected (Sannas collection SLNA 220/705 :211). Another copper plate was granted by the king Keerthi Sriin 1748A.D. to the Munneshwaram *devalaya*. This one is also related to the *basnayake nilaya*. The king nominated Arasan Kumarap Peruma Vanninara's son MuththanVanninarfor this post. This name is obviously a Tamil originated name and during the Kandyan era most *Vanniars* in the North and North-Central area were Tamils. The king also granted the authority of collecting taxes in this area to the *devalaya* (Sannas Collection SLNA 220/705 :181-182). Also some *Sittuma* or a Palm leaf of court cases related to Munneshwaram *devalaya* show evidence of Sinhalese tenants in the villages. According to this *Sittuma*, when the tenancy of villagers for these lands was not certain, it was a regional court case which decided the matter during the Kandyan kingdom. That case was against some Sinhalese tenants (Sannas collection SLNA 220/667 :55). This is clear evidence that while Tamils acted as a higher authority of this pure Hindu shrine Sinhalese gave their contribution under it as tenants of the service tenure mechanism.

In addition, some Tamil lay people were also granted lands by king. According to Lawrie(1896) one Kandyan king granted Ambana village to a Tamil fisherman named Migomuwa Mudiyanse by a *Sannasa*. The reason to grant this village was the service rendered by the fisherman at the battle of Migomuwa (Negombo). His decedent was Kali Amma, married a Korala in the North central province(Lawrie 1896:38). Besides, some Tamil nobles were able to organize Kandyan villages. During the reign of King Keerthi Sri, he Hindu noble named Rajagopala Kanaka Sinha Pir Pulle Mudaliyar came to Nambadagahawatta in Matale North and formed that village(Lawrie1896 :621). With these activities, a considerable Tamil population was in some villages. In upper Bulathgamathe Hindu population was 50996 in 1886. In Gampola Tamil population was 32715 in 1881. In Lower Dumbara and Upper Dumbara there was a significant Hindu population.

Some Tamils were devoted to provide their service to temple lands of Buddhist temples. In Kandy Colombo road, there was a shrine for god Ganesh in the village Deyyannewala. This shrine was owned by *Chetties* for many years and those *Chetties* supplied lamps for the last five nights of the *Esala* procession in Kandy. According to Lawrie due to some misunderstanding those *Chetties* discontinued the customary supply of oil. Finally in 1887 the *Diyawadana Nilame* and *Basnayaka Nilames* of four *devalas* filed a court case in Kandy against A.R.L. Waliappan *Chetty*. He was the chief of this shrine. But this case was dismissed and decided that it was only a voluntary service (Lawrie 1896: 159). Therefore, it can be argued that in both Hindu and Buddhist temples many Sinhalese, Tamils and even Muslims carried out their services in

order to function the duties smoothly. The Religion and land ownership and the tenure system combined established ethnic harmony.

Muslims and their inter Religious Dialogue

According to these facts it is obvious that Kandyan rulers and people were credited for their religious tolerance. When we consider Muslim community and Islamic religion, once again this fact is true. Muslims were an ethnic and religious minority in the Kandyan kingdom. Muslims came to low country Sri Lanka especially to the harbours like Beruwala from the South Indian commercial network. Consequently, they spoke Tamil language and mainly settled down in the coastal areas like Beruwala and Weligama. Gira Sandesa, Kokila Sandesa and Thisara Sandesa gave evidences that Muslims were inhabited in the port cities in Coastal Sri Lanka. (Azeez, 1907: 18-20).

During the Portuguese and Dutch eras, Muslim merchants were able to develop their trade activities with South Indians with great difficulties. Ibn Batuta mentioned the kindness shown to Muslims by the country folk (Battuta 2005 :256). Probably king Senerath allowed a mosque to be built in Kandy. Early in 1626 the Portuguese expelled the Moore from their settlements and quite a multitude fled to Kandy where Senerath offered them refuge and showed favour. Further Kandyan kings had given equal patronage to even Muslims. The King Senerath and Rajasinha granted two lands in Gampolain 1631 and 1645 to the Muslim physician Sulttan Kuttiya who came from Galle. In addition, he was invited to Kandyan court. These ancestors were known as Galle *vedarala* (Dewaraja, 1994: 91). One of important copper plates is Getaberiya *sannasa* which was granted by King Keerthi Sri Rajasinha. In this copper plate, there was a letter 'z' or 'Sri' as the royal seal and the symbols of sun and moon signifying perpetuity (Bell 1892: 100). This copper plate was granted to Gopala Mudaliya who can be identified as a Moor noble. The Gataberiya village which inhabited by Gopala Mudaliya's ancestors and it was situated in Tunpalata Pattuwa of Paranakuru Korale which belonged to Kegalle district. This village was presented to one of them in recognition of medical aid rendered to an old resident. The Gopala Moors of this village lived there ever since. According to H.C.P. Bell (1892) this Gopala Moors claim to belong to a race called 'MogalPatani'. And there could be a relationship with North India. Most probably this family practiced *Unani* a type of treatment which is specific to Muslims (Bell 1892: 100). They were well recognized as skilful physicians and many villagers came to them for treatments. Not only as physicians but also they had provided faithful service as aristocrats to Kandyan kings. In Rajasinghe II era this family name is mentioned in Dutch records. According to the Getaberiya *sannasa* the loyalty of his family caused to award a large land by the king which belonged to King's aristocrat Moladanda earlier.

Whereas Palkumbure Rajakaruna Vaidyatilaka Gopala Mudaliya has with faithfulness and goodwill performed service to *Mahawasala* (The king's court) by giving information when the rebel of Moladanda attempted to create a rebellion, with intent to do disloyal and hostile acts against the *Mahawasala*.....(Bell 1892:101)

These kinds of stories are mentioned by A.C. Lawrie in his famous Gazetteer of the Central province of Ceylon. Under the village name Ankurana, Lawrie gives a broad description about Moor inhabitants. Even today Akurana is well known as a Muslim region. In 1896, this village was under the Moorman *Arachchi* (village headman). In proclamations of 3rd March and 21st of November 1818, Moormen in this area were exempted from the jurisdiction of Kandyan headmen and their own *arachchi* or area was enlarged. Lawrie gives a folk story about the Muslim inhabitants in this area.

The tradition is that three Arabs made their way to Kandy during the reign of RajaSinha. When the Portuguese attempted an invasion, the king engaged their service to fight the enemy. Ultimately the king was successful and desired the men to settle in the country. They asked for wives from among the Kandyan women. The king gave the encouragement and during the *perahera* the three men boldly carried three Kandyan young women away and concealed them in the place. The relatives then appealed to the king, who advised them that as the Arabs had already taken the women by the hand and so let them away, it was best to let them go. The relatives consented. The men went to Akurana and settled there. These were ancestors of the people of the village (Lawrie 1896: 6).

However by 1886, these Muslims were able to establish a small college as a private institution that led to teach the Koran and Arabic. This story shows two different dimensions of the ethnic harmony in the Kandyan Kingdom. One is that the king allowed and encouraged inter-religious marriages among Moors and Sinhalese. Another dimension is that Sinhalese who were kind and famous for their hospitality considered the purity of their marriages. They didn't easily allow inter caste marriages and inter cultural marriages. The consciousness of Sinhala was powerful. (Pieris1956 : 111) But they equally treated ethnic and religious minorities as their neighbours. Kandyan landownership was open for visitors from the low country including ethnic minorities.

Nevertheless, there are other rare incidents which reveal the disagreement between the Kandyan kings and Muslims in the area. The lands of Moormen in Polgolla were confiscated during the King Keerthi Sri Rajasinhareign. Then it was given to the *Maduwe* Department. According to Dehigama *Diyawadana Nilame's* description in 1827, there were other candidates for the king's throne and those Muslims being interested in another candidate and wanted the procession to go in a different direction from the king's quarters. However, the king was able to secure his government then he confiscated the whole of Muslims' village (Lawrie 1896: 739). In the king Sri Wickrama Rajasingha'sera (1798-1815), another incident happened against Muslims. An English troop from Batticaloa had marched through the village Wendaruwa in lower Dumbara. After that by suspecting Moor men in this village the king ordered to remove them (Lawrie1896: 945). These rare incidents happened because of the unfaithfulness of Muslims to the king. The unfaithfulness was considered as a crime and generally subjected to the capital punishment. However, normally the king acted as a supporter of religious tolerance.

Again, Knox gives impressive evidence about the behaviour of Sinhalese which promoted ethnic and religious harmony in the country. This evidence is another example for king's response to religious harmony.

"None are they charitable only to the poor of their own nation, but as I said to others; and particular to the Moorish beggars, who are *Mahometans* by religion. These have a temple in Cande. A certain former king gave this temple as a privilege, that every free-holders should contribute a *ponnam* to it. And these Moors go to every house in the land to receive it. And if the house be shut, they have power to break it open and to take out of goods to the value of it. They come very confidently when they beg, and they say they come to fulfil the people charity. And the people do liberally relieve them for charity shake."(Knox1989 :247-248)

Primary records of Temple land tenure system are an obvious example for religious activities of Muslims in Buddhist and Hindu temples. Muslims were also attached to the *Badde Samvidana* in the Kandyan kingdom. This systematic mechanism was related to the economic organization in the Kandyan kingdom. *Badde* mechanism depended on the caste hierarchy and not only Sinhalese castes but also Muslims were attached to this system. They belonged to *MadigeBadda* and *Hulan Badda*. This was activated as a part of *Madige Badda*. People belonged to *Madige Badda* like *Karava castes* and Muslims were to supply cattle to transport goods from the Royal palace. *Madige* people transported arecanuts were belonged to Kings from Kandy to Ruwanwella. According to Lona Dewaraja's observations (1994) in the Kandyan highland there were several villages which were named with the word 'Madige'. GalagedaraMadigegama and Dehideniya Madigegama were occupied only by Muslims(Dewaraja, 1994: 104).These Madige villages maintained their Islamic identity by establishing Mosques. There is a story related to a mosque in Galagedara Madige. After Temple Lands Commission was appointed and started land registrations the Lebbe of the mosque in this village claimed to have a field, two gardens and a *chena*(dry land cultivations) exempted from tax. This seems as an imitation of Buddhist and Hindu temple land's rights. However, the claim was rejected.

Therefore, it is obvious that Muslims in Kandy had freedom to maintain intact their identity through their adherence to Islam and distinct features associated with the religion. But they became equal and indispensable participants in the mainstream of the Kandyan kingdom. Under this *Madige Badda* organization, Muslims were also attached to the *Hulan Badda* and worked as merchants and transported goods for the King(Doyly 1929: 66). They used to buy dry fish and salt from coastal areas and bring them to Buddhist Temples whose lands belonged or to the Royal palace. Thus, Muslims who performed to these duties were members of the service tenure system in the Kandyan kingdom. Although they were attached to the service tenure system in these temples they never changed their religion.

Lawrie mentions of some other villages which were famous as Muslim hamlets in the Kandyan area. Tambilegama, Elamalpota, Gongawala, Na-Ula, Hekirilla in Matale, Palagolla in Kotmale, Ramboda, Selagama, Wariyapola and Kohomba Anga in Harispattuwa were these

villages. In Kahatapitiya there was a famous mosque. In this mosque, there was an unpretentious building called "Mekkan Shongeya". It was a burial place of a saint who visited Macca (Lawrie 1896: 395). In some villages, there were not only Muslims but also there were Malays who are considered as an ethnic minority group. Palle and Uda Waradamuna were these kinds of villages. In Kinigoda there was a Muslim village and a mosque. Muslims in this village were similar to Coastal Muslims and they did not engage with Sinhalese although they talked their language in preference to Tamil. In addition, there was an ancient mosque. According to Lawrie some Sinhalese also helped to build Mosques. In Maberiya near to Matale, one Sinhalese named Marukona Mudiyanse built a mosque for Moors (Lawrie 1896: 513). That indicates the attitude of the religious tolerance among nobles and the general public.

Some temple lands belonged to the temple of the tooth relic called *Maligagama* which engaged these Muslims in their services. According to Lawrie's Gazetteer, Akarahaduwa was a village in Matale which belonged to the temple of the tooth relic. A considerable number of villagers were Moor men. In 1896, they obviously supported their *lebbe* and the mosque. In KingKeerthi Sri Rajasinha's era this village was granted to the *Dalada Maligawa*. According to Davy, the villagers were famous for smelting iron with a simple process (Davy 1821 :261). Lawrie identified few *nilapangu* or tenants which belonged to *Dalada Maligawa*. The villagers both Sinhalese and Muslims equally supplied iron and other goods to *Dalada Maligawa*. Some Sinhalese named Kaludurage, Linpitiyage, Ulpathayage and KatuLebbe, Pakir'Tambi who were identified as Muslims used six acres field. Their service tenancy was to give two lumps of iron as village tribute, to give presents to *Vidane* (officer of *Dalada Maligawa*) when he visited the village, to appear yearly before the *Diyawadana Nilame* of *Dalada Maligawa* with dried fish or venison. Two tenancies were held by some other Muslim men and one Sinhala villager. Their service was to give yearly lump of iron and 50 cents, to provide lodgings and provisions for the *Maligawa* officers when they visit the village. They had to give rice, oil and *Kitul* syrup (honey) and plantations in specific amounts. Belonging to another ten tenancies, some Muslims shared seventeen acres of field. Mainly they had to transport rice and iron via *tavalama* to Kandy.

Aladeniya was another famous *Maligagama* and many Moormen occupied there with providing services to the *Dalada Maligawa*. According to records, also in this village Muslims and Sinhalese were attached and equally provided their service as one tenant. Maduwe and Nagahadeniye Isubu Lebbe held one acre of field, garden and *hena*. Their service was to carry the *Mahekat* and *kat*(pingo) given to the temple of the tooth relic and to the *Diyawadana Nilame* in four festivals. They had to attend these festivals and for five days of the *Perahera*. Oil and firewood were also supplied. They had to give any assistance which *Diyawadana Nilame* or *Vidanes* asked. There was a *Horana pangawa* or trumpet tenancy which belonged to Walagamage Adam Lebbe Mahamadu. He had to blow the trumpet or *boranewa* for three months in a year for four festivals and *Perahera*. Every other day he had to give two baskets of flowers. He had to appear before *Diyawadana Nilame* with vegetables and betel leaves (Lawrie 1896: 8-9). One Moorman, Kahata-angege Kuppā'Tambi in Dehigama paid some money per year as a Mura tenant in *Dalada Maligawa*. Normally these duties totally belonged to traditional Sinhala Buddhists but

this evidence shows that Muslims also were devoted to these kinds of duties to protect their lands which belonged to temples.

Not only Buddhist temples but also *demals* or shrines belonging to Buddhists allocated this kind of service tenant for Muslims. Alawathugoda *devalaya* was an example. This *devalaya* was dedicated to Buddhist god Saman. One tenancy called Mutukude or the pearlumbrella had a Muslim man named Segu Mahammadu. He and his companion Gmmadage obviously Sinhalese had to hold *mutukude* or pearl umbrella at the *Perabera* and to weed the compound, to decorate the *devala* with five plantain trees with bunches and five *kumba*. In addition, they had to white wash some parts, to keep a lamp for *Kttiya mangalla* (lamps festival) and some other minor work. In addition, some Hindu Shrines like Kataragama *devalaya* in Kandy allocated Muslims for their service. Selma Lebbe and Mahammadu Lebbe in Madde Medaliya *Pattuma* (sub region) which belonged to Kinidgoda *Korale* (region) in Kegalle district were attached to some service tenure duties of Kataragama *Devalaya* in Kandy. As service tenure registry mentions they have to participate in four festivals and to appear before the *Basnayaka Nilame* (Chief of the temple) (Service Tenure Registry, Sabaragamuwa Province 1870:1060). Some other *dewalas* like Ganegoda *Devalaya* and Embekka *Devalaya* had Muslim tenants. Some Muslims in Elpitiya in Udapalatha contributed their tenancy to Ganegoda *Devalaya* by supplying salts. Muslims in Embakke supplied oil for its *Devalayas* as tenants. According to these evidences it is obvious that Muslims were able to offer their services belonged to Hindu Shrines and Buddhist temples including the *Dalada Maligama*.

Freedom for the Catholic religion in the pluralism of Kandy

In addition to these Asian religions, Catholicism was also a popular religion among a minority group in the Kandy area. Even before the Kandyan kingdom as the main kingdom, Catholic faith was welcomed by regional rulers in Kandy. The regional king Jayavira Bandara was a nominal Catholic until he was deposed and exiled by Karaliyadde Bandara. Catholic friars became a presence in the regional Kandy court. In that period, the King Karalliyadde became a devoted Catholic and publicly embraced Catholicism around 1562-1564. After that due to some internal conflicts Kandy regional king Karalliyadde Bandara (1552-1582) also abandoned the throne and escaped to the Portuguese. After engaging with the Portuguese the king and his wife died of small pox but their infant daughter Kusumasana Devi and nephew were adopted by the Portuguese in Mannar and baptized as Don Filipe and Dona Catherina respectively.

During this time, another Kandyan young noble named Konappu Bandara who was a son of aristo Virasundara Bandara engaged with Portuguese and was baptized. According to Father Queyroz he was formally baptized as Don Joao of Austria (Queyroz 1930:708.). He was able to study in Goa and seemed to be a devoted Christian. However, the situation was changed with the emergence of a rivalry to the Kandyan throne between Portuguese and him. After the Portuguese invasion in Kandy and subsequently safer some political incidents happened Konappu Bandara killed Don Filipe and became the king of Kandy in 1591. Then the king Wimaladarmasooriya I

(1591–1604) developed the kingdom as a main kingdom and transformed himself to Buddhism. According to Kitsiri Malalgoda (1976) in respect of conversions in the colonial period, one could become a Christian nominally but remains at heart a Buddhist (Malalgoda 1976: 30-33). Then the new king promoted Buddhism in the Kandyan kingdom. He brought the Tooth relic to Kandy and built a new temple for it (*Chulavamsa* 1953: 228-229). Before that, Buddhist monks in the Delwanagala Vihara in the Sabaragamuwa province protected the Tooth relic (Bell 1892: 88). It was a clear evident that the loyalty of Buddhist monks was with this new king who converted to Buddhism leaving Christianity. He supported to get the higher ordination from Burma and re-established the system of the Buddhist bhikku society. Previously mentioned king Karaliyadde's daughter Dona Catherina was viewed by the Portuguese as the rightful heir to the throne. According to Queyroz the Portuguese attempting to proclaim her as the queen and celebrate her coronation was not successful (Queyroz 1930:481-482) To protect legitimacy of the kingship he married Dona Catherina or Kusumasana Devi who was a faithful Catholic.

Moreover, the king had Portuguese renegades in his service and a few such as Manuel Dias, held high office. According to Dutch records when Joris Van Spilbergen came the king Wimaladarmasooriya showed his queen and two children to the envoy who stayed in an inner chamber of the palace. Obviously, they wore as Portuguese. According to Portuguese writings Dona Catherina's children were educated by the Franciscan friars in Kandy (Karunaratna 1999:25).

The Dutch writer Baldaeus also pointed out that until her death the queen Dona Catherina was a believing Catholic. The king allowed her to believe her faith in the palace and to maintain a small chapel. According to Baldaeus, in her death bed she made a notable discussion with another prince named Migonne (Negambo) Kumaraya who was obviously Catholic. According to that discussion the queen also had practiced some petty rituals relating to the little tradition in the kingdom. She regretted that. It is obviously a contrasting fact that Dona Catherina visited no pagodas which is mentioned in the Dutch records (Ferguson 1998: 44).

Protecting her sorrow at having resorted to heathen idols and made offerings to the devil whilst as a Christian she said she ought to have known better, and that it was no wonder then if those evil spirits are now awaiting to hurry away. The prince of Migonne reasoned with her and said, "Your majesty, please understand that all the devils in hell can have no power over a believing and patient Christian, therefore clam and pray to God in the name of Jesus to have mercy on your soul." "Yes" She replied. "I'm a Christian and will pray but you also intercede for me." (Baldaeus 1960 : 67)

During the Dutch era, Catholic faith and Kandyan kingdom collaborated together. The Dutch era was a remarkable era for Catholics who were mostly welcomed by Kandyan kings. The Dutch feared that Ceylon Catholics might not be loyal to them and might want the Portuguese back. Religion was a strong link between the Catholics and the Portuguese, The Dutch therefore took measures to stamp out Catholicism from the country. The Catholic faith was proscribed. Catholic churches and schools were confiscated. All Catholic priests were

banished from the country (Don Peter, 2005: 1). According to Knox Kandy kings and citizens showed an incomparable religious tolerance and respect for Catholicism. However, according to the doubtful emphasizes of him sometimes natives undervalued Buddhism and Hinduism and admired Christianity.

"And God's name be magnified, that has not suffered him to disturb or molest the Christians in the least in their religion, or ever attempt to force them to comply with the country's idolatry. But on the contrary, both king and people do generally like the Christian religion better than their own: and respect and honour the Christians as 'Christians'; and do believe there is a greater God than any they adore." (Knox 1989: 243)

From Kandy, catholic priests slipped in to the Maritime Provinces. They administrated the sacraments to the faithful and organizing Catholics in the Dutch areas (Malalgoda 1976: 35). During the period that Dutch pressurised them and when there was no help from anywhere for Sri Lankan Catholics, Father Joseph Vaz came to Sri Lanka from Goa. During the Wimaladarmasooriya II reign, he was able to come to Kandy in 1692. However, Fr. Vaz was imprisoned suspecting him as a spy of the Portuguese. This year there was a severe drought and the danger of famine. Many traditional rituals were preformed but they were failed to get rain. Some Catholics in royal court suggested to the king to request Fr. Vaz to pray to his god. He accepted it and according to Catholic sources in the Biblioteca de Ajuda in Lisbon, a miracle happened (Don Peter, 2005: 5). Then the king and lay Buddhist people admired Fr. Vaz as an ascetic person. That was helpful to spread Catholicism among Kandyans in this era.

According to Harvard, in 1823 there was a Sinhalese Testament in Wahakotte written by a Portuguese padre Jacome Gonsalves (Harvard 1823 :331). Then Farther Jacome Gonsalves came to Kandy from Jaffna. He studied both Tamil and Sinhala languages in Sri Lanka and wrote many religious manuscripts. He wrote on a variety of themes pertaining to Catholic faith and practice. Then he produced almost a small library of Catholic literature for the need of the time, he got copies of his books made for distribution among the people. Some king's officials like Pedro de Gaskon and few Buddhist priests helped him to develop these language skills and to understand the condition of native society. Gaskon was born to a Portuguese father and a French mother (Seneviratna 1983: 31). As a Christian, he had a generous place in the king Narendrasingha's court. Fr. Jacome Gonsalves was welcomed by the king and let him to study and make relationship with other nobles. (Perera 1942: 117-118)

According to these facts, the king Narendrasingha welcomed Catholic priests however there are another historical evidence which lead to think that Narendrasingha did not promote Christian religion in his kingdom. The principal Roman Catholic Church was built in Bogambara which is in the citadel of Kandy and there was a famous image in there. King Kundasale or King Narendrasingha would not allow this religion to be exercised and the church was destroyed. He had also ordered Padres to quit it. His successor King Keerthi Sri continued persuasion. But afterwards because of a famine and plague which afflicted the country, he ordered the images

which had adorned the church of Bogambara to be destroyed and on its destruction, been deposited in his stores, to be given to the people of Vahakotte. And king permitted to rebuild their church and enjoy their religion (Lawrie 1896: 894-895).

Sometimes the other Nayakkar kings also decided to reject Catholic faith from the kingdom. The king Sri Vijaya Rajasinha (1739-1747) had no choice but to order the persists out of his kingdom to placate the Buddhists. Moreover, with the pressure of the aristocracy the king ordered to destroy a Catholic church in Bolawatta near Chilaw. There would have been a rationale of the kings contradictory actions about religious tolerance. Sometimes they had inner pressure from nobles or general public to act as a protector of only Buddhism. Kitsiri Malalgoda assumes that by being kings of foreign origin they feel somewhat insecurity among Kandyan Buddhists and acted like rather faithful to the main religion (Malalgoda 1976: 35).

Conclusion

With this discussion, it is obvious that most of the time both Sinhalese and Nayakkar kings ruled with encouraging ethnic harmony in the Kandyan kingdom. They promoted Buddhism as a main religion and tried to establish the mechanism of Buddhist and Hindu temple land tenure system. Sometimes they acted as protectors of other minor religious traditions and gave equal benefactions. Those encouragements were helpful to the religious communities like Catholics to continue their faith in a more secure way in the kingdom. The personal religious belief of the king and his royal family did not affect religious tolerance and ethnic harmony of the country. This was also a normal practice among nobles and peasants. Rural tenants who belonged to Buddhism, Hinduism and Islam contributed their service for the wellbeing of the Buddhist monasteries and Hindu shrines. This social structure and religious behaviours practically maintained the notion of the unity in diversity in the Kandyan kingdom. Therefore, it can be argued that as a plural society, Sri Lanka always maintains diversity in multifaceted religious customs and cultural activities in relation to few different religious communities. Religious pluralism is broadly accepted with religious tolerance and by various institutions. Therefore, religious pluralism can be simply identified as a response to the diversity of religious beliefs, practices, and traditions that exist both in the contemporary society and throughout the history. All ethnicities and religious groups in Sri Lanka have historically developed a respectful dialogue and mutual understanding with other religious traditions to uplift the community wellbeing in this small island. Most of religious customs and sanctuaries are inter-related to show the believers' unity in the diversity. However, after the colonialism, competitive material generosity and newly developed ethno-religious consciousness which was influenced by various governmental institutions have introduced new limits on religious pluralism in Sri Lanka. Consequently, religious pluralism has changed its face in a complex way with the deep impact of ethno-religious nationalism and identity politics.

Glossary

Badde Sanwidana - Economic mechanism in the Kandyan kingdom.

Bisogam - Villages belonged to the Queen

Chena - Dry land cultivation

Eliya Mura- A tenant with various services

Gabadagam - Villages belonged to the king

Kttiya Mangalla - The lamps festival

Kumaragam - Villages belonged to princes.

Madige Badda - The transport mechanism

Mabekkat and *kat*- Pingo loads

Maligagam - Villages belonged to the Temple of Tooth Relic.

Mulutangeimura- The tenant in the kitchen

Muthbettuwa - The periodical quota or tenants of paddy lands.

Nilapangu - Tenants of service tenant system

Patavilipangu - Transport tenant

Pattuwa - A Sub region in the Kandyn old administrative divisions

Ponnam-Kandyan coin

Sittuwa- A palm leaf which was provided as court document.

Tawalama - A pack-ox

Unani - A type of medical treatment which was specific to Muslims

Vidane - A officer of DaladaMaligawa

Vihāra and *Devalagam*- Temple lands which belonged to Buddhist temples and Hindu shrines.

References

Books:

- Azeez, I. L. M. Abdul, (1907). *A Criticism of Mr. Ramanathans Ethnology of the Moors of Ceylon*, Colombo.
- Baldaeus, Phillipus, A (1960). *True and Exact Description of the great Island*, Colombo.
- Battuta, Ibn, (2005). *Travels in Asia and Africa, 1325-1354* London.
- Bell, H.C.P., (1892). *Archeological Survey of Ceylon XIX, Report of the Kegalla District*, Colombo.
- Dammananda, (1969). *Naulle, Madyama Lanka Puranurtha-Legends in central Ceylon* Colombo.
- Davy, John, (1821). *An Account of the Interior of Ceylon, and of Its Inhabitants: With Travels in that Island* London.

- Dewaraja, Lona, (1988), *The Kandyan Kingdom of Sri Lanka, 1707- 1782*, Colombo.
- Dewaraja, Lona, (1994), *The Muslims of Sri Lanka: One Thousand Years of Ethnic Harmony, 900-1915*, Colombo.
- Doyly, John, (1929), *A Sketch of the Constitution of the Kandyan kingdom*, Colombo
- Durkheim, Émile, (2008), *The Elementary Forms of the Religious Life*, London.
- Ferguson, Donald (trans.), (1998), *The Earliest Dutch Visits to Ceylon*, New Delhi.
- Geiger, Wilhelm, (1953), *Culavamsa, Pt II*, Colombo.
- Gombrich, (1988), Richard and Gananath Obeyesekere, *Buddhism Transformed: Religious Change in Sri Lanka* Delhi.
- Harvard, William Martin, (1823), *Narrative of the Establishment and Progress of the Mission to Ceylon and India* London.
- Hick, John, (2004,) *An Interpretation of Religion: Human Responses to the Transcendent*, London.
- Holt, John Clifford, (1996), *The Religious World of Kirti Sri: Buddhism, Art, and Politics of Late Medieval Sri Lanka* Oxford,
- Karunaratna, Nihal, (1999), *Kandy, past and present, 1474-1998 A.D*, Colombo.
- Knox, Robert, (1989), *An historical relation of the Island Ceylon, Vol. II*, Dehiwala.
- Lawrie, A.C., (1896), *A Gazetteer of the Central province of Ceylon Vols.I , II*, Colombo.
- Malalgoda, Kitsiri, (1976), *Buddhism in Sinhalese Society, 1750-1900*, Berkeley
- Paranavitana, K.D., (1997), *Journal of Spilbergen: the first Dutch envoy to Ceylon 1902*, Kotte.
- Perera, S.G., (1942), *Life of Father Jacome Goncalvez*, Madras.
- Pieris, Ralph, (1956), *Sinhalese social organization: the Kandyan period*, Colombo.
- Queyroz, Fernao de, (1930), *The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon Vol 3*, S.G. Perera, trans., New Delhi.
- Roberts, Micheal, (2003). *Sinhala consciousness in the Kandyan period 1590 to 1815*, Colombo.
- Seneviratna, (1983), Anuradha, *Kandy: An Illustrated Survey of Ancient Monuments with Historical, Archaeological and Literary Descriptions Including Maps of the City and Its Suburbs*, Colombo.
- Shukri, M. A. M., (1986), *Muslims of Sri Lanka: Avenues to Antiquity*, Beruwala.
- Vridhdagirisian, V., (1942), *The Nayaks of Tanjore*, Madura.
- Weber, Max, (1958), *The Religions of India*, Illinois.

Articles in Journals:

- Karashima, Noboru, 'Nāyakas can identified as Lease-Holders of Temple Lands', *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, Vol. 19(2), 1976, pp. 228-229.
- Evers, Hans-Dieter, 'Kinship property rights in a Buddhist monastery in Central Ceylon', *American Anthropologist* ,New Series, Vol 69 (6), 1967. pp.703-710.
- Obeyesekere Gananath, 'The Great Tradition and the Little in the Perspective of Sinhalese Buddhism', *The Journal of Asian Studies*, Vol. 22 (2), 1963, pp 139-153.

Materials from Web sites:

W.L.A. Don Peter, 'Catholic Church in Sri Lanka – A History in Outline- The Dutch Pderiod', <https://mahawansa.wordpress.com>, 2005. (last accesed 08 March 2015).

Unpublished Works

Manuscripts and Archival Materials:

Service Tenure Registry, (1870), Central Province, National Archives, Kandy.

Service Tenure Registry, (1870), Sabaragamuwa Province, National Archives, Kandy.

Sannas (Copper plate) collection 220/705, National Archives, Kandy.

Sannas(Copper plate) collection 220/667, National Archives, Kandy.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

මෙතෙක් අප්‍රකටව පවතින පැරණිම බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි කීපයක් පිළිබඳ සටහන්

චන්දිම ධන්ඩාර අඹන්වල

පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය,

සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය,

ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලය.

Email: cbamba@rjt.ac.lk

Abstract

The inscriptions appear to be the most treasured sources about the Sri Lankan history. The inscriptions written from the beginning of 3 C. BC to recent past were scattered around Sri Lanka, the quantity of which is above 5,000 as evident from the data available in Department of Archeology. Among them, about 3,000 inscriptions relate to the earliest period (from 3 CBC to 1 CBC) of the Sri Lankan history. There may also be a considerable amount of unrevealed inscriptions relating to this earliest period. Accordingly, this paper presents unrevealed ten stone inscriptions relating to earliest period and one inscription written on a brick relating to medieval period. Of these inscriptions, the inscription written on a brick in Tamgoda Viharaya pertains to 7/8 CAC period, the inscription in Ginnoruva Kanda to 1 CAC period and other inscriptions certainly to 3/2 CBC period. This study attempts to reveal many contemporary social, cultural and linguistic facts by studying these inscriptions.

Keywords: Inscriptions, early brahmi, Athichoda, Bibile, Pahala Kadugannava

හැඳින්වීම

ආසන්න වශයෙන් ක්‍රිස්තු පූර්ව තෙ වැනි සියවසක් පළමු වැනි සියවසක් අතර කාලයට අයත් යැයි සලකන පැරණිම බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි ම ලේඛන ලෙස පිළිගෙන ඇත. දිවයිනේ උතුරු ප්‍රදේශය හැර අනෙකුත් සෑම තැනක් ම නියෝජනය වන පරිදි මෙවැනි ලිපි අවම වශයෙන් 3,000ක් පමණ ප්‍රමාණයක් විසිරීපැතිරී ඇත. බොහෝ විට බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ වාසය සඳහා ශුද්ධ පවිත්‍ර කර කටාර කපා ගොඩනගා ඇති ගල් පියැසි හෙවත් ගල්ලෙන්වල ඉදිරිපස සටහන් කර ඇති මෙම කෙටි ලේඛන පිළිබඳ ව ඒ පිළිබඳ විශේෂඥයින් මෙන්ම ආධුනිකයන් විසින් ද බොහෝ

පර්යේෂණ හා සොයාබැලීම් සිදුකර ඇත. දැනටත් දිවයිනේ විවිධ ස්ථානවලින් බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි වාර්තා වෙමින් පවත්නා අතර අනාගතයේ දී ද තවදුරටත් එවැනි ලිපි වාර්තා වනු ඇත. 2007 දෙසැම්බර් හා 2008 ජනවාරි මාසයන් හි දී සිදුකරන ලද කඩිනම් පුරාවිද්‍යා ගවේෂණයන්ගෙන් අනාවරණය කර ගන්නා ලද පැරණිම බ්‍රාහ්මී ලිපි කීපයක් පිළිබඳ මූලික විස්තරයක් මෙම ලිපිය මඟින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. ශ්‍රමය හා කාලය පිළිබඳව මුහුණ දෙන්නට සිදු වූ අභියෝග හේතුවෙන් ලිපි කිහිපයක ස්පර්ශ ලාංඡන (estampages) වෙනුවට නේත්‍ර පිටපත් (eye copy) පමණක් සකස් කර ගැනීමට සිදු විය. ඉදිරියේ දී සිදුකරනු ලබන අභිලේඛන විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් මඟින් මෙම ලේඛන පිළිබඳ වැඩිදුර අද්‍යයන සිදුවනු ඇතැයි මෙම ලේඛකයා විසින් උදක්ම බලාපොරොත්තු වන අතර මෙම ලේඛනය එවැනි අධ්‍යයනයක් සඳහා පාදක ලියවිල්ලක් වනු ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

ක්‍රමවේදය

ප්‍රාථමිකව අදාළ ස්ථාන ගවේෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රදේශීය දත්ත දායකයින්ගෙන් ලද තොරතුරු ඉවහල් කරගන්නා ලද අතරම එකී ස්ථාන හා අනෙකුත් ස්ථානයන්හි පියවි ඇසින් ක්‍රමවත්ව සිදුකරන ලද නිරීක්ෂණ මඟින් ගවේෂණ කටයුතු කරණ ලදී. පියවි ඇසින් හඳුනා ගන්නා ලද සෙල්ලිපි කෙණ්ඩු සටහන් මඟින් වාර්තා කිරීම, නෙන් පිටපත් සැකසීම, ඡායාරූපගත කිරීම හා ස්පර්ශ ලාංඡන සැකසීම ද සිදුකරන ලදී. අනතුරුව ඒවා විධිමත් ආකාරයෙන් සකසා, කියවීම නැතිනම් අධ්‍යයන සඳහා පාදක කරගන්නා ලදී. අකුරු හඳුනාගැනීමේ දී මේ දක්වා හඳුනාගෙන ඇති බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව යොදාගන්නා ලද අතර ලිපි අර්ථ දැක්වීම සඳහා මේ විකල්ප තත්ත්ව සලකා බලමින් අදාළ වචන හා පාඨ වෙත මේ වන විටත් පූර්ව අභිලේඛනඥයින් විසින් ලබා දී ඇති අර්ථ පදනම් කරගන්නා ලදී.

සාකච්ඡාව

මහියංගනය දඹාන, කිරිපොකුණ කන්ද

මහියංගණ ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ දඹාන, කිරිපොකුණ කන්ද පිහිටා තිබේ (07° 23' 32.8", 081° 05' 37.6"). දඹාන වැදි ගම්මානයට මෙන් ම බෙහෙවින් ප්‍රකට මාවරගල ආරණ්‍ය සේනාසනය ආසන්නව මෙම කිරිපොකුණ කන්ද ස්ථානගත වී පවතී. මාවරගල සේනාසනය හා කිරිපොකුණ කන්ද අතර දුර මීටර් 500කට වැඩි නොවනු ඇත. මෙකී මාවරගල ආරණ්‍යය සේනාසනයට අයත් ව කටාර කොටා තිබෙන ගල්ලෙන් ගණනාවක් ම දැකගත හැකි අතර ඒවා අතර පැරණිම කාලයට අයත් ගල්ලෙන් බ්‍රාහ්මී ලිපි පහක් (Paranavitana 1970:56,57) පවතී. මෙම කිරිපොකුණ කන්ද නම් ස්ථානය තදාශ්‍රිත ගම්මානය වර්තමානයේ දී ප්‍රදේශවාසීන් විසින් 'අඟහරුලෝකේ' යන අපර නාමයකින් ද හඳුන්වන ආකාරය දැනගැනීමට පවතී.

දුෂ්කර ලෙස මඟ ගෙවාගෙන ගල්ලෙන් සහිත කිරිපොකුණ කන්ද මුදුනට ලඟා විය හැකි අතර එහි කටාර කෙටු, පූර්ව බ්‍රාහ්මී ලිපි සහිත එකිනෙකට යාබඳව පිහිටි ගල් ලෙන් දෙකක් දැකගත හැකි වේ. ඒ ලෙන් දෙසට හැරී සිටින අයෙකුගේ දකුණු දෙසින්

ඇති ලෙනේ කටාරයට පහළින් සටහන් කර ඇති ලිපිය ලිපිය දකුණේ සිට වමට ලියැවුණු ලිපියකි. මෙම ලිපි දෙකම ලංකාවේ පැරණිම කාලයට අයත් බ්‍රාහ්මී අක්ෂරයන්ගේ පරමාදර්ශී ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකි වේ. එකිනෙක සමාන්තරව හා යාබද ව එකම දෙසට මුහුණ ලා පිහිටා ඇති මෙම ගල්ලෙන් ද්විත්වයේම ලෙන් කර්මාන්තය හා ලිපිකරණය එකම අනුග්‍රාහකයෙකුගේ අනුදැනුම මත සිදු වී ඇති බව ඒවායේ දක්නට ලැබෙන ඒකමිතිය අනුව සිතාගත හැකි වේ. එමෙන්ම මෙම ලිපි දෙකම 'ගමික' නම් සමාන තනතුරු දරන පුද්ගලයින් දෙ දෙනෙකු විසින් සකසා පරිත්‍යාග කර ඇත. නමුත් මෙම ලිපි දෙකේ පුද්ගල නාම සමඟ දැක්වෙන සම්බන්ධ විභක්ති ප්‍රත්‍යය පළමු වැනි ලිපිය සඳහා 'හ' වශයෙන් හා දෙ වැනි ලිපිය සඳහා 'ශ' වශයෙන් දෙ ආකාරයෙන් දැක් වේ.

කිරිපොකුණ කන්ද ලිපි අංක 1 (නේත්‍ර පිටපතකි)

පෙළ
ගමික (දෙ) තහ ලිණි ගගශ

පර්වර්තනය
ගමික දෙනගේ ලෙණ සංඝයාටයි

කිරිපොකුණ කන්ද ලිපි අංක 2 (නේත්‍ර පිටපතකි)

පෙළ
ගමික වාහග ලිණි ගගශ

පර්වර්තනය
ගමික වාහසගේ ලෙණ සංඝයාටයි

ලුණුබොක්ක, හාගිරි ආරණ්‍ය සේනාසනය

අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයට අයත් පදියතලාව ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ටාශයේ කෝමාන ග්‍රාම නිලධාරී වසමට අයත් මනරම් පරිසරයක නාගිරි ආරණ්‍ය සේනාසනය පිහිටා ඇත

(07° 21' 22.0", 081° 19' 44.6"). කථාර කෙටු ගල්ලෙන් 8ක් ඇතුළු ගල්ලෙන් රැසක් මෙම ආරණ්‍ය සේනාසනය පිහිටි කන්දේ විවිධ ස්ථානවල විසිරී ඇත.

ප්‍රස්තුත ගවේෂණයේ දී පූර්ව බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි දෙකක් වාර්තාගත කළ හැකි විය. සංවිධානාත්මක ව හා විධිමත් ව සිදු කරන පුරාවිද්‍යාත්මක ගවේෂණයක් මඟින් මෙම ස්ථානයේ කන්ද පුරා විසිරී ඇති ගල්ලෙන් වල සටහන් කර ඇති තවත් සෙල්ලිපි ගණනාවක් අනාවරණය කරගත හැකි බව නොඅනුමාණ ය. ජේලි දෙකකින් සමන්විත මෙම ලේඛනයේ පුද්ගල නාමය දැක්වෙන ස්ථානයේ ආරම්භක කොටස විනාශ වී ඇත හෙයින් මෙම පරිත්‍යාගය කළ තැනැත්තාගේ නමෙහි මුල් කොටස හඳුනාගැනීම අපහසු වේ. එහි පවතින ඉඩහසර අනුව අවම වශයෙන් අකුරු ත්‍රිත්වයක් විනාශ වී ඇති බව අනුමාණ කළ හැකි වේ. එමෙන් ම මෙම ලේඛනයේ ආරම්භයේ දැක්වෙන වචනය ලංකාවේ අභිලේඛන විද්‍යාව හැදෑරීමේ දී ඉතා වැදගත් වන බව පෙන්වා දිය හැකි වේ. 'අතිවොඩ' වශයෙන් සිව්වැනි අකුර යම් අවිනිශ්චිතතාවකින් යුතුව කියවා ගත හැකි අතර මේ දක්වා ලංකාවෙන් අනාවරණය වූ පැරණිම සෙල්ලිපියක මේ හා සමාන වචනයක් යෙදී ඇති බව හඳුනාගත හැකි නොවේ. අති යන්නෙහි 'හස්ති' යන්න ගැබ්ව ඇතත් ඒ හා සමග යෙදෙන වොඩ යන්න අර්ථකතනය කිරීම අපහසු වේ. ඒ අනුව මෙකී ලිපිය විධිමත් අයුරින් පිටපත් කර යෙදී ඇති අක්‍ෂරය නිශ්චිත වශයෙන් තහවුරු කරගැනීමෙන් ඉක්බිති ඒ සඳහා අර්ථකතනයක් සැපයීම වඩාත් ප්‍රඥාගෝචර වේ.

පෙළ

අතිවො(ඩ) (ග) තිශහ ලෙණේ

අ(ග)ත අ(නග)ත වතුදිගගග

පරිවර්තනය

අතිවොඩ . . . ග තිස්සගේ ලෙණ. පැමිණියා වූත් නොපැමිණියා වූත් සිව්දිග සංසයාටයි

ලුණුබොක්ක, නාගිරි ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ලිපි අංක 2
(ජායාරූප පාදක කරගෙන පරිගණකයෙන් සකසන ලද පිටපතකි)

පෙළ

පරුමක හඩවහ පුත පරුමක තිශ පුත දවතිපුග ලෙණේ ගගග

පරිවර්තනය

ප්‍රමුඛ හඩවගේ පුත් ප්‍රමුඛ තිස්සගේ පුත් දෙවතිපුස්සගේ ලෙන සංඝයාටයි

මොරගොම්මන, ඉනුල්දෙණියගොඩකන්ද

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ බිබිල ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් නාමාපොල 103 සී, කොල්ලාකැටිය ග්‍රාම නිලධාරි වසමේ මොරගොම්මන, ඉනුල්දෙණියගොඩ කන්ද පිහිටා තිබේ (07° 21' 03.6", 081° 00' 58.6"). මැටිගහපුගල්ගේ, වෙදගල්ගේ ආදී නම්වලින් හඳුන්වන කටාර කෙටු ගල්ගුහා ඇතුළු තවත් ගල්ගුහා කීපයක් ම මෙම කන්ද පුරා විසිරී තිබේ. කන්දේ තැන තැන නිධන් භොරුන් විසින් කරන ලද විනාශ කිරීම් දකින්නට ඇත. මෙම කන්ද මුදුනේ ගල් ලෙනක කටාරයට පහළින් පහත දැක්වෙන සෙල්ලිපිය සටහන් කර ඇත. බොහෝ ගල්ලෙන් ලිපි මෙන් ම මෙම ලිපිය ද තරමක් ගැඹුරට සටහන් කර ඇති අතර ලංකාවේ දක්නට ලැබෙන පූර්ව බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි හා අනුගත වෙමින් සාමාන්‍ය ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරන ආකාරය දැකගත හැකි වේ.

මොරගොම්මන, ඉනුල්දෙණියගොඩකන්ද ලිපිය (නේත්‍ර පිටපතකි)

පෙළ

අඟ ශුමනගුතඟ ලෙනේ ශගඟ

පරිවර්තනය

ආයුෂ්මත් සුමනගුත්තගේ ලෙන සංඝයාටයි

සෙණාසුන්ගල රජමහා විහාරය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ මහියංගණය ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පිහිටි සෙණාසුම්ගල ආරණ්‍ය සේනාසනය (07° 18' 40.2", 081° 06' 58.1) සද්ධාතිස්ස (ක්‍රිස්තු පූර්ව 137-119) රාජ සමයට අයත් බව ජනප්‍රවාද අනුව කියැ වේ. මෙම ගුහාවේ ඇතුළත වපසරිය හිතීම් මඟින් වෙන්කර පිළිම ගෙය, බණ මඩුව, දාන ශාලාව හා සංඝාවාසය ලෙස සකසා තිබේ. කටාර කෙටු තවත් ගල්ගුහාවක් ඇතුළු ගල්ලෙන් කීපයක් ම කන්දේ පිහිටා ඇත. වෛත්‍යයකට අයත් යැයි සැලකෙන අවශේෂ හා තවත් පුරාවිද්‍යාත්මක අවශේෂ කන්ද මුදුනේ දැකගත හැකි ය.

මෙම ගල් ලෙන් ඉහළ කටාරයට පහළින් පැරණිම කාලයට අයත්, පූර්ව බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපියක් දැකගත හැකි අතර බෙහෙවින් විනාශ වී ඇති ලිපියේ පියවි ඇසින් දැක හඳුනාගත හැක්කේ අක්ෂර කීපයක් පමණි.

සෙනසුම්ගල විහාර ලිපිය (කඩඉරි මගින් අක්ෂර පැහැදිලි ස්ථාන පෙන්වුම් කෙරේ.)

පෙළ

.. .. ම ගගග

පරිවර්තනය

... ම සංඝයාටයි

පහළ කඩුගන්නාව, මාවෙල කන්දේ රජමහා විහාරය

සබරගමුව පළාතට අයත් කැගලේ දිස්ත්‍රික්කයේ මාවනැල්ල ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ හිඟුල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ මාවෙල කන්දේ පුරාණ විහාරය පිහිටා ඇත (07° 15' 04", 080° 29' 54). කොළඹ සිට මහාමාර්ගයේ පැමිණෙන්නෙකු කඩුගන්නාව දුර්ගය තරණය කිරීමේ දී හමුවන ප්‍රසිද්ධ පහළ කඩුගන්නාව පුරාණ අම්බලම ඉදිරිපසින් පහළට ගමන් ගන්නා අඩි පාරේ මීටර් 500ක් පමණ ගමන් කිරීමෙන් මෙම විහාරයට ලඟා විය හැකි ය.

වට්ටගාමිණි අභය (ක්‍රිස්තු පූර්ව 103-102 හා 87-76) රජු විසින් කරවන ලද විහාරයක් වශයෙන් ජනප්‍රවාදයේ පිළිගැනෙන මෙම විහාරය වත්මන් උඩුනුවර ලංකාතිලක විහාරයට අයත් විහාරස්ථාන පහ අතුරින් එකකි. කටාර කොටා ඇති ගල් ගුහා ත්‍රිත්වයකින් මෙම ස්ථානය සමන්විත වන අතර එයින් පළමු වැන්න වෛත්‍ය ශාලාවක් ලෙස සකස් කොට ඇත. මෙහි කුඩා ප්‍රමාණයේ ස්තූපයක් දක්නට ඇති අතර ප්‍රදේශවාසීන්ගේ විශ්වාසය අනුව ගම්පොළ රාජධානී සමයේ හෙණකඳ බිසෝබණ්ඩාර දේවිය විසින් මෙම වෛත්‍ය ඉදිකරවා ඇති අතර මෑත කාලයේ නිධන් හොරුන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය විසින් මෙම වෛත්‍යය

විනාශ වී ඇත. මෙම ස්තූපය සඳහා භාවිත වීඛාල ප්‍රමාණයේ ගඩොළු ගම්පොළ යුගයට වඩා පැරණි කාලයකට අයත් ය. දෙ වැනි ගුහාව තුළ පිළිම ගෙය දක්නට ඇති අතර එහි මහනුවර යුගයට අයත් අඩි 30කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ගන්නා සැතපෙන බුදුපිළිමයක් පිහිටුවා තිබේ. මහනුවර සම්ප්‍රදාය නියෝජනය කරන චිත්‍ර එහි ඇඳ තිබේ. සෙසු ගුහා දෙකට සාපේක්ෂව කුඩා තෙ වැනි ගුහාව හිඤ්ඤ ආවාසය වශයෙන් භාවිත වෙයි. වෛත්‍ය ශාලාව හා පිළිම ගෙය වශයෙන් භාවිත ලෙන්වල කටාරයට පහතින් පූර්ව බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් සෙල්ලිපි දෙකක් කොටා තිබේ.

මෙයින් පිළිම ගුහාවේ දක්නට ඇති ලිපිය පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පිටපත් කර ඇත. වෛත්‍ය සහිත ගුහාවේ ද තරමක් භායනගයට ලක් වූ පූර්ව බ්‍රාහ්මී ලිපියක් කටාරයට පහළින් කොටා තිබේ. මෑත කාලයේ කරන ලද ශාලා බිත්තියේ නිර්මාණ කටයුතු සමඟ මෙම ලිපියේ වම්පස අකුරු කීපයක් විනාශයට පත් ව ඇති අතර අකුරු 14ක් පමණ හොඳින් හඳුනා ගත හැකි ව පවතී. මෙම ලිපියේ තුන් වන, සය වන, සත් වන, අට වන, දස වන, දහතුන් වන හා පසළොස් වන යන අකුරු උඩුයටිකුරු ආකාරයට ලියා ඇත.

පහළ කඩුගන්නාව මාවෙල කන්දේ රජමහා විහාරය (ලෙන්ලිපි අංක 1) (නේත්‍ර පිටපතකි)

පෙළ

[පරු[ම(ක) (ක) යන ව ගපති ශම කුලශ [ලෙනේ]

පරිවර්තනය

ප්‍රමුඛ කුයන ද ගෘහපති ශම පවුලේ ද ලෙනයි

වෛත්‍ය ශාලාවේ දොරටුව ඉදිරිපස පිහිටුවා ඇති කොරවක්ගල් දෙකෙන් දකුණු පස පිහිටි කොරවක් ගල මත පූර්ව බ්‍රාහ්මී අක්ෂරයෙන් ලියන ලද පහත දක්වා තිබෙන ලිපිය දැකිය හැකි ය. එම ලිපියේ යම් කිසි කෘත්‍රීම බවක් බැලූ බැල්මට පෙනී ගියත් එකී ලිපිය ව්‍යාජ ලිපියක් වශයෙන් හඳුනාගැනීමටට ප්‍රමාණක් සාධක හමු නොවේ. අනෙක් අතට මෙම ස්ථානයේ ව්‍යාජ ලේඛනයක් සටහන් කිරීමෙන් කිසිවෙකුට කිසිම ප්‍රයෝජනයක් අත්වන බවක් ද දැකගත හැකි නොවේ. මෙම ලිපිය සටහන් කිරීමේ පුළුල් අඩු තියුණු රේඛාවක් යොදාගෙන ඇති ආකාරය දැකගත හැකි වේ. මෙම ලේඛනයේ දෙ වැනි ව දැක්වෙන 'ති' අක්ෂරය විශේෂ උත්සාහයක් දරමින් ආකර්ශනීය මුහුණුවරක් නිරූපණය කිරීමට උත්සාහ දරා ඇති ආකාරය දැකගත හැකි වේ.

මෙම කොරවක්ගල මත මෙම කෙටි ලිපිය සටහන් කර ඇත.

පහළ කඩුගන්නාව මාවෙල කන්දේ රජමහා විහාරයේ කොරවක්ගල මත ඇති ලිපිය

පෙළ
බ්‍රහ්මය

පරිවර්තනය
බ්‍රහ්ම (නම් තැනැත්තා)ගේ

බ්‍රහ්ම පොතුබන්ධන, ටැම්ගොඩ රජමහා විහාරය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ බ්‍රහ්ම ප්‍රදේශය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ඊතණුවත්තේ තානායම්ගම ග්‍රාමයේ පිහිටා ඇති ටැම්ගොඩ විහාරය (07° 06' 48.1", 081° 12' 46.7") ප්‍රදේශයේ පැරණි ම විහාරයකි. මෙම විහාරස්ථානය මහනුවර යුගයේ වාස්තුවිද්‍යා නිර්මාණ ලක්ෂණ නිරූපණය වන ගොඩනැගිලි කිහිපයකින් යුක්ත ය.

මෙම ස්ථානයේ සෙල්ලිපි කිහිපයක් ම තිබේ. එයින් පිළිම ගෙයට පසෙකින් පිහිටි සණ්ඨාර කුළුණට යාබද ව ඇති ලිපිය සෙනරත් පරණවිතානගේ අධ්‍යයනයට ලක් වූවකි (Paranavitana 1955:80-111). මීට අමතර ව අක්ෂර සහිත තරමක් විශාල අර්ධ වෘත්තාකාර ගඩොළු කැටයක් විහාරයෙන් සොයාගෙන තිබේ. වසර ගණනාවකට පෙර විහාරයේ වෛතා ප්‍රතිසංස්කරණ අවස්ථාවේ දී හමු වූවා යැයි කියන මෙම ගඩොළු කැටය (මෙහි

ස්පර්ශ ලාංඡනය පළමු වරට මෙම ලිපියේ පල වේ.) හා තවත් එවැනි ම ලේඛනයක් සහිත ගඬොළ කැටයක් පිළිබඳ ව පරණවිතාන විසින් සඳහන් කළ ද (1955:81) මේ වන විට අනෙක් ගඬොළ කැටය දැකගැනීමට නැත. පරණවිතානට අනුව අදාළ ලිපිය හා අර්ථය පහත පරිදි ය.

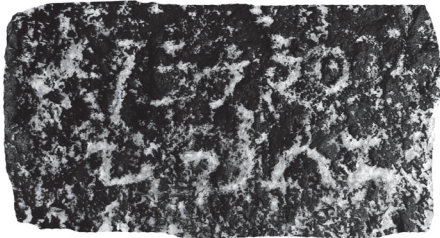
ටැම්ගොඩ විහාරයේ ගඬොළ කැටය මත ලියූ ලිපිය

පෙළ
තුන්වනෙ තුන්ව

පරිවර්තනය
තෙවැන්නේ තෙවැන්න

අක්ෂර විද්‍යානුකූල ව මෙම ලිපිය ක්‍රිස්තු වර්ෂ 7-8 සියවස්වලට හෝ ඒ තදාසන්න කාලයකට අයත් බවට නිර්ණය කළ හැකි ය. එහි දැක්වෙන අක්ෂර සිහිරි කැටපත් පවුරේ ලියා ඇති, ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් අට වැනි සියවසේ අක්ෂරවලට සමීප සමානතාවක් පෙන්නවයි (Paranavitana 1956:xiv-xxxii)

විහාරයේ පිළිම ගෙය පිවිසුමේ වම් පසින් පිහිටි මුරගලේ කෙටි බ්‍රාහ්මී ලිපියක් කොටා තිබේ. මෙම මුරගලේ ද පසෙකින් පිහිටි අනෙක් මුරගලේ මෙන් ම අර්ධ උන්නතාකාර පුන් කලසක් නිරූපණය කර ඇත. මුරගල සකස් කර තිබෙන පාෂාණයේ දුර්වල බව හා දේශගුණික සාධක හේතුවෙන් මෙම ලිපිය දැඩි සේ හායනයට ලක් ව ඇති බව පෙනේ. පේළි දෙකකින් සමන්විත මෙම ලිපිය අක්ෂර විද්‍යානුකූල ව ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් පළමු වැනි හෝ දෙ වැනි සියවසට අයත් බවට නිර්ණය කළ හැකි ය (මෙම ලිපියේ පෙළ කියවීම ආචාර්ය පියතිස්ස සේනානායක විසිනි).

ටැම්ගොඩ විහාරයේ මුරගල ඉදිරිපස පහළින් සටහන් කර ඇති ලිපිය

පෙළ
[සී] රහල ටෙ (රහ)
පුලගනේ

පරිවර්තනය
සැරද රාහුල ටෙරගේ පූර්ණ සටයයි

ගින්නෝරුව කන්ද

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයට අයත් මහියංගණ ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ගින්නෝරුව ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ගින්නෝරුව කන්ද පිහිටා තිබේ (07° 30' 00.2", 080° 59' 26.7") පුරාවිද්‍යා රක්ෂිතයක් වන මෙම කන්දේ කටාර කෙටු හා නොකෙටු ගල්ලෙන්, ස්තූප පාදම් හා ගඩොළු අවශේෂ විසිරී ඇති ආකාරය දැකගත හැකි වේ.

කන්ද මධ්‍යයේ තිබෙන කටාර කෙටු එක් ගල්ලෙණක කටාරයට පහළින් අපර බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් මෙම ලෙන් ලිපිය කොටා ඇත.

ගින්නෝරුව කන්ද ලෙන් ලිපිය

පෙළ
සිද්ධම අබගිරි වසික

අමුණකර(හ)
පරිවර්තනය
යහපතක් වේවා, අබගිරියේ වාසය කරන්නා වූ, අමෝත්තරගේ ය

හිමමනය

ඉහතින් විස්තර කළ ලිපිවල විවිධ ජන කණ්ඩායම් පිළිබඳ තොරතුරු නාමික ව අනාවරණය වේ. අග (මොරගොම්මන), අතිවොද, පරුමක (ලුණුබොක්ක), ගමික (අගහරුලොකේ) ආදී අභිධාන භාවිත කළ පුද්ගලයින් ද ඒ අතර සිටී ශුමණගුන

(මොරගොම්මන), තිශ (ලුණුබොක්ක), දෙන, වාහ (අගහරුලොකේ), බතිම (මාවෙල), අමලතර (ගින්තෝරුව) යනු එම ලිපිවල දැක්වෙන සංඥා නාම කිහිපයකි. මාවෙල විහාර ලිපියේ අභිලේඛනාත්මක වටිනාකම මෙන් ම කාලනිර්ණ වටිනාකමක් ද ඇති බව නිශ්චය කළ හැකි වේ. අදාළ ලිපිය අන්තර්ගත වාස්තුවිද්‍යාත්මක අංගයක් වන කොරවක්ගල සඳහා කාලනිර්ණයක් ඉදිරිපත් කිරීමට එහි තිබෙන අක්ෂර මඟින් හැකි වන්නේ ද යන්න වාස්තුවිද්‍යා හා කලා ඉතිහාසඥයන් විසින් සලකා බැලිය යුතු වේ.

ස්තූතිය

මෙම සෙල්ලිපි අනාවරණය කරගැනීම සඳහා ඉවහල් වූ කේෂ්ත්‍ර ගවේෂණ සඳහා සහය වූ මානව විද්‍යා පර්යේෂක එච්.ඒ. දයාසිසිර මහතා, ගවේෂණ පහසුකම් සැපයූ සම්මානිත මහාවාරිය, ගණනාව ඔබේසේකර මහතා, මාවෙල විහාර ගවේෂණය දී සහය දුන් පුරාවිද්‍යාඥ මහින්ද කරුණාරත්න මහතා ඇතුළු අදාළ සෙල්ලිපි පිහිටි ස්ථානයන්හි දී විවිධ අයුරින් සහය ලබාදුන් සියලු දෙනාට ස්තූතිය පිරිණැමේ.

පරිශීලිත ග්‍රන්ථ

අඹන්වල, සී.බී. හා එම්. කරුණාරත්න (2010), මලය දේශයට තවත් පිවිසුමක් : කඩුගන්නාව පහළ මාවෙල රජමහා විහාරය පිළිබඳ ව සිදුකෙරුණු නව පුරාවිද්‍යාත්මක අනාවරණය කිරීම් හා මලය දේශයේ පුරාවිද්‍යාව, (ජාතික පුරාවිද්‍යා සමුළුව, 2010), Vol. I, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ. (පිටු 101-110)

දයාසිසිර, එච්.ඒ. හා සී.බී. අඹන්වල (2009), මෙතෙක් අනාවරණය නොවූ බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි කීපයක් පිළිබඳ සටහනක්, **The Royal Asiatic Society of Sri Lanka, 3rd Research Conference**, March 27th-28th, 2009, Mahaweli Centre Auditorium, Colombo, Sri Lanka. (59p.)

රාජාවලිය (1997), සංස්කරණය ඒ.ඒ. සුරවීර, අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.

සිංහල සෙල්ලිපි වදන් අකාරාදිය (2004), සංස්කරණය සිරිමල් රණවැල්ල, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.

Ambanwala, C.B. & M. Karunarathne (2009), Another Approach to the *Malaya Desa* in Ancient Sri Lanka: New Archaeological Revelation in and around Pahala-Mavela Temple at Kadugannava, **Peradeniya University Research Sessions - PURSE 2009**, Chief Editor: C. Sivayoganathan, University of Peradeniya, Sri Lanka, 3rd Dec.2009 (611-613pp.)

Dayasisira, H.G. & C.B. Ambanwala (2010), a note on some recently discovered Brahmi Inscriptions, **12th International Conference on Sri Lanka Studies - ICSLS**, The Royal Asiatic Society of Sri Lanka and The Open University of Sri Lanka, 18th-20th March 2010, Colombo, Sri Lanka. (113p.)

Paranavitana, S. (1955), Tāmgoda Vihara Pillar-Inscription of Sirimegha **Epigraphia Zeylanica** vol.V, Part I ed.by. S. Paranavitana, and C. E. Godakumbura, Archaeology Department, Ceylon. (80-111)

Paranavitana, S. (1956), **Sigiri Graffiti, being Sinhalese verses of the eighth, ninth and tenth centuries**, The Government of Ceylon by Geoffrey Cumberlege, London.

Paranavitana, S. (1970), **Inscriptions of Ceylon** Vol. I Department of Archaeology, Ceylon

Paranavitana, S. (1983), **Inscriptions of Ceylon** Vol. II, Part I, Department of Archaeology, Sri Lanka.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

පුරාතන ලංකාවේ ආර්ථික කළමනාකරණය තුළ හේන් වගාවේ දායකත්වය

එම්. කේ. එල්. අයිරාංගනී

මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන අංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය,
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලය.

Email: iranganimkl@yahoo.com

Abstract

Chena cultivation is one of the earliest cultivation methods in the history of world agriculture. This method of cultivation is carried out by sowing grain seeds on the remaining alkaline soil by burning the forest lands. Many nations of the world as well as Sri Lankans used this method since ancient times. Archaeological excavations have unearthed pollen, fossils, grain fragments as well as paddy husk remnants that testify evidence for the agricultural history of the country. Therefore, chena cultivation was carried out using techniques that are adapted to the climate, soil type, and other environmental factors of each ecological zones, used to minimizing environmental pollution and providing daily food requirements of the people quantitatively and qualitatively and also contribute to the economy of the state. Therefore, this cultivation continued to develop with the patronage of the state until the 1960s. Specifically, indigenous knowledge systems in agriculture were largely neglected in the modernization process of agriculture particularly with the introduction of the technological package of the Green Revolution in the 1960s. Also, Green Revolution principles incorporated into traditional agriculture in the mid-60s, as well as the open economic principles introduced in 1977, are harmfully affected for the traditional characteristics of chena farming and there were faded. Its results today are reflected in various sectors, especially the health and poverty indicators. This accumulated traditional chena cultivation knowledge is time-tested for a hundred thousand years in the societal laboratory. Thus, the main objective of this research reveals the contribution of Chena cultivation as one of the key sector in the economic management of ancient Sri Lanka. The study collects data from the primary sources and analyzes the data using historical-comparative analysis and content analysis.

Key words: chena cultivation, Ancient Sri Lanka, evolutionary transformation, characteristics

හැඳින්වීම

මානව ශිෂ්ටාචාරය ආරම්භයේ පටන් ම ශාක සහ සත්ත්ව ගෘහාශ්‍රිතකරණය ඔස්සේ මිනිසා විසින් සපුරාගත් විචල්‍ය ජයග්‍රහණයක් වන්නේ කෘෂිකර්මාන්තය යි. විවිධ ජල මූලාශ්‍රය ඇසුරු කරගනිමින්, දේශගුණය, පස සහ අනෙකුත් පරිසර සාධකයන් මනා කළමනාකාරීත්වයකින් යුක්තව හසුරුවමින් කෘෂිකාර්මික දිවිපෙවෙතක් ආරම්භ කළ මානව සංහතිය තුළ ආහාර පරිභෝජන රටාව ද ඊට අනුකූලව සකස් වී ඇත. දේශීය කෘෂිකර්මාන්තයේ ඓතිහාසික විකාශනය වෙත අවධානය යොමු කිරීමේ දී එහි මඩ ගොවිතැන, ගොඩ ගොවිතැන, ගෙවතු ආදී වශයෙන් කොටස් කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි අතර ගොඩ ගොවිතැන හේන් වගාව ලෙස හඳුන්වා ඇත. නුවර කලාවිය ඇතුළු වියළි කලාපීය ප්‍රදේශයන් හී හේන් වගාව තුළ එම පරිසර පද්ධතියට උචිත බෝගයන් වගාකර ඇති අතර තෙත් කලාපීය හේන් දේශගුණික වශයෙන් තෙත් පරිසරයට උචිත බෝග බවට පත්ව ඇත. මෙම බෝග වගා කිරීම සම්බන්ධව දීපවංසය, මහාවංසය ආදී වූ දේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පමණක් නොව සෙල්ලිපි මූලාශ්‍රය මගින් ද විවිධ සාධක දක්වා ඇති අතර බෝග වගාව සඳහා පස, දේශගුණය, බෝග වර්ග, ක්‍රමවේදයන් ආදී සියළුම අංගයන් පාහේ මෙහි දී විස්තරාත්මකව දක්වා තිබීම විශේෂත්වයකි. අනුරාධපුර අවධියේ පටන්ම නොකඩවා තම සාම්ප්‍රදායික ලක්ෂණයන් ආරක්ෂා කරගැනීමට සමත් වූ හේන් වගාව තුළින් ගොවි පවුලක සියළුම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ හැකියාව පැවති අතර ආර්ථික වශයෙන් පමණක් නොව මානසික වර්ධනය, සහයෝගීතාවය, සමානාත්මතාවය, යහපත් ගුණධර්ම වර්ධනය වීම ආදී සමාජීය අවශ්‍යතාවයන් ද සම්පූර්ණ වී තිබේ.

අරමුණ

පුරාතන අවධියේ මෙරට ආර්ථික කළමනාකරණය තුළ හේන් වගාවේ දායකත්වය හඳුනා ගැනීමත් එම වගාක්‍රමය හා බැඳි ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාවට එල්ල වූ පසුකාලීන අභියෝග අධ්‍යයනය කිරීමත් මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණු වේ.

ක්‍රමවේදය

හේන් වගාවේ ආරම්භය සහ එහි විකාශය සම්බන්ධව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ප්‍රාථමික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය වශයෙන් දීපවංසය, මහාවංසය, බෝධිවංසය, වංසත්ප්පකාසිනිය, සීහලවත්ථුප්පකරණය, සිඛවළඳ විනිස, කංඛාවිතරණී සහ සද්ධර්මාලංකාරය වැනි ග්‍රන්ථ ගණනාවක් අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද අතර සෙල්ලිපි මූලාශ්‍රය ගත තොරතුරු වෙත ද අවධානය යොමු කරයි. ඊට අමතරව පුරාවිද්‍යා කැණීම් වාර්තාවන් සහ පූර්ව පර්යේෂකයින්ගේ පර්යේෂණ වාර්තාවන් ද, විදේශීයන්ගේ වාර්තා ග්‍රන්ථයන් ද, දේශීය විද්වතුන්ගේ කෘති ගණනාවක් ද මෙහිදී අධ්‍යයනයට භාජනය කරමින් දත්ත එක්රැස් කළ අතර සංසන්දනාත්මක ක්‍රමවේදය (Historical Comparative Method) හා අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණය (Content Analysis) යන ක්‍රමවේද ඔස්සේ දත්ත විශ්ලේෂණය කරනු ලැබිණි.

සාකච්ඡාව

වන සම්පත් මත යැපෙමින්, කණ්ඩායම් වශයෙන් තැනින් තැන ඇවිද යමින්, තම දෛනික අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගත් මානව පරම්පරාව නව ශිලා යුගයේදී ශිලා මෙවලම් තාක්‍ෂණයෙන් යුත් ගොවි සමාජයක් වශයෙන් ජීවත් වීමට මුල පුරමින් තම ජීවන රටාවේ විප්ලවීය වෙනසකට මුල පිරුණ (Marek Zvelebil & Mark Pluciennik, 2011:41). එනම් ශාක සහ සත්ත්ව ගෘහාශ්‍රිතකරණය යි. වල් පැළෑටි සහ සතුන් හීලෑකිරීම මත යැපෙන මෙම සමාජ කණ්ඩායම් ලෝකයේ රටවල් හතක් හෝ අටක් තුළ මෙකල ක්‍රියාත්මකව පැවත ඇත (Bellwood, 2005). මහාචාර්ය ඩී. ඩී. වයිල්ඩ් විසින් බටහිර ආසියාවේ යුප්‍රටීස්-ටයිග්‍රිස් ගංගා නිම්නයන්ගේත්, නයිල් නදිය සහ ඉන්දු නදියේ මූලාරම්භක ප්‍රදේශයන්හිත්, ප්‍රථමයෙන්ම කෘෂි කටයුතු ආරම්භ වූ බවට සාධක ඉදිරිපත් කරයි. ලැවිගිනි ආදී ස්වභාවික ක්‍රියාවන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පිළිස්සී ගිය ධාන්‍ය බෝග සහ ඒවායෙහි ශේෂ වූ ධාන්‍ය වර්ග හඳුනාගැනීමට සමත් වූ මානවයා නියොලිතික යුගය තුළ සත්වයින් සහ ශාක ගෘහාශ්‍රිතකරණයට යොමුවන්නට ඇත.

ශ්‍රී ලාංකේය පසුබිම සාකච්ඡා කිරීමේදී කෘෂි ඉතිහාසයේ සමාරම්භය පිළිබඳ පර්යේෂකයින් රැසකගේ අවධානය යොමු වුවත් තවමත් ඒ පිළිබඳ නිශ්චිත සාක්‍ෂි හඳුනාගෙන නැත. නමුත් මෙම පර්යේෂණ ක්‍ෂේත්‍රය ගැඹුරින් විමර්ශනය කරන ආචාර්ය රත්නසිරි ප්‍රේමතිලකයන් විසින් පෙන්වා දී ඇත්තේ හෝර්ටන් තැන්නේ පීටි නිධි ආශ්‍රිතව සිදුකළ කැණීම් මගින් පෙන්වා දී ඇත්තේ හොලෝසීන අවධියේ (අදින් වසර 10000ට පෙර එනම්, දඩයමින් දිවි ගෙවූ මිනිසුන් එඬේරුන් හා ගොවියන් බවට පත් වූ අවධිය) බාර්ලී වගාව හා කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පරිහරණයට යොමුව සිටි බවයි (Premathilaka R., 2006: 449). ඩබ්. එච්. විජේපාලයන් විසින් දොරවක කන්ද ඇතාබැඳි ලෙනෙහි සිදුකළ කැණීම් මගින් මෙතේරි (finger millet (*Eleusine coracana*) grain) ප්‍රභේදයක අවශේෂ සොයාගෙන ඇති අතර (Ibid) ඒවා ක්‍රි.පූ.5250 පමණ පෙර අවධියට අයත් යැයි සැලකේ. සිරාන් දූරණියගලයන් විසින් සිදුකළ අනුරාධපුර ඇතුළුවුණු කැණීම් මගින් වී පොකු අවශේෂ සොයාගෙන ඇත දොරවක ලෙන, පොකාන ලෙන සහ බෙලිලෙන ආශ්‍රිතව සිදුකළ පුරාවිද්‍යා කැණීම් මගින් හමු වූ වී, කුරක්කන්, මෙතේරි, තණහාල්, කොමඩු සහ බටු (හේරත් 2005:32-41) යන ශාක වර්ගයන්ට අයත් සාධකයන්ගෙන් ද තහවුරු වන අන්දමට ප්‍රාග් ඓතිහාසික සමයේ දී කැලෑ එළිපෙහෙළිකර ගිනි තබා විවිධ ධාන්‍ය වගා කිරීම උදෙසා ශ්‍රී ලාංකිකයන් යොමු වී සිට ඇති බව හඳුනාගත හැකි වේ.

ශාක ගිනි තැබීමෙන් ඉතිරිවන අළු සහ අඟුරු මගින් නිෂ්පාදනය වන පොටෑස් (සිරිවීර 2012:291) ධාන්‍ය වගාවේදී පොහොර බවට පත්වන අතර එවැනි පාරිසරික ක්‍රියාකාරකම් තුළින්ම සීමිත සම්පත් සහ ප්‍රාථමික දැනුමක් ඔස්සේ මානවයා විසින් ආරම්භ කළ හේන් වගාව ජනගහන වර්ධනයත් සමග ක්‍රමයෙන් ප්‍රවලිත වන්නට ඇත. ක්‍රි.පූ. හයවැනි සියවසින් අනතුරුව සෙල්ලිපි සහ ලේඛනගත මූලාශ්‍රයන්ගෙන් හෙළිවන සාධකයන් විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් හේන් වගාව සම්බන්ධව පුළුල් වූ අර්ථකතයන්ට එළඹිය හැකි වේ. සාහිත්‍යය මූලාශ්‍රය හෙළිකරන අන්දමට ක්‍රි.පූ. හයවැනි ශතවර්ෂයේ දී විජය ඇතුළු පිරිස ලංකාවට පැමිණි අවස්ථාවේ දී කුවේණිය කපු කටිමින් සිට ඇත (මහාවංසය 2007:7:11,34).

එතුළින්ම ගමයමාන වන්නේ කපු ඇඳුම් නිෂ්පාදනයත්, භාවිතයත් සමකාලීනව මෙරට ප්‍රචලිතව පැවති බවයි. කැලෑ ගිනි තබා එළිකර සිදුකරනු ලබන හේන් වගාවේ එක් හෝගයක් වන කපු භාවිතය පැවතීම තුළින් ආර්යාගමනයට පෙර දේශීයත් හේන් වගාව පිළිබඳ දැනුවත් භාවයකින් යුතුව සිටි බව තහවුරු වන අතර හත්තරගමනින් සෙල්ලිපියක සහ ගල්කන්දේගම සෙල්ලිපියක “පෙහෙකර” (Inscriptions of Ceylon, Vol.I:1970:91-92) යනුවෙන් පේෂකාර්මිකයින් හඳුන්වා ඇති හෙයින් ක්‍රි.පූ. පළමුවැනි සියවස පමණ වනවිට කපු පිළි නිෂ්පාදනය වෘත්තීයක් වශයෙන් පැවති බව තහවුරු වේ. අනුරාධපුර අවධියේ දී බුද්ධදාස රජු (ක්‍රි.ව.341-370) විසින් රචිත වෛද්‍යක සාරාර්ථ සංග්‍රහයෙහි සමකාලීනව පැවති ධාන්‍ය වර්ගයන්,

“ශාලිධාන්‍යං චිරිහිධාන්‍යං - ශූකං ශිම්බිකපේච ව
ක්ෂුද්‍රධාන්‍යං ච තත්සර්වං - විඥෙයං ධාන්‍යපංචකම්”
(වෛද්‍යක සාරාර්ථ සංග්‍රහය:1987:85)

යනුවෙන් ශාලිධාන්‍ය, චිරිහිධාන්‍ය, ශූකධාන්‍ය, ශිම්බිධාන්‍ය සහ ක්ෂුද්‍රධාන්‍ය වශයෙන් කොටස් පහකට වර්ගකර දක්වා ඇත. මේ තුළින් ගමයමාන වන්නේ අනුරාධපුර අවධිය වනවිට ආහාර නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රධාන ස්ථානයක් ධාන්‍ය වෙත හිමිව ඇති බවත් විවිධ වර්ගයේ ධාන්‍ය හෝග පරිභෝජනයට ගෙන ඇති බවත් ය. මහානාම හිමි විසින් මහාවංසයෙහි සඳහන් කරන අන්දමට දුටුගැමුණු රජුගේ (ක්‍රි.පූ.161-137) සෙන්පතියෙකු වූ ගෝඨයීම්බර යෝධයා තම තරුණ අවධියේ දී උඳු වැපිරීම පිණිස මහවනය කොටා බිම සකස්කර ඇති අතර එම සිදුවීම වංසන්ථප්පකාසිනියෙහි දක්වා ඇත්තේ “මෑ හේනක් සඳහා වල් කෙටු”බවයි (මහාවංසය, 23:51, 98/ වංසන්ථප්පකාසිනී, 2001:441). සංඝයාට නොපිළිගන්වා මිරිස්වැටියක් හෙවත් අමු මිරිස් පැස්සක් ආහාරයට ගැනීම හේතුවෙන් මිරිස්වැටිය ස්තූපය එනමින් නම්කරන දුටුගැමුණු රජු ලෝවාමහාප්‍රාසාදය කරවීමේ පුන්‍යෝත්සවය, රුවන්වැලිසෑයේ පාදම කරවීම සහ එහි ධාතු නිධානෝත්සවය ආදී අවස්ථාවන්හි දී සීනි, තල තෙල්, උක් සකුරු ආදිය හික්ෂුන් උදෙසා පූජා කර ඇති අතර රුවන්වැලිසෑ පාදම නිර්මාණයට ද තල තෙල් යොදාගෙන ඇත (මහාවංසය,29:11-12, 119). දුටුගැමුණු රජුගේ පුත්‍රයා වූ සාලිය කුමරුගේ උප්පත්තියත් සමඟ දේශයේ සියළු ධාන්‍යාගාරයන් ඇල් වීවලින් පිරී ගිය බව (වංසන්ථප්පකාසිනී, 486.) ද සද්ධාතිස්ස රජු (ක්‍රි.පූ.137-119) ඇල් කෙතක සේවය කර චේතනය වශයෙන් ලැබූ ඇල් සහලින් හික්ෂුන් උදෙසා දානය පූජා කළ බව (සීහලවත්ථුවේ සිංහල අනුවාදය, 2014:26-28) ද පුරාතන සාහිත්‍යයෙහි සඳහන් වේ. ඇල්කෙතක ඇල්ගොයම් කපා මහාසුම්ම තෙරුන්ට දානය ලබාදුන් මහාචූලී මහාතිස්ස රජු (ක්‍රි.පූ.76-62) ස්වර්ණගිරිය යන ප්‍රදේශයක පැවති උක් කර්මාන්තශාලාවක සේවය කර උක් සකුරු කුලී වශයෙන් ලබාගත් බව මහානාම හිමියෝ සඳහන් කරති (මහාවංසය, 34:3-6, 145). මේ ආකාරයට මහාවංසය තුළින් ක්‍රිස්තු වර්ෂය ආම්භයටත් පෙර පටන් මෙරට ඇල් සහල්, උඳු, උක්, තල, මිරිස් සහ කපු ආදී හේන් බෝග වගාවන් පැවති බවට සාධක සපයා ඇත. පූජාවලිය සහ රසවාහිනිය තුළින් ද දුටුගැමුණු රාජ්‍ය සමයේ දී සිදුකළ උක් වගාව සහ ඇල් සහල් වගාව සම්බන්ධව (පූජාවලිය, 1999:772/ රසවාහිනී,1987:35.) සඳහන්කර ඇති අතර සිංහල උපවංසයෙහි රුවන්වැලිසෑ වෛතායේ සේවය කළ මිනිසුන්ට උක්, උඳු,

සකුරු, කෙසෙල්, උක් පැන්, මිරිස්, ඉඟුරු, අබ, දුරු (සිංහල ධූපවංශය, 2015:192-201) ආදී වූ ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් සංග්‍රහ කළ බව සඳහන් කරයි. කුරුණෑගල අවධියේ රචිත සිංහල බෝධිවංසය අනුරාධපුර ශ්‍රී මහා බෝධිය වැඩමවීමේ උත්සවය පිළිබඳ ඓතිහාසික සාධක විස්තරාත්මකව දක්වමින් සංසමිත්තා තෙරණිය සමග පැමිණි අටලොස් කුලයක ශිල්ප ශ්‍රේණීන් සම්බන්ධ පුළුල් විස්තරයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. එහි සඳහන්වන අන්දමට වෙළෙඳ කුලයේ ප්‍රධානියාට මහවෙළෙඳනා තනතුර ලබා දී ඇත්තේ ශ්‍රී මහා බෝධිය උදෙසා “අබ මාලා සහ සුවද දුම් මාලා” (සිංහල බෝධිවංශය, 1996:202) පූජා කිරීම පිණිසයි. පෙහෙකරු කුලය සඳහා පැන් පෙරහන්කඩ නිර්මාණයටත්, ගෙත්තම් කුලයට ධජ පතාක ගෙත්තම් කිරීමටත් පැවරීම (එම) තුළින් ජේෂ් කර්මාන්තය පැවති බව ප්‍රකට වන අතර පූජා භාණ්ඩයක් ලෙස අබ මල් යොදාගැනීමට තරම් අබ වගාවක් පැවති බව ද තහවුරු වේ. සිංහලවත්ථුපකරණයෙහි ‘හංකාලාවගේ කථා වස්තුව’ තුළ සද්ධාතිස්ස රජුගේ රාජ්‍ය සමයේදී ගැල් දහසක පටවන තරම් මුං සහ මෑ යන ධාන්‍යයන් පැවති ධනවතෙකු පිළිබඳව ද, කම්බුද්ධ උපාසක වස්තුවෙහි ඇල් සහලේ බිත්තර වී හික්ෂුන්ට පූජා කර කෙතේ ලබු ඇට වැපිරූ බව ද සඳහන් කරමින් මුං, මෑ, ඇල් සහලේ සහ ලබු යන වගාවන් පැවති බවට සාධක දක්වා ඇත (සිංහලවත්ථුවේ සිංහල අනුවාදය, 2014:) 77-79, 85-87. දුටුගැමුණු රජු ළමා අවධියේ දී කොංගු ධාන්‍ය පිරවූ ලබු කැටයක් ගෙන කෙතට ගිය කාන්තාවක දුටු බවට එහි සඳහන් වීමෙන් තණහාල් නමින් හඳුන්වන ගොඩ වී සම්බන්ධ සාධකය ද තහවුරු වේ (එම, 99). මේ ආකාරයට විවිධ ප්‍රාථමික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයන් තුළින් ක්‍රි.ව. ආරම්භයට පෙර පටන්ම ධාන්‍ය සහ එළවළු, පළතුරු, කුළුබඩු ආදිය හේන් වගාවන් ලෙස ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතියට අනුබද්ධව පැවති බව හඳුනාගත හැකි වේ. එයින් අනතුරුව ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය පුරාම විවිධාකාරයේ වූ ධාන්‍ය, පළතුරු සහ පලා වර්ගයන් හේන් බෝග වශයෙන් වගා කළ බවට සාධක බුක්සරණ, අභිධානප්පදීපිකාව, දහම්සරණ, ජාතක අටුවා ගැටපදය, හේසප්ප මංජුසාව, යෝගාර්ණවය, පූජාවලිය, සද්ධර්මාලංකාරය සහ කාව්‍යශේඛරය ආදී වූ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයන්හි සාධක පවතින අතර මයුර සන්දේශය, කොවුල් සන්දේශය, සැලළිහිණි සන්දේශය, සැවුල් සන්දේශය ආදී වූ සන්දේශ කාව්‍ය ගණනාවක ද සඳහන් වේ.

ගොඩ ගොවිතැන සඳහා කැලෑ කපා සකස්කර ගන්නා භූමි භාගය ‘හේන්’ යනුවෙන් හඳුන්වන බවත්, හේනක එක් වරක් වගා කිරීමෙන් අනතුරුව නැවත වගා කළ හැක්කේ පස් මසකට පසුව බවත්, එහි ධාන්‍ය සහ එළවළු වර්ග වගා කරන බවත් සිංහල ශබ්ධකෝෂයෙහි 26වන කාණ්ඩයේ (1991:400) අර්ථ ගන්වා ඇති අතර ඉන්දුකීර්ති සිරිවීරයන් විසින් ඉඩම් ගිනි තැබීම, ගිනි තැබූ ඉඩම් ක විවිචල ධාන්‍ය වැපිරීම හෝ පොළොවේ සිදුරු තනා බීජ සිටුවීම මගින් හේන් වගාව සිදුකරන බව (සිරිවීර, 2005:113) පෙන්වා දී ඇත. දම්ල බසින් වේන යනුවෙන් ද ඉංග්‍රීසි බසින් Chena Cultivation හෙවත් Shifting Cultivation යනුවෙන් ද හඳුන්වන හේන් වගාව ශාක ගෘහාශ්‍රිතකරණය ඔස්සේ සමස්ත ලෝකයෙහිම කෘෂිකර්මාන්තයේ අඩිතාලම බවට පත් වූවකි. අනුරාධපුර අවධියට අයත් මුල්කාලීන සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයන්හි හේන සහ කුඹුර යන ද්විත්වයම පොදුවේ බෙත්ත හෙවත් කෙත යනුවෙන් හඳුන්වා ඇති අතර පසුකාලීනව සේන යන යෙදුම භාවිතයට පැමිණ ඇත. උදාහරණ වශයෙන් ජාතකට්ඨ කථාවේ සඳහන් “බෙත්තං කාට්ඨපෙත්වා” යන්න ජාතක අටුවා ගැටපදයෙහි “සේන් කොටාපියා”(එම, 113) යනුවෙන් යොදා ඇත. පස්වැනි කාශ්‍යප

(ක්‍රි.ව.929-939) රාජ්‍ය සමයට අයත් දොරබාවිල ටැම් ලිපියෙහි “සෙණා” (Inscriptions of Ceylon, Vol. V-Part I, 2001:317) යනුවෙන් ද, නිශ්ශංකමල්ල රජුට (ක්‍රි.ව.1187-1196) අයත් සෙල්ලිපි කිහිපයකම “සෙහෙන්” (*Epigraphiya Zelanica, Vol. II, 1985:105,138,144,147*) යනුවෙන් ද හඳුන්වා ඇති මෙම වගා ක්‍රමය සඳහා සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍රයන්හි “හේන සහ කෙත” යන යෙදුම් භාවිත කර ඇත. පොදුවේ විවිධ බෝග වගා කරන ලද ඉඩම හේන ලෙසින් හඳුන්වා ඇතත් එහි භූමි පරිභෝජනය අනුව මුල්කැටා හේන සහ ඉරවැලි හේන (දළුපොත, 2002:11) යනුවෙන් වර්ගීකරණය කරන අතර විවිධ පාරිසරික සාධක පදනම් කරගනිමින් නවදූලි හේන, අත්දඬුවා හේන, මූකලන් හේන සහ හේන් කනත්ත (එම:8-10) ආදී නම්වලින් ද මෙම වගා භූමි හඳුන්වයි. ඇතැම් අවස්ථාවල හේනේ වගා කරන්නා වූ ප්‍රධාන භෝගයේ නමින් කුරක්කන් හේන, මිරිස් හේන, ඇල් හේන ආදී භාවිතයන් ද ජන ව්‍යවහාරයෙහි හඳුනාගත හැකි වේ.

හේන් ගොවිතැනෙහි ඓතිහාසික පසුබිම අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතිය තුළ හේන් වගාවට ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් හිමිව පැවති බවත් ඒ සඳහා පූර්ණ රාජානුග්‍රහය හිමි වූ බවත් හඳුනාගත හැකි වේ. කීර්ති ශ්‍රී මේසවර්ණ (ක්‍රි.ව.304-332) රාජ්‍ය සමයට අයත් තෝනිගල පර්වත ලිපියට අනුව “කළහුමනක නියම තන” නම් වූ වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානයක දේව නම් අමාත්‍ය පුත්‍රයෙකු විසින් වී, උඳු සහ මුං යන බෝගයන්ගෙන් ලත් අස්වැන්නේ අතිරික්තය බැංකුවක තැන්පත් කර ඇති අතර එයින් ලැබෙන පොළියෙන් අරියවංස පූජාවේ යෙදෙන භික්ෂූන්ට අනුග්‍රහය දක්වා ඇත (*Epigraphiya Zelanica, Vol. III, 1987:177-178*). ඒ අනුව හේන් වගාවෙන් ලත් උඳු සහ මුං ධාන්‍යයන් අතිරික්තයක් වශයෙන් තැන්පත් කිරීමට තරම් දියුණු කෘෂිකාර්මික වටපිටාවක් පැවති බව තහවුරු වන අතර පොළොන්නරු අවධියේ දී පළමුවැනි පරාක්‍රමබාහු රජු (ක්‍රි.ව.1153-1186) විසින් “මාගේ රජයෙහි යම්කිසි තැනෙකහි පැමිණි උපකාර රහිත වූ කුඩා ගෙපල් පමණ බිමකුත් නොතිබේව” (මහාවංසය 68:56-57:299) යනාදී වශයෙන් ප්‍රකාශ කරමින් ගම් ප්‍රධානීන් සමග එක්ව වනබිම් එළිකර ධාන්‍යයෙන් රට ස්වයංපෝෂිත කරවීම උදෙසා ප්‍රයත්න දරා ඇත. නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ ගල්පොත ශිලා ලේඛනය, රන්කොත්වෙහෙර ශිලා ලේඛනය, පොළොන්නරුව ගල් ඔරුව සන්නස සහ ශිව දේවාල පුවරු ලිපිය ආදී සෙල්ලිපිවල සටහන්කර ඇත්තේ හේන් ගොවිතැනින් අයකරන ලද “කැතිඅඩ” හෙවත් “සෙහෙන් කටුසර අය” යන බද්ද අහෝසි කරන ලද බවයි (*Epigraphiya Zelanica, Vol. II:105,138,144,147*). මේ අනුව හේන් බෝගයන්ගෙන් රජයට බදු අයකර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් අනුරාධපුර අවධියේ දී පැවති බවට සාධක තහවුරු කිරීම අපහසු වුවත් නිශ්ශංකමල්ල අවධිය වනවිට කැතිඅඩ නම් බද්දක් පැවතියේ නම් අනුරාධපුර අවධිය අගභාගයේ හෝ පොළොන්නරු අවධිය මුල් භාගයේ මෙම බද්ද ගොවීන්ගෙන් අයකර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් පැවති ඇති බව අනුමාන කළ හැකිය. මුළු නිෂ්පාදනයෙන් කොපමණ ප්‍රමාණයක් බදු වශයෙන් ගෙවීමට සිදු වූයේද යන්න පිළිබඳ සාධක නැතත් ඇල් සහල්, උඳු, මුං, කුරක්කන් ආදී වූ කටුසර භෝගයන්ගෙන් යම්කිසි නිශ්චිත කොටසක් මෙසේ බදු වශයෙන් අය කරන්නට ඇති අතර නිශ්ශංකමල්ල රජු විසින් මෙම බද්ද අහෝසි කිරීම ද හේන් වගාවේ උන්නතියට හේතුවක් වන්නට ඇතිවා නිසැකය.

දේශීය ජීවන රටාවේ ප්‍රධානතම ආර්ථික අංශයක් වශයෙන් වර්ධනය වූ මෙම හේන් වගාව අනුරාධපුර සහ පොළොන්නරු අවධීන්හී පමණක් නොව දඹදෙණිය, කුරුණෑගල, කෝට්ටේ ආදී වශයෙන් වූ දේශීය රාජාණ්ඩු පරිපාලන තන්ත්‍රය තුළ යැපුම් ආර්ථිකය පවත්වාගෙන යෑමට දායක වූ අතර උඩරට රාජ්‍ය සමය වනවිට රජුට අයත් වූ කැලෑවන්ගේ වගාකළ හේන් සඳහා බදු අය කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් පැවතුණි. මහනුවර රජ වාසලට ආසන්න වූ උඩවත්ත කැලය, හන්තාන සහ තවත් ප්‍රදේශ කිහිපයක වනාන්තර පද්ධති හේන් වගාවට තහනම්කර තිබුණි (කොඩිරිංටන්, 1980:66). අලුත්තුවර දේවාල ලිපිය විමර්ශනය කිරීමේ දී ගොඩබද්ද නමින් හැඳින්වූ බද්දක් පැවති ඇති අතර රන් පනම්වලින් ගෙවීමට නියම කර ඇති එය හේන් වගාවෙන් අය කළේ යැයි අනුමාන කළ හැකි වේ. පෘතුගීසි තෝම්බු අධ්‍යයනය කරන කොඩිරිංටන් දක්වනුයේ දෙනවක කදදොර කන්දේ හේන් කෙටු ගොවීන් බදු වශයෙන් වී අමුණු අටක් සහ හකුරු මුල් 436ක් ස්වාමියාට ද, නාරංගොඩ කන්දේ හේන් කෙටු ගොවීන් වී අමුණු පහක් සහ හකුරු මුල් හයක් රජුට ද ගෙවා ඇති බවයි (එම). ඒ අනුව හේන් සඳහා බදු වී, තණහාල් හෝ එළවළුවලින් ගෙවීමට සිදු වී තිබේ. සොරගුණේ දේවාලයට, රුහුණු කතරගම දේවාලයට සහ බුක්තල කෝරළේ විහාරස්ථානයකට හේන් වගාවෙන් ලත් කුරක්කන්, මිරිස්, කපු සහ මුං වගාවන්ගෙන් බදු ගෙවා ඇති බව දැක්වීම තුළ වනාන්තර ඉඩම් අයිති වූ ආගමික ස්ථානයන් වෙත එම ඉඩම් වගාකළ ගොවීන්ගෙන් බදු අයකර ඇති බව තහවුරු වේ (එම). ගම්නායකයා හෙවත් ගම්රාලගේ සේවාව වෙනුවෙන් ගෙවීමක් වශයෙන් මුත්තෙට්ටු නමින් හැඳින්වූ හේන් කොටසක් සියළු ගොවීන්ගේ දායකත්වයෙන් වගාකර එහි ආදායම ගම්රාලට ලබාදුන් අතර බුක්තල ප්‍රදේශයේ දී ඉරිඟු, පිපිඤ්ඤා ගෙඩියක්, වට්ටක්කා ගෙඩියක්, බත් සහ ශත විසි පහක මුදලක් ද ගම්රාලට දැකුම් වශයෙන් ලබා දී ඇත. වෙල්ලස්ස ප්‍රදේශයේ දී මෙම දැකුම් දීමනාව කුරක්කන් පැලක් සහ ඉරිඟු පැලක් විය (එම).

ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදුබඩ පළාත් අත්පත් කරගත් ලන්දේසීන් විසින් කුරුඳු වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම පිණිස කටයුතු කිරීමේ දී හේන් වගාව කිරීමට අවශ්‍ය නම් ලන්දේසි පෙරදිය ඉන්දියා වෙළෙඳ සමාගමෙන් අවසර සහිත බලපත්‍රයක් ලබාගත යුතු යැයි නීතියක් පණවා ඇත. වර්ෂ 1716 දී පැනවූ මෙම නීතිය මගින් බලපත්‍රලාභී ඉඩම පරික්ෂාකර බැලීමට පෙර වගා කිරීම හෝ එළිපෙහෙළි කිරීම තහනම් කර ඇත්තේ හේන් වගාව කුරුඳු වගාවට සහ දූව නිෂ්පාදනයට බාධාවක් සේ සැලකූ හෙයිනි (එම:67). ඒ අනුව වෙරළබඩ ආශ්‍රිත හේන් වගාවට කුරුඳු වගාවේ ව්‍යාප්තිය තර්ජනයක් වී පැවති බව හඳුනාගත හැකි වේ. වර්ෂ 1718 දී කොළඹ දිසාවනියේ මුදලිවරුන්ට දන්වා යවා ඇති පුස්කොළපොත්වලට අනුව හේන් වගාව එක් කන්තයකට පමණක් සීමා කිරීමට ද කටයුතු කර ඇත (එම:68). බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සමයේ සිදු වූ පරිපාලනමය වෙනස්කම් ද හේන් වගාවේ පරිහානියට හේතු වී ඇත. හෙන්රි මාෂල් සඳහන් කරන අන්දමට බ්‍රිතාන්‍යයන් මෙරටට ආගමනය වන අවධිය වන විට වෙරළබඩ කලාපයේ පොල් සහ කුරුඳු ද, යාපනයේ සහ ඌවේ දුම්කොළ ද වගාකර පැවති අතර දේශීයන්ගේ ප්‍රධාන වගාව වූයේ වී සහ කුරක්කන් ය (සෝමරත්න, 2004:13-14). වර්ෂ 1800 දී පැවති බ්‍රිතාන්‍ය පෙරදිග ඉන්දියා වෙළෙඳ සමාගමේ පරිපාලනය විසින් පහතරට ප්‍රදේශවල පැවති සියළු වගාකළ ගොඩ ඉඩම්වලින් අස්වැන්නෙන් 10/1ක් බදු වශයෙන් ගෙවිය යුතු බවට (බණ්ඩාර, 2007:79) ආඥා කිරීමත් සමඟ හේන් වගාව

කෙරෙහි බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ අතපෙවීම් ආරම්භ වේ. රාජකාරි ක්‍රමය අහෝසි කරමින් නෝර්ත් ආණ්ඩුකාරයා විසින් පැනවූ මෙම අඥාව තවදුරටත් ජනතාවට පීඩාකාරී සාධකයක් වන්නේ තෝමස් මේට්ලන්ඩ් ආණ්ඩුකාරයා විසින් රාජකාරි ක්‍රමය නැවත පිහිටුවීමත් සමඟ ජනතාවට රාජකාරි සේවයේ නිරත වෙමින් බදු ගෙවීමට ද සිදු වූ හෙයිනි. වර්ෂ 1811 වනවිට ප්‍රදේශ කිහිපයක හේන්වලින් අස්වැන්නෙන් 10/1 බද්දක් අය කර ඇතත් 1818 ප්‍රකාශනය මගින් කුඹුරු හැරුණු විට අනෙකුත් සියළුම ඉඩම් බදු ගෙවීමෙන් නිදහස් කළ හෙයිනි හේන්වලින් බදු අය නොකළ බව මහනුවර ආදායම් කොමසාරිස්වරයා සඳහන් කර ඇත (කොඩිරිංටන්, 1980:67-68). කෙසේ වුව වර්ෂ 1825 මැයි මස හයවැනිදා උඩරට පළාත් ලේකම් වෙත ආදායම් කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවූ ලිපියක පැහැදිලි කර දක්වා ඇත්තේ ගමට ආසන්නව ඇති හේන් පොදුවේ ගම්වැසියන් වගා කළ ද ඒවා බ්‍රිතාන්‍ය කීර්ටියට අයත් ඉඩම් වශයෙනි (එම:6). කෝල්බෲක් වාර්තාවෙහි හේන් වගාවේ වැදගත්කම පෙන්වා දී ඇතත් වර්ෂ "1840 අංක 12 දරන රජයේ ඉඩම් බලහත්කාරයෙන් අත්පත්කර ගැනීම වැළැක්වීම සඳහා වූ පණත" (මද්දුමබණ්ඩාර, 2018:141) අනුව කැලෑ ඉඩම්, මුඩු ඉඩම් සහ වගා නොකරන ලද සියළුම ඉඩම් රජයේ ඉඩම් වශයෙන් පවරා ගැනීම සිදු වූ අතර එහිදී හේන් සහ අයිතිය තහවුරු කළ නොහැකි වූ සියළු ඉඩම් ද රජයේ භාරයට ගෙන ඇත. ඒ වනවිටත් කෝල්බෲක් කොමිසමේ නිර්දේශ මත වාණිජ බෝග වගාවන් සඳහා රජයේ ඉඩම් ආයෝජකයින් වෙත විකිණීම ද ආරම්භ කර පැවති අතර 1833-1843 අතර කාලයේ ඉඩම් අක්කර 258072ක් විකුණා අවසන්කර තිබුණි (අයිවන්, 2017:125). ජනතා ඉඩම් රජයට පවරා ගැනීමත්, කෝපි, රබර් සහ තේ වගාවන් සඳහා ඉඩම් විකුණා දැමීමත් හේන් වගාවට ප්‍රබලතම තර්ජනයක් වූයේ රජයේ නිර්ණායක මත හේන් සඳහා නිසි අයිතියක් තහවුරු කළ නොහැකි වූ හෙයිනි. සාමාන්‍යයෙන් හේනක් වරක් වගා කළ පසු අවම වසර පහක්වත් එය අතර දමා එහි ශාක වර්ධනයටත් පස සකස් වීමටත් හැරීම හේන් වගාවේ ලක්ෂණයක් වන අතර ඊට අයිතියක් ප්‍රකාශ කිරීමේ හැකියාවක් නොවූ හෙයිනි තම හේන් ඉඩම් මුඩු ඉඩම් වශයෙන් සලකා රජයට පවරා ගැනීමේ දී ජනතාව සතුව විකල්පයක් නොවීය. කැලෑව සම්බන්ධව ද නව නීති රීති පනවමින් ගස් කැපීම තහනම් කිරීම සමඟ ගොවිතැනට සහ නිවාස සඳහා අවශ්‍ය දෑ දඬු කපා ගැනීමත්, වන සම්පත් එදිනෙදා ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට බාධා ඇති වීමත් (සුනන්ද මද්දුමබණ්ඩාර, 2018:142) ආදී හේතූන් ගණනාවක් මුල්කර ගනිමින් හේන් වගාව සඳහා සම්බාධක ගොනුවීමට සමගාමීව මහාපරිමාන වතු මූලික කරගනිමින් ගම්මාන ආශ්‍රිතව වාණිජ බෝග වගාවන්ගේ ශීග්‍ර සංවර්ධනයක් ඇති විය. රජයේ අවධානය වැඩි ලාබ ලබාගැනීමේ අරමුණු වෙත යොමුවන විට වියළි කලාපයේ පැවති වැව් අමුණු බොහොමයක් විනාශ වී ජන ශූන්‍ය වෙමින් පැවති අතර යම්කාන් දුරට වී ගොවිතැන හෝ සංවර්ධනයකට පත් වූයේ විලියම් ග්‍රෙගරි ආණ්ඩුකාරවරයාගේ සමයේ සිදු කරනලද වාරි මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හේතුවෙනි (අයිවන්, එම:197). හේන් වගාව සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් වර්ෂ 1870 දී බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයින් ද ආරම්භ කරන ලද්දේ එයින් සිදුවන දෑ විනාශය අවම කරගැනීමේ අර්ථයෙනි. පළමු අවස්ථාවේදී නොමිලේ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම ආරම්භ කළ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව පසුව බලපත්‍ර සඳහා ගාස්තුවක අය කළ අතර පවුලක සාමාජික සංඛ්‍යාව අනුව හේන් ඉඩමේ ප්‍රමාණය නිර්ණය කර ඇත (කරුණානන්ද, 2016:230-231). කෙසේ වුව වර්ෂ 1897 අංක 1 දරන මුඩුබිම් ආඥාපණත පිහිටුවීමත් සමඟ හේන් වගාවට යළි බලපෑම් එල්ල වූ අතර පසුකාලීනව සිදුකළ අධ්‍යයනයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක්

වශයෙන් 1931 ඉඩම් නිරවුල් කිරීමේ පනත ඇති කරමින් හේන් ඉඩම්වල අයිතිය පිළිගෙන ජනතාවට නැවත ඉඩම් ලබා දීමට කටයුතු කර ඇත (එම:317).

බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලන සමයේ ඇති වූ මෙම ආර්ථික සහ දේශපාලනික තත්ත්වයන් හේන් ගොවීන්ගේ ඉඩම් අයිතිය අහිමි වීමට හේතු වූවා පමණක් නොව ඔවුන්ගේ යැපුම් ආර්ථිකය දුර්වල කර වාණිජ බෝගයන් වෙත යොමු කිරීමට ද හේතුවක් විය. බ්‍රිතාන්‍ය ඉඩම් නීතිය නුවරකලාවිය ප්‍රදේශයේ ඉඩම් කෙරෙහි තදින් ක්‍රියාත්මක නොවූ හෙයින් යම්තාක් දුරකට හේන් පද්ධතියේ පැවැත්මක් පැවතිය ද වාරිමාර්ග දුර්වල වීම හේතුවෙන් වි වගාවේ පරිහානියක් ඇති විය. එතෙක් තම පරිභෝජනයට අවශ්‍ය ධාන්‍ය, එළවළු සහ පළා වර්ග යනාදී සියළු බෝගයන් හේන් තුළින් සපයා ගත් ජනතාව වාණිජ බෝග වගාවන් සමග හේන් ආශ්‍රිත බෝග විවිධාංගීකරණයෙන් මිදී වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කරගත් එක් බෝගයක් වගා කිරීමට යොමු වූ අතර භූමිය මාරු කිරීමේ හැකියාවක් නොවූ හෙයින් කෘතීමව පොහොර යොදා එකම ඉඩමක් වෙත ලඝු වීමට ද සිදු විය. සිරිමාවෝ බණ්ඩාරණායක අගමැතිනියගේ පාලන සමය තුළ ආනයනික ආහාර සඳහා සම්බාධක පැනවීමත් සමග යම්තාක් දුරකට හේන් වගාව කෙරෙහි අවධානය යොමු වූ හෙයින් රජයේ ඉඩම් ගොවීන්ට ලබා දී වගාව සඳහා පෙළඹවීමක් ඇති කරන ලදී. වර්තමානය වනවිට තෙත් කලාපයේ බහු බෝග වගාවන් අතරින් පතර දක්නට හැකි වුව ද කන්න ක්‍රමය මූලික කරගත් වියළි කලාපයේ දක්නට හැකි වන්නේ එක් බෝගයක් පමණක් මූලික කරගත් වගාවන් ය. ඒ අනුව මිරිස් හේන්, කුරක්කන් හේන්, බඩඉරිඟු හේන් යනාදී වශයෙන් එක් වගාවකට පමණක් යොමුව ඇති ගොවියා කෘමි උවදුරු, ආක්‍රමණික වල් පැළෑටි සහ දිලිර රෝග ආදිය සීඝ්‍රව පැතිර යාමෙන් සිදුවන වගා හානි වෙත නිරන්තරවම මුහුණ දී සිටිනුයේ සාම්ප්‍රදායික වගා ක්‍රමවේදයෙන් මිදීමේ අතුරු ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. එහි ආසන්නත ම උදාහරණය වන්නේ දේශීයව පමණක් නොව විදේශීයව ද ප්‍රබල හානියක් සිදුකළ සේනා දළඹුවාගේ ආක්‍රමණකාරී ව්‍යාප්තියයි.

හිගමනය

ප්‍රාග් ඓතිහාසික අවධියේ පටන්ම ශ්‍රී ලාංකිකයන් යොමුව සිටි හේන් වගාව රජරට ශිෂ්ටාචාර අවධියේ දී වඩා සංවිධානාත්මක සහ පරිසර හිතකාමී ජීවන සංකල්පයක් වශයෙන් වැඩි වර්ධනය වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි අතර ඉන් අනතුරුව උඩරට රාජධානි අවධිය දක්වාම ගොවීන් එකී සංකල්පය ඔස්සේ තම වගා කටයුතු සිදුකර ඇත. යැපීම් ආර්ථික ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ තම පැවැත්මට අවශ්‍ය විවිධ පෝෂණ ගුණයන්ගෙන් යුක්ත බෝග වගා කළ ගොවීන් වාර්ෂික දේශගුණික රටාවට, සෘතු හේදයට, පාරිසරික කලාපයන්ට සුදුසු බෝග වගා කිරීමට සඳහා යොමු වී ඇත්තේ සාම්ප්‍රදායික ඥානය සහ ආගමික දර්ශනය තුළින් ලැබූ දැනුම උපයෝගී කරගනිමින් ය. සත්ත්ව හිංසනය සහ පරිසර හානිය අවම කරගනිමින් සිදු කළ හේන් වගාව එදිනෙදා පවුලේ යැපීමට පමණක් නොව රටේ ආර්ථිකට ද ජීවයක් ලබාදෙමින් තිරසාර ආර්ථික ක්‍රමෝපායක් ද වූ බව තහවුරු වේ. ග්‍රාමීය සමාජ සංස්ථාවේ විවිධ අංග ලක්ෂණයන් සමඟ සමපාත වෙමින් දේශප වූ තාක්ෂණයක් උපයුක්ත කොට ගනිමින් සමගියෙන් සහයෝගයෙන් සිදු කළ මේ වගා ක්‍රමය ග්‍රාමීය සමාජ සංස්ථාව ආහාරයෙන් සුරක්ෂිත හා ස්වයංපෝෂණය කළාක් මෙන්ම නිවහල් ජාතියක් බිහිකිරීමෙහිලා

මාහැඟි මෙහෙයෙක් සිදු කළේ ය. එහි පැවති බෝග විවිධාංගීකරණය සහ සදාචාර ධර්මයන් අධ්‍යයනය කිරීමේ දී පුරාතන ලංකාවේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව, ගුණාත්මකභාවය මෙන්ම සුලබතාවය ආදී පැතිකඩයන් ද පැවති බව අවබෝධ කරගත හැකි ය. ක්‍රමයෙන් ජනගහනය වර්ධනය වීමත්, විදේශීය ආගමනයන් හමුවේ යැපුම් ආර්ථිකය ඉක්මවා ගිය වාණිජ ආර්ථික රටාවක ආරම්භයත් සමග හේන් වගාවේ පැවති දේශජ ලක්ෂණ ගිලිහී ගියේ ය. රසායන පොහොර, කෘමිනාශක, වල්නාශක භාවිත දෙමුහුන් බීජ මත යැපුණු ඒකබෝග වගාවක් ලෙස නවීකරණය වෙමින් වසර සිය සහස් ගණනක් පුරා අත්හදා බලමින් ඉදිරියට ගෙන ආ වගා ක්‍රමයේ නම පමණක් ශේෂ වන තැනට අප සංස්කෘතිය පැමිණ ඇති බැව් පෙනේ.

පරිශීලිත ග්‍රන්ථ

කඩබාවිතරණී නම් ප්‍රාතිමෝක්ෂ වර්ණනාව, (1998), සංස: කපිල අභයවංශ, කොළඹ: රාජකීය ආසියාතික සමිතිය පුස්තකාලය, (1999), සංස්:වේරගොඩ අමරමෝලී හිමි, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

මහාවංසය, (2007), සංස්:තික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල හිමි සහ වෙනත්, දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය යෝග්‍යත්නාකරය, 1 කොටස, (1996), සංස්: ඩී.පී.එස්.රත්නු, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

රාජ රත්නාකරය, (1995), සංස්:කරුණාදාස රූපසිංහ, කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

රසවාහිනී, (1987), සංස්: රංජිත් වනරත්න, කොළඹ: සමයවර්ධන ප්‍රකාශන

වංසත්ථප්පකාසීනී, (2001), සංස්:අකුරටියේ අමරවංශ හිමි සහ හේමවන්ද්‍ර දිසානායක, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

වෛද්‍යක සාරාර්ථ සංග්‍රහය, (1987), සංස්: ආර්යදාස කුමාරසිංහ, කොළඹ: ජාතික කෞතුකාගාර

සද්ධර්මාලංකාරය, (1997), සංස්: මීගොඩ පඤ්ඤාලෝක හිමි, දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය

සිබවළද හා සිකවළද විනිස, (1997), සංස්:ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම, කොළඹ: ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම

සිංහල ථූපවංසය, (2015), සංස්:ඩබ්.එස්. කරුණාතිලක, කොළඹ: ඇම්.ඩී.ගුණසේන සහ සමාගම

සිංහල ධාතුවංශය, (2014), සංස්:එම්.ඩබ්.විමල් විජේරත්න, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

සිංහල බෝධිවංසය, (1996), සංස්:සුවරිත ගමිලත් සහ ඊ.ඒ.වික්‍රමසිංහ, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

සිංහල ශබ්ධකෝෂය, 26වන කාණ්ඩය, (1991), සංස්:පුඤ්චිබණ්ඩාර සන්නස්ගල සහ වෙනත්, කොළඹ: සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

සිහලවන්ද්‍රුවේ සිංහල අනුවාදය, (2014), පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත හිමි, දෙහිවල:බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය

Inscriptions of Ceylon, Volume I, (1970), S.Paranavithna, Sri Lanka:Arcaeological survey Department

Inscriptions of Ceylon, Volume IV-Part 1, (2001), Sirimal Ranawella, Sri Lanka: Department of archaeology

Inscriptions of Ceylon-Vol VIII, (2007), Ed: M.Rohanadeera, Sri Lanka: Department of Archaeology

Epigraphiya Zelanica, Vol. II, (1994), Ed. By DMDZ.Wickremasinghe, Madras:Asian Education

Epigraphiya Zelanica, Vol. III, (1987), Ed. S.Paranavitana, London:Oxford University Press

Epigraphia Zeylanica-Volume IV, (1943), S.Paranavithana, London, Oxford University Press

අයිවන්, වික්ටර්, (2017), ඉතිහාසයේ සහායවය, මහරගම: රාවය ප්‍රකාශන

අල්විස්, ප්‍රේමවන්ද(පරි), (2004), ලංකාව සහ සිංහලයෝ, කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ

ඒකනායක, රත්න සී. (2000), වැව් බැඳි රටේ වියැකෙන විත්ති, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

කරුණානන්ද, උක්කුබණ්ඩා, (2016), බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ඉතිහාසය 1796-1948, කොළඹ, ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

කරුණාරත්න, ඩේවිඩ්(පරි), (2015), එදා හෙළදිව, කොළඹ: ඇම්.ඩී.ගුණසේන සහ (පෞද්ගලික) සමාගම

කොඩිරිංටන්, එච්.ඩබ්, (1980), ලංකාවේ පුරාණ ඉඩම් බුක්තිය හා ආදායම, කොළඹ: අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ජයරත්න,ඩී.කේ. (2015), "මැදරට මූල ඓතිහාසික යුගය", මැදරට වංසය, මහනුවර: මධ්‍යම පළාත් සභාව

තෙන්නකෝන්, එම්.යූ.ඒ. සහ වර්ෂා තෙන්නකෝන්(පරි), (2005), එදා වැව් බැඳි රාජ්‍යේ, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

දළපොත, මහින්ද කුමාර, (2002), හේනේ වගකුග, කර්තෘ ප්‍රකාශන

බණ්ඩාර,එච්.එම්.නවරත්න, (2007), බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ව්‍යාපාරය, කොළඹ: ෆාස්ට් පබ්ලිෂින්(ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

බස්නායක,එච්.ටී. (2003), අපරදිග ශිෂ්ටාචාරය-1, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

මද්දුමබණ්ඩාර, සුනන්ද, (2018), බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය, කැළණිය: කර්තෘ ප්‍රකාශන

රණවැල්ල, සිරිමල්, (2014), පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ඉතිහාසය, කොළඹ: සී/ස (පෞද්) විසිදුනු ප්‍රකාශයෝ

විනානාවිච්චි, වන්දන රෝහණ, (2012), "මූල ඓතිහාසික අවධිය", ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය-වෙළුම 1, කොළඹ: ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම

විමලකීර්ති හිමි, මැදුරුසන්තොඩ, (2002), සිංහල ගොවිතැන, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

හේරත්, යමුනා, (2005), ආදි ලක්දිව මානව කටයුතු සඳහා ශාක භාවිතය, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

සිරිවීර, ඉන්ද්‍රකීර්ති, (2012), "ආර්ථික විකාශය", ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය-වෙළුම 1, කොළඹ: ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම

(2005), ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි ඉතිහාසය, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

සිල්වා, ටී.පබ්ලිස්, (2017), මහාසූපවංශය, කොළඹ: ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

සෝමරත්න, ඇල්ලේපොල එච්.එම්. (2004), සිංහලේ, බොරැල්ලේගමුව: විසිදුනු ප්‍රකාශන

සුදුසිංහ, සඳරැසී, "අවුරුදු 48000කට පෙර වී වගා කළ අපේ මිනිස්සු", සිළුමිණ, 2019.10.26

Bellwood, P. (2005), **First Farmers: The Origins of Agricultural Societies**, Oxford, Blackwell.

Childe, V. G. (1942), **What Happened in History**, Harmondsworth, Penguin Books.

Premathilaka R., (2006) "Relationship of environmental changes in central Sri Lanka to possible prehistoric land-use and climate changes", *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology* 240, 468–496.

Zvebil, Marek, Mark Pluciennik.(2011). "Historical Origins of Agriculture", **The Role of Food, Agriculture, Forestry and Fisheries in Human nutrition**, Vol. I –p. 41 Eloss Publishers Co.Ltd, Oxford.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

ගොවිජනපදකරණය තුළ බෞද්ධ භික්ෂුවගේ ආගමික කාර්යභාරය සහ
බහුවාර්ගික සම්බන්ධතාවය: සේරුවිල ගොවිජනපදය ඇසුරින් කෙරෙන
සමාජවිද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයක්

ඊ. එම්. සමන්ත ඒකනායක

සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය,
රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලය.
Email: em.samantha.e@gmail.com

Abstract

This paper investigates on role of Buddhist monk in colonization scheme of Seruvila in Trincomalee District. Numerous studies have been explored the contributions of Buddhist monks in relation to renaissance of Buddhism and socio-economic development. Since Buddhist monks have played prominent role in traditional Sri Lankan Society. It is obvious that in the British colonial period created completion between Buddhism and Christianity. In post-colonial period that completion transformed into Buddhism and Hinduism. This competition had been advanced with the colonization scheme of Eastern and Northern provinces.

Reverence Dhabagassare Sri Sumedhankara thero who visited the historical Buddhist sacred place in 1920s which was built by King Kawantissa. After observing of ruined monuments and Pagoda, the monk had decided to renovate the place and rebuild the Buddhist heritage society as stated in the historical evidence. Consequently, main objective of this paper was to explore in sociological point of view the role of Buddhist monk in relation to Buddhist renaissance and its impact on multi-ethnic relations.

Keywords: Buddhist monk, Buddhist heritage, post-colonial period, Trincomalee District

හැඳින්වීම

වසර 2250 කට පමණ පෙර රුහුණු දනව්වේ රජ පැමිණි කාවන්තිස්ස රජු ත්‍රිකුණාමලයේ සේරු නම් විල කෙළවර වරාහ සොණ්ඩ නම් ස්ථානයේ මංගල නමින් වෛත්‍යයක් ගොඩනැගූ බැව් ධාතුචංඝයෙහි සඳහන් වෙයි. එය සේරුවිල මංගල මහා වෛත්‍යය නමින් හැඳින්වෙන අතර එහි බුදුන් වහන්සේගේ ලලාට ධාතු පිහිටුවා ඇතැයි

සදහන්වේ! කාලයාගේ ඇවෑමෙන් මෙම වෛත්‍යය විනාශාභිමුඛයට පත් විය. ධාතුචංඝයෙහි විස්තරය බලා එය වැදපුදා ගැනීමට සේරුවිලට වැඩම කළ සුමේධංකර හික්කුචට දෘශ්‍යමාන වී ඇත්තේ විශාල පස් ගොඩක් පමණි. එයින් පශ්චාත්තාපයට පැමිණ ස්වකීය ජීවිත කාලය තුළදී මෙම වෛත්‍යය කෙසේ හෝ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට අධිෂ්ඨාන කළේය.

උන්වහන්සේගේ මෙම සම්ප්‍රාප්තිය හේතුවෙන් සේරුවිලට නව ජීවයක් ලැබී තිබේ. වෙසෙසින් මෙම හික්කුච අතින් රචිත පුවත්පත් ලිපි ලේඛන සහ ප්‍රදේශය සම්බන්ධයෙන් ලියැවී ඇති මූලාශ්‍ර භාවිතයට ගෙන හික්කුචගේ කාර්යය පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයකට යොමුවන්නේ ගොවිජනපද ක්‍රියාවලියක දී හික්කුචකගේ කාර්යභාරය මෙහිදී පැහැදිලිවන බැවිනි. එමගින් බෞද්ධ හික්කුචගේ ආගමික කාර්යභාරය බහුචාරික සම්බන්ධතාවය කෙරෙහි ධනාත්මකව (Positively) සහ සෘණාත්මකව (Negatively) බලපෑම කෙරෙහි මෙම පර්යේෂණ ලිපිය මගින් අවධානය යොමුකෙරේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ දී ප්‍රාථමික දත්ත සහ ද්විතීක දත්ත වශයෙන් තොරතුරු ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ. ප්‍රාථමික දත්ත ක්‍ෂේත්‍රයෙන් රැස්කිරීමට පළමුව මාතෘකාවට අදාළ සාහිත්‍ය විමර්ශනය කළෙමි. ඒ අනුව පර්යේෂණ කෘති, සගරා, පුවත්පත් සහ තවත් විවිධ මූලාශ්‍රයන් මගින් ගොඩ නැගුවෙමි. මෙම අධ්‍යනයේ දී ප්‍රාථමික දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ඉහතින් සඳහන් කරන ලද සේරුවිල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තෝරාගනිමි. දත්ත රැස්කිරීම සඳහා සමාජවිද්‍යා හා සමාජ මානවවිද්‍යා ක්‍රමවේදයට අනුව පර්යේෂණ ශිල්පීයක්‍රම (Research techniques) කිහිපයක් භාවිත කළෙමි. එක් පර්යේෂණ ශිල්පීයක්‍රමයක් භාවිත කිරීමෙන් ඇතිවන අගතිගාමී තත්වය මඟහරවා ගැනීම මෙහි පරමාර්ථය විය. ඒ අනුව සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය (Interviews) සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය (Participant Observation) මූලික තොරතුරු සපයන්නන් (Key Informants) සහ ප්‍රත්‍යේක අධ්‍යයන (Case Studies) ක්‍රමවේද භාවිත කළෙමි.

දත්ත විශ්ලේෂණය

ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ යටත් විජිතයක් (1815) වීමෙන් අනතුරුව ක්‍රිස්තියානි ආගම සහ බෞද්ධ ආගම අතර තරගකාරිත්වයක් ගොඩ නැගුණි. පංච මහා වාද එහි ප්‍රතිඵලයක් බැව් අපි දනිමු. එහිදී බහු ආගමික (Multi-religion) සංස්ථාවන් තුළින් සිංහල බෞද්ධ අනන්‍යතාවය වෙන්කර තහවුරු කරගැනීමට අනගාරික ධර්මපාල, වලිසිංහ හරිස්චන්ද්‍ර, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ වැන්නවුන් ක්‍රියාකොට තිබේ. පසුකලෙක විශේෂයෙන් අනගාරික ධර්මපාලතුමාගේ මතවාද ක්‍රියාවට නැන්වීමට විද්‍යෝදය සහ විද්‍යාලංකාර පිරිවෙන් හික්කුච ක්‍රියා කළහ. ධර්මපාලතුමාගේ මතවාදයන් හික්කු ජීවිතයට ආකාර කිහිපයකින් බලපෑවේය. (Seneviratne 1999).

1. "සේරුවිල මංගල මහා වෛත්‍යය පුරා වෘත්ත පිළිබඳ පැරණි මතයන් අලලා දහතුන් වන සියවසෙහි රචනා කරන ලද ධාතු චංඝයෙහි ලලාට ධාතුව සේරුවිල නිධන් කොට ඇති බව නියත වශයෙන් පැවසේ. ධාතු චංඝය නම්, ඇත්ත වශයෙන්ම ලලාට ධාතු චංඝයයි. මෙසේ හෙයින් නුවර අවධියෙහි කරන ලද යම් යම් හක්ති කාව්‍යවල එන ප්‍රවෘත්තිවලට වඩා ධාතු චංඝයෙහි එන පුවත් ඉහලින් පිළිගත හැකි බව කිව යුතුය," (ගොඩකුඹුර 1960).

1. නිදාශීලී හිඤ්ඤ සමාජය විසිවන සියවසේ පිබිදවීම
2. 1930-40 දී ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය අවබෝධකර ගැනීම
3. 1940-1970 දක්වා කාලසීමාව තුළ සංස්කෘතික ප්‍රබෝධය ගොඩනැගවීම
4. වර්තමාන හිඤ්ඤ මුහුණපාන කලබලකාරී ස්වභාවය

තවද සෙනෙවිරත්නයන් පවසන්නේ ධර්මපාලතුමාගේ මතවාදයෙන් සජීවීකරණය වූ හිඤ්ඤ වහන්සේ සමාජයේ ආගමික, සංස්කෘතික සහ සංවර්ධන යන ත්‍රිවිධ අංශයන්හි වර්ධනයට කටයුතුකොට ඇති බවයි. ධර්මපාලතුමාගේ සමාජ පුනර්ජීවන කාර්යයේ පුරෝගාමී සංස්ථාව වූයේ ද හිඤ්ඤ වහන්සේ (1999).

ගමෙන් නගරයට පැමිණි හිඤ්ඤ විද්‍යෝදය සහ විද්‍යාලංකාර පිරිවෙන්නි අධ්‍යාපනය ලබා ධර්මපාලයන්ගේ සමාජ පුනර්ජීවන කාර්යයේ පුරෝගාමීන් ලෙස කටයුතු කොට තිබේ. එහිදී විද්‍යාලංකාර හිඤ්ඤ ජාතිකත්වය සහ සංස්කෘතික පුනර්ජීවනයටත්, විද්‍යෝදය හිඤ්ඤ ග්‍රාමීය සංවර්ධනයටත් දායක වී තිබේ. එම හිඤ්ඤ අතර කළුකොන්දයාවේ පඤ්ඤාසේකර (1895-1977), හීනැටියාන ධම්මාලෝක (1900-1981), සහ හෙන්දියාගල සීලරතන (1913-1982) ප්‍රධාන වේ.

සේරුවිල ප්‍රදේශයේ ගොවිජනපද ව්‍යාපාර ඇති කිරීම, ආගමික, සමාජීය, සංස්කෘතික සහ ග්‍රාම සංවර්ධනය උදෙසා කටයුතුකොට ඇති සුමේධංකර හිඤ්ඤ වහන්සේ ද (1892-1984) ඉහත සඳහන් හිඤ්ඤ වහන්සේගේ සමකාලීනයෙකි. විද්‍යෝදය හෝ විද්‍යාලංකාරය පිරිවෙන්නි අධ්‍යාපනය නොලැබූවද ධර්මපාලතුමා විසින් ආරම්භකරන ලද සිංහල බෞද්ධයා පුවත්පතට නිරන්තරයෙන් ලිපි ලියමින් ධර්ම ප්‍රචාරණය කරමින්, සමාජ සංස්කෘතික පුනර්ජීවනය ඇතිකිරීමටත්, ග්‍රාම සංවර්ධනයටත් උරදී තිබේ. මෙවැනි සාක්ෂි මඟින් ඔහු ද ධර්මපාල මතදාරියෙක්යයි තහවුරු කරවයි. කෙසේ වුවද ගොවිජනපද සම්බන්ධයෙන් උන්වහන්සේගේ දායකත්වය මෙහිදී වඩාත් වැදගත් වේ.

දඹගස්ආරේ ශ්‍රී සුමේධංකර ස්වාමීන් වහන්සේ²

රුහුණු රට මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලබඩ පත්තුව බද දික්වැල්ල නම් නියම්ගම් බද තංගල්ල නගරයට නුදුරු දඹගස්ආර නම් ගමෙහි 1892 දෙසැම්බර් මස නව වන දින උපත ලබන ලදී. මධ්‍යම පාංතික පවුලක් වන මාවැල්ලේ රත්නවීර පටබැඳිගේ දොන් මෙන්දියස් සහ දඹගස්ආරේ ඔලොක්කුවේ පටබැඳිගේ නෝනවිවොහාමී යුවලට දාව උපන් මොහු 1904 අගෝස්තු මස දහවන පුරපසලොස්වක ලත් පොහෝ දින දෙවනුවර පරම විවික්‍රාරාම රජමහා විහාරස්ථානයේ දී දෙවනුවර සිරි ධම්මරතන මාහිමියන් වහන්සේගේ ආචාර්යත්වයෙන් දඹගස්ආරේ සුමේධංකර නමින් පැවිදි දිවියට එළඹ තිබේ. මොහු වසර

2 උන්වහන්සේගේ සමාජ මෙහෙවර ජනවාර්ගික සම්බන්ධතා කෙරෙහි කවරාකාරයෙන් බලපා තිබෙන්නේ දැයි විමර්ශනය කිරීමේ දී ජීව දත්ත පිළිබඳව ද යම් අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට උත්සුක වූයේ මූලික සමාජානුයෝජන පරිසරය පුද්ගල පෞරුෂත්වයට සෘජුවම බලපාන බැවිනි. මෙම තොරතුරු 1984 අගෝස්තු මස 19 වන දින සේරුවිල පවත්වන ලද සුමේධංකර ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආදාහන පුජෝත්සවයේ දී ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත්කරන ලද පත්‍රිකාවකිනි. සම්පාදක ගිණොට අනෝමදස්සී ස්ථවීර 1984.

හතේදී අකුරු කියවීමට නාකුළුගමුවේ සප්තබෝධි විහාරාධිපතිව විසූ කලාණිවංශික හදන්ත ශ්‍රී තංගල්ලේ ශ්‍රී පඤ්ඤානන්ද නාහිමියන්ට භාර කොට තිබේ. සුමේධංකර හික්කුපු පාසැල් අධ්‍යාපනයක් නොලබා පැරණි සම්ප්‍රදායික පන්සල් අධ්‍යාපනය පමණක් ලැබුවෙකි. තලල්ලේ නාමටුන්නේ ලංකා රජමහා විහාරාධිපතිව වැඩ විසූ දෙවිනුවර සිරි ධම්මරතන හිමියන්ගේ ආචාර්යත්වයේ සාමනේර බණ්ඩාරම් ප්‍රගුණ කොට දසවසර පිරි පැවිදි කරවීමට කටයුතු සලසන ලදී. එබැවින් 1904 අගෝස්තු 10 පුර පසලොස්වක ලත් පොහෝ දින දඹගස්ආරේ සුමේධංකර නමින් පැවිදි කරවන ලදී.

1909 මැයි මාසයේ දී දෙවිනුවර සිරි ධම්මරතන හිමියෝ ස්වකීය කුඩා සුමේධංකර නම ද කැටුව තිරාණගම සුමනාරාමයේ වස් විසූහ. උන්වහන්සේ වෙතින් උගත බණ දහම් පූර්ණය කර වැඩි දුර අධ්‍යාපනය සඳහා දොඩන්දුවේ ගෞලබ්මිහාරාමාධිපති සරස්වති මණ්ඩප පිරිවොණධීශ්වර අචන්ගම ශ්‍රී සීලක්ඛන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට සුමේධංකර සාමනේරයාණන් වහන්සේ භාර කළහ. එතැන් පටන් සතලොස් වසක් ම ධර්ම විනය ශබ්ද ශාස්ත්‍ර ප්‍රගුණ කළහ. විසිවසක් සපිරුණු සුමේධංකර ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්ම විනය හා ශබ්ද ශාස්ත්‍රාවබෝධයෙහි මහා ප්‍රගුණත්වයක් ඇතිව සිටි බැවින් 1913 දී දොඩන්දුවේ ගෞලබ්මිහාරාමාසන්න උදකුක්වොස සීමා මාලකයේ දී ශ්‍රී කලාණිවංශ මහා සංඝයා වහන්සේ වෙතින් උපසම්පදාව ලැබූහ.

සේරුවිලට සම්ප්‍රාප්ත වන සුමේධංකර හිමියෝ රටේ ප්‍රසිද්ධ හික්කුපුක් බවට පත් වන්නේ නැගෙනහිර සිංහල බෞද්ධ පුනර්ජීවය ඇති කරමින් ප්‍රදේශ සංවර්ධන කිරීමට උරදුන් අයෙකු ලෙසිනි. සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි, පාලි සහ සංස්කෘත භාෂා හැසිරවීම පිළිබඳ හසල දැනුමකින් යුතු මෙම හික්කුපු ධර්ම කථිකයෙක් ලෙසින් ප්‍රචලිතය. සිංහල බෞද්ධයින්ට පමණක් නොව දෙමළ බසින් දෙමළ වැසියන්ට ද ධර්මය දේශනා කිරීමෙන් ඒ බව පැහැදිලි වේ. දේශපාලනික සබඳතා තුළින් නැගෙනහිර ප්‍රදේශය තුළ සිංහල බෞද්ධ ජනතාව නගා සිටුවීමට ක්‍රියා කොට තිබේ. දේශපාලනික සබඳතාව පවත්වන ලද්දේ රටේ ප්‍රධානීන් සමගය. පොදු අවකාශය තුළ උන්වහන්සේගේ ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ සැලකීමේ දී සිංහල බෞද්ධ අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීම කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමුකොට ඇති ආකාරය පැහැදිලි වේ. ඒ බැව් මෙම පරිච්ඡේදයේ සාකච්ඡාවට ලක්කරන බෞද්ධ පුනර්ජීවනය ඇතිකිරීම, සමාජ සංවර්ධනය, රාජ්‍ය පරිපාලනය සිංහලකරණය කිරීම සහ ගොවිජනපද නගාසිටුවීම යන මාතෘකා ඔස්සේ මනාව තේරුම්ගත හැකිය. එහෙත් අනෙක් අතට පුද්ගලික අවකාශ ක්‍රියාවලිය තුළ උන්වහන්සේ සිංහල, දෙමළ සහ මුස්ලිම් යන සියලු වාර්ගිකයින්ගේ ගෞරවාදරයටපත් හික්කුපුක් වන්නේය. මෙම උභය ක්‍රියාකාරී තත්වයන් පිළිබඳව මෙහිදී ගැඹුරින් සාකච්ඡාවට ලක්කර තිබේ.

බෞද්ධ පුනර්ජීවනය ඇතිකිරීම

1921 වර්ෂය වන විට සේරුවිල ප්‍රදේශය සම්පූර්ණයෙන්ම මුස්ලිම් සහ දෙමළ ජනවාර්ගික ප්‍රදේශයක් විය. වත්මන් විහාරාධිපති වහන්සේ ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට එකල මර්සියන් අප්පු නම් එක් සිංහල පුද්ගලයෙක් පමණක් වාසයකර තිබේ. සුමේධංකර හිමි තත් ප්‍රදේශයෙහි වාසය කළ අන්‍යාගමිකයන්ගේ සහයෝගය ද ලබාගෙන සේරුවිල

වෛත්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කටයුතු සිදු කරන ලදී. මෙලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කළ සේරුවිල මංගල මහ සඳහා ආරක්‍ෂා කරනු වස් මෙම ප්‍රදේශයෙහි සිංහල ජනතාව පදිංචි කරවීමේ අවශ්‍යතාවය අවබෝධ කොට, ඒ සඳහා විශාල උත්සහයක් ගෙන තිබේ. එබැවින් මෙම තත්වය පිළිබඳව එවකට පැවති රජය දැනුවත් කිරීමෙන් අනතුරුව එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1952-1954 වර්ෂයන් හි අල්ලේයි ගොවිජන ව්‍යාපාරය පිහිටුවාලීමට එවකට පැවති රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මෙය විශේෂයෙන් වැදගත් වන්නේ ගොවිජනපදකරණ ක්‍රියාවලියේ දී හික්‍ෂුවගේ කාර්යභාරය මෙහිදී පැහැදිලි වන බැවිනි.

ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම, ලංකාණ්ඩුවේ නැගෙනහිර පළාතේ ඒජන්තවරයාගෙන් ඒ සඳහා අවසර ඉල්ලා ඇති අතර එයට 1922.10. 13 දින අවසර ලැබී තිබුණි. එහෙත් එය ප්‍රමාණවත් නොවෙතැයි කල්පනාකළ උන්වහන්සේ 1923 ජූනි 28 දින අග්‍රාණ්ඩුකාර තුමාගෙන් ද අවසර ඉල්ලා සිටින අතර, 1924 පෙබරවාරි මස 25 දින උන්වහන්සේට ඒ සඳහා අවසර පත්‍රය ලැබී ඇත.

අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමාගෙන් අවසර ලැබීමට පළමුව වෛත්‍ය වර්ධන සමිතියක් පිහිටුවන ලදී. ඒ සඳහා රටේ පිළිගත්, උගත්, ධනවත් ප්‍රභූන්ගේ දායකත්වය ලබාගැනීමට උන්වහන්සේ කටයුතු කර තිබේ. ඒ අනුව 1923 ජූලි 27 දින ත්‍රිකුණාමලයේදී මහා සභාවක් පවත්වා සමිතියක් පිහිටුවන ලදී. එහි මුල්ම නිලධාරී මඩුල්ල ලෙස පත් වූයේ

- අනුශාසක :- දඹගස්ආරේ ශ්‍රී සුමේධංකර හිමි
- ආරක්‍ෂක :- වෛද්‍යාචාර්ය සී.ඒ. හේවාචිතාරණ මහතා කොළඹ
- සභාපති :- ඩී.ඩී විරසිංහ මුදලිතුමා, මහා සෙක්‍රතාරීස් කන්තෝරුව, කොළඹ
- උප සභාපති :- එච්. පී. ප්‍රේරා මහතා දකුණු කඵතර. ඒ. බී. මෙතියෙස් ද සිල්වා අමරසූරිය මහතා, ත්‍රිකුණාමලේ
- භාණ්ඩාගාරික:- කේ.පී. ඩබ්. සුගතදාස වෙළෙඳ මහතා, ටී.ඒ.ඩී. කාර් සමාගමේ අයිතිකාර සහ කළමණාකාර, ත්‍රිකුණාමලේ
- ලේකම් :- ඩබ්.එස්.පී.එස් ද සිලිවා, ත්‍රිකුණාමලේ.

මෙවැනි උගත්, ධනවත්, ප්‍රභූ පිරිසක් සම්බන්ධ කොටගෙන ග්‍රාමීය සංවර්ධනය කිරීමට කළකොන්දයාවේ පඤ්ඤාසේකර හික්‍ෂුව ද කටයුතුකර තිබේ (Seneviratne 1999). වෛත්‍යයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදු කිරීමට ප්‍රථමයෙන් එම ස්ථානයට යෑම සඳහා මාර්ගයක් ඉදි කොට ඇත. නැගෙනහිර උප ඒජන්තවරයාගෙන් 1924 වර්ෂයේ දී ඒ සඳහා අවසර ලැබී තිබේ. ඒ අනුව මුත්තුර් සිට සේරුවිල දක්වා මාර්ගය ඉදිකිරීමට රුපියල් 922.97ක් වියදම් වී ඇතිබව වාර්තා වේ (සරණකිත්ති හිමි 2002).

ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතුවලට ප්‍රථමයෙන් මහ සෙක්‍රතාරීස්ගේ අණපරිදි වෛත්‍යය සංවර්ධන සමිතිය විසින් එහි සිතියම් පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවට යැවිය යුතු විය. ඔහුගෙන් අවසරයක් නොමැතිව කිසිදු පුරාවස්තුවක් ප්‍රතිසංස්කරණය නොකළයුතුයයි

3 මේ සම්බන්ධයෙන් මූලාශ්‍රයන් මෙම පරිච්ඡේදයේ සිව්වැනි කොටසෙහි සාකච්ඡාවට ලක්කෙරේ.

සමිතියට දන්වන ලදී (සුමේධංකර හිමි 1924). ඒ අනුව රුවන්වැලි මහාසෑයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු කළ යු. එච්. තොදෝරිස් ද සිල්වා බාසුන්තැහේ විසින් ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භකරන ලදී (1925 වාර්තාව, පිට 05). මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතුවලදී වෛත්‍යය ගර්භයේ පස් ඉවත්කිරීමට සිදුව ඇති අතර එකී කාර්යයේ බරපතලකම හේතුවෙන් කුලීකරුවන් 40-60 පමණ සංඛ්‍යාවක් දිනපතා යෙදවීමට සිදුව තිබේ (එම). වර්තමාන විහාරාධිපති වහන්සේ ප්‍රකාශකළේ මෙම කුලීකරුවන් දෙමළ හා මුස්ලිම් ජනතාව වූ බවයි. මේ සඳහා ඔවුන්ට දෛනික වැටුපක් ලබාදී තිබේ. මෙම විහාරස්ථානය ගොඩ නැගීමට අන්‍යාගමිකයින්ගේ දායකත්වය ලැබී ඇති බැව් මෙමගින් පැහැදිලි වේ.

වෛත්‍යය සංවර්ධන සමිතිය විසින් ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භ කිරීමත් සමග ජනතාවට වෛත්‍ය වැදපුදා ගැනීම සඳහා මෙම ස්ථානයට පැමිණෙන ලෙස විවෘත ආරාධනාවක් කරන ලදී. ඒ අනුව 1928 දී වන්දනාකරුවන් 8,000 ක් පමණ සේරුවිල වෛත්‍යය වන්දනය සඳහා පැමිණ තිබේ (සරණකිත්ති හිමි 2002). මෙසේ පැමිණෙන ජනතාවගේ පහසුව සඳහා මුත්තුර් නගරයෙහි විශ්‍රාම ශාලාවක් ඉදිකළේය. එහි සිට සැතපුම් 10ක් පයින් හෝ කරත්තවලින් ගමන්කිරීමට සිදුවී ඇත. කෙසේ නමුත් වන්දනාව සඳහා පැමිණෙන බෞද්ධ වන්දනාකරුවන්ගේ අධාර ඇතිව ඉතා ඉක්මනින් වෛත්‍යයේ කටයුතු නිමකිරීමට හැකි වී තිබේ. ඒ අනුව 1929 ඇසළ පුර පසළොස්වක වන විට සතරැස් කොටුවේ ධාතු නිධන් කිරීමේ පිංකම පැවැත්වීමටත්, 1930 දී කොත් පැළදීමටත්, 1931 දී රාජ්‍යය අනුග්‍රහය ඇතිව උත්සවාකාරයෙන් වෛත්‍යය විවෘතකරීමටත් හැකිව තිබේ.

බුදුන් විසින් සේරුවිල ස්පර්ශ කරන ලදැයි සොළොස්මස්ථාන වන්දනා ගාථාවෙහි සඳහන්වන බව මෙම හිඤ්ඤන් වහන්සේ පෙන්වා දී තිබේ. ධාතු වංශයෙහි සේරුවිල වෛත්‍යය පුවත අවසානයේ, තිස්සමහා වෙහෙර ධාතු පිළිබඳ කතාව නිමි යනුවෙන් දැක්වීම තුළින් ඒ බැව් තහවුරු වන බැව් පෙන්වා දේ. තවද 1979 වර්ෂයේ සේරුවිලින් හමු වූ ගිරි ලිපියේ දැක්වෙන පරිදි සිව්වන කසුප් රාජ සමයේදී (ක්‍රි.ව 898-914) වර්තමානයේ ව්‍යවහාර වන සේරුවිල නාමය වෙනුවට තිස්සමහා විහාරය යයි හඳුන්වා ඇති බැව් උන්වහන්සේ වැඩිදුරටත් පෙන්වා දී තිබේ⁴.

මේ අයුරින් පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂිද ගෙන තාර්කිකව බෞද්ධ අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කරනු වස් උත්සුක විය. මෙම පුවත පිළිබඳ ජනතාව තුළ අවබෝධයක් ඇතිකිරීම සඳහා සුමේධංකර හිමියන් විසින් 1924 වර්ෂයේ දී ධාතු වංශය සංස්කරණයකොට ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී. මූලාකෘතවාදී ඓතිහාසික වටිනාකමකින් යුත් මෙම පුරාවෘතය ජනතාව වෙත යොමුකිරීම සඳහා මහත් පරිශ්‍රමයක් දරා ඇති ආකාරය එමගින් පැහැදිලි වේ. ඓතිහාසික සාක්ෂි ගෙනහැරපාමින් සිංහල බෞද්ධ ජනවාර්ගික අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට උත්සුක වී තිබේ. මෙවැනි ක්‍රියාකාරකම් ජනවාර්ගික සහසම්බන්ධතාවන් සඳහා සෘණාත්මකව සහ ධනාත්මකව බලපාන සාධක ලෙසින් පෙන්වා දිය හැකිය.

4 සිරි සග බෝ මපු(ර) මුකා පස්වන්නේ දුරුත්(තෙ) දාව දසාවක් දාව.....සකර තිස් මහ වෙහෙර

වෛත්‍යය ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් අනතුරුව එහි ආරක්‍ෂාව සඳහා බෞද්ධ පවුල් දහසක් පදිංචි කරවා ගැනීම උන්වහන්සේගේ ඉලක්කයක් වූ බැව් පෙනේ. ඒ අනුව වෛත්‍යය විවෘතයට පැමිණි රාජ්‍යය මන්ත්‍රණ සභාවේ අග්‍රාමාත්‍යය ඩී. බී ජයතිලක මැතිතුමා ද විවෘතයෙන් පසු සිය දේශනයේ දී සේරුවිල වෛත්‍යයේ ආරක්‍ෂාවට බෞද්ධ ගමක් ඇතිකිරීමට අවශ්‍යය යයි ප්‍රකාශ කරන ලදී (සරණකිත්ති හිමි 2002). කෙසේ වෙතත් එය ඉටු වී නොමැත. තවද ඩී. එස් සේනානායක අග්‍රාමාත්‍යයතුමාගෙන්ද බෞද්ධ ජනපදයක් පිහිටුවන ලෙස ඉල්ලා සිටියද එයද එතුමා හදිසියේ මියයාම නිසා සිදු නොවූනි යයි සඳහන් වේ. කෙසේ වෙතත් සිංහල බෞද්ධ පිරිසක් තදාශ්‍රිතව නොවීම හේතුවෙන් උන්වහන්සේ නොයෙක් දුක් ගැහැට විදි බැව් දැනගන්නට තිබේ. ඒ බැව් උන්වහන්සේගේ මෙම ප්‍රකාශයෙන් පැහැදිලි වේ.

“කෙසේ වෙතත් බෞද්ධ නාමයක්වත් අසන්නට නොපැවති නැගෙනහිර පළාතේ වනාන්තරය මැද අන්‍ය ලබ්දිකයන් සමග පමණක් නොව අලි කොටි වලස් ආදී වණ්ඩ මාග ජාතින් සමගත් පොළොන්න ආදී විෂ සෝර සර්පයින් සමගත් සටන් කරමින් මෙතරම්වත් මෙම ස්ථානය දියුණු කරන්නට ලැබීම මගේ ජීවිතයේ වාසනාවන්ත පරිච්ඡේදය හැටියට මම සලකමි” (28).

ගොවිජනපද ආරම්භ කරන 1950 දශකය වන තුරා උන්වහන්සේ විවිධාකාර දුක් කම්කටොලුවලට මුහුණ දී තිබේ. බෞද්ධ වන්දනාකරුවන්ගෙන් ලැබෙන ආධාර උපකාර මත මෙම ස්ථානය පවත්වාගෙන පැමිණ තිබේ. එහෙත් ඇතැම් වර්ෂවලදී මැලේරියා, උණ, ගං වතුර ආදී උපද්‍රවයන් හේතුවෙන් වන්දනාකරුවන්ගේ ද පැමිණීම ක්‍රමයෙන් අඩුවන්නට වූ බැවින් ආහාරයට පවා කිසිවක් නොමැතිව කල් ගෙවා තිබුණි.

“මේ ගැන මා විදි දුක් අපමණය. ඇතැම්විට ආහාරයක් තබා වතුර පොදක් පමණක්වත් නොලැබ මා ගත කළ දින අනන්තය. එක් විටෙක පිටපිට එකොළොස් දිනකට මගේ ආහාරය වශයෙන් වූයේ සේරුවක් පමණ හබල පෙති ටිකක් පමණකි. එබඳු වාර අනන්තය. මහ වනය මැද මගේ ආරක්‍ෂක හිතවත් ශ්‍රෝති මිත්‍රයන් හැටියට විසුවෝ කොටි, වලස් ආදී වණ්ඩ සතුන්ය”.

සිංහල ගොවිජනපද ආරම්භ කරන තුරු උන්වහන්සේ දුක් ගැහැට විදි බැව් මෙයින් පැහැදිලි වේ. මේ අනුව උන්වහන්සේ මෙම ප්‍රදේශයේ සිංහල බෞද්ධ ජනයා නඟා සිටුවීම උදෙසා විශාල උත්සහයක් ගෙන තිබේ. ඉපැරණි ලාංකේය සමාජයෙහි සිංහල බෞද්ධ ප්‍රදේශයක්ව පැවති සේරුවිල ප්‍රදේශය පසුකාලීනව දෙමළකරණයකට හසු වී ඇති බව මෙම හික්‍ෂුව කල්පනා කළේය. මෙම තර්කය අනුමත කරමින් පුරාවිද්‍යා චක්‍රවර්ති එල්ලාවල මේධානන්ද හිමියන් ද මැතකදී කරුණු ඉදිරිපත්කර තිබුණි (ෆොන්සේකා 2007). නමුත් සේරුවිල ප්‍රදේශයේ ජනපදකරණයෙන් පසුව ඉදිවන සිංහල ගම්මාන සිංහල - බෞද්ධ ස්වරූපයක් විද්‍යමාන වන බව දැකිය හැකිය. උදාහරණ ලෙසින් කාවන්තිස්සපුර, සුමේධංකරපුර, මහින්දපුර ආදිය ඉන් කිහිපයක් ලෙසින් දක්වාලිය හැකිය.

මෙම ප්‍රදේශයේ ආගමික වශයෙන් උන්වහන්සේ විසින් සිදුකරන ලද සේවාව ඇරඹෙනුයේ සේරුවිල විහාරය 1921 දී ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භ කිරීමත් සමගය. ඒ අනුව එම ප්‍රදේශයේ තවත් බෞද්ධ මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක් ආරම්භකොට තිබේ.

“ත්‍රිකුණමලයේ ජයසුමනාරාමයෙහි වෛත්‍යය ඇතුළු විහාරාංග රැසක් ද, මඩකලපුවේ මංගලරාමයේ දැනට නැගෙනහිර පළාතේ තිබෙන විශාලම විහාරමන්දිරය යැයි විර ප්‍රසිද්ධ ප්‍රතිමා මන්දිරය ආදී කොට ඇති විහාරාංග ද දඹගස්ආරේ ශ්‍රී සුමේධංකර නාහිමියන්ගේ අනුශාසකත්වයෙන් කරවූහ. අක්කරපත්තුවේ සිරි විජයාරාමය නමින් දැනට පවත්නා දැකුම්කළු විහාරස්ථාන භූමිය දොඩම්දූවේ සිරිධම්මරතන නාහිමියන්ට ලියාපදිංචි කළ ලියවිලි මඟින් පවරා දී අක්කරපත්තුව පළාතේ බෞද්ධ බලය නගා සිටුවීමට අප නා හිමියෝ ටෙට්ටියය දුන්හ.”⁵

සේරුවිල ප්‍රදේශයෙන් පරිබාහිර අන්‍යාගමිකයන් වෙසෙන ප්‍රදේශ තුළ පවා බෞද්ධ අනන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට කටයුතු කොට ඇති බව මේ අනුව පැහැදිලි වේ. ඒ සඳහා පළමුව උන්වහන්සේ කළේ විහාරස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීමත් දෙවනුව එය සංරක්ෂණය කිරීමට බෞද්ධ ජනතාව පදිංචි කරවීමත්ය.

මෙහිදී උන්වහන්සේ විසින් සිදුකරන ලද සේවාවන් ඉතා සුපරීක්ෂකාරීව විමර්ශනය කිරීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ සමාජවිද්‍යාඥ හබාමාස්ගේ සමාජ ක්‍රියාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කළ උභය සංකල්ප තුළින් තේරුම් කරගත හැකි බවයි. එනම්

01. පුද්ගලික අවකාශය (Private Sphere)

02. පොදු අවකාශය (Public Sphere)

සමාජ සම්බන්ධතාවයේ දී පුද්ගලික අවකාශය ධනවාදය සමග නිර්මාණය වුවකි. එම අවස්ථාවන් තුළ පුද්ගලයින් සමාජ ගතවීමේ දී සාමූහික හැඟීමක් හෝ සාමූහික අනන්‍යතාවයක් පිළිබඳ විමර්ශනය නොකෙරේ. එබැවින් පුද්ගලයා සාමූහික ආගම, සංස්කෘතිය එසේත් නැතහොත් ජනවාර්ගිකත්වය ආදී පොදු ප්‍රභවයන්ට වඩා ප්‍රාග්ධනය ප්‍රමුඛ කොට ගනියි. එහෙත් හබාමාස් දක්වන ආකාරයට පොදු අවකාශය සිවිල් සමාජය (Civil society) තුළ පොදු දේපළ සම්බන්ධයෙන් ඇතිකරනු ලබන ඉඩ ප්‍රස්ථාවයි. එනම් ප්‍රජාතාන්ත්‍රික දේශපාලන රාමුව තුළ පුද්ගල අවශ්‍යතාවයන් සන්තර්පණය කරගැනීමට ඇති ස්වාධීනත්වය වේ. ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජ තත්වය උපයෝගී කරගනිමින් සමාජ සමූහයට වඩාත් වැදගත් සමාජ ව්‍යුහීය තත්වයන් (Social Structural Conditions) හඳුනා ගැනීමට උත්සුක වීම වේ (Kivisto 2004). එම විග්‍රහයට අනුව යම් ජන සමූහයක් අනන්‍යතාවය තහවුරු කරගැනීමත්, පවතින අනන්‍යතාවයන් සුරක්ෂිත කරගැනීමත් සඳහා වාස්ථවික හා ආත්මීය තත්වයන් සම්බන්ධයෙන් සමජගතවීමත් සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමත් යන තත්වයන් පොදු අවකාශය ඔස්සේ තේරුම්ගත හැකිය.

5 දඹගස්ආරේ ශ්‍රී සුමේධංකර නාහිමියන්ගේ ආදානෝත්සවය සඳහා 1984 අගෝස්තු මස 19 වන දින සේරුවිල පවත්වන ලද ආදාහන පූජෝත්සවයේ දී ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත්කරන ලද පත්‍රිකාවකිනි.

පොදු අවකාශය තුළින් කරුණු විමර්ශනාත්මකව බැලීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ, බෞද්ධ බලවේගය පුනර්ජීවනය කිරීම වස් උන්වහන්සේ විසින් ඓතිහාසික සාධක පවා ගෙනහැර දක්වා ඇති බවයි. උදාහරණයක් වශයෙන්, උන්වහන්සේ විසින් රජයට ඉදිරිපත්කරන ලද යෝජනාවලියක අංක නම වැන්න සහ දස වැන්න පෙන්වා දිය හැකිය. එය සිංහල බෞද්ධ ජනතාව උදෙසා වඩාත් වැදගත් සමාජ ව්‍යුහීය තත්වයක් නිර්මාණය කරගැනීමට සහ අනන්‍යතාවය තහවුරු කර ගැනීමට ගත් ප්‍රයත්නයක් බැව් පැහැදිලි කරුණකි.

09. ඉතිහාසයේ දැක්වෙන පරිදි සේරුවිල විහාරස්ථානයට කාවන්තිස්ස රජතුමා විසින් පුදන ලද යොදුන් තුනක් පමණ වූ ගොඩ මඩ ඉඩම් නිරවුල් කොට ගෙන එහි බෞද්ධ ගමක් ඇතිකිරීම.

10. සේරුවිල විහාරය අවට බෞද්ධ පවුල් දහසක් පදිංචි කරවීම.

මෙම ක්‍රියාකාරකම් තුළින් පැහැදිලි වන කරුණක් නම් පොදු අවකාශය තුළ දී අන්‍ය වාර්ගික සමූහ අපහරණයට (Discrimination) ලක්වී ඇති බවයි. ඉහත ඉහත සඳහන් අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීමේ දී මුස්ලිම් හා දෙමළ ජනතාව එම ප්‍රදේශයන්ගෙන් ඉවත්කිරීමට ද සිදුව ඇත. සිංහල බෞද්ධ බලවේගය වැඩිකරනවාත් සමගම, සිංහල බෞද්ධ පාරිශුද්ධ ප්‍රදේශයන් නිර්මාණය කිරීමට උත්සුක වූ ස්වරූපයක් දැකිය හැකිය. මෙවැනි සංසිද්ධීන් වාර්ගික සමාජයක සමාජීය සම්බන්ධතා බිඳවැටීම කෙරෙහි සෘජුවම බලපානු ලබයි. තෝපුර් ප්‍රදේශයේ අදටත් වාසය කරන්නේ මුස්ලිම් ජනතාවයි. උන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ පරිදි තෝපුර් යන්නෙන් අර්ථවත් වනුයේ ථූපයට අයිති ගම යන්නයි. එහෙත් සිංහල ගොවිජනපද ඇතිවීමත්, බෞද්ධ ජනතාව පන්සල අවට පදිංචි කරවීමත් යන කරුණු හේතුවෙන් මුස්ලිම් හා දෙමළ ජනතාව පන්සල් අවට භූමි ප්‍රදේශයන්ගෙන් ඉවත් වී ඇති බැව් පැවසේ. කෙසේ නමුත් මේ සම්බන්ධයෙන් සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු වාර්තා නොවේ.

මෙම හිඤ්ච සිංහල බෞද්ධ පුනර්ජීවනය ඇතිකිරීමේ කාර්යයේ දී මූලාකෘත එළඹුම්වාදීන් විග්‍රහකර දක්වන ආකාරයට අනන්‍යතාවය තහවුරු කරගැනීමට ගත් උත්සහය පැහැදිලිකොට ගත හැකිය. එහි දී පැරණි ශිලා ලේඛන මෙන්ම වංශකථාවන්හි සඳහන්වන බෞද්ධ උරුමයන් තහවුරු කරගැනීම තුළින් ද ඒ බැව් මනාව පැහැදිලි වේ.

**“අසිංහලයින්ට යට වී ඇති සිංහල ගමක් බේරා දෙන්න”
1969 ජූනි 20 “දවස”**

ඓතිහාසික නටබුන් සහ මඟුල් මහ වෙහෙරත් අරුගම්බෙහි පිහිටි මුහුදු මහා වෙහෙර පිහිටා ඇති පුරාණ සිංහල ගම්මානය අසිංහලයන්ගෙන් නිදහස් කොට එහි සිංහල බෞද්ධයින් පදිංචි කරවා ඓතිහාසික විහාරස්ථානයේ ආරක්‍ෂාව සලසා දෙන සේ සේරුවිල රජමහා විහාරාධිපති දඹගස් ආරේ ශ්‍රී සුමේධංකර නායක හිමියෝ අගමැති ඩඩ්ලි සේනානායක මහතාට සංදේශයක් යවමින් ඉල්ලා සිටිති.

කැලණිතිස්ස රජුගේ රාජධානියක් වශයෙන් තිබී පසුව නටබුන් බවට පත් පොතුච්ච අරුගමිඛේ මුහුදේ මහ වෙහෙර ...

විවිධ හේතු පදනම් කොටගෙන රාජධානි විවිධ ස්ථානයන්හි පිහිටුවනු ලැබීය. ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලද්දේ පරදේශ ආක්‍රමණයන් හා ස්වභාවික උවදුරුය. සේරුවිල මෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර පළාත්හි බොහෝ ප්‍රදේශයන්හි සිංහල බෞද්ධයන් වෙනත් ස්ථාන කරා සංක්‍රමණය වීමත් සමඟ අන්‍යාගමිකයන් එහි පදිංචි වී ඇත. උන්වහන්සේ සේරුවිල ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් අනතුරුව අනෙක් ප්‍රදේශ ද සිංහල බෞද්ධයන් සඳහා තහවුරුකර දීමට කටයුතුකර තිබේ.

එපමණක් නොව උන්වහන්සේ බෞද්ධ බලය තහවුරු කිරීම සඳහා කවර පිටියර ගත්තේද යන්න පහත සඳහන් ලිපි මගින් මනාව පැහැදිලි වෙයි.

බෞද්ධ අයිතියේ සටන ත්‍රි’මලයෙන් ඇරඹේලූ (1969 නොවැම්බර් 4 ලංකාදීප)

බෞද්ධ අයිතිවාසිකම් වැලලී යනු දැක ඒවා ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට සිංහල බෞද්ධයන් ආගමාලයෙන් යුතුව අරඹන සාධාරණ සටන යම් දිනෙක ත්‍රි’මලයෙන් ආරම්භ වනවාට කිසිදු සැකයක් නැතැයි ත්‍රි’මලයේ ජයසුමනාරාම විහාරස්ථානය අසල පල්ලියක් ගොඩ නැන්වීම ගැන විරුද්ධත්වය පළකරමින් සේරුවිල නාහිමියෝ ත්‍රි’මල දිසාපතිවරයාට ලිපියක් යවමින් කියා සිටිති.

“කෝතේශ්වරම්” තහනම් (1969.12.30 සිරිලක)

ත්‍රිකුණාමලයේ පේදික් කොටුව තුළ ඇති කෝතේශ්වරම් දේවාලය පිහිටි භූමිය ද්‍රවිඩයන් සතු ස්ථානයක් නොව ඓතිහාසික ගොකණ්ණ විහාරය පිහිටා තිබූ බෞද්ධයන් සතු පූජනීය ස්ථානයක් යැයි කියමින් කාලයක් සටන් කළ සමස්ථ ලංකා බෞද්ධ සම්මේලනය ත්‍රි’මලයේ පැවැති සිය 51වැනි සම්මේලනයේ දී ඒ සම්බන්ධව වචනයක් පවා කතා කිරීම සාමාජිකයන්ට සම්පූර්ණයෙන්ම තහනම් කර තිබුණි.

සේරුවිල රජමහා විහාරාධිපති දඹගස්ආරේ සුමේධංකර නායක හිමියෝ බෞද්ධ සම්මේලනය අමතා කතා කරමින් කෝතේශ්වරම් ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් කරුණු දැක්වීමට උත්සාහ කළ අවස්ථාවේ එම කතාව අතරමඟ නතර කර දැමූ බෞද්ධ සම්මේලනයේ අහිතව සහාපති මහාචාර්ය ගුණපාල මලලසේකර මහතා කෝතේශ්වරම් ගැන වචනයක්වත් පාවිච්චි නොකරන ලෙස සම්මේලනයට සහභාගී වූවන්ට නියෝග කර තිබේ.

උන්වහන්සේ පමණක් නොව සමස්ත ලංකා බෞද්ධ සම්මේලනයද සම්බන්ධකොටගෙන නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ බෞද්ධ බලය තහවුරු කිරීමට ක්‍රියාකොට තිබේ. එක් පැත්තකින් පැරණි බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන නගා සිටුවනවා මෙන්ම අනෙක් අතින් වෙනත් ආගමික සිද්ධස්ථාන ඉදිකිරීමට විරුද්ධ වීමෙනුත් සහ වත්මන් කෝතේශ්වරම් දේවස්ථානයේ මූලාරම්භක අයිතිය කියාපාමින් එය ඉවත් කිරීමට පියවර ගැනීමට උත්සුක වීමත් ආදී කටයුතු තුළින් පැහැදිලි වන්නේ සිංහල බෞද්ධ පාරිශුද්ධත්ව ඇතිකිරීම සඳහා මෙම හිඤ්ඤා ගෙන ඇති උත්සහය වේ. ජනමාධ්‍ය ද වාර්ගික අනන්‍යතාවය වෙනුවෙනු ක්‍රියාත්මක වී තිබේ. ආගමික සහ වාර්ගික අනන්‍යතාවය තහවුරු කරගැනීමට පොදු අවකාශය තුළ තරගකාරිත්වයක් නිර්මාණය වී තිබේ. මෙම පොදු අවකාශ මතවාදයන් වාර්ගික සම්බන්ධතා කෙරෙහි බලපා ඇති බව පැහැදිලිය. මෙම ක්‍රියාකාරිත්වය තුළින් නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ ජනවාර්ගිකත්වය මත පදනම් වූ ආගමික තරගකාරිත්වයක් ගොඩනැගී තිබේ. ඒ බැව් පැහැදිලි වන්නේ දමිල හින්දුන් නියෝජනය කරන අපි දෙමළ නම් සංවිධානයක් බිහිවීමත් ඔවුන් විසින් බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන විනාශ කිරීමටත්, බලහත්කාරයෙන් ඉඩම් අල්වා ගැනීමටත් ක්‍රියාකර ඇති බැවිනි. එම සංවිධානය ප්‍රබලාකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ බව කෙසේත් නොරතුරු මගින් ද තහවුරු විය.

බුදුපිළිම කඩා දමනි
(මුල්පිටුව) රිච්දින : 1963 සැප්තැම්බර් 15
මාණ්ඩලික ලේඛක - රෝහණ ගමගේ

සේරුවිල පූජා භූමියට ආසන්න ප්‍රදේශවල තිබෙන පැරණි බුදු පිළිම කඩා බිඳ දැමීම සහ එම පළාතේ බෞද්ධ ජනතාවගෙන් අගමැතිනියටත්, සංස්කෘතික පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවලටත් පැමිණිලි ඉදිරිපත් වී ඇත.

කල්ලරායි ගොවිජනපද අසල බුදු පිළිම කිහිපයක අතපය කඩා අඩි 15ක් පමණ ගැඹුරු වලවල්වල ඔබා තිබුණු අයුරුද සමහර බුදුපිළිම තිබූ ස්ථානවල දේවරූප සවිකර තිබූ අයුරුද සියැසින් දුටුවේ යැයි සේරුවිල මංගල රජමහා විහාරාධිපති දඹගස්ආරේ ශ්‍රී සුමේධංකර නාහිමියෝ කිහ.

මෙම තරගකාරිත්වය කොතෙක් තීව්‍ර වී ඇත්දැයි කිවහොත් සේරුවුවර නගරයට කි.මී එකක් පමණ දුරින් පැවති විශාල බෝධි රුක්කයක් එක් රැයකින් කපා ඉවත්කොට එම ස්ථානයේ දේවාලයක් ගොඩනගා තිබේ. සමාජයේ ආගමික ප්‍රභවය හරහා අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීමට සිංහල බෞද්ධ ජනතාව සහ දෙමළ හිංදු ජනතාව ක්‍රියා කොට තිබේ. මෙම ප්‍රති විරෝධතාව සාමාන්‍ය ජනතාව තුළින් තේරුම්ගත නොහැක. එහෙත් දේශපාලනික වශයෙන් මෙය ගොවිජනපද ආරම්භයේ සිටම (1952) ඇති වූ ක්‍රියාවලියක් බැව් ඓතිහාසික විකාසනවාදී එළඹුම ඔස්සේ කරුණු විශ්ලේෂණය කර බැලීමේදී පැහැදිලි වේ. දෙමළ දේශපාලනික බලවේග සිය අනන්‍යතාව ප්‍රදේශයේ තහවුරු කිරීමට උත්සහ ගනිද්දී, සිංහල බෞද්ධ දේශපාලනික පර්යාය තුළ සිංහල බෞද්ධ අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීමට වෙර දැරූ ස්වරූපය විද්‍යාමාන වේ. ෆෙඩ්රික් බාර්න් (1969) පවසන ආකාරයට ජනවාර්ගික කණ්ඩායම් දෙකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් පවතින අවස්ථාවලදී ඔවුන්ගේ අන්තර් ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ පහත සඳහන් ගැටලු ඇතිවිය හැකිය. එනම්,

01. ස්වාභාවික පරිසරයේ පදිංචිය අනුව සම්පත් සඳහා පවතින තරඟය හා වාණිජමය හෝ වෙනත් ගැටලු.
02. ස්වකීය දේශසීමා සඳහා ඒකාධිකාරියක් ඇති විට සම්පත් සඳහා තරඟකාරී රටාවක් ඇති වීම.
03. වැදගත් භාණ්ඩ හා සේවා පිළිබඳ මතුවන ගැටලු.

යනාදී වශයෙනි. මෙමගින් පැහැදිලි වන්නේ සිංහල බෞද්ධ සහ දෙමළ හින්දු ජනවාර්ගික සමූහ අතර පුර්වෝක්ත ගැටලුකාරී තත්වයන් නිර්මාණය වී ඇති බවයි. මේ තත්වය සුමේධංකර හිමියන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය පරීක්ෂා කිරීමෙන් තවදුරටත් පැහැදිලි කර ගත හැකිය. මෙම හිඤ්ච බෞද්ධ පුනර්ජීවනය ඇතිකිරීමේ කාර්යයෙහි සිදුකළ තවත් ප්‍රධාන කර්තව්‍යයක් ලෙසින් ධර්ම ප්‍රචාරණය පෙන්වා දිය හැකිය. දැමිළ ජනතාවට ද දෙමළ බසින් ධර්මය දේශනාකොට තිබේ. මෙමගින් පුද්ගලික අවකාශය තුළ ජනවාර්ගික සම්බන්ධතා වර්ධනය කිරීමට හේතු වී තිබේ.

ධර්ම ප්‍රචාරණය විවිධාකාරයෙන් සිදුකොට තිබේ. සාමාන්‍ය ධර්ම දේශන සඳහා සහභාගිවීම, සිර මැදිරිවල ධර්ම දේශනය (ඒ සඳහා රජය විසින් උන්වහන්සේ පත්කොට තිබේ), ධර්ම සාකච්ඡා සඳහා සහභාගිවීම, සහ පුවත්පත් මගින් ධර්ම ප්‍රචාරණය (ලිපි විශාල සංඛ්‍යාවක් තිබේ) ආදී වශයෙන් හිඤ්චක් ලෙස මෙහෙයක් සිදුකොට ඇති බව පෙන්වා දිය හැකිය. සිංහල බෞද්ධ පුනර්ජීවනය පැතිරවීම නැගෙනහිරට පමණක් සීමා කොට නැති බැව් පහත ලිපියෙන් පැහැදිලි වෙයි.

ගරු ලංකා අග්‍රාමාත්‍යතුමා වෙතටයි.

කොළඹ

ප්‍රිය ගරු අගමැතිතුමනි,

ලංකාව සිංහලයින්ගේ ද්විපයක් බවට පත් කිරීම

ඉහත සඳහන් කාරණය ගැන වචන කීපයක් සිංහලයකු වශයෙන් ද, බෞද්ධයෙකු වශයෙන් ද වර්තමාන ලෝකයෙහි සිංහලයින් වී ඉපදී ජීවත් වී අවසානය නොහොත් මරණය දක්වාම සිටීමට ඇති මෙම කුඩා දිවයින සිංහලයින්ගේ ද්විපයක් කළ හැකි මාර්ග කිහිපයක්ම මෙහි පහත ඇත. මෙවැනි ක්‍රියාමාර්ග යක් අප රටට නිදහස ලැබුණු අවධියේ දීම නිදහස ලැබූ බුරුමය විසින් ද කර ඇත. බුරුමය බෞද්ධ රටකි.

- 1) සිංහල රටට යුරෝපීයන් නිසා පැමිණ රක්ෂාවල් ලබාගෙන සිංහලයින්ව පාගාගෙන දියුණු වී එදා මෙරට අල්ලා ගත් බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් මුඩුබිම් පහත ඇතිකරගෙන, රජය කොල්ලකාගෙන එයින් පසුව සිලිමට දෙකට බ්‍රිතාන්‍ය සමාගම්වලට විකුණා වගාකර එහි සාරය ගෙන ඊට පසුව වතු වල සේවය කළ ද්‍රවිඩයින්ටම විකුණා ඇති සියළුම ඉඩම් රජයට ගැනීම.
- 2) බ්‍රිතාන්‍යයින් වැවිලි සඳහා ගෙන්වාගත් ඉන්දීය ද්‍රවිඩයින්ගෙන් පැවත එන මෙහි ස්වදේශිකයින්ගෙන් කුට්ටුවට දෙකට මිලදී ගත් ඉඩම් සියල්ලම රජයට ගැනීම.

- 3) ලාංකීකයින් නොවන සෑම දෙනෙකුන්ගේම අතේ පවතින වෙළඳාම රජයට පවරා ගැනීම නැතහොත් සමූපාකාර තොග වෙළෙඳ ආයතනයට පැවරීම.
- 4) පළාත් පාලන ආයතනවල සහ පෞද්ගලික ආයතනවල සේවය කරන ලාංකීක නොවන සියළුම සේවකයින් අස් කරවීමට නියෝග කිරීම.
- 5) කොළඹ ආදී නගරවල තිබෙන විදේශකයින් සතු සියළුම ගොඩනැගිලි රජයට ගැනීම හෝ ජනසතු කිරීම.
- 6) විදේශිකයින් සතු වෙනත් ව්‍යාපාර සහ සිංහලයින් සමඟ ගිවිසුම් බැඳගෙන පවත්වාගෙන යාමට ක්‍රියාකර ඇති සියලුම ව්‍යාපාර ජනසතු කිරීම

මෙම ක්‍රමයන් ක්‍රියාවට පරිවර්තනය කරන තුරු අපේ රටේ සිංහලයාට සැනසීමක් නොලැබේ. බෞද්ධයා - බෞද්ධ නාමය ඇතිව මිය යාමට නොලැබේ. එසේම මෙම කරුණු හය අද පවතින නිසා අපේම සිංහලයා හේදහීන් වී ඇත.

කරුණාකර මේ ගැන ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ගය ගැනීමට වහාම නීති සම්පාදනය කරන මෙන් ඉල්ලමි.

ඒ වගත් මෙසේ දන්වා සිටින්නේ
සේරුවිල නායක මහා ස්ථවීර

“බෞද්ධ බලය” ජනවාරි කලාපය 1964 ජනවාරි (බු. ව. 2507)

උන්වහන්සේගේ ක්‍රියා කලාපය සේරුවිලට හෝ ත්‍රිකුණාමලයට නැතහොත් නැගෙනහිර පළාතට සීමා නොකළහ. සිංහල බෞද්ධ රාජ්‍යයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට උන්වහන්සේගේ ආකල්පයක් පැවති බැව් මින් පැහැදිලිය. ඕනෑම වාර්ගිකත්වයක එක් ස්වරූපය වන්නේ අන්‍ය වාර්ගිකයින්ට විරුද්ධ වීමය. මේ ස්වභාවය උන්වහන්සේගේ ක්‍රියා කලාපය පරීක්ෂා කිරීම තුළින් අපට තේරුම්ගත හැකිය.

වාර්ගික සම්බන්ධතාවය, පොදු අවකාශය තුළ ඔවුනොවුන් සුහදශීලී වූ, අනුකලනය වූ, වාර්ගික සමූහයන් ලෙස හඳුනා ගැනීම උගහටය. ඒ මන්ද යත් ඔවුන් අතර මතවාදී දේශපාලන ගැටුම් සමාජ විකාශන ක්‍රියාවලිය තුළින් පැහැදිලි වන හෙයිනි. සිංහල ජනතාව සිංහල - බෞද්ධ පුනර්ජීවනයක් ඇති කිරීමට උත්සහ දරන විට දෙමළ ජනතාව දෙමළ - හින්දු පුනර්ජීවනයක් ඇති කිරීමට ක්‍රියාකර ඇති බැව් පැහැදිලි වේ.

“එපමණක් නොව අදත් අසල් වැසියන් හින්දු සහ මුස්ලිම් භක්තිකයන් බැවින් වෛතෘ ප්‍රතිසංස්කරණයට යෝග්‍ය පිරිසක් අසල පදිංචි නොවුවහොත් නැවත ද මදකලකින් පෙර පැවති තත්වයට මෙම ස්ථානය පත්වනු ඇත. මේ බව සලකා සේරුවිල අවට බෞද්ධ පවුල් දහසක් පමණ යුත් සිංහල ජනපදයක් ඇති කරන ලෙස සුමේධංකර හිමියන් අගමැතිගෙන් ඉල්ලීමක් කර ඇත (දවස 1956 ඔක් 27)”

මෙමගින් පැහැදිලි වන්නේ මෙම හිඤ්ඤාත් වහන්සේ සිංහල බෞද්ධ ගොවිජනපද ඇතිකිරීම කෙරෙහි දැක් වූ උත්සහය වේ. අන්‍යන්‍යතාවය පිළිබඳව අවධානය යොමුකිරීමේ දී සිංහල බෞද්ධ යනු එකම අන්‍යන්‍යතාවයෙහි පැතිකඩ දෙකක් වේ. මෙහිදී ප්‍රබල කාරකය වන්නේ සිංහලද, නැතහොත් බෞද්ධ ද යන්න ගැටලුකාරී තත්වයකි. මෙම හිඤ්ඤාත් ඉහත ලිපියෙහි සඳහන් කරන්නේ, “බෞද්ධ පවුල් දහසක් පමණ යුත් සිංහල ජනපදයක්” යනුවෙනි. මෙහි මූලිකත්වය දී ඇත්තේ බෞද්ධ ආගමට වේ. සිංහල බෞද්ධ අන්‍යන්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන මහාචාර්ය ගණනාථ ඔබේසේකර (2004) පවසන්නේ,

“සිංහලවීම යනු බෞද්ධවීමය. ඒ එකම අන්‍යන්‍යතාවයෙහි පැතිකඩ දෙකකි. එහෙත් බෞද්ධවීම යනු සිංහලවීම නොවේ. මේ ග්‍රන්ථ ලියූ හිඤ්ඤාත් ද දැනසිටි පරිදි සිංහලයන් නොවූ බෞද්ධයෝද සිටියහ. මෙහිදී ප්‍රශ්නය වන්නේ අන්‍යන්‍යතාවයෙහි කුමන අංශය වඩා බලවත් වන්නේ ද යන්නයි. මහාවංශයත්, නියත වශයෙන්ම පූජාවලියත් පවසන්නේ වඩා බලවත් බෞද්ධ අංශය බවයි”

ඓතිහාසික වශයෙන් ද අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමේ බෞද්ධ අංශය මූලිකව පැවතියා මෙන්ම ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ජනවාර්ගික අන්‍යන්‍යතාව තහවුරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තුළද බෞද්ධ අංශය ප්‍රධාන ප්‍රභවය ලෙසින් භාවිතයට ගෙන තිබේ.

සේරුවිල නාහිමියන් පැහැදිලි කරන්නේ සේරුවිල පවතින ද්‍රවිඩ නාමකරණය ඉපැරැණි ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති සිංහල-බෞද්ධ නාමකරණයන් හි පරිවර්තනයක් බවයි (ජනසතිය 1966 ජූලි 16). කාවන්තිස්ස රජු දවස ඉදි කරන ලද ග්‍රාමයන්හි ග්‍රාම නාම සිංහල බෞද්ධ විය. එහෙත් මෙම ප්‍රදේශයෙන් සිංහල බෞද්ධයින් ඉවත් වූ විට එම ග්‍රාම නාම දමිළ සහ මුස්ලිම් ජනතාව විසින් දෙමළ බසින් භාවිත කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් වර්තමානයේ මෙම ද්‍රවිඩ නම් දැකිය හැකි.

ඓතිහාසික සිංහල නාමය	වර්තමාන භාවිත ද්‍රවිඩ නාම
ස්ථූපපුරය	තෝපුර
කිරිපව්ටිය	කිලිවෙට්ටිය
කෝටියක් ආරාම ඇති ප්‍රදේශය	කොට්ටියාරම්
මලියදූව	මලියතිව්
ලංකා පටුන	ඉලංගතුරේ
ගිරිහඬුසැය	තිරියාය

යනුවෙන් වෙනස් වී ඇති බව පැහැදිලිය.

කෙසේ වුවත් 1921 දී මෙම ප්‍රදේශයට සුමේධංකර හිමියන් පැමිණෙන විටත් මුස්ලිම් ජනතාව මෙහි ජීවත් වූ අතර අදත් එහි ජීවත් වන බහුතර ජනතාව මුස්ලිම් වේ. කිලිවෙට්ටිය සේරුවිල නගරයේ සිට කි.මී 01 ක් පමණ දුරින් පිහිටි ගමකි. කොට්ටියාරම් යනු කෝටියක් ආරාම තිබූ ප්‍රදේශය ලෙසින් අර්ථ ගන්වන බව දැක්වේ. ඉලංගතුරේ නොහොත් ලංකාපටුන වර්තමානයේ දී ආගමික ස්ථානයක් වශයෙන් දැඩි තරගකාරීත්වයකට නතු වූ ප්‍රදේශයකි.

යථෝක්ත කරුණු පරීක්ෂා කිරීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ මූලාකෘත එළඹුම්වාදීන් (Primordialists) පෙන්වාදෙන ආකාරයට යම් ජනවාර්ගික සමූහයකගේ අන්‍යන්‍යතාවය (Identity) ගොඩ නැගෙනුයේ ඓතිහාසික මූලයන් පදනම් කරගෙන බවය. ඒ අයුරින් ජනවාර්ගික අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා උන්වහන්සේ ඓතිහාසික උරුමයන් විමර්ශනය කරමින් එහි අයිතිය තහවුරු කරගැනීම සිදුකොට තිබේ. වර්තමානය වන විට සේරුවිල ප්‍රදේශය සිංහල බෞද්ධ බලය ජනතාව ජීවත් වන බව තහවුරු වූ ප්‍රදේශයක් බවට පත්ව තිබෙන්නේ උන්වහන්සේගේ මෙම මූලාකෘත අන්‍යන්‍යතාවය විමර්ශනය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසිනි. මෙම සේරුවිල ඓතිහාසික වෙහෙර සම්බන්ධයෙන් ධාතු වංශයේ දිගු විස්තරයක් ඇති අතර ආචාර්ය වාලස් ගොඩකුඹුරයන් පවසන ආකාරයට සාපේක්ෂව ලංකාවේ ඉතිහාසය පිළිබඳ ලියැවෙන කෘති අතර වඩාත් පිළිගත හැකි සාධක සහිත කෘතියක් සේ එය සැලකේ. මෙම ඓතිහාසික පුරාවෘතය සේරුවිලින් හමුවන ගිරි ලිපියෙන්ද පුරාවිද්‍යාඥයින් තහවුරුකර තිබේ. අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂි ගවේෂණය කිරීම කෙරෙහිද යොමුව තිබේ. යම්කිසි බෞද්ධ අන්‍යන්‍යතාවක් වෙනුවෙන් පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂියක් ලද පමණින් එය ජනමාධ්‍ය හරහා ප්‍රචාරණය කරමින් සිංහල බෞද්ධ ජනවාර්ගික උද්දීපනයට කටයුතු කොට තිබේ.

සුමේධංකර නාහිමියන්ගේ ආගමික හා සමාජීය මෙහෙවර කෙසේ ද යන්න ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු ජනාධිපති විලියම් ගොපල්ලව මහතා එක් අවස්ථාවක කරන ලද ප්‍රශංසාවෙන් මනාව පැහැදිලි වේ. එතුමා සේරුවිල විහාර භූමියේ නව විහාර මන්දිරයක් උදෙසා මුල් ගල් තැබීමේ උත්සවයකට සහභාගී වෙමින් මේ බව ප්‍රකාශ කර තිබේ.

**ජාතියේ ශාසනයේ උරුමයන් රැකුණේ වීර පුතුන් නිසයි.
ජනපති (දිනමිණ 1973. 08. 16)**

නිදහස් ස්වෛරී ස්වාධීන ජාතියක් වශයෙන් අපේ ශ්‍රමය රට වෙනුවෙන් කැපකිරීම ජාතියට කළ හැකි උසස්ම සේවයයි. අදට වඩා බොහෝ කරදර ඇති වූ කාලවල දී ජාතිය හා ශාසනය වෙනුවෙන් ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් කටයුතු කළ වීර පුතුන් ලක්දිව නොසිටින්නට අද සිංහල ජාතියේ හා බුද්ධ ශාසනයේ උරුමයන් අපට අහිමි වන්නට තිබුණි යැයි සේරුවිල රජමහා විහාරස්ථානයේ නව විහාර මාළිගයට මුල්ගල් තැබීමේ උත්සවයේ දී ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපති විලියම් ගොපල්ලව මහතා ප්‍රකාශ කළේය

උන්වහන්සේගේ ශාසනික සේවාවට රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ද නොමදව ලැබී තිබිණි. මෙමගින් ආගම සහ දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්වය අතර එකඟත්වයක් විද්‍යමාන වේ. මෙම තත්වය ප්‍රදේශයේ වෙනත් ජනවාර්ගික පරිපාලකයින් (විශේෂයෙන් දෙමළ හින්දු) අතර ප්‍රදේශයේ උරුමය, වාර්ගික අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට ගත් උත්සහයන් නිසා තරඟ කාරී ස්වභාවයන් ගැටුම් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි. ආගමික පුනර්ජීවනය ඇතිකිරීමේ කාර්යයේ දී යහපත් සමාජයක් ගැන කල්පනා කිරීමේ දී සිංහල බෞද්ධයින් ගැන පමණක් කල්පනා නොකළේය. ඒ බැව් තහවුරු වන්නේ උන්වහන්සේ දෙමළ ජනතාවට ද ධර්මය දේශනාකිරීම කුලීනි. එහෙත් දෙමළ ජනතාව බුද්ධාගමට ගැනීමට බඳවා ගැනීමට ගත් තැනක් සම්බන්ධයෙන් කිසිදු තොරතුරක් සොයාගත නොහැකිය.

සාරාංශය

ඉහත සඳහන් කළ පරිදි අනගාරික ධර්මපාල, වලිසිංහ හරිස්වන්ද්‍ර වැන්නවුන් ලංකාවේ බහුවිධ ආගමික දර්ශන තුළින් බෞද්ධාගම වෙන්කරවා ගැනීමට උත්සුක විය. මෙම හිඤ්චගේ ක්‍රියාකාරිත්වය විමසුමෙන් පැහැදිලි වන්නේ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ප්‍රායෝගිකව බෞද්ධාගම අන්‍යාගමිකයින්ගෙන් වෙන්කිරීම සහ බෞද්ධ අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට ක්‍රියාකොට ඇති බවයි. විශේෂයෙන් පූර්වකාලය තුළ සිංහල සහ දෙමළ ජනවාර්ගික සමූහයන් අතර පැහැදිලි ජනවාර්ගික සීමාවන් නොතිබුණි. ආගමික හා සංස්කෘතික වශයෙන් ඔවුහු අනුයෝජනය වී සිටියහ. එහෙත් මෙම හිඤ්චන් වහන්සේ විසින් එමගින් සංකේතාත්මකව සිංහල බෞද්ධ අන්‍යන්‍යතාවය තහවුරු කිරීමෙන් එම තත්වය වියෝජනය (separation) කිරීමට කටයුතු කරන ලදී.

පරිශීලිත ග්‍රන්ථ

අමරදාස, ලියනගමගේ සහ ගුණවර්ධන ලෙස්ලි, (1961). අනුරාධපුර යුගය, විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලය, කැලණිය.

ඒකනායක, ඊ. එම්. එන්, පුගේන්ද්‍රන් ආදීන් (2000). සිවිල් පරිපාලනය 200 වන සංවත්සරය, දිසාපති කාර්යාලය, ත්‍රිකුණාමලය.

ඔබේසේකර, ගණනාථ (2003). බුදුසමය, ජනවාර්ගිකත්වය සහ අන්‍යන්‍යතාව බෞද්ධ ගැටලු, (සංස්. දිගල්ලේ මහින්ද) නොර්වේ බෞද්ධ සංගමය,

---එම--- (2004). බුදුසමය, ජනවාර්ගිකත්වය සහ අන්‍යන්‍යතාව: බෞද්ධ ගැටලුවක් (පරි. කේ. එන්. ඕ ධර්මදාස) ඉදුවර පර්යේෂණාත්මක ලේඛණ සංග්‍රහය, ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

කොඩිරින්නන්, එච්. ඩබ්. (1939). සංක්‍ෂිප්ත ලංකා ඉතිහාසය, ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලය, කොළඹ.

ගම්ලන්, සුවර්ත (1994). ධූපවංශය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

ගුණවර්ධන, ලෙස්ලි (1979). සිංහල ජනයා “ඉතිහාසයෙහි සහ ඉතිහාසකරණයෙහි සිංහල හැඟීම. ලංකාවේ ජාතිකත්ව ගැටළුව හා සමාජ විපර්යාසය, සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය, කොළඹ.

ධම්මරතන හිමි, හිස්සැල්ලේ (2000). සිංහලයේ ද්‍රවිඩ බලපෑම, මානවහිතවාදී ලේඛක පර්ෂදය, නුගේගොඩ.

ධර්මදාස, කේ. එන්. ඕ. සහ තුන්දෙනිය, එච්. එම්. එස් (1994). සිංහල දේවපුරාණය, රජයේ මුද්‍රණ නීතිගත සංස්ථාව,

බණ්ඩාර, නවරත්න (1999). ජාතික අනුකලනය යනු කුමක්ද? පුහුණු කිරීමේ මොඩියුලය, ජාතික ඒකාබද්ධතා වැඩසටහන් ඒකකය සඳහා පිළියල කළ මොඩියුලය.

සරණකිත්ති හිමි, සේරුවිල සහ අමරකිත්ති හිමි, කොටපොල (2002). පූජණීය සේරුවිල, මංගල මහා චෛත්‍ය වර්ධන සමිතිය, සේරුවිල.

සිරිවර්ධන සුසිල්, (1979). ලංකාවේ එන්නික් විඥානය කෙරෙහි බ්‍රිතාන්‍යය ව්‍යවස්ථාදායක ප්‍රතිපත්තිය බලපෑ ආකාරය පිළිබඳව කෙටි සටහනක්. ලංකාවේ ජාතිකත්ව ගැටළුව හා සමාජ විපර්යාසය. සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය.

පීරිස්, රැල්ෆ් (1964). සිංහල සමාජ සංවිධානය, සමාජ ප්‍රකාශකයෝ, කොළඹ.

Amarasinghe, Nihal (1976). **An Overview of settlement schemes in Sri Lanka**, Asian Survey.

Barth F (1969). **Ethnic groups and Boundaries the Social organization of culture difference**; Bergen University, London.

- Dissanayake. T.D.S, (1983). **The Agony of Sri Lanka in Depth Account of the Racial Riots of 1983**, Swastika ltd. Colombo 12
- Ekanayake, E.M.S (2004). **A Sociological Study on the impact of the ethnic Conflict on Poverty, Poverty and Social Conflict in Sri Lanka.** (ed by Ronnate Asirwatham and Prashan Thalaysingam),Center for Poverty Analysis, Colombo.
- Farmer, B.H (1957). **Pioneer peasant colonization in Ceylon**, Westport, Connecticut, Oxford University press.
- Francis, E.K (1972). **The Nature of the Ethnic group**, American Sociological Review.
- Larsen, Larissa etc. All (2004). Bonding and Bridging Understanding the Relationship between social capital and civic action, **Journal of planning education and research**, Association of collegiate Schools of planning.
- Peebles, Patrick (1990). Colonization and Ethnic Conflict in the dry zone of Sri Lanka, **The Journal of Asian Studies**, 49 No. 01, Association for Asian studies Inc.
- Ponnambalam, S (1983). **Sri Lanka: National Conflict and the Tamil Liberation struggle**, Zed books, London
- Shils,E (1957). Primordial, Per sail, Sacred and Civil Ties, **British Journal of Sociology**.
- Wilson A.J, (1972). **The Break up of Sri Lanka The Sinhalese – Tamil Conflict**, C.Hurst and company, London.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

සිංහල සාහිත්‍යය ඉතිහාසයෙහි සංක්‍රාන්ති කාලපරිච්ඡේදයෙහි
මාර්ග වර්ණනා පිළිබඳ විමර්ශනයක්

ඔලගන්වත්තේ චන්ද්‍රසිරි හිමි

නාමා අධ්‍යයන අංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය,

ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලය.

Email : Chandsirihemi@hotmail.com

Abstract

The influence of Sanskrit literature directly influenced the development of Sinhala literature. This feature can be seen from the Sigiriya song of the Anuradhapura period. These features are further evident in the composition of the lyric poem as well as the message poem. Many who read classical literature state that the Kotte period should be considered as the last period of classical Sinhala literature. During the latter part of the Kotte period, the influence of foreigners and Hindu contemporary social institutions began to have a profound effect on Ceylonese society. The Sasana degeneration also took place in the face of various political anarchies, which also affected the literary tradition. During the Kotte period, various trends in verse literature were formed and further expanded during the Seethawaka and Kandy eras. The emergence of verse from the great tradition into the Chula tradition from the Kandyan period was also a reason for the verse to reach the common people. By the time of Matara, various social events were the subject of the poem. The gradual transformation of Sri Lankan society, which had long been a student body, into a readership began in the 19th century. The spread of printing technology changed literary thought. Printing technology also helped the reader to absorb knowledge and see the world from new perspectives. This also led to the spread of neoliberalism in society. The poet's ability to cite certain events and geographical facts that he heard in the 19th century can be seen in his works of praise. This is arguably the best primary source for finding contemporary sociological background.

Key words: Classical, Hindu Society, Great Tradition, Chula Tradition, Printing
Technology

හැඳින්වීම

මෙම ලිපියෙහි මුඛ්‍ය පරමාර්ථය සිංහල සාහිත්‍ය ඉතිහාසයෙහි බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ 19වන සියවසේ මුද්‍රණය වී ඇති පද්‍ය පුස්තිකා (Booklet) උපයෝගී කර ගනිමින් තදනුබද්ධ සමාජීය පරිසරයෙහි විද්‍යමාන මාර්ග වර්ණනා අධ්‍යයනයට භාජනය කිරීමයි. මෙහි දී තත් කාලය සංක්‍රාන්ති කාලය යන්න යොදා ඇත. (Chandasiri 2018:) කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලය හා මහා බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයන්හි ඇති ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිතයට ගෙන ඇත.

මාර්ග වර්ණනා යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ සාහිත්‍ය කෘතියක ගමන් මාර්ගය හා තදනුබද්ධ වර්ණනා යි (encyclopaedia 2001(CD rom) පෙර අපර දෙදිග ලෝක සාහිත්‍යය ඉතිහාසයෙහි මාර්ග වර්ණනා අන්තර්ගත සාහිත්‍ය කෘතීන් අතර මේසඳුන, රසු වංශය, වැනි සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ ද පාලි සාහිත්‍යයෙහි ථෙර ථෙරී ගාථාවල ද, ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍යයෙහි කැන්ටබර් කතා වැනි ආබ්‍යාසිකාවන් ද දැක ගත හැකි යි.

සිංහල පද්‍ය සාහිත්‍යයෙහි ද (මුවදෙවිදාවත 1996: පද්‍යය 136-153 ; සසදාවත 1954: පද්‍යය 254-264; කවිසිළුමිණ 1965: පද්‍යය 589-599 ; කාව්‍යශේඛරය, 1966: සර්ග 4,5; ගුත්තිල කාව්‍යය 1964 : පද්‍යය 266-187), වැනි මහා කාව්‍යය හා ගී කාව්‍යයන්හි ද සන්දේශ කාව්‍යයන්හි ද මාර්ග වර්ණනා දැක ගත හැකි යි. මෙහි දී සන්දේශ කාව්‍යය විමර්ශනය කිරීමේ දී අනිකුත් පද්‍ය සාහිත්‍ය කෘතීන්ට වඩා දේශජ පාරිසරික ලක්ෂණ ප්‍රකට කරයි. (සන්නස්ගල 1962: 220) විශේෂයෙන් ම ගම්පොළ යුගයෙහි රචිත තිසර හා මයුර සන්දේශයෙන් මෙන් ම ඉන් පසු කාලයේ දී රචිත බොහෝ සම්භාව්‍ය හා චූල ගණයෙහි ලා සැලකිය හැකි සන්දේශ කාව්‍යයන්හි ද මාර්ග වර්ණනා දැක ගත හැකි යි. (තිසර සන්දේශය 1990: පද්‍යය 102- 124 ක මයුර සන්දේශය 1963: පද්‍යය 74- 80 ක පරෙවි සන්දේශය 1997: පද්‍යය 51-140 ක ගිරා සන්දේශය 1963: පද්‍යය 59- 79 ක සැලලිහිණිය සන්දේශය 1990: පද්‍යය 21-40 ක කෝකිල සන්දේශය 1920: පද්‍යය 163 - 246 ක සැවුල් සන්දේශය පද්‍යය 100-118) දැක ගත හැකි යි. මෙහි දේශජ මාර්ග තොරතුරු වර්ණනා කිරීමෙහි ලා මග සලකුණ නම් පද්‍ය කෘතිය සුවිශේෂී කඩඉමක් පෙන්නුම් කරයි. 17 වන සියවසේ දී රචිත මේ කෘතියෙහි කතුවරයා පිළිබඳව සඳහනක් සොයාගත නොහැකිය. බදුල්ලේ සිට මහනුවර දළදා මාලිගාවට තෙක් දිවෙන මාර්ගයෙහි ගම් බිම් ජලාශ වනරොද මෙහි වර්ණනාවට ලක් කර ඇත. (මග සලකුණ 1947)

මුද්‍රණ ශිල්පය ආරම්භය හා හව සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදාය ගොඩනැගීම

ශ්‍රී ලංකාව අවස්ථා කිහිපයක දීම පෘතුගීසි, ලන්දේසි හා බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයන්ගේ ග්‍රහණයට නතු විය. මෙම ජාතින් අතරින් ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය ආධිපත්‍යයට පත් වීම විශේෂ කොට සැලකිය හැකි ය. නූතන ලෝකයේ ක්‍රමයෙන් වැඩිගෙන ආ ආර්ථික බලය අල්ලා ගැනීම හා තවත් අප්‍රධාන පරමාර්ථයන් සාධනය උදෙසා ලංකාව වැනි රටවල් බ්‍රිතාන්‍ය ආධිපත්‍යයට ගත් බව පෙනේ. (Wickramasinghe 2006: 26) මේ හේතුවෙන් ම පුරාතනයේ පටන් ලංකාවේ පැවති සමාජ ආර්ථික සංස්ථා වෙනස්වීම බ්‍රිතාන්‍යය පාලන සමය තුළ

දී සිදු විය. (Silva 1981: 244) බොහෝ කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන විචාරකයෝ බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමය ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ආර්ථික වර්ධනයේ සන්ධිස්ථානයක් ලෙස ද සඳහන් කරති. (Silva 1981: 247) මෙම වෙනස කිහිප ආකාරයකින් ම දැක ගත හැකි වේ. දේශපාලන බලය ප්‍රධාන වුව ද ඊට සමගාමීව ලංකාවේ ජනතාවගේ නිවාස, කෑම බීම, ඇඳුම් පැළඳුම් හා ගමනාගමනය ආදී සියලු අංශයන්ගේ වෙනස සිදු විය. (Wickramasingha, part 1, pre – independence years : changing lives, 2006) කෝල්බ්‍රොක් යෝජනා මගින් ආරම්භ වූ මුද්‍රණ තාක්ෂණය යනු දැනුම ව්‍යාප්ත කිරීමේ ප්‍රධාන ම සාධකය වේ. (Colbrook Cameron papers 1956: Vo. 1.75) බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලකයෝ තම පරිපාලන ක්‍රියාදාමය පහසු කර ගැනීම සඳහා මුද්‍රණ ශිල්පය යොදා ගත්තහ. (Colbrook Cameron papers 1956: Vol .1 .75) මුද්‍රණ ශිල්පය ආරම්භයත් සමග ම මිෂනාරිවු විශාල ආගමික සාහිත්‍යයක් මුද්‍රණද්වාරයෙන් ප්‍රකාශ පත් කළහ. එයින් සෑහීමකට පත් නොවූ ඔවුහු තවත් මාධ්‍යය දෙකක් සිංහල බෞද්ධ සමාජයට හඳුන්වා දුන්හ. ඒවා නම් පුවත් පත් හා සඟරා ය. මේ ආගමික සඟරා හා පුවත්පත් මගින් ද ක්‍රිස්තියානි ආගමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙමින් බුද්ධාගම විචාරයට ලක් කිරීම ම දැක ගත හැකියි. (කාරියවසම් 1990: 193) නීරා වික්‍රමසිංහ පෙන්වා දෙන ආකාරයට වර්ධනය වී ගෙන එන කියැවීමේ රුචිය ඇති ජනතාවට පුවත්පත් හා සඟරා මගින් ඉක්මන් තෘප්තියක් ලැබිණි. (Wickramasingha 2006: 77) එමෙන් ම පිබ්ලිස් පෙන්වා දෙන්නේ යටත් ජීවිතය ජනතාවගේ ජීවිතයට පුවත්පත් මගින් ඉහළ වටිනාමක් ලැබුණු අතර ම මහජන විවාද සඳහා හොඳ ඉඩකඩක් ලැබුණු බව ය. (Peebles 2006) මෙම අදහස් දෙකම පිළිගත යුත්තකි. 19වන සියවසේ ආරම්භය පටන් ම පුවත් පත් හා සඟරා යන දෙඅංශයම ඉතා සැලකිය යුතු කාර්යයක් ඉටු කරන ලදී. සියලු ම වාද විවාද සිදු කරන ලද්දේ පුවත්පත් හා සඟරා මගිනි. තිස්ස කාරියවසම් පෙන්වා දෙන්නේ ආගමික හැඟීමක් නැති සමහර ප්‍රභූ පැලැන්තියේ ජනතාවට මුද්‍රණ කර්මාන්ත ආරම්භ කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් පැන නැගී තිබුණු බව යි. (Kariyawasam 1973: 389) ඔවුන් කල්පනා කරන ලද්දේ මුද්‍රණ කර්මාන්තය යනු හොඳ ආදායම් මාර්ගයක් ලෙසට ය. ආගමික කෘති මුද්‍රණය වෙනුවට නව කෘති හා ග්‍රන්ථ රචකයන් සෙවූහ. (Kariyawasam 1973 : 420) මෙම තත්ත්වය යටතේ මුද්‍රණ කර්මාන්ත අයිතිකරුවෝ විශේෂයෙන් ම නව පද්‍ය කෘති මුද්‍රණයට බෙහෙවින් පෙළඹුනහ. මෙම හේතුවෙන් ම නව පාඨක පිරිසක් ද බිහි වූහ. (Kariyawasam 1973 : 422)

සංක්‍රාන්ති කාල පරිච්ඡේදයෙහි මාර්ග වර්ණනා

සංක්‍රාන්ති කාලය යනුවෙන් මෙහි වි්‍යවහාර කරනුයේ සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් පැවැති සමාජ ආර්ථික ක්‍රියාවලින් විශාල වශයෙන් වෙනස් වීම හේතුවෙන් සිංහල සාහිත්‍යයෙහි සුවිශේෂී වෙනස්කම් රාශියක් සිදු වූ කාල පරිච්ඡේදයක් ලෙස 19වන සියවස හඳුනා ගත හැකි වීම යි. (චන්දසිරි හිමි 2008:) මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අවධානය යොමුවන්නේ මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වී 19වන සියවසේ පාඨකයා අතර භාවිතයට පැමිණි පද්‍ය කෘතීන් වේ. 19වන සියවසේ සිදු වූ සමාජ ආර්ථික දේශපාලන වෙනස්කම් මත සිංහල සාහිත්‍යයෙහි ද වෙනස්කම් රාශියක් සිදු විය. (සන්නස්ගල 1962:222) මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ පද්‍ය කාව්‍යයන්හි විවිධතාවන් බිහිවිණි. (චන්දසිරි 2008:) මෙම විවිධතාවන් විමර්ශනයේ දී පද්‍ය කෘතීන්හි දක්නට ඇති විවිධතා අතර මාර්ග වර්ණනා කාව්‍යයන් ද සුවිශේෂී කොට සැලකිය හැකි ය. ලංකාවේ දුම්රිය ගමන, දුම්රිය මාර්ග විස්තරය, මාර්ග විස්තරය, අනුරාධපුර

අලංකාරය, මාර්ග සංඛ්‍යාව, සිරිපා ගමනාලංකාරය, සුමන ශෛල මාර්ගාලංකාරය, මාතරට ගමනක් යන කෘතීන් විශේෂ අවධානය යොමු කෙරේ.

මෙම කෘති සියල්ල ම වර්ෂ 1867-1897 අතර කාල පරිච්ඡේදයෙහි මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වී ඇති අතරම ඇතැම් කෘතියක කර්තෘත්වය ද සඳහන් ව නොමැති ය. මෙයින් පිළිබිඹු වනුයේ මුද්‍රණ තාක්ෂණය ව්‍යාප්ත වී නව ප්‍රවණතාවන් ගොඩ නැගුණු ද ඇතැම් ලේඛකයන් තමන්ගේ පැරණි සම්ප්‍රදාය ද තවමත් අත්හැරී බවයි. සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් වැඩිවශයෙන් හික්ෂුන් අත පැවැති ලේඛන ආධිපත්‍යය ද තත් කාල පරිච්ඡේදය වන විට ක්‍රමයෙන් ගෘහස්ථ ලේඛකයන් අතට පත් විය. (සරච්චන්ද්‍ර 1996: 18) ඒ බව ප්‍රකට කරමින් මේ විමර්ශන පද්‍ය කෘති සියල්ල ම ගෘහස්ථයන් විසින් ප්‍රබන්ධ කරන ලද ඒවා බව පෙනේ. සාම්ප්‍රදායික ජන වහරට අනුව රචිත කෘති අතර ද්විභාෂිත උගතෙකු වූ ජේම්ස් ද අල්විස්ගේ පද්‍යයන් ද මෙහි ලා අධ්‍යයනයට ලක් කළ හැකි ය.

අන්තර්ගතය

මේ කෘති සියල්ලේ ම අන්තර්ගත වන්නේ එක් ප්‍රසිද්ධ ස්ථානයක සිට තවත් ප්‍රසිද්ධ ස්ථානයකට හෝ ප්‍රධාන නගරයක සිට තවත් ප්‍රධාන නගරයකට වැටී ඇති මග සලකුණු සඳහන් කිරීම යි. 19 වන සියවසේ මධ්‍ය භාගය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ මහා මාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග දියුණු තත්ත්වයක (මුණසිංහ 2000: 79) පැවතිය ද මෙහි දක්නට ඇති ඇතැම් මාර්ගයක් ගල් බොරළු සහිත වූ මංමාවත් බව පෙනේ. (සුමනශෛල මාර්ගාලංකාරය 1891: පද්‍යය 31) අන්තර්ගත පද්‍ය සංඛ්‍යාව පද්‍ය 67 - 146 අතර වන අතර ම මුද්‍රිත පිටු 20 ක පමණකට සීමා වූ කුඩා පුස්තිකා වේ. මේ කෘති සියල්ලෙන් ම කවියන්ගේ නෙත ගැටුණු ප්‍රධාන නගර හා තදනුබද්ධ පරිසරයන්, මානව ජීවිතයෙහි විවිධ අවස්ථාවන් ද වර්ණනා කර ඇත්තේ විශේෂ භාෂා ප්‍රයෝගයන් හා ජනප්‍රවාදය ද උපයෝගී කර ගනිමිනි.

අන්තර්ගතය අනුව බෙදීම

බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත පාලනයන් සමග ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ වටිනා කාර්යය ද්වයයක් ලෙස වැවිලි ආර්ථිකය ව්‍යාප්තිය වීම හා ප්‍රවාහන පහසුව සඳහා මාර්ගවලින් හා දුම්රිය මාර්ගවලින් දිවයින අභ්‍යන්තර වශයෙන් සම්බන්ධ කිරීම සඳහන් කළ හැකි ය. (මුණසිංහ 2009: 21) විශේෂයෙන් වැවිලිකරුවන්ට තම නිෂ්පාදන හා ශ්‍රමිකයන් ගෙනයාම සඳහා අවශ්‍ය වන මාර්ග තනාදීමට යටත් විජිත රාජ්‍ය උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කළේ ය (කරුණාරත්න 1965 : 15). උඩරට බ්‍රිතාන්‍ය බලය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහාත් වාණිජමය වශයෙන් උඩරට ප්‍රදේශ දියුණු කිරීම සඳහාත් මාර්ගවල වටිනාකම අවබෝධ කරගත් බාන්ස් ආණ්ඩුකාරවරයා බලකොටු ඉදි කිරීම සඳහා ද යොමු විය. (කරුණාරත්න 1965: 192) තත් කාල පරිච්ඡේදයෙහි සමාජාර්ථික සංස්කෘතික පසුබිම වෙනස්වන වන විට ඊට අනුකූලව කලා සාහිත්‍යාදී විෂයයන්ගේ ද විවිධතාවන් ගොඩ නැගිණි (වික්‍රමසිංහ 1965: 10) මෙහි දී අධ්‍යයනට ලක් වූ පද්‍ය කෘතීන් අතුරින් දුම්රිය මාර්ග වර්ණනා සඳහා කෘති දෙකක් ද අනෙක් පද්‍ය පුස්තිකා මාර්ග වර්ණනා සඳහා ද මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වූ කෘතීන් බව පෙනේ.

දුම්රිය මාර්ග

වැවිලිකරුවන්ගේ බලවත් ඉල්ලීම පරිදි ක්‍රි.ව. 1859 දී අගෝස්තු මස 3 වන හෙන්රි වෝඩ් ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් මංගල පස් පිඩුල්ල කැපීමෙන් පසු කොළඹ මහනුවර දුම්රිය තැනීම ආරම්භ විය. අධික මුදලක් වැය කරන්නට සිදු වූ හෙයින් 1861 දී අත්හරින ලද මේ ඉදි කිරීම් කටයුතු රජයේ මැදිහත් වීමෙන් පසු 1863 දී යළිත් ආරම්භ විය. බෙල්ජියම් ඔටුන්න හිමි කුමාරයා හා බ්‍රැබන්ට්හි ආදිපාද කුමා ඇතුළු ප්‍රභූන් පිරිසක් රැගත් විශේෂ දුම්රියක් කොළඹ සිට අඹේපුස්ස දක්වා ධාවනය කිරීමෙන් ලංකා දුම්රිය සේවය නිල වශයෙන් ආරම්භ විය. (Perera 1925: 15) මෙතෙක් අශ්ව කෝවිච් හා තවලම් ගැල් උපයෝගී කරගෙන ප්‍රවහානය කටයුතු කළ ජනයා දුම්රිය භාවිතයට නැඹුරු විය. මේ සමග ම තත් අවධියෙහි භාවිතයෙහි තිබූ ඉංග්‍රීසි සහ සිංහල පුවත්මගින් මේ පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම ද සිදු විය.

“අපටත් ඉතින් උදේ පිටත් වෙලා නුවර ගිහින් සවස කොළඹ එන්ට පුළුවනී. දැනට ලෙඩ රෝගාධියකුත් නැති නිසා කනගාටුවකුත් නැත.”

(ලක්මණි පහන 1867: 3)

කොළඹ සිට අඹේපුස්සට දුම්රිය පිටත්වෙන වේලාවන් ද (ලක්මණි පහන 1867:3) දුම්රිය ගාස්තු ද, වාර්ෂික දුම්රිය විගණන වාර්තා ද (ලක්මණි පහන 1865: 3) පුවත්පත් මගින් ප්‍රසිද්ධියට පත් කරන ලදී. එමෙන් ම දුම්රිය ආරම්භවීමත් සමග ම එමගින් ඇති වූ ඉෂ්ට අනිෂ්ට ප්‍රතිවිපාකයන් පිළිබඳව පුවත්පත්වල තොරතුරු අන්තර් ගත විය. (සිතුම්ණි රුවන 1867:4) දුම්රිය ඇති වීම ජනයාගේ ප්‍රීති ප්‍රමෝදයට මෙන් ම ගමනාගමනයේ පහසුව සඳහා ද උපස්ථම්භක වූ අයුරු දැක ගත හැකි වේ. 1864 දෙසැම්බර් 27 වන දින කොළඹ සිට අඹේපුස්ස දක්වා (කීනදෙණිය) දුම්රිය ගමන සිදු වී ඇත. විවිධ කවීන්ට වස්තු බීජ සපයන මූලාශ්‍රයක් බවට දුම්රිය පත්ව ඇත. (දුම්රිය ගමන 1949 (පද්‍යය 138) වර්තමානයේ දී දුම්රිය කොළඹ සිට අවිස්සාවේල්ල දක්වා ගමන් කරනත් තත් අවධියෙහි ඕපනායක තෙක් ම ගමනාගමනය සිදු වී ඇත. (දුම්රිය ගමන 1949 : පද්‍යය 189)

කොළඹ - මහනුවර

19 වන සියවසේ දෙවන භාගයේ දී පමණ ආරම්භ වී 20 වන සියවසේ මුල් දශකය වන විට පොදු ජනයා අතරෙහි බෙහෙවින් ප්‍රචලත වූ කවි කොල නැමැති සාහිත්‍යාංගයට වස්තු විෂයය වූ විවිධ මාතෘකා අතුරින් දුම්රිය හා සම්බන්ධ ප්‍රවෘත්තිවලට විශේෂ ස්ථානයක් ලැබෙන බව පෙනේ. (විජය ශ්‍රී විභාවී 2000 : පද්‍යය 85) ලංකාවේ දුම්රිය සමාරම්භක අවධියෙහි ඒ සම්බන්ධ පද්‍යයෙන් ලියන ලද ප්‍රථම පුස්තිකාවක් ලෙස 1869 දී මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් පද්‍යය 83 ක් අන්තර්ගත ලංකාවේ දුම්රිය ගමන නම් වූ පුස්තිකාව සඳහන් කළ හැකි වේ. කර්තෘ අඥාන වූ මේ පද්‍ය කෘතිය ආරම්භ කරන්නට පෙරාතුව ලියැවී ඇති පූර්විකාව මගින්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යැයි කවියා පවසයි. මරදානේ සිට මහනුවර තෙක් ඇති සෑම දුම්රිය ස්ථානයක ම මුහුදු මට්ටමේ සිට ඇති උස ප්‍රමාණය ද තදාශ්‍රිත පාරිසරික තොරතුරු ද මෙහි සඳහන් කර ඇත. කොළඹ සිට දුම්රිය පිටත්වෙන වේලාවද එක් එක් දුම්රිය ස්ථානයට අය කරන ගාස්තු ද මෙහි සඳහන්ව ඇත. මේ වූ කලී මගී ජනයාගේ මාර්ග උපදේශනය සඳහා ම යොදා ගත්තක් බව පෙනේ.

දුම්රියේ නැගී	යන
මගියෙහි මේ පොත	අරගෙන
කියමින්	එකිනෙකින්
හසර තොරතුරු බලනු	තුටු දෙන

සාම්ප්‍රදායික ලෙස තෙරුවන් හා ඉෂ්ට දේව නමස්කාරයකින් පසුව කතුවරයා තම පද්‍ය කෘතිය ආරම්භ කරයි. මරදානේ සිට මහනුවර තෙක් පිහිටා ඇති ප්‍රසිද්ධ ස්ථාන මෙන් ම අවශේෂ ප්‍රදේශයන් ද මෙහි වර්ණාවට ලක් කර ඇත. මරදාන, පැලියගොඩ, වේයන්ගොඩ, අඹේපුස්ස, පොල්ගහවෙල, පේරාදෙණිය සහ මහනුවර යන ස්ථාන ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ණාවට ලක් වී ඇත. දුම්රිය ගමනාගමනය සිදුවෙන මග දෙපස ඇති පාරිසරික තත්ත්වයන් ද කවියාගේ අවධානය යොමු වී ඇත. සාම්ප්‍රදායික සන්දේශ කාව්‍යවල දක්නට ලැබෙන වර්ණනාවන්ට සමාන වන අයුරින් කොළඹ සහ මහනුවර ප්‍රධාන නගර වර්ණනාවට ලක් කිරීම ද සුවිශේෂත්වයකි. දුම්රිය සේවාව ආරම්භක අවධිය ජනයාගේ සොම්නසට හේතු විය. (ලංකාවේ දුම්රිය ගමන 1869) දුම්රිය ගමනාගමනයේ දී විවිධ විපත් ද වර්තා කරයි.

දුම්රිය කෝච්චිය බොහෝ වතාවක් ම යකඩ කදන් දෙක උඩ නොගොස් ලෙස්සිලා යන්නට යෙදුනා ය. මෙය චුනේ හරක් හසුවීමෙනි. (ලක්මණි පහන - 1866) ගොංගිතොට දී එසේ සිදු වූ අන්තරාවක් කවියට සිහිපත් කරයි.

එක්කුදු රියක සැවි තුබූ මෙ මග තද	කොට
එක්විට පෙරලි ගැඹුරේ හිමි නැති	හැලට
නෙක් රුදු බිය මරණ පැමුණුන දන	කැළට
දුක් වැද ගියෙමු දැක සිහි වී	ගොංගිතොට

(ලංකා දුම්රිය ගමන 1869: පද්‍යය 30)

ගොංගිතොට දී වර්ෂ 1865 ජනවාරි 14 දින පළමු දුම්රිය අනතුර වී ඇති බව පෙනේ. මෙය සිදු වී ඇත්තේ

“එක්තරා දේශීය ලිපි කරුවෙකුගේ අත්වැරද්දකින් ය. දුමී රථය එද්දී රේල් පිට දුවන සුලු කරත්තයක් තිබූ වැරද්දෙන් එක් යුරෝපීය ජාතිකයකු ද තවත් සිංහල කුලී කරුවෝ 36 දෙනෙක් ද මරණයට පත් වූහ.”

(ලංකා දුම්රිය ගමන 1869: හැදින්වීම)

මහනුවර දළදා මැදුරත් සතර දේවාලයත් (ලංකා දුම්රිය ගමන 1869: පද්‍ය 76) කවියාගේ වර්ණනාවට යොමු වී ඇත. එක් දහස් හයසිය හැත්තෑවක් පමණ මහී පිරිසක් රැගෙන සතර පැයකින් දුම්රිය මහනුවරට ලැමිණි බව කවියා අවසානයේ දී සඳහන් කරයි.

(ලංකා දුම්රිය ගමන 1869: 79)

කොළඹ - මාතර

වර්ෂ 1895 දී මාතර ජී. ඩබ්ලිව්. ජී. විසින් රචිත පද්‍ය 67 කින් සමන්විතව රචනා කරන ලද දුම්රිය මාර්ග විස්තරය නම් පුස්තිකාව මෙහි දී විමසිය හැකි වේ. මාතර සිට තරුණයකු කොළඹට පැමිණ සරණ පාවා ගත් සිය මනාලිය දුම්රියෙන් මාතරට කැන්දාගෙන යන ගමනේ දී තරගයට කිවු කවි ස්වරූපයෙන් (දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: 10) මෙම පද්‍ය කාව්‍ය කෘතිය රචකා කර ඇත. සාම්ප්‍රදායික තෙරුවන් නමස්කාරයකින් පසුව පද්‍ය කිහිපයක් ම උපයෝගී කරගෙන ඇත්තේ කොළඹ නගරය වර්ණනා කිරීමට ය. එමෙන් ම මාතර නගරයේ නිවැසි ජනයා ද ඔවුන්ගේ නිවාසවල ස්වභාවය ද (දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: පද්‍යය 63) කියා පැමට කවියා උත්සුක වී ඇත. ප්‍රකට දුම්රිය ස්ථාන මෙන් ම පාරිසරික තොරතුරු ද කවියාගේ අවධානයට යොමු වී ඇත.

ජනරාල් බාර්න්ස් ලකිසුරු තුමා	ගරු
සුලුකල් කැටයමින් කළ දිව	නයුරු
පැහැදුල් මවුන්ට් ලෙවිනියා බන්ගලා	ගරු
ඔය ගල්කිස්ස බැහැලා යමු විසිතු	රු

(දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: පද්‍යය 26)

මොරටුව මැවුම් කරු අදහන ජනයා (දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: පද්‍යය 29) වෙසෙන ප්‍රදේශයක් වශයෙන් ද, පානදුරා වාදය කර මිස දුටු අදහස් බිඳහෙළ (දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: පද්‍යය 30) කවියාගේ අවධානයට යොමු වී ඇත.

ක්‍රි.ව. 6 වන සියවසේ මැද භාගයේ දී පමණ අරාබි ජාතින්ගේ වෙළඳ කටයුතු වර්ධනය වෙද්දී, දකුණු ඉන්දියාව හා ශ්‍රී ලංකාව අතර ඔවුහු වෙළඳ සම්බන්ධතා ඇති කර ගත්තහ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අරාබි වෙළෙඳන්දෝ සත් දෙනෙක් බේරුවලින් ලක් දිවට ගොඩ බටහ. මොවුහු දෙමළ භාෂාව කතා කරන එහෙත් ඉස්ලාම් ආගම අදහන පිරිසක් වූහ. (Maharoorf 1992:10) බේරුවල ප්‍රදේශයේ වැඩි වශයෙන් මුස්ලිම් ජනයා වාසය කරන අතර කවියාට බේරුවල ප්‍රදේශය ද නෙත ගැටී ඇත.

දාරුඹල අඩි කියනා නොවලස්	සේ
සිරු කල ලදුන් එබෙනා දොර	අස්සේ
තේරු කළ කිසින් නැති අල්ලා	පස්සේ
බේරුවල දෙමළ බසෙන් කෑ	කොස්සේ

(දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: පද්‍යය 38)

ගාලු පුරවරය ද කවියා දැක ඇත්තේ සුරපුරයක් ලෙස ය. (දුම්රිය මාර්ග විස්තරය 1895: 46) ජන වහරට සමීප භාෂාවක් භාවිත කරමින් රචිත මෙම කෘතියේ දී මාතර සිට කොළඹට දුම්රියේ අය කරන ගාස්තු ද සටහන් කිරීමෙන් පෙනෙනුයේ ජනයාගේ මාර්ග උපදේශනය සඳහා ම මේ කෘති රචනා වී ඇති බව යි.

මහා මාර්ග

අපගේ අධ්‍යයනයට යොමු වූ මාර්ග වර්ණනා කෘති පහෙන් තුනක් ම අවධානය යොමු කර ඇත්තේ ප්‍රකට පූජනීය ස්ථාන හා සම්බන්ධ වූ මාර්ග වර්ණනා සඳහා ය. කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු දවස ඇති වූ ශාසනික උදාව හේතුවෙන් අලුත් වෙහෙර විහාර ඉදිකිරීම ද පැරණි විහාරාරාම හා පැරණි ස්ථාන හෙළි කිරීම ද සිදු විය. මේ නිසා ජනතාව වන්දනා යෑම ද පටන් ගැනිණි. එහි දී ඒ ඒ ස්ථාන පිළිබඳව සංක්ෂිප්ත තොරතුරු ඇතුළත් පොත්පත් ද වන්දනා කවි ද වන්දනා ගමන් පිළිබඳව විස්තර ද ලියැවෙන්නට පටන් ගති. (සන්නස්ගල 19662: 585)

පාහදුර - ශ්‍රී පාදය

දොන් කොර්නෙලිස් අප්පුහාමි විසින් වර්ෂ 1891 දී රචනා කරන ලද සුමනශෛල මාර්ගාලංකාරය හෙවත් සුමනසෙල් මගලකර නම් කෘතිය තත් අවධියෙහි ශ්‍රී පාදය සම්බන්ධයෙන් ලියැවුණු පුස්තිකාවක් සේ පෙන්වා දිය හැකි ය. මහාවංශය (පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත හිමි 1 පරිච්ඡේදය 77 ගාථාව) සමන්ත කුට වර්ණනාව (ඥානවිමල හිමි 1959 723- 732) ආදී සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය කිහිපයක ම ශ්‍රී පාදය හා සම්බන්ධ තොරතුරු අන්තර්ගතව ඇත. එමෙන් ම ෆාහියන් නම් චීන හික්ෂුව, හියුං සාං, ඉබ්න් බතුනා නම් අරාබි ජාතිකයා ද, පෘතුගීසි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන්ගේ විවිධ වාර්තාවලින් මේ හා සම්බන්ධ තොරතුරු අනාවරණය කර ගත හැකි යි. (දිසානායක 2001 : 57) පද්‍ය 79 කින් සමන්විත සුමනශෛල මාර්ගාලංකාරයෙහි මුල් ම පද්‍ය පහ ම යොදාගෙන ඇත්තේ තෙරුවන් හා දේව නමස්කාරය සඳහා ය. (සුමනශෛලංකාරය- 1,2,3 පද්‍යය) අවසාන පද්‍ය කිහිපයෙන් ජනයාට පින් දීමට ද මෙම පද්‍ය කෘතිය සම්පාදනය කිරීම සඳහා ආරාධනා කළ දේවානන්ද තෙරුන් වහන්සේට පින් දීම සඳහා ද උපයෝගී කරගෙන ඇත. මෙහි ඇතැම් පද්‍යයකින් දකුණු පළාතින් හෝ වෙනත් ප්‍රදේශයකින් පැමිණි පිරිස් පානදුරෙන් බැස (6 පද්‍ය) ශ්‍රී පාදයට ගමන් ගන්නා බව දැකිය හැකි යි. මෙම ගමන් මාර්ගයෙහි තත් අවධියෙහි ප්‍රසිද්ධියට පත් ව තිබූ වෙහෙර විහාර කිහිපයක් හා ත්‍රිපිටකය පිළිබඳව හසල දැනුමක් තිබූ හික්ෂුන් වහන්සේ කිහිපනමක් ද අවධානයට යොමු වී ඇත. වෙහෙර විහාර අතර රත්කොත් විහාරය (7 පද්‍ය) මහා බෙල්ලන විහාරය ද (10) විදාගම (14) කොතලාවල විහාරය (16) හා රයිගම යතිවරයානන් වහන්සේ ද වෙති (17).

ගුණ නුවණින් සෝබමාන දක්ෂ ආචාර්වරයකු නෙක් සිසු කැලට ශිල්ප ශාස්ත්‍රාදිය ලබා දෙමින් කුළුපන (64) ප්‍රදේශයේ වාසය කර ඇත. රත්නපුර නගරය වර්ණනා කර ඇත්තේ ද සාම්ප්‍රදායික පද්‍ය කෘතීන්හි දක්නට ඇති පුර වැනුම්වලට සමාන වන අයුරිනි. මේ සඳහා කවියා පද්‍ය 42-46 තෙක් පද්‍ය උපයෝගී කර ගනී. සිරිපා වන්දනාවේ යන බැතිමත්තු රත්නපුරයට පිවිසෙත් ම ඉසෙහි දෙහි ගා ගග දියෙහි බැස නා පඩුරු දෝවනය කර සමන් සුරිදුට පඩුරු පුදන්නට පමණක් නොව කෝඩුකාරයන් වෙනුවෙන් භාරභාර වීම ද සිදු කරන බව කවියා සඳහන් කරයි.

පුදා පඩුරු සුරිදුන්ගෙන් ලැබ	වර
මෙදා කෝඩුවෙන් යනෙකුත් සැවොම භාර	කර
විදා පාසු සිරිපා වැද එන	යුර
යැදා සමන් දේවාලෙන් යමු අපි සිරි	සර (42)

ගමන් මාර්ගයෙහි කැටන්දොලේ ප්‍රදේශය (60) වග වලසුන්ගෙන් පිරි ඇති බව පෙනේ. දිවා කාලයේ දී තද අවු රස්මියෙන් තැවෙමින් ගමන්ගන්නා ජනයා පලාබත්ගල පසු කල විට හමුවන මඩමෙහි (73) රාත්‍රි තතර වී නවාතැන් ගෙන පසු දින උදේ පිටත් වෙන අයුරු ද දැක ගත හැකි යි. සුවදින් රැදි අත්පන්දම් රැගෙන (60) රාත්‍රි කාලයේ දී මළුවට විත් පසු දින ඉර සේවයද බලා (69) දෙවියන්ට පින් දී ආපසු පිටත් වෙන බව ද කවියා සඳහන් කරයි.

ගල්කපනාවත්ත - ශ්‍රී පාදය

සිරිපා ගමනාලංකාරය වූ කලී ජී. ජේ ප්‍රේරාගේ නිර්මාණයක් වේ. පද්‍ය 77 ක් අන්තර්ගත මෙම පුස්තිකාව 1896 වර්ෂයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. කොළඹ නගරයට තදාසන්න ප්‍රදේශයක් සේ හදුනා ගත හැකි ගල්කපනාවත්තේ සිට ශ්‍රී පාදය දක්වා ඇති ගමන් මාර්ගය තදාශ්‍රිත ප්‍රදේශය කවියා වර්ණනාවට ලක් කරයි. කොටිකාවත්ත, කඩුවෙල ගැට හැත්ත, ඇහැලියගොඩ හරහා ශ්‍රී පාදයට වැටී ගමන් මග මෙහි ලා විස්තර කෙරේ. තෙරුවන් නමස්කාරයකින් ආරම්භ කරන මෙම පුස්තිකාවේ ඇති ගමන් ගන්නා මාර්ගයෙහි නවාතැන් ගන්නා ස්ථාන හා ආහාර ඇති ස්ථාන කිහිපයක් ම සඳහන් කර තිබීම සුවිශේෂත්වයකි. කොටිකාවත්ත (14 පද්‍ය) ඇඹුල්ගම (26) හොරකැලේ (39) දියහොද ඇල්ල (41) කැන්දන්ගමුව (50) නිග්ගස්නේන (56) කුන්මෝදර (60) ආඩියා මල තැන්න (75) දක්වා ඇත. මුස්ලිම් ජනයා විසින් පවත්වාගෙන යන ආපනශාලාවලදී ඇති ආහාර පාන ද මෙහි සඳහන් කර තිබීම සුවිශේෂත්වයකි. කිරිහොදි හා ඉදියප්පත් කා කෝපි බී (31) ගමන් කරනා මගී ජනයා මෙහි දී දැක ගත හැකි යි. ගමන් මගෙහි අතුරු අන්තරා ඇති ස්ථාන ද එවැනි තැන්හි වඩා සිහිකල්පනාවෙන් ගමන් කළ යුතු බව ද කවියා දක්වයි. (59). මෙම කෘතියේ ද යම් දොසක් වෙතොත් සමන් සුරිදුගේ නාමයෙන් දුරලන (76) ලෙස අවසානයේ දී කවියා ආයාචනයක් කරයි.

මහනුවර - අනුරාධපුරය

පද්‍ය 143 කින් සමන්විත වර්ෂ 1887 දී ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති අනුරාධපුර අලංකාරය නම් වූ පද්‍ය කාව්‍යයෙන් මහනුවර සිට අනුරාධපුරය දක්වා මාර්ග හා පාරිසරික තොරතුරු කියා පායි. අඥාත කර්තෘ වුවත් ඩී. ඇස් රණසිංහ අප්පුහාමි විසින් පිටපත් දෙදහසක් මුද්‍රණය කර ඇතැයි දැක් වේ. සාම්ප්‍රදායික කාව්‍ය ආරම්භයකින් අනතුරුව වැඩි පද්‍ය ප්‍රමාණයක් මහනුවර හා දළදා මැදුර වර්ණනා කිරීම සඳහා කවියා යොදාගෙන ඇත. දළදා මාලිගාව ආශ්‍රිත වූ වෙහෙර, පොත් ගුල ද, ගී කියනා මඩුව ද කවියාගේ අවධානයට යොමු වී ඇත. (15) පද්‍ය පනසකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් අනුරාධපුරය වර්ණනාවට යොදාගෙන ඇති අතර ම කටුගස්තොට, අකුරණ, අලවතුගොඩ, මාතලේ නාලන්ද, දඹුල්ල, කැකිරාව, මරදන්කඩවල ආදී වර්තමානයෙහි පවා නිතර නෙත ගැටෙන තැන් කවියාගේ අවධානයට

යොමු වී ඇත. වෙසක් මාසයේ (4) විසා නැකතින් (8) පිටත්ව යන පිරිසට පා ගමනින් අනුරාධපුරයට යෑමට දින හතක් ගත වේ. (129) මෙම මාර්ගයේ දී මගී ජනයාට විඩාව දුරු කර ගැනීම සඳහා නවාතැන් කිහිපයක් ද කවියා සඳහන් කරයි. (36, 38, 50) අවසානයේ දී දෙවියන් පින් දී කාව්‍ය කෘතිය නිමාවට පත් කරයි.

කොළඹ - මහනුවර

මාර්ග සංඛ්‍යාව (1863) නම් පද්‍ය ආඛ්‍යායනය වූ කලී කොළඹ සිට මහනුවර දක්වා සැතපුම් කණු පිහිටි ස්ථාන පද්‍යයට නගා රචනා කරන ලද කෘතියකි. පද්‍ය අසුවකින් යුත් මෙම කෘතියෙහි කර්තෘ අඥාතය. එහෙත් මොනරගලවත්තේ සිට ලිවූ (79 පද්‍ය) බව පමණක් සඳහන් කරයි. වෙනත් කාව්‍ය කෘතීන්ට වඩා වෙනස් මගක් අනුගමනය කරමින් ඉංග්‍රීසි මහතුන්ට කරන ආශිර්වාදයකින් අනතුරුව තම කාව්‍ය ආරම්භ කරයි. ඉංග්‍රීසි අණින් වල් බිහි වූ ප්‍රදේශ පවිත්‍ර කර ගව්වට සතර ගල්කණු පිහිට වූ බව කවියා දක්වන අතර (4 පද්‍ය) පළමු ගල් කණුවේ සිට හැත්තෑ දෙවෙනි ගල්කණුව තෙක් ඇති ගල්කණු පිහිටි තැන් විස්තර කරයි. මේ අනුව බුලත් කඩේ පළමු කණුව ද (6) මහනුවර පෝරකය අසල හැත්තෑ දෙවෙනි කණුව ද (76) පිහිටා ඇති බව කවියා සඳහන් කරයි. බුලත්කඩේ සිට වේයන්ගොඩ (6-26) වේයන්ගොඩ සිට කැගල්ල (30- 53) කැගල්ලේ සිට මහනුවර පෝරකය දක්වා (54-76) තත් කාල පරිච්ඡේදය වන විට ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් මාර්ග ඇති කිරීම සඳහා කැලෑ හෙළිපෙහෙළි කිරීමේ දී ඇලි ඇතුන් පවා මරණයට පත් වූ බව ද කවියා සඳහන් කරයි. (49) කවියා තම කාව්‍ය කෘතිය අවසන් කරනුයේ ලෝවැසි ජනයාට හා ඉංග්‍රීසි රජුට කරන ආශිර්වාදයකිනි. (80)

ගාල්ල - කොළඹ

මාර්ග විස්තරය වූ කලී 1892 දී පද්‍ය 96 කින් පමණ ප්‍රකාශයට පත් වූ කෘතියකි. හර්මානිස් ප්‍රේරා විසින් ප්‍රසිද්ධ කරන ලදැයි දැක්වෙන අතර කර්තෘ අඥාත ය. ඇතැම් විට වෙනත් පද්‍ය රචකයෙක් ලවා ලියවාගෙන මෙම කෘතිය ප්‍රසිද්ධියට පත් කළා විය හැකි ය. මෙහි ඇති විශේෂත්වය වන්නේ බිරිඳ හා ස්වාමියා යන දෙදෙනා ගාල්ලේ සිට කොළඹ දක්වා ගමන් කරනා ස්වරූපයකින් රචනා කර තිබීම ය. පැරණි පුර වැනුම්වලට සමාන වන අයුරින් ගාලු නගරය කවියා විස්තරය කරයි. (4-7 පද්‍යය) සුභ නැකතින් බිරිඳ සහා යුවළ ගාලු පුරවයෙන් පිටත් වේ. (7) තත් මාර්ගයෙහි ඇති ගින්නොට, හික්කඩුව, සීනිගම, අම්බලන්ගොඩ, පානදුර, මොරටුව, රනමලාන, කොළඹ කොටුව විශේෂයෙන් ම කවියාගේ අවධානයට යොමු වී ඇත. හික්කඩුව වර්ණනා කිරීමේ දී තත් අවධියෙහි ප්‍රකට හික්කු වර්තයක් වූ හික්කඩුවේ සුමංගල හිමි පිළිබඳව කවියා සඳහන් කරයි. (24) මුහුදු බඩ ප්‍රදේශවල දී ජනයා විනෝදවන අයුරුද (30, 49) එමෙන් ම සොර සතුරු ඇති ප්‍රදේශයන් ද (35) කවියාගේ අවධානයට යොමු වී ඇත. කොළඹ කොටුව වර්ණනා කිරීමේ දී එහි විවිධ සමාජීය තොරතුරුද කවියා විස්තර කරයි. යටත් විජිත වාදයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බයිලා කර්පිරිඤ්ඤා සමාජයෙහි ව්‍යාප්ත විය. (ආර්යරත්න 1985: 17) කවියාට කොළඹ නගරයේ වෙසෙන නොයෙක් තැන්වල රවිකිඤ්ඤා ගසමින් තැන තැන විශෝල ගසමින් නටන ජනයා ද නෙත ගැටී ඇත. (61). මහනුවර සිට මතුරටට ඇති ගව් ගනන් ද කවියා සඳහන් කරන අතර අවසානයේ දී දෙවියන්ට පින්දීමෙන් කෘතිය නිමාවට පත් කරයි.

කොළඹ - මාතර

ද්විභාෂා උගතෙකු වූ ජේම්ස් ද අල්විස්ගේ මාතරට ගමනක් පද්‍යාවලිය වූ කලී කොළඹ සිට මාතරට ගමන් ගන්නා මාර්ගය තදාශ්‍රිත තොරතුරු වර්ණනා කරන පද්‍ය කෘතියකි. (Alwis de Jemes. Lisure Hours, 1863) පද්‍ය 74කින් සමන්විත වූ මේ පද්‍ය කෘතිය අතිකුත් පද්‍ය ආධ්‍යානයන්ට සපුරා වෙනස් වූවකි. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයෙන් ලක් ආභාසය හා භාෂා භාවිතයෙහි ලා ඇති සුවිශේෂතාව මෙහිලා කැපී පෙනේ. මෙම කෘතිය විමර්ශනයේ දී පැහැදිලි වනුයේ කේවල කෘතියකට වඩා වෙනත් කෘතියකට බද්ධ කොට රචනා වූවක් බව යි. වෙනත් කෘතීන්හි දක්නට ඇති සාම්ප්‍රදායික කාව්‍යය ආරම්භයක් මෙහි දැකිය නොහැකි ය. කොළඹ සිට මාතරට ඇති ගමන් මාර්ගයෙහි ප්‍රකට අප්‍රකට ස්ථාන හතලිස් පහක් කවියාගේ අවධානය යොමු වී ඇත. පද්‍ය විස්සකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් පාරිසරික තොරතුරු කියා පෑම සඳහා කවියා භාවිත කරයි. මොරටුව (12-19), අලුත්ගම (37-40), දොඩන්දුව (51-56) වැනි ප්‍රදේශ වර්ණනා කිරීම සඳහා වැඩි පද්‍ය ප්‍රමාණයක් කවියා උපයෝගී කරගෙන ඇත. සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය මෙන් ම ජනප්‍රවාද ද කවියා භාවිත කරයි. අතිකුත් පද්‍ය කෘතීන් මෙන් අවසානයේ දී තමන්ට අතහිත දුන් පිරිසට ස්තුති පූර්වක අවසානයක් දැකිය නොහැකි යි.

අධ්‍යයනයට ලක් කෙරෙන ග්‍රන්ථවලින් නිරූපිත සමාජය

සාහිත්‍ය නිර්මාණ සඳහා පවතින සමාජීය පරිසරය සෘජුව හෝ වක්‍රකාරයෙන් බලපායි. මේ නිසා පවතින සමාජීය පරිසරය පිළිබඳව සාහිත්‍ය කෘති මගින් සොයා ගත හැකි යි. (වික්‍රමසිංහ. 1946: 17) අපගේ අධ්‍යයනය සඳහා පාදක වූ පද්‍ය කෘතීන් සියල්ල ම පාහේ 19වන සියවසේ මධ්‍ය භාගයේ සිට අවසන් කාල පරිච්ඡේදය දක්වා මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් පුස්තිකා වේ. තත් අවධියෙහි සමාජ ආර්ථික පසුබිම මෙම කාව්‍ය පුස්තිකා අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අනාවරණය කර ගත හැකි වේ.

ඉංග්‍රීසි පාලන සමයේ මහාමාර්ග ගොඩනගනලද්දේ වාණිජ බෝග දියුණු කිරීමේ පරමාර්ථයෙනි. (මුණසිංහ 1991: 39) තත් අවධිය වන විට සියලු මාර්ගයන් දියුණු තත්ත්වයකට පත්ව නොතිබුණු අතර ජනයා බොහෝ විට පා ගමනින් හෝ වෙනත් තවලම් ආදිය භාවිත කරමින් තම දෛනික අවශ්‍යතා ඉටුකරගෙන ඇත. පා ගමනින් දුර ගමන් යෑමේ දී අම්බලමේ නැවතී යෑම පුරාණ මිනිසාගේ සිරිතක් විය. (දසනායක 2000: 89) මඩම (සෝරත 1999: 726) හා අම්බලම (සෝරත 1999: 85) යන්න ශබ්දකෝෂකරු පෙන්වා දෙන්නේ ද මගීජනයාහට ගිමන්තිවාගැනීම සඳහා ඉදිකරනලද ශාලා විශේෂයක් වේ. මෙම පද්‍ය කෘති මගින් නිරූපිත මඩම කිහිපයක් පිළිබඳව ද සොයා ගත හැකි වේ. මාතලේ අලුවිහාරය (අනුරාධපුර අලංකාරය, 30 පද්‍ය) මින්නානේ (සිරිපා ගමනාලංකාරය, 49) කැකුණහිත්ත (සිරිපා ගමනාලංකාරය, 66 පද්‍ය) තොටගමුව (මාර්ග විස්තරය 23) දෙහිවල (මාර්ග විස්තරය 56) පලාබද්දල (සුමණ ශෛල මාර්ගාලංකාරය 55 පද්‍ය) විශේෂ කොට දැක්විය හැකි ය. ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ ව්‍යුහය කෙරෙහි බුදුදහම තදින් ම බලපාන්න විය. (අදිකාරම් 1963: 282). හික්ෂුවගේ සමාජීය සේවාව ද සෘජුව ම සිදු විය. (රාහුල හිමි 1999: 83). තත් මාර්ග යන්හි භාෂාත්‍රයෙහි ප්‍රවීණත්වයක් ලබා සිටි හික්ෂුන් වහන්සේ කිහිපනමක් පිළිබඳ ද තොරතුරු අනාවරණය කරයි. දෙවනපෑතිස් රජු කරවූ තලගුරු විහාරය (අනුරාධපුර

අලංකාරය 60 පද්‍යය) විදාගම විහාරය (සුමනගෞල මාර්ගාලංකාරය 14 පද්‍ය) කොතලාවල විහාරය, සොරණ විහාරය (සුමන ගෞල මාර්ගාලංකාරය 17, 14) කැලණි විහාරය (දුම්රිය ගමන 21 පද්‍ය) රයිගම යතිඳු (සුමන ගෞල මාර්ගාලංකාරය 17 පද්‍ය) හික්කඩුවේ නා හිමි (මාර්ග විස්තරය 23 පද්‍ය) මෙහිලා සුවිශේෂී කොට සැලකිය හැකි ය.

ජනප්‍රවාද හා ජනශ්‍රැති සිංහල ජනයාගේ සංස්කෘතිකාංගයකි. (විජේසේකර, 1986: 238) තත් අවධියෙහි ජනයා අතර ජනප්‍රවාද හා ජනශ්‍රැති ද ප්‍රකට අංගයක් වශයෙන් පැවති බව පෙනේ. එමෙන් ම ස්ථාන නාම ප්‍රභවය හා සම්බන්ධ තොරතුරු ද මෙහි ලා අනාවරණය කර ගත හැකි යි. පෙර අවධියෙහි දුගියෙක් බඩසයින් පලා මුලක් අනුභවය සඳහා සුදානම් වූ මොහොතෙහි සමන් සුරිදුගේ බලයෙන් බන් මුලක් වූ බව මෙන් ම පසුව එම ප්‍රදේශය පලාපත්බන්ගල (සුමන ගෞල මාර්ගාලංකාරය 53) නමින් ජනප්‍රිය වූ බව ජන මතයයි. රාවණ රජු සීතාදේවිය සගවා වූත් තැන සීතාවක නුවර (සිරිපා ගමනාලංකාරය 45) ලෙස ද හැරමිටියක් පාන වී එළිය දුන් නිසා පසුව එම ප්‍රදේශය හැරමිටි පහන (සිරිපා ගමනාලංකාරය 45) නමින් ව්‍යවහාර කෙරේ. ගොඩගම එපිටින් දෙකිද ඉවුරෙහි පෙර මසුරන් වළක් තිබූ බව ද ජනප්‍රවාදයෙහි සඳහන් වේ. (ලංකා දුම්රිය ගමන 53)

සාම්ප්‍රදායික ශ්‍රී ලාංකේය ජනයා දෛනික ජීවිතයේ දී විවිධ අභිචාර තම ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථාවල දී භාවිතයට ගනී. අලුත් ව්‍යාපාර, මංගල උත්සව සහ සුඛ ගමන් යෑමේ දී මෙන් ම සෑම සුඛ කටයුත්තක් ම ආරම්භ කරන ලද්දේ සුභ මූර්තියකිනි. (ආර්යපාල, 196) අනුරාධපුරයේ වන්දනාවට පිටත්වන ජනයා ගුරු දිනයේ උදේ සියලු දෝෂයන් දුරුලන සුඛ විසා නැකතින් පිටත් වී ඇත. (අනුරාධපුර ගමනාලංකාරය 8 පද්‍ය) බුදු දින රෙහෙන නැකත (මාර්ග විස්තරය 7) සුඛ භෝරාවක් ලෙස භාවිතයට ගෙන ඇත. මාර්ග දියුණුව නොතිබූ කාල වකවානුව තුළ දී බොහෝ ජනයා වන්දනා ගමන් යෑම පා ගමනින් ම ගියහ. (නන්දදේව, 179). එමෙන් ම පා ගමනින් වන්දනා ගමන් යෑම පුණ්‍ය කටයුත්තක් ලෙස ගැමි ජනයා සැලකූහ. මහනුවර සිට අනුරාධපුරයට පා ගමනින් යෑමට දින හතක් ගත වී ඇත. (අනුරාධපුර අලංකාරය 129 පද්‍යය)

ජන ජීවිතයෙහි බොහෝ පැතිකඩ මෙම පද්‍ය මගින් අනාවරණය කර ගත හැකි වේ. සාම්ප්‍රදායික ජනයා ගමන් බිමන් යෑමේ දී බන් බුලත් ගෙන යෑම සිරිතක් ව පැවතිණි. (ආර්යපාල 334) සිරිපා ගමනේ දී පොල්වත්තේ මුස්ලිම් කඩවල කිරි හා ඉදියප්පන් අනුභව කොට ගමන් කර ඇත. (සිරිපා ගමනාලංකාරය 31 පද්‍ය) ගමන් විඩාව දුරලනු වස් සීත ගගුලෙන් නා ගත උණුසුම සඳහා ඔසු වළඳා යෑම සිරිත විය. (සුමන ගෞල 58) ගොඩගම (මාර්ග විස්තරය 33 පද්‍යය) බල්ලාපාන (මාර්ග සංඛ්‍යාව 30 40 පද්‍යය) කරඬුපතේ (අනුරාධපුර අලංකාරය 56) යන ප්‍රදේශයන්හි ගමන් කිරීමේ දී සොර සතුරන්ගෙන් ප්‍රවේසම් වන ලෙස දක්වා ඇත. මාර්ග දියුණුවීමත් සමග ම වතු ආර්ථිකය ගොඩ නැගිණි. වාරියපොළ වත්ත (අනුරාධපුර අලංකාරය 27) නාඋල (අනුරාධපුර අලංකාරය 36) කුළුපන (සුමනගෞල මාර්ගාලංකාරය 25) කුළුපන (සුමන ගෞලමාර්ගාලංකාරය 25) යන ප්‍රදේශ සරුසාර ලෙස වැඩි තිබුණු ප්‍රදේශ බව පෙනේ.

වෙළෙඳ ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා ලංකාවට පැමිණි යෝනක ජනයාගේ ව්‍යාප්තිය ද මෙහි ලා කවියෝ සඳහන් කරති. අකුරණ (අනුරාධපුර අලංකාරය 22) රණාලය (සිරිපා ගමනාලංකාරය. 54) හුනුගේවත්ත (මාර්ග සංඛ්‍යාව 36) අලුත්ගම (මාර්ග සංඛ්‍යාව 45) මෙන් ම 10 වන සියවසේ අග භාගයේ දී දකුණු ඉන්දියානු ආක්‍රමණ සමග දෙමළ ජනයා ද පැමිණි පසු (ධම්මරතන හිමි 2001: 37) ප්‍රදේශ කිහිපයක ම ඔවුහු වාසය කළහ.

යටත් විජිත කාල පරිච්ඡේදයෙහි වාණිජ ව්‍යාපාර ඇතිවීම හා සමගාමීව සමාජයෙහි ඇති වූ වෙනස්වීම් සමග ම නව ප්‍රභූ පැලැන්තියක් බිහි විය. (හෙට්ටිආරච්චි 1991 : 24) කොකලාවල මැතිදු (දුම්රිය ගමන, 28 පද්‍ය) ආටිගල පරපුර (දුම්රිය ගමන, 20 පද්‍ය) වැනි සමාජයෙහි ප්‍රභූ පුද්ගලයන් මෙන් ම ලන්දේසි පන්තියට හැඩවී බණ පොතක් අතේ තියාගෙන ඉන්න ළදක් පිළිබඳව ද දැක්වේ. (දුම්රිය ගමන, 50 පද්‍යය) වස්කඩුව (මාර්ග විස්තරය, 24 පද්‍ය) පැටිපැල්පල (මාර්ග විස්තරය, 24 පද්‍ය) අරංගල කන්ද (ලංකා දුම්රිය ගමන, 47) වැනි ප්‍රදේශ කිහිපයක ම රා අරක්කු වැනි මත්ද්‍රව්‍ය තිබිණි. එමෙන් ම තත් කාලීන සමාජයෙහි මාර්ග විස්තරයේ දී තවලම් හා කරත්ත මගින් ගෙන එන ලද විවිධ භාණ්ඩ අඹේපුස්ස පොල්ගහවෙල (ලංකා දුම්රිය විස්තරය, 47) යන ස්ථානවල දී දුම්රියට නංවා අගනුවරට හා නදාසන්න ප්‍රදේශවලට භාණ්ඩ බෙදා හැරීම සිදු කර ඇත.

පුරාතන අවධියේ සිට ම ලංකාවාසී ජනයා නොයෙක් විනෝද ක්‍රීඩාවල නිරත වූහ. (ආර්යපාල ලංකා ජනතාව) පෘතුගීසි සමය තුළ ව්‍යාප්ත වූ විවිධ දෑ අතර පෘතුගීසි නැටුම හෙවත් බයිලා සෑම තරාතිරකම ජන කොටස් අතර වඩාත් ජනප්‍රිය විය (ආර්යරත්න 1985: 17) බයිලා සමාජයෙහි ජනප්‍රිය අංගයක් වී තිබිණි. බොහෝ දෙනෙක් විශේෂ වයමින් නැටු ජනයා ද දැක ගත හැකි යි. (මාර්ග විස්තරය 60 පද්‍ය) මෙයින් තත්කාලීන සමාජ ව්‍යුහයෙහි ජන ජීවිතයෙහි පැහැදිලි පැතිකඩක් පෙන්නුම් කරයි.

සාහිත්‍යමය අගය හා භාෂා ලක්ෂණ

කාව්‍ය රචනයේ අභිප්‍රාය වන්නේ වචන භාවිතයෙන් පාඨකයා තුළ හැගීම් පුබුදුවාලීම සේ සැලකිය හැකි ය. එසේ භාවිත කරන වචන මගින් පාඨකයා තුළ වමත්කාරයක් ජනිත වේ. (පුඤ්ඤානන්ද හිමි 2000: 57) මෙම පද්‍ය රචකයෝ ද පාඨකයා තුළ වමත්කාර ජනක හැගීම් ජනනය වන පරිද්දෙන් තමා ඇසු දුටු දේ වර්ණනා කළහ. ඇතැම් කෙනෙකුගේ වර්ණනාවන් සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යකරුවන්ගේ වර්ණනාවන්ට සමරූපී වේ. සාම්ප්‍රදායික සංදේශ කාව්‍යවල වර්ණනාවට භාජනය වන්නේ වෙහෙර විහාර, දේවාල, ගම්, ඇල දොල, අම්බලම්, පොකුණු යනාදි ය වේ. (තෙන්නකෝන් 1969: 120-200) මෙම පද්‍ය කෘතිවලින් ද නිරූපණය වන්නේ ද සාම්ප්‍රදායික වර්ණනා ශෛලියක් ම වේ. සුමනශෛල මාර්ගාලංකාරයෙහි දැක්වෙන පහත නිදසුනින් ඒ බව මනාව පැහැදිලි වේ.

දිය තුළ හැමවත් ගොඩ කල අයු	රා
හය කුර රෙදෙසින් සැදී මී අඹ	රා
සියරැස දිය සැක් වැසු පෙර නොහැ	රා
පය සතපමු රයිගම බිය සිද	රා

(සුමනශෛල මාර්ගාලංකාරය 16)

මෙහි දී කවියා රයිගම වර්ණනා කරනුයේ ලෝකයේ සියලු සම්පත්තින් එක්තැන්ව තිබෙන තැනක් ස්ථානයක් ලෙස ය. එමෙන් ම අශ්වයන්ගේ කුර ගැටීම නිසා දූවිල්ලෙන් ප්‍රදේශය වැසී ඇති බව පැවසීමෙන් පෙන්නුම් කරනුයේ මෙහි ඇති ජනාකීර්ණ ස්වභාවයයි. එළවිල ප්‍රදේශය සිටි යෝනක ජනයා පිළිබඳව කවියා මවනුයේ ද අසුරව චිත්ත රූපයක් සිත්හි වමාපාමිනි.

උපායෙන් දනන්ගේ දන ගන්ක	බල
උපායට නොබා දවසරින යොන්	කැල
කපා කෙස් වැටිය අඹරා උඩු	රැවුල
එපා බිය වෙන්ට යමු මෙගම එළ	විල

(සුමන ශෛල මාර්ගාලංකරය 8 පද්‍ය)

මෙයින් යෝනක ජනයාගේ තත්කාලීන සමාජයෙහි බාහිර ස්වරූපය ද දැක ගත හැකි යි. කෙස්වැටි කපාගෙන උඩුරැවුල අඹරා ජීවත් වන මොවුන්ගේ බාහිර ස්වරූපය කිසියම් බිය ජනක ස්වභාවයක් උසුලන බව ද පෙනේ. ස්ත්‍රී වර්ණනාවේ දී තත් සමාජයේ කාන්තාවගේ ඇඳුම පිළිබඳව ද සඳහන් වේ.

ඇඳ දනිනුඩ වන ඉස සැඩ ගෙහි	ලා
බැඳ තනපට වත් ගෙන තද කර	ලා
හද තුළ දග පොරඩා දැද සිය	ලා
රගනන් දැක යමු පසු නොබ	ලා

මෙම පද්‍යයෙහි භාෂා භාවිතය හා අදහස තිසර සන්දේශයේ සඳහන් පද්‍යයක් සිහිපත් කරයි. (තිසර සන්දේශය 19909 80 පද්‍ය)

මාර්ග සංඛ්‍යාව රචකයා තමාගේ වර්ණනාවට ලක් වන මාර්ගය නෙළුම් රේඛා මෙන් බබලන බව පෙන්නුම් කරනුයේ ඒ සම්බන්ධයෙන් ඔහු තුළ වූ වමන්කාරය ප්‍රකාශ කිරීමට ය. එහි ම තවත් ස්ථානයක කඩුගන්නාව වර්ණනා කරනුයේ සඳ මැද බබලන අටවක සදට සදසි වන අයුරිනි.

තුට දැක නද කරණ කොවිලිදුනට	සුද්දේ
වට සැක ලෙසට නොබලති දියවට	සද්දේ
අටවක සද ලෙසට බබලයි සද	මැද්දේ
හැට එක කණුව කඩුගන්නාව වෙල	මැද්දේ

(65 මාර්ග සංඛ්‍යාව)

කාව්‍යයෙහිලා භාවිත රචනා ස්වභාවය මත මෙහි දී දැකිය වන්නේ ව්‍යක්ත කාව්‍ය සම්ප්‍රදායකට වඩා ජන කාව්‍යය සම්ප්‍රදායට සමීප වූවක් බව පෙනේ.

දිනිදා අවර පත් වූ රිවිදුලා	වේ
ඇවිද තැන්න තැන විද සිහිමුලා	වේ
ලැබූ දා දිනක සිව්සැට රතකලා	වේ
සැම දා නියන් එක දා වැහි වලා	වේ

(මාර්ග විස්තරය 96)

සැමදා නියන් එක දා වැනි වලාවේ යන ප්‍රකාශනය ජන කාව්‍යයන්හි දක්නට ලැබෙන සුලබ ප්‍රකාශනයක් වේ. මෙම කාල පරිච්ඡේදයෙහි මාර්ග වර්ණනාවන්හි ප්‍රශස්ත ගණයෙහිලා සැලකිය හැකි මාර්ග වර්ණනාව වනුයේ ජේම්ස් ද අල්විස් පඩ්වරයාගේ මාතරට ගමනක් යන මාර්ග වර්ණනාවයි. භාෂා භාවිතය හා සංකල්ප මැවීමෙහි ලා කවියාගේ ව්‍යක්ත බව ප්‍රකට කරයි.

කිරිසිදු පැහැ තුලාව වැලි තලා	ය
සුවද හමන මලාය පුල් වලා	ය
හැසිරෙන බිගු කැලාය මී ලලා	ය
දුටුවෙමි වන කැලාය සිතු පිලා	ය
වරලස මේ රගාය මන රගා	ය
සුනිමල සොමි රගාය වන රගා	ය
මද දුනු මිට රගාය සිහි නිගා	ය
මියුරණකර රගාය යුග දගා	ය

(මාතරට ගමනක් 5, 6)

මෙහි භාෂාව අලංකාරෝත්ති විරන්තන සන්දේශ කාව්‍යයන්හි විද්‍යමාන පරිසර වර්ණනාවන්ට සමාන බවක් ම පෙන්නුම් කරයි.

එහිලා උපමා යමක අනුප්‍රාසාදිය වඩාත් භාවිත කර ඇත්තේ මාතරට ගමනක්, මාර්ග සංඛ්‍යාව, සුමණගෙල මාර්ගාලංකාරය යන පද්‍ය කෘතීන්හි දී වේ. කාව්‍ය රචනයේ දී අත්හළ යුතු යම් යම් දෝෂයන් පිළිබඳව අලංකාරවාදිහු දක්වති. සම්භාව්‍ය කාව්‍ය රචකයන් පවා කාව්‍ය දෝෂයක් ලෙස සැලකූ යවහන් දෝෂ මෙම පද්‍ය රචනා තුළ ද දැකිය හැකි යි. ඇතැම් පද්‍යයක යවහන් දෝෂයන් ද දැක ගත හැකි යි.

යසන් උදුල සිරිමත් ගුණ එමන	රජුන්
සිතත් පතල කර සතනට පිහිට	ලමින්
බලන් පතල සෙනගක් රැගෙන	මැතිවරන්
කදුන් හෙළි කර සමතල මග	සැදුවෙන්

(මාර්ග සංඛ්‍යාව 3)

කාව්‍ය රචනයේ දී භාෂා භාවිතය ප්‍රධාන වේ. (සුරවීර 1991 : 57) මෙම පද්‍ය රචකයන්ගේ උපයුක්ත භාෂාවෙහි ද යම් යම් විශේෂතාවන් දැක ගත හැකි ය. පර භාෂාමය පද්‍ය භාවිතය මෙම පද්‍යයන්හි සුලභ ලක්ෂණයක් වන අතර ම එය සමකාලීන භාෂා ලක්ෂණයක් වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකි ය. (බලගල්ලේ 1996: 57)

පෝරකය (මාර්ග සංඛ්‍යාව 3 පද්‍යය) මාර්කැට්ටුව (අනුරාධපුර අලංකාරය 121) මවුන්ට්ලෙවිනියා (දුම්රිය මාර්ග 26) යනා දී පද්‍ය මෙන් ම යෝනක ජනයා පිළිබඳව සඳහන් කිරීමේ දී ද දෙමළ භාෂාමය පද්‍ය භාවිතය ද සුලභව දැක ගත හැකි වේ. පාල් කේතන්හි

(සිරිපා ගමනාලංකාරය 31) නින්ගේ ඉන්ගේ පෝරදු (සිරිපා ගමනාලංකාරය 54) දා රැඹල අඩි (මාර්ග විස්තරය 38) එසේ වුවත් ජේම්ස් ද අල්විස්ගේ රචනා මෙබඳු යෙදුම්වලින් වැළකී සිටි ආකාරය දැක ගත හැකි ය. 19 වන සියවසේ මුද්‍රණ ශිල්පයේ වර්ධනයත් සමග භාෂා භාවිතයේ ද සිදු වූ සුඛනමය ස්වරූපය මෙම පද්‍ය රචනා මගින් දැක ගත හැකි ය. බොහෝ රචකයන් තමන්ගේ පණ්ඩිතමානි ස්වරූපය ප්‍රකට කිරීමට උත්සහ කරනු වෙනුවට තම අදහස් වඩාත් සුඛනමය ස්වරූපයෙන් කියාපෑමට ගත් උත්සහය මෙහිලා සඳහන් කළ යුතු වේ.

නිගමනය

මෙම අධ්‍යයනයට පාදක වූ මාර්ග වර්ණනාවන්හි දක්නට ලැබුණු සුවිශේෂී ලක්ෂණය වන්නේ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයෙන් ලත් පරිපූර්ණ ශික්ෂණයක් නොමැති වුව ද සන්දේශ කාව්‍ය ආකෘතියට අනුගතව තම කාව්‍ය කෘති රචනා කරන්නට උත්සහගත් බවකි. ජේම්ස් ද අල්විස්ගේ පද්‍යය අනෙකුත් රචකයන්ට වඩා ප්‍රශස්ත මට්මක පැවති අතර ම ඔහු ද්විභාෂික උගතෙකු වශයෙන් ද තත්කාල පරිච්ඡේදයෙහි ප්‍රකට ව සිටි බව පෙනේ. ඔහුගේ රචනාවන්හි උපයුක්ත භාෂාව මෙන් ම පාරිසරික තොරතුරු වර්ණනා කිරීමේ දී දක්වන සමත්කම සම්භාව්‍ය පද්‍ය රචකයන්ට ම ළං වෙයි.

19වන සියවසේ සිදු වූ සමාජ විපර්යාසයන් සමග ම නව සාහිත්‍යයක් ද පහළ විය. එහිලා උප යුක්ත භාෂාව, ආකෘතිය සහ සන්දර්භය ද සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයෙන් ද අන්‍යතර වූ මාර්ගයක් අනුගමනය කර ඇති අයුරු දැක ගත හැකි වේ. මෙම ප්‍රවනතාව මාර්ග වර්ණනා රචනා කළ පද්‍ය රචකයන්ගේ රචනා තුළ ද එලෙසින් ම විද්‍යමානයි. ඇතැම් තැනක සම්භාව්‍ය පද්‍ය රචනා ක්‍රමයට ආසන්න වුව ද ඉදිරිපත් කිරීමේ දී විලාසය අතින් නවතාවක් දැකී ය. මේ හේතුවෙන් නව සාහිත්‍ය ප්‍රවනතාවක් පහළ වූ අතර ම එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් නව්‍ය පාඨක පිරිසක් ද බිහි වූ අයුරු දැක ගත හැකි වේ.

පරිශීලිත ග්‍රන්ථ

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

අනුරාධපුර අලංකාරය, (1887) ප්‍ර.ඩී ඇස් රණසිංහ අප්පුහාමි විසින් අවිච්ඡි ගස්සන ලදී, මහනුවර.

දුම්රිය මාර්ග විස්තරය, (1896) මාතර ඒ ඩබ්ලිව් ජී විසින් විරචිතයි, ගාල්ල.

මග සලකුණ (1947) (සංස්) එඩ්මන්ඩ් පීරිස්, කොළඹ.

මාතරට ගමනක්, (1863) Alwis de James , Leisure Hours, Colombo.

මාර්ග විස්තරය, (1892) හර්මානිස් ප්‍රේරා, ගාල්ල.

මාර්ග සංඛ්‍යාව, (1863) _____ ගාල්ල.

ලංකාවේ දුම්රිය ගමන, (1869) කර්තෘ අඥාතය, කොළඹ, ලක්මිණි පහන යන්ත්‍ර ශාලාවේ දී අවිච්ඡි ගස්සන ලදී.

සිරිපා ගමනාලංකාරය, (1896) ජී.ජේ ප්‍රේරා, කොළඹ.

සුමනාශෙල මාර්ගාලංකාරය, (1891) දොන් කොරනේලිස් පොන්සේකා අප්පුහාමි, කොළඹ.

සිංහල (පැරණි)

- කවිසම්මත (1965) (සංස්) ඇම්.බී ආර්යපාල, කොළඹ.
- කාව්‍යශේඛරය (1966) (සංස්) රත්මලානේ ධර්මාරාම හිමි, කොළඹ.
- කොවුල් සන්දේශය (1920) (සංස්) ඩබ්ලිව්. එෆ් ගුණවර්ධන වාසල මුදලි, කොළඹ.
- ගිරා සන්දේශය (1963) (සංස්) මුනිදාස කුමාරතුංග, කොළඹ. (තුන්වෙනි මුද්‍රණය)
- ගුත්තිල කාව්‍යය (1964) (සංස්) කඩිහිංගල සෝරන හිමි, ගල්කිස්ස.
- තිසර සන්දේශය (1990) (සංස්) ඒ. වී සුරවීර සහ තවත් අය, කොළඹ
- පේරි ගාථා (1918) (සංස්) සූරියගොඩ සුමංගල හිමි, කොළඹ,
- පරෙවි සන්දේශය (1997) (සංස්) කේ. ජයතිලක, කොළඹ.
- මයුර සන්දේශය (1963) (සංස්) කුමාරතුංග මුනිදාස, කොළඹ, (දෙවන මුද්‍රණය)
- මුවදෙව්දාවන (1996) (සංස්) කුමාරතුංග මුනිදාස, කොළඹ, (තුන්වෙනි මුද්‍රණය)
- මහාවංශය (1959) (සංස්) පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත හිමි, කොළඹ.
- මේඝදූතය (1959) (සංස්) ම.ව සුගතපාල ද සිල්වා, (නාගර පෙළ සහිතව) කොළඹ.
- රසු වංශය (1938) (සංස්) හැඩිපන්නල පඤ්ඤාලෝක හිමි, කොළඹ.
- සමන්ත කුට වර්ණනාව (1959) (සංස්) කිරිඇල්ලේ ඤාණවිමල හිමි, කොළඹ.
- සසදාවත (1969) (සංස්) රැ. තෙන්නකෝන්, කොළඹ.
- හංස සන්දේශය (1979) (සංස්) කේ.ඩී.පී වික්‍රමසිංහ, කොළඹ.

ද්විතියක මූලාශ්‍රය

- අදිකාරම් .ඊ. ඩබ්., (1965) පැරණි ලක්දිව බෞද්ධ ඉතිහාසය, කොළඹ.
- ආර්යපාල, ඇම් .බී., (1962) මධ්‍ය කාලීන ලංකා සමාජය , කොළඹ.
- ආර්යරත්න සුනිල්, (1985) බයිලා කපිරිඤ්ඤා විමර්ශනය, කොළඹ.
- කාර්යවසම් තිස්ස මොහොට්ටිවත්තේ ගුණානන්ද හිමිපාණෝ පසුබිම හා කාර්ය සාධනය, මොහොට්ටිවත්තේ ගුණානන්ද සමරු කලාපය, (1990) සංස්: තිස්ස කාර්යවසම් හා ප්‍රණීන් අබේසුන්දර.
- කරුණානන්ද උක්කු බණ්ඩා, (1999) ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ඉතිහාසය (1796-1931), කොළඹ.
- කරුණාරත්න කේ.පී. වී., (1965) ලංකාවේ යුරෝපීය යටත් විජිත පාලනය, කොළඹ.
- තෙන්නකෝන් .රැ., (1960) අපේ පැරණි අසුන් කවි, කොළඹ.
- දසනායක රෝහිත, (2000) අම්බලම හා සමාජය, කොළඹ.
- දිසානායක ජේ.බී., (2001) ශ්‍රී පාදස්ථානය, කොළඹ.
- ධම්මරතන හිමි හිස්සැල්ලේ, (2001) සිංහලේ ද්‍රවිඩ බලපෑම්, නුගේගොඩ.
- පඤ්ඤාකිත්ති හිමි කොටහේන, (2001) සාහිත්‍ය හා සමාජය, කොළඹ.
- බලගල්ලේ විමල් ජී, (1996) සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවය හා ප්‍රවර්ධනය, බත්තරමුල්ල.
- මුණසිංහ ඉන්ද්‍රාණී, (2000) ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග ප්‍රවාහනය, කොළඹ.
- රාහුල හිමි වල්පොල, (1999) ලක්දිව බුදු සමයේ ඉතිහාසය, කොළඹ.
- වික්‍රමසිංහ මාර්ටින්, (1946) සිංහල සාහිත්‍යයේ නැගීම, කොළඹ.
- විජේසේකර නන්දදේව, (1986) ලංකා ජනතාව, කොළඹ.
- සන්නස්ගල පුංචි බණ්ඩාර, (1962) සිංහල සාහිත්‍ය වංශය, කොළඹ.

සරච්චන්ද්‍ර එදිරිවීර, (1997) සිංහල නවකතා ඉතිහාසය හා විචාරය, කොළඹ.

සුරවීර, ඒ.වී., (1991) සාහිත්‍ය විචාර ප්‍රදීපිකා, කොළඹ.

සෝරන හිමි වැලිවිටියේ, (1999) ශ්‍රී සුමංගල ශබ්දකෝෂය, කොළඹ.

සගරා

දුම්රිය ගමන - (1949), 1 වන කලාපය: කොළඹ.

දුම්රිය ගමන : (1949) මාර්තු කලාපය, කොළඹ.

Railway (2000) (දුම්රිය දේපාර්තමේන්තුව) කිවි නෙතින් දුටු දුම්රිය, විභාචි විජය ශ්‍රී වර්ධන (දුම්රිය දේපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි) කොළඹ.

පුවත්පත්

ලක්මණි පහන - (1865) දෙසැම්බර් 13

ලක්මණි පහන - (1866) සැප්තැම්බර් 10

ලක්මණි පහන - (1867) අප්‍රේල් 10

සිතුමණි රුවන - (1867) ජූලි 17

සිළුමණ - (1995) ජනවාරි 29

English

Colbrook Cameron reports . (195)6 selected and edited by G.C Mendis, Vo. 1.75 oxford University press, London . Vol.1 .75.

Godakumbura C.E., (1996) **Sinhalese Literature**, Colombo.

Maroof M.M.M and Marina, (1992) Ismail, **Muslim of kalutara District**, Colombo.

Nira Wickramasinghe, (2006) **Sri Lanka in the Modern Age—A History of Contested Identities**. Hurst and Company, London.

Patrick Peebles, (2006) **The History of Sri Lanka**, London : Greenwood Press.

Perera G.F., (1925) **The Ceylon Railway**, Colombo.

Picaresque Encyclopaedia, Britinica, (2000) Deluxe Edition, (CDrom)

Kariyawasam Tissa' **Religious Activities and the Development of a New Poetical Tradition in Sinhalies**, 1852 – 1906, Godge Puplications, Maradana.

K.M. de Silva, (1981) **A History of Sri Lanka**, Delhi: Oxford University Press.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ෆේස්බුක් (Facebook)
මාධ්‍යයයේ ඵලදායීතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(කුඩා පරිමාණයේ ව්‍යාපාර තුනකට විශේෂිතව)

ආර්. ඒ. එන්. එම්. ජයසිංහ

මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනාංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය,
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මහින්තලය.

Email : Nelanga@gmail.com

Abstract

Facebook is the most popular site on the Internet and visually perceives the traffic of more than 1.13 billion users each day. With this incredible quantity of traffic, it becomes hard for marketers to ignore Facebook's consequentiality as a targeted marketing platform. 500 million members and a more conventionally visited website than Google, Facebook guarantees more than friend requests, but additionally acts as an excellent marketing implement for businesses. Social media is a technology sanctioning the nation to publish instantly and economically in the cyber world. This research article examined how productive the advertising and marketing process via facebook: with reference to three small businesses in Colombo city. Data were collected from three small businesses (Rascals, The Bloom Room and The Sandwich Factory) in Colombo City. Indepth interviews, Content analysis methods were used to collect data and results showed that facebook advertising and marketing is more productive compared to traditional media advertising and marketing.

Key words: facebook, advertising, marketing, small business, social media

හැඳින්වීම

වර්තමාන ලෝකයේ කා අතරක් ඉමහත් ජනප්‍රියත්වයට පත්වූ නව මාධ්‍යයක් ලෙස ෆේස්බුක් හඳුනාගත හැකිය. ෆේස්බුක් පිළිබඳ කියමනක් තිබේ. එනම් ෆේස් බුක් භාවිතා කරන ජනගහනය සැලකූවහොත් එය ලෝකයේ වැඩිම ජනගහනයක් ඇති රටවල් අතරින් දෙවන තැනට පත්වීමයි. 2004 දී ඇමරිකාවේ භාවිත වීශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයෙකු වූ මාර්ක් සකබර්ග් විසින් ෆේස්බුක් ලොවට දායාද කරන ලදී. අයිතිය පිළිබඳ විශාල ගැටුම්කාරී තත්වයකින්

පසුව ඔහුට එහි අයිතිය හිමිවිය. අද ඔහු ලෝකයේ සිටින ලාබාලතම කෝටිපතියාය. ෆේස්බුක් ලෝකය පුරා විසිරී පැතිරුණු සමාජගත ජාලයක් ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. අද වන විට ලෝකයේ ෆේස්බුක් භාවිතා කරන පිරිස 642652380 ක් බව ෂෝෂල් බේකර්ස් වෙබ් අඩවිය සඳහන් කරයි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ෆේස්බුක් භාවිතා කරන සංඛ්‍යාව 902460 ලෙසද එහි සඳහන් වේ. මේසා විශාල පිරිසක් ෆේස්බුක් භාවිතා කිරීමට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ එහි ඇති ආකර්ෂණීය සන්නිවේදනමය හැකියාවයි. අන්තර්ජාලය තුළ ඇති නව මාධ්‍යයන් අතරේ ජනතාවට විශාල බලපෑමක් සිදුකළ එසේම සිදුකරන මාධ්‍යයක් ලෙස ෆේස්බුක් අපට හඳුනාගත හැකිය.

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ වෙළඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ෆේස්බුක් ඵලදායී මාධ්‍යයක් වේද? යන්න විමර්ශනය කර බැලීමයි. ඒ අනුව ලෝකය පුරා විවිධ භාණ්ඩ හා සේවාවන් ෆේස්බුක් නම් නව මාධ්‍යය උපයෝගී කරගෙන වෙළෙඳ ප්‍රචාරණයේ යෙදෙනු අපට දැකගත හැකිය. මෙම ප්‍රචාරණ මාධ්‍යය ජනප්‍රියවීමට ප්‍රධාන හේතුවක් වී ඇත්තේ ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලිය සාජුවම සිදුවීමයි.

ශ්‍රී ලංකාව තෙවන ලෝකයේ දියුණු වෙමින් පවතින රටක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ෆේස්බුක් භාවිතා කරන පිරිස 902460 වේ. එය 4.19% විනිවිදභාවයක් පෙන්වනුම කරයි. ඉන්දියාවේ එය 1.88% කි. පකිස්තානයේ 2.19% කි. බංගලාදේශයේ 0.92% කි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ තොරතුරු තාක්ෂණ සාක්ෂරතාවය 18% ක් වුවත් ෆේස්බුක් භාවිතා කරන පිරිසේ විනිවිදභාවය දකුණු ආසියාවේ විශාල රටවලට වඩා වැඩිවීම අපූර්ව කාරණයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ අන්තර්ජාල ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව සැලකීමේදී එය වැඩිපුරම බස්නාහිර පළාත ආශ්‍රිතව ඇති බව දත්තවලට අනුව පෙනී යයි.

ලෝකයේ මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව තුළද ෆේස්බුක් හරහා වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණයේ යෙදෙන ව්‍යාපාර හඳුනාගත හැකිය. විශේෂයෙන්ම මේවා මහා පරිමාණ, මධ්‍ය පරිමාණ හා කුඩා පරිමාණ ලෙස වර්ග කළ හැකිය. මහා පරිමාණයේ ව්‍යාපාර ලෙස ඩයලොග්, මොබ්ටෙල්, ජොන් කීල්ස්, ඔඩෙල් ආදී වශයෙන් ව්‍යාපාර ගණනාවක්ම ලංකාව තුළ ප්‍රචාරණයේ යෙදෙයි. ඔවුන් සෑම ආකාරයකම මාධ්‍යයන් භාවිතා කරමින් අලෙවිකරණයේ හා ප්‍රචාරණයේ යෙදෙයි. කෙසේ වෙතත් කුඩා පරිමාණයේ ව්‍යාපාරිකයන්ද සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍ය ප්‍රචාරණයට භාවිතා කිරීම දැකගත හැකිය. ඔවුන් අතරින්ද සුලු පිරිසක් අන්තර්ජාලයේ නව මාධ්‍යයන් පමණක් ප්‍රචාරණයට යොදා ගනී. මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදාගනු ලැබුවේ අන්තර්ජාලයේ නව මාධ්‍යයක් වන ෆේස්බුක් හරහා පමණක් අලෙවිකරණයේ හා ප්‍රචාරණයේ යෙදෙන ව්‍යාපාර කිහිපයකි. ඒ සඳහා හේතුව කුමක්ද? ෆේස්බුක් යොදා කරන ප්‍රචාරණය සාර්ථකද? ඒ හරහා අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවේද? යනාදී ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දැනගැනීමට මෙම පර්යේෂණයේදී දැනගත හැකිවනු ඇත.

පර්යේෂණ ගැටලුව

මෙම පර්යේෂණයේදී ශ්‍රී ලංකාව තුළ ෆේස්බුක් මාධ්‍යය ඔස්සේ පමණක් වෙළෙඳප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සිදුකරන ව්‍යාපාර තුනක් අධ්‍යයනයට යොදා ගැනීම සිදුකරන ලදී. ඒ අනුව වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ෆේස්බුක් ඵලදායී මාධ්‍යයක්ද? යන ගැටලුව පිළිබඳව මෙහිදී අධ්‍යයනය කරනු ලබයි.

පර්යේෂණ අරමුණ

- ශ්‍රී ලංකාව තුළ සුළු පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයින්ට වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ෆේස්බුක් ඵලදායී මාධ්‍යයේ ඵලදායී බව සොයා බැලීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වේ.
- කුඩා පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් ෆේස්බුක් මාධ්‍යය තුළ වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය පිළිබඳ දරණ අදහස හඳුනාගැනීමද මෙහි තවත් අරමුණක් වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා අධ්‍යයන ස්ථාන ලෙස ෆේස්බුක් හරහා පමණක් වෙළඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණයේ යෙදෙන කොළඹ නගරය ආශ්‍රිත ව්‍යාපාර 3 ක් තෝරා ගනු ලැබිණ. ඒ අනුව රාස්කල්ස් (Rascal) - (බිස්කට් හා කේක් නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක්), ද බ්ලූම් රූම් (The Bloom Room) - (ස්වභාවික මල් අලෙවිසැලක්), ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (The Sandwich Factory) - (සැන්ඩ්විච් වර්ග අලෙවිසැලක්) යනාදී වශයෙන් ස්ථාන තුනක් තෝරාගත් අතර එහි හිමිකරුවන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් තොරතුරු රැස්කිරීම සිදුකරන ලදී. තවද ඔවුන්ගේ පිටුවල ඇති දත්ත අන්තර්ගත විශ්ලේෂණයට ලක්කරමින් කරුණු අනාවරණය කර ගන්නා ලදී.

සාහිත්‍ය අධ්‍යයනය

මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සුළු පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයින්ට වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ෆේස්බුක් ඵලදායී මාධ්‍යයක් වී තිබේද? යන්න සොයා බැලීමයි. රයිස් විශ්ව විද්‍යාලය විසින් මාස 3 ක් පුරා පුද්ගලයින් 1700 සහභාගී කරගෙන සිදුකළ පර්යේෂණය මගින් එළඹුණු නිගමනවලට අනුව “Facebook Fan Pages Are Effective Marketing Tool” ෆේස්බුක් ෆැන් පිටු ඵලදායී අලෙවිකරණ මෙවලමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත (sciencedaily:2000). ෆේස්බුක් වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හරහා කුඩා කණ්ඩායම් ඉලක්කගත කරගත යුතු අතර එමගින් වැඩි ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකිවේ. (ෆිල් ඩන්: 1998). ලිනකඩ්ඉන් නම් මාධ්‍යයේ හා ෆේස්බුක් මාධ්‍යයේ පළවූ වෙළෙඳ දැන්වීම් වලට ඇති කැමැත්ත ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. (grandmamaryshow:2001).

දත්ත විශ්ලේෂණය

මෙම අධ්‍යයනයේ දී ලැබුණු දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණාත්මක මෙන්ම ගුණාත්මක විශ්ලේෂණය ද භාවිතා කළෙමි. ඒ අනුව ෆේස්බුක් ඵලදායී ප්‍රචාරණ හා අලෙවිකරණ මාධ්‍යයක් බව තහවුරු කර ගැනීමට අලෙවිකරණයේදී මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කරන කරුණු 4 ක් යොදා ගනිමි. පර්යේෂණයේදී ලබාගත් තොරතුරු ඊට අදාළ අනෙකුත් තොරතුරු සමග සන්සන්දනය කරමින් මෙම කරුණු 4 තෘප්ත කරනවාද යන්න විශ්ලේෂණයට බඳුන් කළෙමි. ඒ අනුව ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ඵලදායී මාධ්‍යයක් නම්

- ★ ප්‍රචාරණය වඩා ලාබ්‍යදායක වීම
- ★ ඉලක්කගත පිරිස වෙත ළඟා වීමේ හැකියාව

- ★ ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලියට දායක වීමේ හැකියාව
- ★ අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් කිරීමේ හැකියාව

යන මූලික කරුණු තෘප්තවීම වැදගත් වේ. මෙය ශේෂයක් හරහා සිදුවනවාද? යන්න සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍ය හා සසඳමින්, ශේෂයක් උත්පිටුවේ තොරතුරු ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී.

වෙළඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ශේෂයක් ඵලදායී මාධ්‍යයක්ද? යන ගැටලුව සෙවීමට කරන මෙම පර්යේෂණයේදී යොදාගත් ව්‍යාපාර තුනේම හිමිකරුවන් පැවසූ ප්‍රධාන කරුණ වූයේ සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යවල ප්‍රචාරණය වියදම් කරන මුදලට වඩා බොහෝ අඩු මුදලකට වැඩි ප්‍රචාරණයක් ලබාගත හැකි මාධ්‍යයක් බවයි. එහි සත්‍ය අසත්‍ය බව විශ්ලේෂණය කරගැනීම සඳහා සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යවල ප්‍රදාරණය සඳහා යන වියදමක් ශේෂයක් ප්‍රචාරණයට යන වියදමක් යන දෙක සන්සන්දනය කර කරුණු විශ්ලේෂණය කර ගැනීම සිදු කළෙමි. විශේෂයෙන් සුළු පරිමාණයේ ව්‍යාපාරිකයින් හට ප්‍රචාරණයට වියදම් කිරීමට විශාල මුදලක් නොමැති බව පැහැදිලි කරුණකි. එසේම දැන්වීමක් නිර්මාණය කිරීමට වෙළෙඳ ප්‍රචාරණ ආයතනයකට බාර දීමේදී ද විශාල වියදමක් දැරීමට සිදුවේ. ප්‍රචාරය කරවීම සඳහාද එසේමය. මෙම සංසන්දනය සඳහා ප්‍රධාන ධාරාවේ සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍ය ලෙස සැලකෙන පුවත්පත්, රූපවාහිනී මාධ්‍යයන් දෙකක් යොදාගත් අතර ඒවායේ දැන්වීමක් පළ කිරීම සඳහා යන වියදම ශේෂයක් මාධ්‍යයේ දැන්වීමක් පළ කිරීමට මෙම ව්‍යාපාරිකයින් තිදෙනාට ගිය වියදම හා සසඳා බැලීම සිදුකරනු ලැබේ. ඒ අනුව පුවත්පත් මාධ්‍ය සැලකීමේදී ලේක් හවුස් ආයතනයේ පුවත්පත්වල සම්පූර්ණ පිටුවක් සඳහා යන ප්‍රචාරණ වියදමක් උපාලි පුවත්පත් ආයතනයේ පුවත්පත්වල සම්පූර්ණ පිටුවක් සඳහා යන ප්‍රචාරණ වියදමක් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.

එසේම රූපවාහිනී මාධ්‍යය පිළිබඳව සැලකීමේදී එහි ප්‍රයිම් ටයිම් සීමාව තුළ ප්‍රචාරය සඳහා යන වියදම සැලකිල්ලට බඳුන් විය. මෙම රූපවාහිනී නාලිකාවල තත්පර 30 දැන්වීමක් ප්‍රචාරය සඳහා අයකරන මුදල සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ජාතික රූපවාහිනිය හා ස්වාධීන රූපවාහිනිය යන මාධ්‍යයන් දෙක මේ සඳහා යොදා ගනිමි.

- ලේක් හවුස් පුවත්පත් ආයතනයේ පුවත්පත් පිළිබඳව සැලකීමේදී සිංහල, ඉංග්‍රීසි, හා දෙමළ පුවත්පත් මුද්‍රණය කරන බව දැකගන්නට ලැබුණි. එහි සිංහල පුවත්පත් අතර වැඩිම මිල සිඵමිණ පුවත්පතේ වූ අතර සම්පූර්ණ පිටු දැන්වීමක් සඳහා රු. 528000 ක් අය කරනු ලබයි. ඉංග්‍රීසි පුවත්පත් අතර සන්ඩේ ඔබ්සර්වර් වැඩිම මිල පෙන්වූ අතර එය රු. 404800 ක් විය. දෙමළ පුවත්පත් අතර වැඩිම මිල තිනකරන් විරමන්ජරි පුවත්පත සඳහා වූ අතර එය රු. 132000 විය.
- උපාලි පුවත්පත් ආයතනයේ පුවත්පත් පිළිබඳව සැලකීමේදී සිංහල පුවත්පත් අතර ඉරිදා දිවයින පුවත්පතේ සම්පූර්ණ පිටු දැන්වීමක් සඳහා රු. 330000 අයකරන බව දැක්විණි. ඉංග්‍රීසි පුවත්පත් අතර සන්ඩේ අයිලන්ඩ් පුවත්පතේ සම්පූර්ණ පිටු දැන්වීමක් සඳහා රු. 126000 අයකරන බව පෙනුණි.

ෆේස්බුක් හි දැන්වීමක් පළ කිරීම සඳහා මෙම පර්යේෂණයට තෝරාගත් ව්‍යාපාර කුනකට ගිය වියදම පිළිබඳව ලබා ගත් තොරතුරු අනුව (ඩොලර් 1 = රු. 100 නම්) රාස්කල් (**Rascal**) ඩොලර් 100 (රු. 10000), ද බ්ලූම් රූම් (**The Bloom room**) -ඩොලර් 50 (රු. 5000), ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (**The Sandwich Factory**)- ඩොලර් 80 (රු. 8000) විය. මෙය දින කිහිපයක් සඳහා වෙන් කර ගෙන තිබුණි.

මෙම කරුණු මගින් පෙනී යන කාරණය වන්නේ පුවත්පත් මාධ්‍යයේ දැන්වීමක් පළ කිරීම සඳහා විශාල වියදමක් යන බවයි. එය පිටු 1/2, 1/4, 1/8 වශයෙන් ඇති වුවද ආකර්ෂණීය දැන්වීමක් පළ කිරීමට අවම වශයෙන් රු. 20000 වැඩියෙන් වැය කළ යුතු බව පෙනී යයි. විශේෂත්වය වන්නේ දැන්වීම පළ කළ හැක්කේ එම පුවත්පතේ එක් දිනයකදී පමණි. තවත් දිනක පළ කිරීමට නම් එම මුදලම නැවත වියදම් කළ යුතුය. සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරිකයාට එය දැරිය හැකි මිලක් නොවේ. නමුත් ෆේස් බුක් හි ප්‍රචාරණය සඳහා යන වියදම ඊට සාපේක්ෂව ඉතා අඩු බව පෙනී යයි. එසේම එය දින කිහිපයක් පුරාම පළ කිරීමේ හැකියාවද පවතී.

රූපවාහිනී මාධ්‍යයන් තුළ ප්‍රචාරණය සඳහා යන වියදම හා ෆේස්බුක් ප්‍රචාරණය සඳහා යන වියදම අතර සන්සන්දනාත්මක විශ්ලේෂණයේදී ජාතික රූපවාහිනිය හා ස්වාධීන රූපවාහිනිය යන නාලිකා දෙකේ ප්‍රයිම් ටයිම් සීමාව තුළ දැන්වීමක් ප්‍රචාරය කිරීම සඳහා අයකරන මුදල පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇත. එහිදී ප්‍රයිම් ටයිම් අවස්ථාවන් ලෙස ප්‍රවෘත්ති හා නාට්‍ය විකාශය වන වේලාවන් සලකිල්ලට ගෙන ඇත.

- ජාතික රූපවාහිනියේ ප්‍රයිම් ටයිම් සීමාව තුළ ප්‍රවෘත්ති හා කාලීන සිදුවීම් වැඩසටහන්වලදී තත්පර 30 දැන්වීමක් සඳහා දිනපතා ප.ව 8.00 - 8.30 කාලය තුළ රු. 70000 මුදලක් අයකරන බව පෙනී ගියේය. එසේම දිනපතා ප.ව 8.35 - 9.00 දක්වා නාට්‍යය විකාශය වන අවස්ථාවේදී තත්පර 30 ක දැන්වීමක් සඳහා රු. 100000 ක මුදලක් අය කරනු ලබයි.
- ස්වාධීන රූපවාහිනී නාලිකාව සැලකූ විට දිනපතා ප.ව 7.00 - 7.30 ප්‍රවෘත්ති විකාශය වන අවස්ථාවේදී තත්පර 30 ක දැන්වීමක් සඳහා රු. 90000 ක මුදලක් අය කරන බව දැකිය හැකිවිය. එසේම දිනපතා ප.ව 7.30 - 9.00 දක්වා විකාශය වන සිංහල ටෙලි නාට්‍ය සඳහා තත්පර 30 දැන්වීමක් සඳහා රු. 130000 ක මුදලක් අය කරනු පෙනින.

මෙහිදී පෙනී ගිය කාරණය වන්නේ රූපවාහිනී මාධ්‍යය තුළ දැන්වීමක් ප්‍රචාරය කිරීම සඳහා අධික මුදලක් වැයවන බවයි. මෙය තත්පර 30 දැන්වීමක් සඳහා පමණි. තත්පර 10 පටන් විනාඩි 1 දක්වා කාල පරාසයන් තිබුණද මෙය ප්‍රචාරය කරන දිනයක් පාසා ගෙවීමට සිදුවේ. එය විශාල මුදලකි. නමුත් ෆේස්බුක් සඳහා එතරම් මුදලක් වැය නොවන බව ව්‍යාපාරිකයන් පැවසූ කරුණුවලින් පෙනී යයි. එසේම ඔබ එම පිටුවේ රසිකයෙක් වූ පසු ව්‍යාපාර පුවත් නොමිලේම යැවිය හැකිවීම විශේෂත්වයක් බව පැවසූහ.

ඉහත මාධ්‍යයන් වන පුවත්පත හා රූපවාහිනිය සලකා බැලීමේදී පෙනී ගිය ප්‍රධාන කාරණා වන්නේ එම මාධ්‍යයන් දෙක තුළ දැන්වීම් ප්‍රචාරය කිරීමේදී වැඩි වියදමක් දැරිය

යුතු බවයි. නමුත් මෙම ව්‍යාපාරිකයින්ට ෆේස්බුක් හරහා ප්‍රචාරණයට සාපේක්ෂව අඩු මුදලක් වැයවී ඇති බව පෙනී යයි.

සාර්ථක හා ඵලදායී වෙළඳ ප්‍රචාරණ මාධ්‍යයක් නම් එයට ඉලක්ක ගත පිරිස කරා ළඟා වීම ඉහළ සුදුසුකමක් වේ. මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගත් ව්‍යාපාර තුනේ හිමිකරුවන් සමඟ පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් එකී යථාර්ථයේ සත්‍ය අසත්‍ය බව විශ්ලේෂණය කර ගැනීම සිදු කරන ලදී.

මෙම සම්මුඛ සාකච්ඡාවලදී ඔවුන්ගෙන් ඉදිරිපත් වූ ප්‍රබල අදහසක් වූයේ තමාගේ ඉලක්කගත කණ්ඩායම විවිධ අංශ යටතේ නිශ්චිත ලෙස ඉලක්ක ගත කර ගැනීමේ හැකියාව ෆේස්බුක් මාධ්‍යයට පවතින බවයි.

• රාස්කල්ස් (Rascals) - ෂෙරොන් රොෂ්

“මගේ ඉලක්කගත කණ්ඩායම විදිහට විශේෂයෙන් තරුණ පිරිස අවුරුදු (13-35) තමා මුලින්ම හිතාගෙන හිටියේ. නමුත් මගේ මිතුරා කිව්වා (13-50) වෙනකම් ටාගටි කරන්න කියලා. ෆේස්බුක් වල අපි ඇඬි එකක් දාන්න කලින් ugu age group, interests, relationship status male, female මේ වගේ ගොඩක් අංශ යටතේ ඉලක්ක කරන්න පුළුවන්. අනෙක් කිසිම මාධ්‍යයකින් මෙහෙම ඉලක්කගත කිරීමේ ලැබෙන්නේ නෑ.....”

• ද බ්ලූම් රූම් (The bloom room) – සරත් සත්‍යමුර්ති

“සාමාන්‍යයෙන් හැම ජාතියකම ලාංකිකයන් අප ඉලක්ක කරනවා. විශේෂයෙන් මැද පෙරදිග ඥාතීන් සිටින අය, උත්සව, මංගල උත්සව සමරන අය අපි ඉලක්ක කරනවා. මම මුලින්ම ඉලක්කගත කළේ අවු (16-40) දක්වා පිරිසයි. facebook වල ඇඬි දාන්න ක්‍රම දෙකක් තියෙනවා. එකක් කිලික් පදනම යටතේ හා අනෙක ඉම්ප්‍රේෂන් පදනම යටතේ. මම ඉම්ප්‍රේෂන් පදනම තෝරා ගත්තා. අපේ අපේ දැන්වීම් අපිටම කරන්න ලැබීමත්, අමතර වියදමකින් තොරව අපටම තීරණ ගැනීමට හැකිවීමත් නිසා ඉලක්ක ගත පිරිසට කෙලින්ම අපිට ළඟා වෙන්න පුළුවන්.”

• ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (The Sandwich Factory) – හිෂාම් කාඩර්

“ඇත්තෙන්ම කියනවට හැම ඔප් වැනල් එකක්ම හැමෝම බලනවා.... හැම පත්තරයක්ම රේඩියෝ වැනල් එකක් ගත්තහමත් තත්වේ ඒකයි. මේ හින්දා හරියට අපේ ඉලක්ක පිරිස වෙත යන්න ක්‍රමවේදයක් නෑ. විශාල වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කරල දැමීමත් එහි සාර්ථකත්වය ගැන මට විශ්වාස නෑ. මොකද අපි තාම පොඩි ව්‍යාපාර හින්දා. අනෙක් මාධ්‍යවල ප්‍රචාරණය මිල අධිකයි. දැන්වීම් ආයතනවලට වෙනම ගෙවන්න ඕන. නමුත් අඩුම ගානට නිශ්චිත ලෙද අපේ පාරිභෝගිකයින් ඉලක්කගත කරන්න පුළුවන් ප්‍රබල මාධ්‍යයක් ලෙස ෆේස්බුක් මට පෙනවා දෙන්න පුළුවන්.”

ඔවුන් ඉදිරිපත් කළ අදහස් සමුදාය සලකා බැලීමේදී පෙනී යන කරුණක් වන්නේ අනෙක් සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යවලට වඩා විශේෂ ලක්ෂණ ගේස්බුක් මාධ්‍යය සතුවන බවයි.

ඉහත කරුණින් ආවරණ කරගත හැකි වන්නේ ගේස්බුක් මාධ්‍යයට අනෙක් සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යවලට වඩා තම ඉලක්ක පිරිස් ග්‍රහණය කර ගැනීමේ විශේෂ හැකියාවක් තිබෙන බවයි. ඒ අනුව ව්‍යාපාරිකයන්ට තම ඉලක්ක ගත පිරිස වෙත ළඟා වීමට ගේස්බුක් හොඳ මාධ්‍යයක් වී ඇති බව ඔවුන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡාවේදී පැවසූ කරුණුවලින් තහවුරු විය.

පාරිභෝගිකයන් දක්වන අදහස් එහි තම ව්‍යාපාරය පිළිබඳ යහපත් ආකල්ප ගේස්බුක් හි අනෙක් පිරිසට බලපාන බව එහි හිමිකරු පැවසීය. ඔහුගේ නිෂ්පාදන භාවිතා කර සැහිමකට පත්වූ පාරිභෝගිකයන් රාස්කල්ස් (Rascals) පිටුවේ මෙසේ දක්වා තිබුණි.

- රාස්කල්ස් (Rascals) පිළිබඳ පාරිභෝගික අදහස්

මේ ආකාරයට සෘජු ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රමය අනෙක් මාධ්‍යවල දැකීමට තරමක් අසීරු වේ. ඒ අනුව ගේස්බුක් පාරිභෝගික අදහස්වලට ඉඩ ලැබෙන ව්‍යාපාරිකයාට තම අලෙවිය හා භාණ්ඩ ගැන හොඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි මාධ්‍යයක් බව මෙම අදහස් දෙස බැලීමේදී පෙනීයයි.

- බ්ලූම් රූම් (The bloom room) පිළිබඳ පාරිභෝගික අදහස්

ද බ්ලූම් රූම් (The bloom room) සමඟ තම පාරිභෝගිකයින් සුභදැයිලිව අදහස් දක්වන බව ඔහු පැවසීය. එය තම ව්‍යාපාරයේ දියුණුවට හේතුවන බවත් ගේස්බුක් එම සමීප බව ඇති කරන ප්‍රබල මාධ්‍යයක් බවත් පැවසීය. ඒ බව මෙම පාරිභෝගික අදහස් මඟින් තහවුරු වේ.

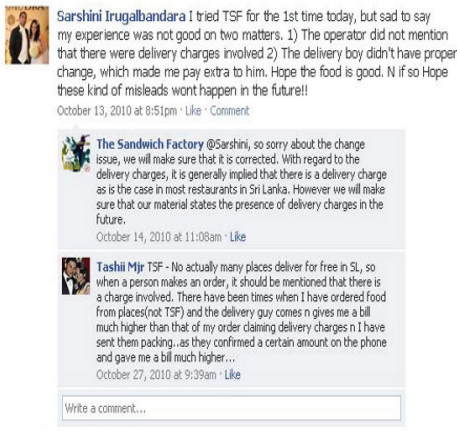
ඔවුන්ගෙන් අලංකාර මල් මිලදී ගත් මේ සියලුම පාරිභෝගිකයින් ඔවුන්ගේ සේවාව වෙනුවෙන් ප්‍රසාදය ශ්‍රේණිමත් කරන පළකර ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රේණිමත් අනෙක් මාධ්‍යවලට වඩා සෘජු ප්‍රතිචාර දැක්විය හැකි හොඳ මාධ්‍යයක් බව තහවුරු වේ. ඉහත කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමේදී ශ්‍රේණිමත් කරන ව්‍යාපාරික අරමුණු සිදුවුවත් ද්විපාර්ශ්වීය සන්නිවේදනය මැනවින් කළ හැකි මාධ්‍යයක් බව පෙනී යයි.

• ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (The Sandwich Factory) ගැන පාරිභෝගික අදහස්

ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (The Sandwich Factory) හිමිකරු කියා සිටියේ ශ්‍රේණිමත් නිසා තම ව්‍යාපාරයේ හොඳ මෙන්ම නරකද හඳුනා ගැනීමට හැකියාව ලැබුණු බවයි. එම අවන්හලේ සැන්ඩ්විච් ආහාරයට ගත් පුද්ගලයෙක් එම අවන්හලේ සිට ඔහුගේ ඡායාරූපයක් ගෙන ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (The Sandwich Factory) ෆැන් පිටුවේ දමා තිබෙනු දකගත හැකි විය. මෙය නොමිලේම එම අවන්හලට ලැබෙන ප්‍රචාරණයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. වෙනත් මාධ්‍යවලට මෙය කළ නොහැක. එම වාසිය ව්‍යාපාරිකයාට අත්කර දුන්නේ ශ්‍රේණිමත් මාධ්‍යයි. එම ව්‍යාපාරයේ නාමය ජනතාව අතරට ගෙනයාමට මෙය ඉවහල් වේ. මෙම ඡායාරූපයෙන් ඒ බව සනාථ වේ.

එසේම ඔවුන්ගේ සේවාව පිළිබඳ පාරිභෝගිකයන් සෘජුවම වෝදනාවන් එල්ල කර ඇති අයුරු ෆැන් පිටුවේ දැක ගැනීමට හැකි වූ අතර එම ප්‍රතිචාරවලට ව්‍යාපාරිකයා ඉතා සංයමයෙන් පිළිතුරු දී ඇති අයුරුද දැකගත හැකි විය. ඒ අනුව සාර්ථක ද්විපාර්ශ්වීය සන්නිවේදනයකට අනෙක් මාධ්‍යවලට වඩා ශ්‍රේණිමත් සෘජුවම මඟපාදන බව විශ්ලේෂණය කර ගැනීමට හැකිවිය.

ඉහත සඳහන් කළ කරුණු සියල්ලම සැලකිල්ලට ගෙන විශ්ලේෂණයේ යෙදීමේදී ව්‍යාපාරිකයෝ තිදෙනා සම්මුඛ සාකච්ඡාවේදී පළකළ අදහස් ඔවුන්ගේ ෆෑන් පිටුවේ වෝල් (Wall) එක තුළ සිදුවී ඇති අයුරු දැක ගැනීමට හැකිවිය. ඒ අනුව ෆේස්බුක් මාධ්‍ය ඔස්සේ ව්‍යාපාරිකයාට වෙනත් කිසිදු මාධ්‍යයක නැති ආකාරයට සෘජුවම තම පාරිභෝගිකයා සමඟ ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලියට දායක වීමේ හැකියාව පවතින බව තහවුරු විය.

මෙම සමීක්ෂණයේදී අනෙකුත් මාධ්‍යයන් යොදාගෙන සිදු කරන අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් (ප්‍රමෝෂන්) ෆේස්බුක් හරහා මෙම ව්‍යාපාරිකයන්ට කර ගැනීමට හැකිවී තිබේද? යන්න ඔවුන්ගේ ෆේස්බුක් ෆෑන් පිටුවේ වෝල් (wall) එකේ දත්ත විශ්ලේෂණයට ලක් කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකිය. මෙම පර්යේෂණයේදී ව්‍යාපාරිකයන් තිදෙනා හා සම්මුඛ සාකච්ඡාවෙන් ලබාගත් තොරතුරුවලට අනුව පොදුවේ පැවසූ කරුණු කිහිපයක් සඳහන් කිරීම වැදගත් වේ.

- ❖ ඔවුන් තිදෙනාම ෆේස්බුක් හරහා තම අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන බවත් එමඟින් සාර්ථක අලෙවියක් ලබා ගන්නා බව
- ❖ තම පාරිභෝගිකයන් සමඟ සෘජුවම ප්‍රතිචාර හා ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලියේ යෙදීමට හැකියාව වෙනත් මාධ්‍යවලට වඩා ෆේස්බුක් වල ප්‍රබල ලෙසට ඇති බවත් එහිදී තම භාණ්ඩ හා සේවාවල හොඳ මෙන්ම නරක යන දෙකම පිළිබඳ පාරිභෝගිකයන්ට සෘජු ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමට හැකියාව ඇති බව
- ❖ ඔවුන්ගේ අලුත් තොරතුරු වෝල් (wall) එකේ සඳහන් කළ සෑහින් තම පිටුවේ සිටින සියලු දෙනාට එය ඝෂණිකව යන බවත්, ඒ හරහා වයිරල් අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය (Viral marketing) නොමිලේම සිදුවන බව

ඒ අනුව එම ව්‍යාපාර තුනේ ෆෑන් පිටුවේ අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් කිහිපයක් ගෙන ඔවුන් පැවසූ කරුණුවල සත්‍ය අසත්‍ය බව විශ්ලේෂණය කර ගැනීම සිදු කරන ලදී.

රාස්කල්ස් (Rascals)

ඔහු මෙම අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම සිදු කරනු ලැබුවේ IPL ක්‍රිකට් තරගාවලිය පවතින සමයේදී බව සඳහන් කරන ලදී. එහිදී ඔහු නිෂ්පාදනය කළ වොකලට් විප් කුකිස් හා ඩබල් වොකලට් විප්ස් සඳහා මෙම අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම සිදු කර තිබුණි. ඒ පිළිබඳව වෝල් (wall) එකේ ඔහු වචනයෙන් සඳහන් කරන ලද අතර එහි මිල ගණන් සඳහන් කර තිබුණි. ඊට යටින් වරහන් තුළ මෙසේ දක්වා තිබුණි. (Hint - Cookies make great snack when watching sport IPL)

ඔහුගේ එම අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකමට යහපත් ප්‍රතිචාර ලැබී ඇති බව එහි අදහස් පළ කළ අයගෙන් පෙනී යයි. ඒ අනුව ඔහු එම කාලය තුළ කළ අලෙවි ප්‍රවර්ධනක්‍රියාකාරකම සඳහා ෆේස්බුක් මාධ්‍යය ඵලදායී ලෙස ඉවහල් වී ඇති බව මෙහිදී තහවුරු කර ගත හැකිය. එහි හිමිකරු සඳහන් කළ පරිදි මෙමගින් ඔහුට තම නිෂ්පාදන අලෙවිකර ගැනීමට හැකි වී ඇත.

ද බ්ලූම් රූම් (The bloom room)

The bloom room නම් මල් අලෙවිසැල හිමිකරු විසින් සිදු කරන ලද මෙම අලෙවි ප්‍රවර්ධනක්‍රියාකාරකම විශේෂ මිල අඩුකිරීමක් සම්බන්ධව කර ඇති බව නේ.

මෙම අලෙවි ප්‍රවර්ධනක්‍රියාකාරකම සඳහා ඔහුට යහපත් ප්‍රතිචාර ලැබී ඇති බව පාරිභෝගික අදහස් මගින් පෙනේ. ඔහු පැවසූ ආකාරයට එම මල්වලට කැමැත්තක් ඇති ඔහුගෙන් නිතිපතා මල් මිලදී ගන්නා පාරිභෝගිකයින් පැමිණ ඇති අතර හොඳ අලෙවියක් එමගින් ලැබුණු බව පැවසීය. පාරිභෝගික අදහස් මගින් ඒ බව පෙනී යයි. එමෙන්ම ව්‍යාපාර හිමිකරු තම පාරිභෝගිකයන් සමඟ සංවාදයේ යෙදී ඇති අයුරු දකගත හැකි විය.

ද සැන්ඩ්විච් ෆැක්ටරි (The Sandwich Factory)

The Sandwich Factory ෆැන් පිටුව දෙස බැලීමේදී අනෙක් ව්‍යාපාරිකයන් දෙදෙනාට වඩා වෙනස් ආකාරයෙන් අලෙවි ප්‍රවර්ධනක්‍රියාකාරකම් සිදු කරනු දකගත හැකිය. එය සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යවලද කිරීම අපහසු බව පෙනී යයි. ඔවුන් පවසන්නේ ජනතාව අතරට යාම සඳහා ෆේස්බුක් හරහා කරන මෙවන් අලෙවි ප්‍රවර්ධනක්‍රියාකාරකම් සාර්ථක බවය. ඒ අනුව ඔවුන් කිසියම් ප්‍රශ්නයක් තම පාරිභෝගිකයින්ගෙන් අසයි. එය ඉතාමත් විනෝද ජනක ලෙස ගොඩනගයි. උදාහරණ ලෙස මෙහිදී මූලිකම ඵලයට ආවේ කිකිලිද බිත්තරය ද? ලෙස අසයි. වඩාත් නිර්මාණශීලී අදහස ඉදිරිපත් කරන කෙනාට නොමිලේ සැන්ඩ්විච් ලබා දීමට ඔවුන් කටයුතු කරයි. ඒ හරහා ඔවුන් ප්‍රචාරණයේ යෙදෙයි.

නිගමන හා යෝජනා

මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව වූයේ වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ශ්‍රේණික ඵලදායී මාධ්‍යයක්ද? යන්න සොයා බැලීමයි. එහිදී සොයාගත් කරුණුවලට අනුව පෙනී ගිය කරුණයක් වූයේ සෙසු මාධ්‍යවලට වඩා ශ්‍රේණික හි දැන්වීම් ප්‍රචාරණය සඳහා සාපේක්ෂව අඩු මුදලක් වැය වන බවයි. ඒ අනුව ශ්‍රේණික මාධ්‍යය අනෙක් මාධ්‍යවලට වඩා අඩු වියදම් සහිත ප්‍රචාරණ මාධ්‍යයක් බව නිගමනය කෙරේ.

ශ්‍රේණික ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලියට සක්‍රියව දායක විය හැකි මාධ්‍යයක් බව දත්ත විශ්ලේෂණය මගින් නිගමනය කිරීමට හැකිවිය. තවද ශ්‍රේණික මාධ්‍යය අලෙවි ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් කළ හැකි මාධ්‍යයක් බවද නිගමනය කළ හැකි විය. ලබාගත් සියලු තොරතුරු දත්ත විශ්ලේෂණයට ලක් කිරීමෙන් වෙළෙඳ ප්‍රචාරණය හා අලෙවිකරණය සඳහා ඵලදායී මාධ්‍යයක් වීමට අවශ්‍ය මූලික කරුණු ශ්‍රේණික මාධ්‍යය තෘප්ත කරන බව තහවුරු නිගමනය ගැනීමට හැකිවිය. ඒ අනුව මහා පරිමාණයේ ව්‍යාපාර සඳහා මෙන්ම කුඩා පරිමාණයේ ව්‍යාපාර සඳහාද ශ්‍රේණික ඵලදායී මාධ්‍යයක් ලෙස යොදාගත හැකි නිගමනය කළ හැකිය.

මෙම පර්යේෂණයට අදාළව යෝජනා කිහිපයක්ද ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. අදවන විට ලංකාව තුළ ශ්‍රේණික වැඩිපුරම භාවිතා වන්නේ ඉංග්‍රීසි බසිනි. සිංහල බසින්ද ශ්‍රේණික පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව සිංහල යුනිකෝඩ් ක්‍රමය නිසා අතිවි ඇත. දේශීය සුළු පරිමාණයේ ව්‍යාපාරිකයින්ට මේ පිළිබඳ අවශ්‍ය දැනුම ලබාදීමෙන් හා පරිගනක සාක්ෂරතාව ඉහළ නැංවීමෙන් කොළඹට පමණක් නොව ශ්‍රේණික හරහා අලෙවිකරණය හා ප්‍රචාරණය ප්‍රාදේශීයව ව්‍යාප්ත කරවීමට කටයුතු කළ යුතු බව යෝජනා කෙරේ.

පරිශීලිත ග්‍රන්ථ

Chunawalla,SA, KC Sethiya, (2002). Foundations of Advertising – Theory and Practice, Mumbai, Himalaya Publishing House

Gunarathne, Shelton, A., (2000). Hand book of the media Asia. NewDelhi:Sage Publications.

Internet Usage Statistics in Sri Lanka, Colombo digital marketers, accessed 1st January 2009, <<http://www.digitalmarketer.lk>>

Kotler, Philip,(1999). Kotler On Marketing,New York,The free press.

Kotlar, p. and Armstrong G (1999). Principles of Marketing. 8th ed, NewDelhi, Prentice-Hall of India.

Paul Dunay, Richard Krueger,(2010). Facebook Marketing For Dummies, Hoboken,Wiley Publishing, Inc.

Vilanilam,v.j. & Varghese K.A (2004). Advertising Basics. New Delhi: Division of sage publications India pvt.Ltd.

රත්නායක, මනෝජී, ප්‍රසාන්, (2005). දැන්වීම්කරණය. කොළඹ 10, සීමාසහිත ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්) සමාගම.

විජයවර්ධන, කුසුම්සිරි, (1998). ප්‍රචාරණයේ වෙනස් වීම් රටා. කොළඹ 10, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

The Journal of Studies in Humanities

Volume 5 (I) 2019

පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ ආදිතම අභිලේඛන - මිහින්තලේ බ්‍රාහ්මී සෙල්ලිපි

ආර්ය ලගමුව

පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංගය,
සමාජීය විද්‍යා හා මානව ශාස්ත්‍ර පීඨය,
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලය.

Email : laga@rgp.ac.lk.

Abstract

It has to be admitted without any doubt that the basis of Sinhala language-literature in Sri Lanka is the Brahmi alphabet and a series of inscriptions. Cree from an indigenous source in India. BC Around 1000, the Brahmi alphabet originated. BC By about 300 the most common inscriptions were in vogue. At least Cry. BC The Brahmi alphabet migrated to Sri Lanka around 600, and the complete alphabet was established by Cree. BC With the arrival of Mahinda in 300. No matter what other documents were written in Lakdiva, the Sheela inscriptions were famously written by Cree. BC In the 3rd century.

The earliest inscriptions in Sri Lanka are cave inscriptions dating back to the pre-Brahmin period (3rd century BC - 1st century AD) according to archaeological features. These inscriptions, carved near the drips at the entrances of ancient caves, are both primitive and short-lived. There are more or less pre-Brahmi cave inscriptions in the Buddhist monastery complexes which are made up of stone cave systems in different parts of the country. The oldest of these caves as well as inscriptions are located in the Anuradhapura or Rajarata area. The main factors that influenced this were the arrival of Mahinda and Duminda, the establishment of Buddhism and the Buddha Sasana, the establishment of Buddhist educational centers, the establishment of Maha Viharas including the Sri Maha Bodhi and the Mahastupa as well as the longevity of Anuradhapura as the first kingdom and capital. It is reasonable to assume that among the Sangharama and Cave Monastery complexes around Anuradhapura, there are also the oldest cave inscriptions in the three remaining small remnant hills of Mihintale. The main purpose of this article is to explore that.

Keywords: Brahmi, alphabet, cave inscriptions, morphology, symbolic Indus Valley
alphabet, language, literature, anecdotes, education

හැඳින්වීම

වර්තමාන සිංහල අක්ෂර හෝඩිය හා සිංහල භාෂාව පැරණි බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාවෙන් හා ප්‍රාකෘත භාෂාවෙන් පරිණාමය වූ බව පොදු පිළිගැනීම යි. බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ඉන්දියාවෙන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි බවට ද විවාදයක් නැත. ඉන්දියාවේ ශිලා ලේඛන රචනා කිරීම ප්‍රකට ව ප්‍රචලිත වූයේ අශෝකාධිරාජ්‍ය යුගයේ ය. එහෙත් ක්‍රි. පූ. 3 සියවසට පෙර ඉන්දියාවේ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර භාවිත වූ බව පැරණි බෞද්ධ, බ්‍රාහ්මණ හා ජෛන යන ආගමික සාහිත්‍යගත තොරතුරුවලින් ද, ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධකවලින් ද සරල - සුගම අභිලේඛනවලින් ද තහවුරු වෙයි. ඒ. එච්. දැනි (1963 ; 217) ජේ. පී. බියුලර් (1877 ; 27) ඩී. ආර්. හන්ඩර්කර් (1925 ; 75) ඒ. කනිංහැම් (1877; 52) ජේ. මාර්ෂල් (1931 ; 43) යනාදි විද්වතුන් විසින් ද එය පිළිගනු ලැබේ. එපමණකුදු නොව බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ස්වදේශික ව ප්‍රභවය වූවක් බව ඔවුන් මෙන් ම සිඬිනි, ස්මිත්, හන්ටර්, ලැංඩන්, පිගට් ශීර්මා, ප්‍රත්කාන්, තෝමස් වැනි විශේෂඥයන්ගේ අදහස යි. ඒ අතර ලැංඩන්, (1931; 43) හන්ටර් (1934; 44) මහාදේවන් (1970) පර්පොලා (1975) රාවෝ (1979) නොරොසොව් (1981) ෆෙයාසර්විස් (1984) පරණවිතාන (1962 : 215- 222) යන උගතුන් බ්‍රාහ්මී ඉඤ්ඤ නිමිත රූපාක්ෂණ වලින් පරිණාමය වූ බව පවසන අතර ඉඤ්ඤ නිමිතාක්ෂර කියවා අර්ථගැන්වීමට ද ඔවුහු උත්සුක වූහ. මහාවාර්ය පරණවිතාන විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ බ්‍රාහ්මී නොවන සංකේත (Non Brahmi Symbols) පදනම් කරගෙන එම රූපාක්ෂර කියවා අර්ථකථනය කිරීම බෝහෝ දුරට සාර්ථක වූ නමුදු එය පිළිගැනීමට බොහෝ උගතුන් මැළි වූවත් බ්‍රාහ්මී අක්ෂරත් ඉඤ්ඤ නිමිත රූපාක්ෂරත් අතර යම් සම්බන්ධතාවක් පවත්නා බව පැහැදිලි විය. ඒ අනුව ඉඤ්ඤ නිමිතාක්ෂර දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පරිණාමය වී බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ප්‍රභවය වීමෙන් අනතුරුව ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවස වන විට එම අක්ෂර මාලාවෙන් අශෝක ශිලා ලේඛන රචනා වූ බව උපකල්පනය කළ හැකි ය.

සාකච්ඡාව

ඉඤ්ඤ නිමිතාක්ෂර හා බ්‍රාහ්මී අක්ෂර අතර ඇති සමානත්වයත් ඉඤ්ඤ නිමිතාක්ෂර බ්‍රාහ්මී අක්ෂර දක්වා පරිණාමය හා විකාශය වූ ආකාරයත් පැහැදිලි ව පෙන්වන ප්‍රබල පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක සතරක් තිබේ. 1. ඉන්දියාවේ හා ලංකාවේ මහාශිලා යුගයේ මෙන් ම ඉන්දියානු තඹ යුගයේ මැටි මෙවලම්වල විත්‍රාකාර 2. දෙරටේ පුරාණ හෙවත් ගස් එබූ කාසිවල සංකේත 3. ශ්‍රී ලංකාවේ බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි වල බ්‍රාහ්මී නොවන සංකේත සහ 4. මහාශිලා සෙල් මංජුසාවල පියන්වල අක්ෂර සංකේත ඒ සිව් වර්ගය යි. එහෙයින් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ආකස්මිකව හදිසියේ ප්‍රභවය වූවක් නොව සියවස් ගණනාවක් තුළ පරිණාමය වීමෙන් සකස් වූ බව තහවුරු වෙයි. බී. බී. ලාල් (1955 : 105) ඉඤ්ඤ නිමිතාක්ෂර තඹ යුගය හා යකඩ යුගය හරහා විකාශනය වී ක්‍රි. පූ. 10 වන සියවස වන විට බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව නිර්මාණය වන්නට ඇති බව නිගමනය කළේය. එතැන් සිට සරල, කෙටි, සුළු දෛනික ලේඛණ සඳහා භාවිත වූ බ්‍රාහ්මී ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවස සමයේ ශිලා ලේඛන රචනා කිරීම වැනි මහා පරිවාර ලේඛන කාර්යයන් සඳහා සුලභව ඉන්දියාවේ යොදා ගත් බව තහවුරු වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රි. පූ. 6 වෙනි සියවසේ සිට ලේඛන කටයුතු සිදු වූ බව වංසකථාවල සඳහන් වෙයි. මහාවංසයේ විජය (මව : 7 ප. 51 ගා) පඩි රජු (මව: ප. 7 : 57 ගා.) සුමිත්ත

(මව : 8 ප; 3 ගා) පණ්ඩුකාභය (මව. 10 ප ; 48 ගා.) යන රාජකීයයන් අතර ලිපි ලේඛන හුවමාරු වූ බව සඳහන් වෙයි. ඒවා කුමන ලේඛන ද යන්න සඳහන් නොවන නමුදු “පණ්ණ (පත්) යන වචනයෙන් හඳුන්වා තිබෙන බැවින් පත් යනු “තල්පත්” විය යුතුය. ඒ අනුව එකල දෛනික කාර්යයන් සඳහා කාබනික ද්‍රව්‍ය වල සුළු සුළු ලේඛන රචනා කරන්නට ඇත. නමුදු කල් පවත්නා ස්ථිරසාර හා වැදගත් විශාල ලේඛන කාර්යයක් සිදු වූ බවට ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය වලවත් කිසිදු සඳහනක් නොවේ. ඓතිහාසික ද්‍රව්‍ය කෙටි කලකින් විනාශ වන හෙයින් ඒ යුගයට අයත් කිසිදු සුළු සාධකයකුදු ශේෂ නොවුවා විය හැකිය.

ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවසේ මිහිඳු හිමියන් විසින් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ලංකාවට ගෙනෙන ලද බව පොදු පිළිගැනීම ය. එහෙත් බියුලර් (1898 : 27, 1904 : 17, 33.) ප්‍රනාන්දු (1949 : 283, 301) කුලසූරිය (1991 : 21) දානි (1963 : 217) ගොඩකුඹුර (1980 : xvii) මුදියන්සේ (1987 : 125) දැරණිගල (1990 : 260 ; 1992 : 159) යනාදි විද්වතුන් විසින් බොහෝ කලක සිට මහින්දාගමනයට පෙර සිට බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ශ්‍රී ලංකාවේ සීමිත වශයෙන් හෝ භාවිත වූ බව පෙන්වා දෙන ලදී. සමහර විට මොහොන්ජොදරෝ විනාශයට වලින් බ්‍රාහ්මී සකස් වී කාලයාගේ ඇවෑමෙන් දකුණු ඉන්දියාවට පැමිණ එහිදී තව දුරටත් විකාශනය වී දක්ෂිණ භාරතීය විශේෂය බිහිවන්නට ඇති අතර පුරාණයේ සිට එම අර්ධද්වීපය හා ලංකාව අතර පැවැති සම්බන්ධතා මඟින් දකුණු ඉන්දියාවේ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ක්‍රි. පූ. 3 සියවසට පෙර ලංකාවට එන්නට ඇති බවත් එසේ නොවූ නොත් උතුරු ඉන්දියාවේ නැගෙනහිර හා බටහිර ප්‍රදේශ වලින් සෘජුව ම සුමුදු මාර්ග ඔස්සේ බ්‍රාහ්මී ලංකාවට එන්නට ඇති බවත් ප්‍රනාන්දු ගේ (1969 : 21) අදහස විය.

ඒ සඳහා ඔහු ඉදිරිපත් කරන ප්‍රබල සාධක අතර දෙරටේ අක්ෂරවල වෙනස්කම් ප්‍රධාන වේ. අශෝක බ්‍රාහ්මී හෝඩියේ නැති අක්ෂර කිහිපයක් ම ලංකාවේ බ්‍රාහ්මී හෝඩියේ තිබෙන අතර ඒවා දකුණු ඉන්දියානු අක්ෂර වලට සාකලයයෙන්ම සමාන වෙයි. විශේෂයෙන් ම අ, ඉ, ම ඒ අතර ප්‍රමුඛ වේ. කුලසූරියගේ (1991 : 21) තර්කය වන්නේ මිහිඳු හිමියන් විසින් කාණ්ඩ 19 කින් යුක්ත සිහලට්ඨකථා සිංහල භාෂාවෙන් රචනා කළ හෙයින් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව හා සිංහල භාෂාව ඒසා විශාල මහාපරිමාණ සාහිත්‍ය කාර්යයක් සඳහා භාවිත කිරීමටත් ගැටලුවකින් තොරව ඒවායේ අර්ථවර්ණනා සැපයීමටත් තරම් වර්ධනය වී තිබිය යුතු බවත් ඒ අනුව මිහිඳු හිමියන්ට පෙර මෙරට බ්‍රාහ්මී අක්ෂර හෝඩිය හා සිංහල භාෂාව භාවිතා වී තිබෙන බවත් අට්ඨකථා තේරුම් ගැනීමට තරම් ලාංකේය ජනයාට දැනුම තිබුණු බවත් ය.

මේ සඳහා පාදක වන ප්‍රධාන පුරාවිද්‍යා සාධක දෙකක් ද අනාවරණය කරගෙන තිබේ. මහාශිලා යුගයේ ශිලා මංජුසා පියන්වල අක්ෂර හා සංකේත සහ එම යුගයට අයත් මැටි බඳුන්වල තිබෙන අක්ෂර හා සංකේත යන දෙවර්ගය යි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහාශිලා යුගය අඩු ම තරමින් ක්‍රි. පූ. 9-3 වන සියවස දක්වා පැවැති බව තහවුරු වී තිබේ. දැරණිගල විසින් (1990 : 260, 1992 : 159) අනුරාධපුර ඇතුළු නුවර මැටි බඳුන්වල කෙටි බ්‍රාහ්මී වචන හා අකුරු අවම වශයෙන් ක්‍රි. පූ. 6-5 සියවසට අයත් වන බව තහවුරු කර තිබේ. ඒ සමඟ සොයා ගන්නා ලද සිහින්, තියුණු තුඩක් සහිත ඇත්දත් උපකරණය (පන්හිඳ වැනි) බ්‍රාහ්මී අක්ෂර කුරුටු ගැම සඳහා භාවිත කරන්නට ඇති බව ද ඔහු (1969-1972 : 159, 17, 18) උපකල්පනය කළේය. මෙම වර්ගයේ උපකරණ ඉන්දියාවේ ද පුරාවිද්‍යා ස්ථාන කිහිපයකින්ම සොයාගෙන

තිබේ. උක්ත කරුණු අනුව ක්‍රි. පූ. 6-5 සියවසේ සිට බ්‍රාහ්මී අක්ෂර හා ලේඛන රචනය සුළු පරිමාණයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැති බවත් ඒ අනුව පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය (මව) තොරතුරු සමඟ විසංවාදි නොවන බවත් කිව යුතුය. එසේ වුව ද යම් යම් වචන හෝ කේවල අකුරු මිස පැහැදිලි අදහසක් ඇති වගන්තියක් හෝ ශිලා ලේඛනයක් මේ දක්වා ක්‍රි. පූ. 3 සියවසට පෙර යුගයෙන් අනාවරණය නොවේ. එයින් පැහැදිලි වන්නේ අක්ෂර මාලාවේ හා භාෂාවේ අසම්පූර්ණත්වය හෝ ලේඛන කලාව කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු නොවීම හා වාචනා සම්ප්‍රදායයට ප්‍රමුඛස්ථානය ලැබීම හෝ සංවිධානාත්මක ආගමක්, සාහිත්‍යයක්, ආගමික ග්‍රන්ථ මාලාවක් (ත්‍රිපිටකය වැනි) වර්ධිත අධ්‍යාපනයක් වැනි වැදගත් අංශ නොතිබීම විය හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව පරිපූර්ණත්වයට පත් වන්නේ ශිලා ලේඛන රචනා කිරීම ආරම්භ වන්නේ මහා පරිමාණ සාහිත්‍ය ලේඛන කාර්යයන් ආරම්භ වන්නේ ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවසේ මන්දගමනයෙන් අනතුරුව බව නිශ්චිත වශයෙන් ම තහවුරු වී තිබේ. බෞද්ධාගම හඳුන්වාදීමත් හික්ෂු පරම්පරාවක් බිහිවීමත් නිසා මෙරට සතර දිග්භාගයේ ම ගල් ලෙන් ආරාම ලෙස සකස් කරන ලදී. එයින්ද මුල් ම ලෙන් නම් දේවානම්පියතිස්ස රජු කර වූ මිහින්තලේ අටසැට ලෙන් සමූහය යි. (මව : 16, 12) ලක්දිව රචනා වූ මුල්ම බ්‍රාහ්මී ලේඛන ද බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපිය. මුල් ම ලෙන් සකස් කරන ලද්දේ මිහින්තලේ බැවින් ආදිතම ලෙන් ලිපි තිබිය යුත්තේ ද මිහින්තලේ යැයි සිතිය හැකිය. කාලීන විකාශය අනුව බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි වර්ග දෙකක් තිබේ. ක්‍රි. පූ. 3- ක්‍රි. පූ. 1 සියවස දක්වා යුගයට අයත් ලිපි පූර්ව බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි වන අතර ක්‍රි. ව. 1 - ක්‍රි. ව. 7 සියවස දක්වා වූ ලිපි අපර බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි වෙයි. ලෙන් ලිපි වලින් වැඩි ම ප්‍රමාණයක් රචනා වී තිබෙන්නේ අපර බ්‍රාහ්මී යුගයේ ය. එම ලිපි 2000ක් පමණ මේ වන විට අනාවරණය කරගෙන තිබේ. ගල් ලෙන් කටාරම අසල කොටා තිබෙන බ්‍රාහ්මී ලිපි අකුරු 4 සිට 75 දක්වා වූ ඉතා කෙටි සෙල්ලිපි වර්ගයකි. මෙම ලිපි වල අඩංගු වන්නේ දායකයාගේ නම, උපාධි නාම, තනතුරු නාම, ඥාතීත්වය, ප්‍රතිග්‍රාහක නාම, ලෙන් නාම යනාදි කරුණු එකක් දෙකක් හෝ කිහිපයක් සමඟ සිව්දිගින් වඩින හික්ෂුන්ට ලෙන පුජා කළ බව සඳහන් වන වගන්තියකි. එහෙත් එමඟින් සමකාලීන, අක්ෂර භාෂාව මෙන් ම ඓතිහාසික හා ආගමික, සාමාජික, වෘත්තීය, ආර්ථික හා දේශපාලනික යනාදි වැදගත් තොරතුරු අනාවරණය කරගත හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණතම බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි ක්‍රි. පූ. 1 වෙනි සියවසට අයත් වන බව ඉෂඩ් මුලර් ගේ මතය විය. ඩබ්ලිව් ගෙගර් (1958 : 5,) හා එස්. ඩබ්ලිව්. කරුණාරත්න (PFV:1 965 : 247) ක්‍රි. පූ. 2 වෙනි සියවසට අයත් වේයැයි නිගමනය කළහ. එහෙත් සෙනරත් පරණවිතාන (Paranavitana ; 1970) මෙරට ආදිතම බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවසේ මැද භාගයට අයත් වන බව තහවුරු කළේය. පසු කාලීන අනෙකුත් විද්වතුන්ගේ සොයාගැනීම් හා අනාවරණය කරගත් ලෙන් ලිපි අනුව පරණවිතානගේ අදහස නිවැරදි බව පැහැදිලි විය. (ලගමුව : 2009 : 23) ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණිතම බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි පිහිටා තිබෙන ස්ථාන අතර මිහින්තලේ, පෙරියපුලියන්කුලම, පිච්චන්දියාව, වෙස්සගිරිය යනාදි පැරණි සංඝරාම සංකීර්ණ සැලකිය හැකි ය. මිහින්තලේ මිහින්තලා කන්ද, රාජගිරිලෙන කන්ද හා ආනෙක්කොට්ටේ කන්ද යන කඳුගැට තුනේ පමණක් බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි 110 ක් මේ වන

විට අනාවරණය කරගෙන තිබේ. එයින් ලිපි 98 ක් පූර්ව බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත්වන පැරණිතම ඒවා වන අතර 12 ක් අපර බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් වේ. මිහින්තලේ අනෙකුත් සෙල්ලිපි අතර භාතිකාභය රජුගේ (ක්‍රි. පූ. 22 ක්‍රි. ව. 7) පර්වත ලිපියක් ද මහාද්වීක මහානාග රජුගේ (ක්‍රි. ව. 7-19) පර්වත ලිපි පහක් ද කර්තෘ අවිනිශ්චිත (මිහිඳුල්- (මහරජුගේ) අමාත්‍යයා) පර්වත ලිපියක් ද විනාශ වූ පර්වත ලිපි දෙකක් ද ක්‍රිකායස්තව (සංස්කෘත) පර්වත ලිපියක් ද II සේන රජුගේ (ක්‍රි. ව. 853-887) ටැම් ලිපියක් ද II මහින්ද රජුගේ (ක්‍රි. ව. 959- 972) පුවරු ලිපි දෙකක් ද ඉතා වැදගත් වෙයි. එසේම මිහිඳු සෑයෙන් අනාවරණය වූ ගඬොල් වල සටහන් කර තිබුණ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ක්‍රි. පූ. සියවස අවසාන භාගයට අයත් වෙයි. ඉදිකටු සෑයෙන් මහායාන සූත්‍ර ධර්ම කොටස අන්තර්ගත තඹ තහඩු 91 ක් (ක්‍රි. ව. 7-8) සොයා ගන්නා ලදී.

(ලගඹුව : 2009, 199-201) මිහින්තලේ අංක 13, 34, 74 හා 80 දරන බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපිවල බ්‍රාහ්මී නොවන සංකේත (Non Brahmi Symbols) අන්තර්ගත වෙයි. ඉන්දු නිම්න ක්ෂරවලට සමාන එම සංකේත හෙවත් රූපාක්ෂර (Pictogrames) පරණවිතාන විසින් අර්ථ කථනය කළේය. (පරණවිතාන : 1962 ; 216-221) නිදසුනක් වශයෙන් අංක 34 දරන ලිපියේ කණු 4 කින් යුක්ත වේදියක් මධ්‍යයේ මීට සහිත ඡත්‍රයකක් ද ඊට ඉදිරියෙන් ලතාකාර ස්වස්තික සංකේතයක් ද නිරූපණය වෙයි. මුල් සංකේතයේ පහළ කොටසෙන් ග්‍රා හෙවත් ග්‍රාමණී යන්න ද ඉහළ කොටසෙන් (T) උති යන්න ද ඊලඟ සංකේතයෙන් තිස යන්න ද එනම් ගමණි උතිතිස - ගාමිණී > උත්තිය තිස්ස, ගාමිණී තිස්ස උත්තිය ලෙස අර්ථකථනය කළේය. ඒ අනුව එය උත්තිය රජු (ක්‍රි. පූ. 210- 200) ගේ නාම සංකේතය වේ. මෙම බ්‍රාහ්මී නොවන සංකේත භාවිතයෙන් ඒවා පැරණිම ලිපි බව පෙනෙන අතර මිහිඳු සෑයේ ගඬොල්වල බ්‍රාහ්මී අක්ෂර භාවිතයෙන් පැහැදිලි වන්නේ මිහින්තලේ මුල්ම අවදියේ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර භාවිත වී තිබෙන බව යි.

මිහින්තලේ කණ්ටක වෛතෘ භාත්පස පිහිටා තිබෙන අටසැට ලෙන් (68) හි ක්ෂුන්ගේ නේවාසික පහසුකම් සැපයීමට දේවානම්පියතිස්ස රජු (ක්‍රි. පූ. 250-210) විසින් සකස් කළ පැරණිතම ලෙන් වේ. බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛන මූලින් ම රචනා වූයේ ගල්ලෙන් වල බැවින් මිහින්තලේ මුල්ම ගල්ලෙන් වල තිබෙන බ්‍රාහ්මී ලිපි පැරණි ම ලේඛන ලෙස සැලකිය හැකිය. අක්ෂර වල ස්වරූපය, වචන කෝෂය, අන්තර්ගතය, ලිපිවල ප්‍රමාණය ඇතුළු පුරාක්ෂරවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ අනුව මෙම ලෙන් ලිපිවලින් 98 ක් ම පූර්ව බ්‍රාහ්මී යුගයට (ක්‍රි. පූ. 3-ක්‍රි. ව. 1) අයත් වන බව පැහැදිලිව ම තහවුරු කර ගෙන තිබේ. ඒවා වුවද දසක කිහිපයක් නොහොත් සියවස් දෙක තුනක් තිස්සේ රචනා වී තිබෙන බැවින් ඒ සමූහය අතරින් ද පැරණිතම ලිපි කවරේදැයි අනාවරණය කරගත යුතු ය.

මිහින්තලේ පූර්ව බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි අතර අංක 2 හා 31 දරන ලිපි දෙකෙහි දේවානම්පියතිස්ස හා ගාමිණීතිස්ස නමින් මහරජවරුන් දෙදෙනෙකුගේ නම් සඳහන් වෙයි.

02. දෙවන පිය මහරක්‍ෂිභ බරියය බකිනිය උපශික වරුණදනය ලෙණේ.

(දේවානම්පිය මහ රජුගේ බිරිඳගේ සොහොයුරිය වූ වරුණදත්තා උපාසිකාව ගේ ලෙණ-සංඝයාට පූජා කරන ලදී.

31. මහරක්ඛන ගමණි තිශය බරිය උපශික රමදනය ලෙණෙ ශගශ

(ගාමිණි තිස්ස මහ රජුගේ බිරිඳ වූ රාමදත්තා උපාසිකාවගේ ලෙණ සංඝයාට)- පුජා කරන ලදී.)

පළමුවන ලිපියේ “දේවානම්පිය” යන්න ගෞරව නාමයකි. එය මූලින් ම භාවිත කරන ලද්දේ ධර්මාශෝක අධිරාජ්‍යයා විසිනි. අශෝක බ්‍රාහ්මී ලිපිවල රජු හඳුන්වා තිබෙන්නේ දේවානම්පිය පියදසි (දේවානංප්‍රිය ප්‍රියදර්ශි) යනුවෙනි. අශෝක රජු සිය උපාධි නාමය තිස්ස රජුට පිරිනැමුවේය. එතැන් පටන් තිස්ස රජු හැඳින්වූයේ “දේවානම්පිය තිස්ස නමිනි. සමහර විට “තිස්ස මහ රජු” ලෙස ද තවත් විටක “දේවානම්පිය” ලෙස ද වෙන වෙන ම පෞද්ගලික නාමය හා උපාධි නාමය භාවිත කර තිබේ. දෙවනපිය යන්න අශෝක රජු විසින් තිස්ස රජුට පමණක් ලබාදුන් ගෞරව නාමය වූ හෙයින් එය භාවිත කිරීමේ නීත්‍යානුකූල හා සදාචාරාත්මක අයිතිය පැවතියේ ද තිස්ස මහ රජුට පමණි. තත් සමයේ ලක්දිව එක ම මහරජු ද තිස්ස රජු හෙයින් සමකාලීන වෙතත් රජ කෙනෙකුට එය භාවිත නොවීය. එහෙයින් පොදු ජනතාව අතර ද සුපුරුදු “තිස්ස මහරජු” යන්න ද අධික ගෞරවය නිසා බහුල වශයෙන් “දේවානම්පිය මහරජු” යන්න ද භාවිත විය. ඒ අනුව එතුමාගේ සෙල්ලිපි වල ද “දෙවනපිය” ලෙස සඳහන් වුවාට සැක නැත. පසුකාලීන ලංකාවේ රජවරුන් විසින් දෙවනපිය සිය උපාධි නාමය ලෙස පෞද්ගලික නම සමඟ සෙල්ලිපි වල තමන් විසින් ම භාවිත කර ඇතත් එය ජනයා අතර ප්‍රචලිත වූයේ ද යන්න සැක සහිත ය. එසේම මහාවංසයේ (මව 13 ; 11) දෙවනපිය උපාධිනාමය භාවිත කර තිබෙන්නේ ද තිස්ස මහරජුට පමණි. උක්ත ගල්ලෙන් පැරණි ම ලෙන් වන හෙයින් ද ඒවා රාජකීය පවුලේ සාමාජිකයන් විසින් කර වූ හෙයින් ද දේවානම්පිය තිස්ස රජුගේ නම ඒවායේ තිබිය යුතු ය. අක්‍ෂරවල හැඩය අනුව ද අංක 02 ලිපිය පැරණිම ලිපියක් බව තහවුරු වෙයි.

අංක 31 දරන ලිපියේ ගාමිණි තිස්ස මහරජු ලෙස හඳුන්වා තිබෙන්නේ ද දේවානම්පියතිස්ස රජු බව ඉතා පැහැදිලි ය. ගාමිණි යන උපාධි නාමය දේවානම්පිය උපාධි නාමය ලැබීමට පෙර සාම්ප්‍රදායික ව භාවිත කළ නාමය වේ. එසේම තිස්ස යන පෞද්ගලික නම සහිත සමකාලීන එක ම රජු ද එක ම තිස්ස නම් “මහරජු” ද දේවානම්පිය තිස්ස රජු පමණි. එහෙයින් එනමින් හැඳින් වෙන්නේ ඔහුම බව නිසක ය. ඒ අනුව අංක 31 දරන ලිපිය ද පළමුවෙනි ලිපියට සමාකාලීන බවත් දෙක ම දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ රාජ්‍යත්වයෙන් පළමුවන දසකය ඇතුළත දී (ක්‍රි. පු. 250-240) රචනා කර තිබෙන බවත් ඉතා පැහැදිලි ය. මෙම බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි දෙකේ ම සඳහන් වන්නේ දේවානම්පියතිස්ස රජු බව පරණවිතාන ද (1970; 1-5) නිගමනය කළේ ය.

දෙවනපැතිස් රජුගේ යැයි සැලකිය හැකි තවත් බ්‍රාහ්මී ලිපි දෙකක් ද මිහින්තලේ තිබේ. ඒ අංක 4 හා 98 දරන ලිපි දෙක ය.

04 මහරක්ඛන ගමණි තිශය බරිය උපශික කිතකය ලෙණෙ ශගශ.

(ගාමිණි තිස්ස මහරජුගේ භාර්යාව වූ කිත්තා උපාසිකාවගේ ලෙණ සංඝයාට පුජා කරන ලදී.)

98 i බක ශුමනහ ලෙණ ශගග දිනෙ

ii තිග මහරක්ඛ කලිහි.

(තිස්ස මහරජුගේ කාලයේ දී ගරු සුමනගේ ලෙණ සංඝයාට පුජා කරන ලදී.)

අංක 02 හා 31 දරන ලිපිවලට අදාලව සලකන විට මේ දෙක ද දෙවනපෑතිස් රජුගේ බව පැහැදිලි ය. "තිස්ස මහරජු" ලෙස හඳුන්වා තිබෙන්නේ දෙවනපෑතිස් රජු ය.

දේවානම්පියතිස්ස රජුට පසුව රාජ්‍යත්වයට පත් වූ ඔහුගේ කණිෂ්ඨ සොහොයුරු උත්තිය රජුගේ (ක්‍රි. පු. 210-200) යැයි සැලකිය හැකි බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි තුනක් මිනින්තලේ (අංක 34, 46 හා 47 දරන) ලිපි අතර තිබේ. (E2. Vol. V.pt II, pt, 14, 15)

34. "ගමණී උති මහරක්ඛ ක්කි අබ්බිකිය දග දිගග සගයෙ

(ගාමිණී උත්තිය මහරජුගේ දියණිය වූ අබ්බිකියාගේ (තිස්සාමිබ්බාචගේ) ලෙණ දස දිසාවෙන් වඩින සංඝයාට (පුජා කරන ලදී).

46. "ගමණී උති දෙවන පිය මහරක්ඛ ක්කිය ශුමන දෙවිය ලෙණෙ අගත අනගත චතුදිස ශගග දෙවනපිය ගාමිණී උත්තිය මහ රජුගේ බිරිඳ වූ සුමනා දේවිය ගේ ලෙණ සිව් දිසාවෙන් වඩින සංඝයාට (පුජා කරන ලදී).

47. "දෙවනපිය මහරක්ඛ ගමණී උතිහ නිමනෙ"

(දේවානම්පිය ගාමිණී උත්තිය මහරජු ගේ (නිමවු) පුජාවකි).

මෙම ලිපි තුනේ ම සඳහන් වන්නේ උත්තිය රජු බව පැහැදිලි ය. දෙවනපෑතිස් රජුට පසු ඔහු "දෙවන පිය" යන ගෞරව නාමය භාවිත කර තිබෙන අතර ගාමිණී යන්න දෙවනපෑතිස් රජු සේම සම්ප්‍රදායිකව පරම්පරාවෙන් උරුම වූ අභිධානය ලෙස භාවිතා කර තිබේ. මෙම ලිපි වල "මහරජු" ලෙස උත්තිය රජු හැඳින්වෙන බැවින් ඔහුගේ දස වසරක රාජ්‍ය කාලය තුළ මේ ලිපි රචනා කර තිබෙන බව ද තහවුරු වෙයි. එබැවින් දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ ලිපිවලට වඩා මේ ලිපි පසුකාලීන බව පැහැදිලිය. මේ අතරින් අංක 46 හා 47 දරන ලිපි දෙක රචනා කර තිබෙන්නේ දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ අංක 02 හා 31 දරන ලිපිවල තිබෙන අක්ෂර වලට සමාන අක්ෂරවලිනි. මේ ලෙන්වල තවත් ලිපි දෙකක් ඇති අතර ඒවා සාමාන්‍ය ජනයාගේ ලිපි වෙයි. රාජකීයන්ගේ ලිපිවල අක්ෂරවලට පොදු ජනයාගේ ලිපිවල අක්ෂර බෙහෙවින් වෙනස් බව ද ඒවා පසුකාලීන බව ද පෙනේ (ලගමුව ; 2006 : 18-20). ඉහත සඳහන් බ්‍රාහ්මී ලිපි තුන ම උත්තිය රජුගේ බව පරණවිතාන ද (EZ: p1, 247) නිගමනය කළේ ය.

උත්තිය රජුගේ යැයි සිතිය හැකි තවත් බ්‍රාහ්මී සෙල් ලිපියක් වවුනියාවේ පෙරියපුලියන්කුලමිනි අංක 22 දරන ලෙනෙහි තිබේ. රජ "උති" නමින් එහි උත්තිය රජ කෙනෙකු සඳහන් වෙයි. (E2 : vol. 1, 23).

22. රක්ඛනග ක්කි රක්ඛ උති ක්කිය අනුරදිව රක්ඛ උතිව කර පිතගෙ ඉම ලෙණෙ චතුදිග ශගග අග අගතන පශුච්චරය අපිරිමින ලොක දකුය ශත ශත ශුගයේ

(නාග රජුගේ දියණිය වූ ද උත්තිය රජුගේ භාර්යාව වූද අනුරා දී ද උත්තිය රජු ද කරවූ මෙම ලෙණ සිව්දිගින් වඩින හා නොවඩින සංඝයාගේ සෙනසුන් පහසුව පිණිස අප්‍රමාණ වූ ලෝක සත්වයන්ගේ යහපත පතා ශාසනයට පුජා කරන ලදී.)

පූර්ව බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් වන මෙහි අක්‍ෂර ඉතා පැරණි බව පෙනේ. මෙහි උති රජු දෙවනපෑතිස් රජුගේ සොහොයුරු විය යුතු බව පාකර්ගේ මතය විය. (Parker : 19 09: 420) මෙහි “උති මහරජ” යනුවෙන් සඳහන් නොකර “උති රජ” යි සඳහන් වන හෙයින් ඒ අනුරාධපුර උත්තිය රජු නොව වෙන ප්‍රාදේශික පාලකයකු වූ උත්තිය රජ කෙනෙකු විය හැකි බව පරණවිතාන උපකල්පනය කළේය. (E2 Vol. 1: 250.) එහෙත් මේ යුගයේ උත්තිය නමින් වෙනත් මහරජ කෙනෙකු හෝ යුවරජ කෙනෙකු පිළිබඳ ව කිසිදු ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක හෝ සෙල්ලිපියක හෝ අවම වශයෙන් පුරාවෘත්තයක හෝ සඳහන් නොවේ. මීට බොහෝ පසු කලක කලාණි රාජධානියේ කැලණිතිස්ස රජුගේ බාල සොහොයුරෙකු උත්තිය නමින් සිටි බව සඳහන් වෙයි. (මව. 22. 6) එහෙත් මෙම සෙල්ලිපියේ සඳහන් වන්නේ ඔහු නොවන බව එකාන්ත ය. අංක 22 සෙල්ලිපියේ අක්‍ෂර ද මිහින්තලේ අංක 2 හා 31 දරන දෙවනපෑතිස් රජුගේ හා 34, 46, 47 දරන උත්තිය රජුගේ ලිපිවල අක්‍ෂර වලට අතිශයින් සමාන ය. ඒ අනුව ඒවා එකිනෙකට ඉතා ආසන්න වකවානුවක රචනා වී තිබෙන බව තහවුරු වෙයි. එහෙයින් පෙරිය පුලියන්කුලම අංක 22 දරන ලිපිය උත්තිය රජු “යුවරාජ” තනතුර දරන අවධියේ රචනා වූවක් බවත් මිහින්තලේ ලිපි තුන ඔහු “මහරජු” වූ පසුව රචනා කරන ලද බවත් පැහැදිලි ය. මිහින්තලේ ලිපි තුනේ ම මහරජ යන්න අවධාරණයෙන් ම සඳහන් කර ඇති අතර පුලියන්කුලම ලිපියේ “රජ” යන්න පමණක් සඳහන් වෙයි. එයින් මහරජු වීමට පෙර එය රචනා කර තිබෙන බව පැහැදිලි ව පෙනේ. තවදුරටත් විමර්ශනය කරන විට මිහින්තලේ අංක 34 දරන ලිපියේ මහරජුගේ දියණිය නම් කර ඇත්තේ අබිතිශය (සංස්, අම්බා) තිස්සා අම්බිකාව හෝ ගරු තිස්සා (දේවිය) යන ගෞරවාර්ථ උප පදය ද සමඟ ය. එයින් පෙනෙන්නේ ඒ රජුගේ අභිෂේක ලත් බිසවගේ දියණිය බව යි.

එලෙස ම අංක 46 ලිපියේ “සුමනා දේවිය” යනුවෙන් සඳහන් වෙයි. එනම් මහරජුගේ අභිෂේක ලත් බිසව යි. එහෙත් පුලියන්කුලම ලිපියේ “අනුරාධ” යන්න පමණක් සඳහන් වෙයි. එනම් අභිෂේකයට පෙර යුවරජුගේ බිරිඳ වූ බව යි. මේ වෙනසෙන් ද අංක 22 ලිපිය උත්තිය යුවරජුගේ බව තහවුරු වෙයි. ඒ අනුව මෙම ලිපිය මිහින්තලේ දෙවනපෑතිස් රජුගේ ලිපිවලට සමකාලීන ආසන්න වශයෙන් පසුකාලීන බව අනාවරණය වෙයි.

පූර්ව බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් වන ශිලා ලේඛන ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශවල ගල්ලෙන් වල තිබෙන අතර ඒ අතරින් වෙස්සගිරිය, පිච්චන්දියාව යනාදී ස්ථානවල ලේඛන වඩාත් පැරණි වේ. එහෙත් ඒවා බොහෝ විට ක්‍රි. පූ. 3-2 වෙනි සියවසට අයත් වන බව සැලකෙන අතර ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවසට නිශ්චිතව ම අයත් වන බවට ස්ථිරව නිගමනය කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් සාධක එමගින් අනාවරණය කරගත නොහැකි ය. ලෙන් ලිපි ලෙස දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ ලිපි ගිණිය හැකි ය.

නිගමනය

එහෙයින් ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණිම මෙතෙක් විමර්ශනයට භාජනය වූ ඉහත සඳහන් කරුණු හා සාධක අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මූලින්ම රචනා කරන ලද පැරණිතම බ්‍රාහ්මී ලෙන් ලිපි දිවයිනේ මුල් ම බෞද්ධ සංඝරාම සංකීර්ණය වූ මිහින්තලේ පිහිටා තිබෙන බව නිශ්චිතව ම තීරණය කළ හැකි ය. ආදිතම ලෙන් ලිපි පමණක් නොව පර්වත ලිපි, ටැම් ලිපි, පුවරු ලිපි හා තඹ තහඩු ලේඛන වැඩි ම ප්‍රමාණයක් එකට තිබෙන එක ම සිද්ධස්ථානය ද දීර්ඝතම පර්වත ලිපිය (මහාදේවික මහානාග රජුගේ) හා දීර්ඝතම පුවරු ලිපිය (IV මහින්ද රජුගේ) පිහිටා තිබෙන්නේ ද ලක්දිව පිහිටුවා ඇති පැරණි තම එක ම සංස්කෘත ක්‍රියායස්තව පර්වත ලිපිය තිබෙන්නේ ද මිහින්තලා පුජනීය භූමියේ ය. එහෙයින් පුරාණතම බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව, ප්‍රාකෘත භාෂාව, ශිලා ලේඛන මෙන්ම සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රේෂ්ඨතම පළමුවන බෞද්ධ සිද්ධස්ථානය වන මිහින්තලේ අතිශය වැදගත් තැනක් හිමි කර ගන්නා බව නිගමනය කළ හැකි ය.

ක්‍රි. පූ. 3 වෙනි සියවසේ අක්ෂර දෙවිස්සකින් ආරම්භ වූ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව නූතන යුගය වන විට අක්ෂර එක් සැටකින් යුක්ත පරිපූර්ණ සිංහල අක්ෂර මාලාව බවටත් පාලි භාෂාව ආශ්‍රයෙන් ප්‍රභවය වූ සිංහල ප්‍රාකෘත භාෂාව නවීන සිංහල භාෂාව බවටත් සෙල්ලිපි හා සීලට්ඨ කථා සාහිත්‍යයෙන් ආරම්භ වූ සිංහල සාහිත්‍යය වර්තමාන පරිණත ශ්‍රී ලාංකේය සාහිත්‍යය බවටත් විකාශයට පත් වී තිබේ.

පරිශීලිත ග්‍රන්ථ

මහාවංස (1959) සංස්. හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල හිමි හා බටුවන්තුඩාවේ පඬිතුමා, කොළඹ.

පරණවිතාන, සෙනරත්, (1962) ඉන්දු අක්ෂර කියවීමට යෝජිත ක්‍රමයක්, හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල නාහිමි ගුණානුස්මරණ කලාපය, නුගේගොඩ.

ප්‍රේමතිලක, ලීලානන්ද, (1970) පුරාණ ඉන්දියාවේ කාසි, කොළඹ.

මුදියන්සේ, නන්දසේන, (1986) සිංහල අක්ෂරවල ඉතිහාසය, චින්තක, කැලණිය.

ලගමුව, ආර්ය (2006), ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් ලේඛන කලාව, සංකෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය, බත්තරමුල්ල.

_____ (2009), මිහින්තලේ සෙල්ලිපි, නීටිස් ග්‍රැෆික්ස්, මාතර.

Bhandarkar, DR (1925), **Asoka** (Re- print 1969), Calcutta.

Buhler, JG (1904), **Indian Palaeography**, Bombay.

Cunningham, A. (1877), **Inscriptions of Asoka**, Calcutta.

Dani, AH (1966), **Indian Palaeography**, Oxford

Deraniyagala, SU, (1991), **The Citadel of Anuradhapura**, Ancient Ceylon, Colombo.

_____ (1992) **The Citadel of Anuradhapura**, Ancient Ceylon, Colombo

Epigraphia Zeylonica. Vol, 1. Oxford.

Fairservis, WA (1984) **Harappan Civilization According to its Writing**, South Asian Archaeology, London.

- Fernando, PEE (1949), **Palaeographical Development of Brahmi Scripts in Ceylon 3rd-7th Century BC**, University of Ceylon. Rewviw, Vol. 111. Colombo.
- Geiger, W (1938), **A Grammar of the Sinhalese language** ,Colombo.
- Godakumbara, CE (1980), **Catalogue of Ceylonese Manuscripts**. The Royal Danish Library, Copanhegen.
- Hunter, GL (1934) **The Scripts of Harappa and Mohenjodaro and its Connecton with Other Scripts**, London.
- Knorozov, YV (1981), **Report on the Investigation of the Proto- Indian Text**, PI, Moscow.
- Kulasuriya, Ananda (1993), **Writing Palm leaf Manuscripts and the Sinhalese Scripts Sri Lanka**,Journal of Humanities, Vol. XV111, Nos. 1&2 Kandy.
- Lagamuwa, Ariya, (2001), **Some Dialectic Elements in Palm – leaf manuscripts in Sri Lanka**, The Journal of the Royal Asiatic Society of Sri Lanka Vol. XLVI, ns, Colombo.
- Lal, BB, (1955), **From the Megalithic to the Harappa**, Tracing Back the Graffity on the Pottery, Ancient Ceylon, No.16, Kampur.
- Mahadevan ,(1970) **Dravidian Paralles in Proto- Indian Scripts**, Journal Tamil Society, Chennai.
- _____ (1977) **The Indus Sriptis Concordance and Tablets**, MASI, Delthi.
- Marshall, J ., (1931) **Mohenjo- Daro and the Indus Civilization**, Vol. 1&2, London.
- Paranavitana, S.,(1970) **Inscriptions of Ceylon**, Vol. I, Colombo.
- Parpola, A., (1975) **Tasks, Methods and Results in the Study of Indus Scripts India**.
- Rao, SR., (1979)Lothal, **A Harappan Port Town**, MASI, India.

“THE JOURNAL OF STUDIES IN HUMANITIES - 2019

The Refereed Journal of Exploration in Department of Humanities

Publication: **“The journal of Studies in Humanities”**, is a Multi-disciplinary, Peer reviewed, Biannual Journal Published by Department of Humanities, Rajarata University of Sri Lanka. The fifth volume of the journal will be released in the 30th June 2019

Aim: At present, as a result of decline in new academic innovations that will contribute to modern social improvement, it is obvious that the real academic explorations relevant to the field of Humanities and other fields are inadequate.

Hence, the main aim of this journal is, to motivate the scholars to avoid issues mentioned above and provide an opportunity to present timely concepts which are expected to be instrumental in the development of Humanities in the 21st century. Furthermore impart knowledge through this great opportunity is another aim of this journal.

Medium: Articles can be submitted in Sinhala and English medium. Articles should be both academic and research based. Please note that only one article from one scholar will be published in the same Journal.

Reference: All articles will be refereed by the panel of the subject experts before publication. The Editorial Board will make the final decision on the selection of the articles. The academic identity and standards are maintained and be aware to follow instructions given below before you submit the article.

Instruction for writing articles

1. Only unpublished articles will be accepted.
2. Abstract of 200 words maximum & five key words.
For Sinhala articles, the abstract should be written in English and for English articles the abstract should be written in Sinhala.
3. Articles should not exceed 12 (B5) pages. (Including tables, Abstract, Figures, Photos & References)
4. For Sinhala articles make sure there are no any spelling errors or mistakes of punctuation marks the writers should follow FM Abhaya whereas for English, they should follow Times New Roman.

All Article font sizes are as follows:

Title	-	Font size: Times New Roman 14 / FM babld : 15)
Abstract	-	Font size : Times New Roman 10 / FM babld : 11,Italic)
Sub Title	-	Font size : Times New Roman 13 / FM babld : 14)
Authors Information	-	Font size : Times New Roman 10 / FM babld : 11)
Main Text	-	Font size : Times New Roman 11/ FM Abhaya: 12)
References	-	Font size : Times New Roman 10 / FM babld : 11)
Table	-	Font size : Times New Roman 10 / FM babld : 11)

5. Main text space should be between lines 1.15.
6. Follow the instruction for Margins given bellow
Top /Bottom – 3 cm, Left /Right -2.5 cm

7. The following items should be included.
 - Title
 - Author Information
 - Abstract
 - Introduction
 - Methodology
 - Main text
 - Conclusion
 - Acknowledgement
 - References
8. Please keep one tab space at the beginning of each paragraph.
9. It is also the responsibility of the authors to maintain the international standard of writing method and technological trends.
10. All extracts and the intellectual property of other authors should be properly confirmed. Short extracts should be high lightened with relevant punctuation marks and long extracts should be highlighted within inverted commas, 1 cm projected area from both left and right sides in the main text.
11. The writers should follow the **(APA Format) Harvard style** or the Author year style for presenting sources.

Eg : (Dharmadasa,1992:25)
Darmadhasa,K.N.O.(1992).*Language, Religion and Ethic Assertiveness: The Growth of Sinhalese Nationalism in Sri Lanka*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

(දිසානායක, 1995:22 -25)
දිසානායක, ජේ.බී.(1995). සමකාලීන සිංහල ලේඛන ව්‍යාකරණය -1 ව්‍යාකරණ ප්‍රවේශය. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
12. If there are tables and figures, the topic should appear over the relevant table and the topic of a figure should appear under sources. It is also essential to number the tables and figures separately.
13. Please note that the deadline of receiving articles is on 5th of May 2019
14. Please note that both copies (the hard copy and the soft copy - CD) should be submitted on the Stipulated date.

Chief Editor,
“The journal of Studies in Humanities”
Department of Humanities
Faculty of Social Sciences and Humanities
Rajarata University of Sri Lanka
Mihintale

Email - Editor.jhu@gmail.com
Tele/Fax - **025 2266789**

2019

Volume 5 - I

ISSN 2362-0706

The Journal of Studies in

Humanities

මානව ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

Published by:

**The Department of Humanities,
Faculty of Social Sciences and Humanities,
Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale.**